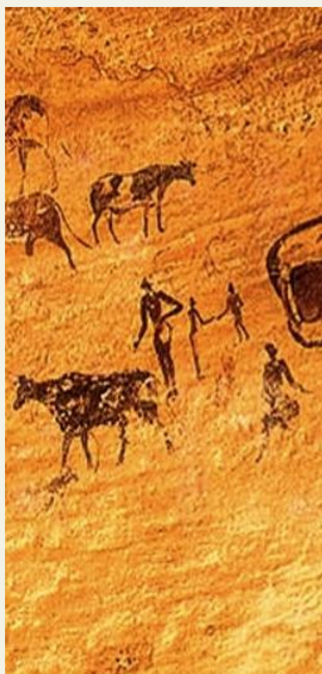
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Istoria începe de oriunde *o privești*

Teologie pentru azi
București
2013

1. Componența divanului lui Vasile Lupu

Divanul lui Vasile Lupu, în anul 1652, era format din 8 greci și 3 români[1].

Grecii erau: Gheorghe Ghica (vornicul Țării de jos), Toma Cantacuzino (vornicul Țării de sus), Stamate postelnicul, Alexandru paharnicul, Iordache Cantacuzino vistiernicul, Gheorghe hatmanul și Enache comisul...fără ca autorul să ne dea și *al 8-lea* nume.

Cei 3 români: Gheorghe Ștefan logofătul, Constantin Ciogolea spătarul și fratele acestuia, Pătrașcu Ciogolea stolnicul.

Toți grecii erau *la Iași* iar românii *în provincie*[2].

2. Semnătura regelui Carol I

În *Monitorul oficial* din ziua de vineri, 8 aprilie 1888, toate legile lui Carol I sunt semnate astfel: „Carol I, din grația luĭ Dumnedeŭ și voința națională, Rege al Românieĭ"[3].

3. Despre viața Arhimandritului Eufrosin Poteca

Numele[4] său de mirean a fost *Dimitrie Poteca*. Și s-a născut în anul 1786, în satul Nucșoara, plasa Teleajen, în județul Prahova[5].

---

[1] Alexandru D.[imitrie] Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, ed. a III-a, revăzută de autor și îngrijită de I. Vlădescu, vol. VII, *De la Matei Basarab și Vasile Lupu până la Brancovanu (1633-1689)*, Ed. Cartea Românească, București, f. a., p. 19.
Despre autor: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_D._Xenopol.

[2] Ibidem.

[3] *Regatul României. Monitorul oficial*, nr. 7, vineri, 8 (20) aprilie 1888, p. 1. Numărul de față are 16 pagini.

[4] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Eufrosin_Poteca.

[5] G. Dem. Teodorescu, *Viéța și operile luĭ Eufrosinŭ Poteca (cu câte-va din scrierile'i inedite)*, Ed. Tipografiei Academieĭ Române, Bucuresci, 1883, p. 6. Cartea are 84 p.

A primit primele cunoștințe la Biserica din satul natal, apoi a venit și a studiat la București[6].

Devine monah, sub numele de *Eufrosin,* la vârsta de 26 de ani. Începe să studieze limbile greacă și latină, alături de teologie, fiind coleg cu Petru Poenaru[7].

Între anii 1812-1816 studiază cu profesorii Constantin Vardalah, Chiriac și Atanasie Vogoride.

Între 1816-1818, împreună cu Poenaru, Eufrosin Poteca a tradus cărți din greacă în română[8].

În școala lui Neofit Duca, Eufrosin preda *Dogmatică*[9]. La Sfântul Sava, în București, a predat *Geografia* în română[10].

Pleacă în Italia și studiază la Pisa[11]. După un an și câteva luni merge la Paris. Și aici studiază până la începutul anului 1825[12]. Și în Occident el a făcut studii de teologie, filosofie și istorie[13].

Ca ieromonah, la 39 de ani, Părintele Eufrosin se întoarce în București de la studii și devine *profesor*[14]. Și de la 1 octombrie 1825, la „scóla [școala] națională" Sfântul Sava din București, el predă *filosofie*[15].

Predă 3 ani filosofie.

În 1828 armata rusă transformă școala de la Sfântul Sava în *spital militar* și pentru *doi ani* de zile cursurile școlii *au încetat*[16].

În cei doi ani de stagnare, Eufrosin merge la Pesta [Budapesta] pentru a-și tipări o carte pe care o tradusese. În septembrie 1828 a ajuns în Pesta și în 30 (?) februarie 1829 *își semna* prefața la carte[17].

Și astfel tipărea *prima carte de filosofie tradusă în limba română*[18].

---

[6] Ibidem.
[7] Idem, p. 7. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Petrache_Poenaru.
[8] Ibidem.
[9] Idem, p. 8.
[10] Idem, p. 11.
[11] Idem, p. 11-12.
[12] Idem, p. 12.
[13] Ibidem.
[14] Ibidem.
[15] Ibidem.
[16] Idem, p. 13.
[17] Ibidem.
[18] Idem, p. 14.

Spre sfârşitul lui 1829, când revine în ţară, ieromonahul Eufrosin e hirotesit *arhimandrit*. Apoi, cu *recomandarea* generalului Pavel Kisselef, devine *egumen* al Mănăstirii Motru, de lângă satul Gura Motrului, jud. Dolj, depinzând astfel de Episcopia Argeşului[19].

Restaurează Mănăstirea pe propria-i cheltuială şi o extinde[20]. Şi de la 45 de ani se dedică studiului şi rugăciunii[21].

Era *respectat* şi *iubit* pentru *sinceritatea*, *demnitatea*, *independenţa sa de caracter* şi *curajul opiniei*. Căci era un om *energic* şi *hotărât*[22].

În 1854, Arhimandritul Eufrosin dăruie suma de 38. 400 lei vechi sau 1.200 de galbeni pentru *tinerii silitori* care *nu aveau bani ca să studieze*[23].

Căci între 1840-1854 *ajutase continuu* diferiţi tineri din şcolile începătoare[24].

A fost 29 de ani *egumen* la Motru[25].

Şi autorul trece în revistă *18 lucrări scrise* sau *traduse* de Părintele Eufrosin[26].

Testamentul său: p. 46-48. E semnat la *10 decembrie 1856*[27]. Avea *peste 70 de ani* când îşi întocmea testamentul[28].

A lăsat moştenire 4.000 de galbeni şi cărţile sale catalogate *Colegiului Naţional* din Bucureşti[29], adică pentru Sfântul Sava[30]. Din ei trebuiau *să se întreţină* 8 băieţi la studii, 5 în Bucureşti şi 3 în Craiova[31].

Cărţile sale vor merge la Sfântul Sava, hainele se vor împărţi, un portret şi cărţi pentru secretarul

---

[19] Ibidem.
[20] Ibidem.
[21] Idem, p. 15.
[22] Idem, p. 16.
[23] Idem, p. 17.
[24] Ibidem.
[25] Idem, p. 18.
[26] Idem, p. 19-25.
[27] Idem, p. 48.
[28] Idem, p. 46.
[29] Idem, p. 47.
[30] Idem, p. 48.
[31] Idem, p. 47.

său, Radu Popescu, veșmintele sale bune și crucea împodobită cu pietre roșii vor rămâne Mănăstirii[32].

100 de galbeni i-a lăsat școlii satului Gura Motrului și alți 100 de galbeni școlii natale, din Nucșoara[33].

Și *totalul donațiilor* sale a fost acela de 341. 342 de galbeni[34].

4. O ciocnire între două trenuri

În ziarul *Opinia*, de duminică, 5 ianuarie 1914, sub titlul *Teribilă ciocnire de trenuri*, ni se prezintă evenimentul nefericit în următorii termeni tabloizi:

„Aseară a avut loc, între stațiile Crivina și Periș, *o teribilă ciocnire* între expresul de Galați, care sosește în Capitală la 7 și 5 minute și trenul de marfă 693.

Ciocnirea a fost extrem de violentă – așa că toate geamurile de la ultimele trei vagoane ale expresului s'au făcut țănduri [țăndări].

S'a iscat o panică teribilă – dar din nefericire nu este de cît *un singur mort*, frînarul Vasile Dima, care aruncat între vagoane, a fost oribil mutilat.

Sunt 12 vagoane complect sfărâmate – și, din cauza aceasta toate trenurile din și spre București, au avut mari întîrzieri"[35].

Adică nu numai azi *se expediază* în trei fraze un întreg eveniment, ci tabloidizarea are un trecut *deloc recent* în ziaristica românească.

5. Hașdeu și boierii

Pe 11 februarie 1869, Hașdeu își semna *Oda la boiari*. Un poem social în 19 strofe[36].

---

[32] Idem, p. 48.
[33] Ibidem.
[34] Idem, p. 49.
[35] Ziarul *Opinia* (ziar conservator-democrat), anul XL, nr. 2.073, duminică, 5 ianuarie 1914, p. 3.
Ziarul are 4 pagini, apărea la Iași, și abonamentul lui, pe un an, costa 20 de lei.

În care boierii sunt asemănați *omizilor lacome*, care au supt „sucul și sângele din vine”[37]. Din vinele românilor.

Jupânul [boierul] râde *ca un gâde*[38]. Suspinul poporului are *ecou*[39]. Și boierul *a nesocotit* „suspinul Românieĭ”[40].

În strofa a 8-a citează din Sfânta Scriptură despre învierea morților[41]. În strofa a 11-a, boierii au „hoĭturĭ învechite”[42].

Despre trupul mortului blestemat[43]. Și despre mitul că strigoiul *se dezmorțește* și iese din mormânt *în timpul* furtunii[44].

Fudulia boierului e datorată *neamului* său[45]. Deși el arată, prin tot ceea ce face, că suferă de *goliciune* de inimă și minte, e lacom, disprețuiește cele sfinte și e lipsit de rușine[46].

Boierii trag după ei „invasia [invazia] străină”, chemându-i astfel pe străini și unguri ca *să danseze* pe mormintele românilor[47].

Și se observă faptul că ungurii nu sunt niște „străini oarecare” ci o entitate aparte, care *ne dorește* răul mai mult decât oricare alt neam străin.

Ultima strofă îndeamnă *la luptă*, pentru ca *să îngropăm* „lăcustele”, adică *pe cotropitori*[48].

Numai că ultimul vers e *disonant* cu tot poemul: „Seĭ bațĭ prin *libertate*!...”[49].

Însă cum *să îi bați* prin libertate...dacă *îi îngropi* ca pe lăcuste?

6. Umorul la 1900

---

[36] B. Petriceicu-Hâjdeu, *Oda la boeri* (1848-1869), Ed. Tipografia C. A. Rosetti, Bucuresci, 1869, 14 p.
[37] Idem, p. 5.
[38] Idem, p. 6.
[39] Ibidem.
[40] Idem, p. 7.
[41] Idem, p. 8.
[42] Idem, p. 10.
[43] Idem, p. 11.
[44] Ibidem.
[45] Idem, p. 13.
[46] Ibidem.
[47] Ibidem.
[48] Idem, p. 14.
[49] Ibidem.

Dumitru Teleor (1858-1920) își edita la 1900 cartea: *Ultimele schițe umoristice*[50]. Schițele fiind în număr de 10[51]...

În *Cavaler servant*, domnul D. I. Ștefănescu-Buzău se plimba pe bulevard cu *amicul* său, Ghiță B. Buleandră[52].

Doamna Ceprăzeanu[53] are ceva de spus, pe când „d-șoara Lelia Păstrăveanu" cântă romanțe[54].

Zizica[55], doamna Ciuciulescu a valsat[56], domnii Zemulescu și Bobițescu[57]...spun *totul* despre ei prin *numele* lor. Ei sunt *caricaturali* precum *numele* pe care le-au primit de la autor.

În *Schiță vieneză* (începe în p. 23), Betty apare alături de Tudorel[58].

În a 3-a, numită, *În vizită*, femeile au, de asemenea, nume *bătătoare la ochi*: Zoica, Mița, Săftica, madam Potgorăscu[59], Marița[60], madam Căldăreanu, Elenuța[61], Frosa, Ghița, Salomia, Bălașa[62]. La fel și singurul bărbat: Mihalache Pîngelescu[63]. Cel care *pingelește* pantofi.

În *La biurou* îi găsim, alături de domnul V. Popescu[64], și pe domnii Gion, Patriciu, Pangrati și Speranță[65].

„O damă bătrână" băgă capul pe ușă și întrebă: „Măiculiță, unde *se dă biletурile* de tren?"[66].

---

[50] D.[umitru] Teleor, *Ultimele schițe umoristice*, Ed. Tipografia G. A. Lazareanu, Bucuresci, 1900, 93 p.
[51] Idem, p. 94.
[52] Idem, p. 11.
[53] Idem, p. 13.
[54] Idem, p. 14.
[55] Idem, p. 16.
[56] Idem, p. 17.
[57] Idem, p. 18.
[58] Idem, p. 27.
[59] Idem, p. 32.
[60] Idem, p. 34.
[61] Idem, p. 35.
[62] Idem, p. 36.
[63] Ibidem.
[64] Idem, p. 39.
[65] Idem, p. 40.
[66] Idem, p. 41.

Niculcea Ionescu *se recomandă*. Îi răspunde Vasile Popescu[67].

Domnul și doamna *Gândăceanu* nu „șed” nicăieri altundeva decât „în jurul meseĭ din grădină”[68].

Doamna Gândăceanu citește, cu voce tare, romanul *Viața la țară* de Duiliu Zamfirescu. Gândăceanu ascultă...și lectura e la p. 84[69].

Însă domnul Gândăceanu „cască *să i se rupă fălcile*” de atâta lectură[70].

În *La telefon* se sună la *Ministerul cultelor*[71]. Domnul Licăescu[72] vorbește cu *domnișoara* secretară *Ninetta*, cu nume „de Botez” *Elena,* care locuiește „în fundătura Minotaurului”[73].

După care se descrie[74]:

— Sînt blondă, micuță, cu ochĭ albaştri bătînd în violet, cu păr aproape alb de bălan ce este, moale, ondulat; am mîinĭ micĭ. C'o mînă d'a dumitale îmĭ cuprinzĭ amîndouă mîinile. Sunt veselă tot-d'auna.

— D-ră, te iubesc !

Cînd zise cuvîntul «te iubesc» i se păru că se cutremură sîrma precum şi edificiul ministeruluĭ.

Asemenea convorbirĭ aŭ urmat aproape treĭ săptămînĭ, luînd din ce în ce un caracter maĭ intim, maĭ pasionat, pînă cînd într'o zi aŭ hotărît să se întîlnească în Cişmegiŭ, pe lîngă lac, de la patru la şease seara. Care o veni maĭ înainte să aştepte pe cel-l'alt.

Însă *surpriza* lui Licăescu a fost de proporții.

---

[67] Idem, p. 43.
[68] Idem, p. 47.
[69] Ibidem.
[70] Idem, p. 49.
[71] Idem, p. 55.
[72] Idem, p. 56.
[73] Idem, p. 58.
[74] Idem, p. 59.

Nu exista nicio *domnișoară Ninetta*, ci un bărbat se dăduse drept *domnișoară*, imitând vocea unei fete[75].

Costică și *Năică* în *Un ștrengar*[76]. Și boierul îl alinta pe Anton Pann cu apelativul *Antonică*[77].

Năică apare și în *O întîlnire*[78]. Alături de *Bibica*[79]. În *Tușa Joița*, funcționarul ministerial se numește *Zamfirache Păpurescu*[80].

7. Raziile polițienești

În *Viața Capitalei* din 1 ianuarie 1912[81] citim despre „o deciziune...lăudabilă"[82] a Poliției române. Căci „autoritățile polițienești" s-au hotărât să facă „un cât mai *riguros* control al femeilor *ușoare* clandestine"[83].

Și dacă atunci se hotărâseră *să controleze*...înseamnă că până atunci lăsaseră ca...*să se prolifereze*.

Cine sunt *ușoarele clandestine*? „Adică al femeilor acelora care fără nici o observație medicală, își practică *meseria lor lamentabilă*, și devin totdeauna *adevărate pepiniere* de maladii periculoase"[84].

Mai pe scurt: prostituția = *focar de infecție*.

Iar poliția a luat „*măsuri autoritare* în contra cărora nu se poate ridica nimeni"[85].

Însă autorul acestor rânduri nu era *indignat* că prostituția era *o realitate degradantă* în spațiul românesc...ci că femeile care se prostituau nu erau

---

[75] Idem, p. 60.
[76] Idem, p. 64.
[77] Idem, p. 73.
[78] Idem, p. 84.
[79] Ibidem.
[80] Idem, p. 89.
[81] *Viața Capitalei* (revistă de spectacole teatrale, de artiști români și străini, de informații din țară și străinătate), nr. 2, 1 ianuarie 1912, Ed. Tipografia Cooperativa, Bucureșt, 1912, 8 p.
[82] Idem, p. 3.
[83] Ibidem.
[84] Ibidem.
[85] Ibidem.

sigure din punct de vedere sexual, pentru că nu aveau *control medical*.

8. Teatrele de varietăți din țară

În același număr din *Viața Capitalei*, în p. 4, aflăm *numele teatrelor de varietăți* din țară (adică fără București), *numele orașelor* în care funcționează și *numele directorilor* lor. Date de la 1912...

La Brăila, la *Trocadero,* director era S. Grinberg. Iar la *Modern*, tot în Brăila, director era I. Dumitriu.

La Bârlad, teatrul se numea *Gabor* iar directorul lui era I. Gabor.

În Bacău erau două teatre de varietăți: *Splendid*, condus de D. Popescu și *Schmmetter* condus de I. Schmmetter.

Filip, de la Buzău, era condus de Filip Dumitrescu. În Botoșani era *Francez,* condus de E. Paplicher.

La Craiova erau două: *Böhm*, al lui E. Böhm și *Cocor*, condus de Ștefan Forai.

Constanța era *campioană* în materie de teatre de varietăți: avea 7 teatre. *Splendid* era al lui Mișu Georgescu, *Europa* al lui G. Stavridi, *Princiar* al lui Miloși, *Principesa Maria* al lui Z. Ambrozi, *Regal* era condus de frații Gheorghiu, *Șmolenski* era al lui D. Vartolomeu, pe când *Carmen Sylva* al lui M. Nascalagiu.

În Câmpina era *Braun,* al lui Braun, în Focșani erau două: *Regal*, al lui D. Steiner și *Terasa Napoleon* a lui Napoleon, în Giurgiu era *High Life* al lui L. Lebenzan, în Galați două: *London,* condus de A. Drucker și *Sofia,* al lui Filip Iancu.

În Huși, teatrul *Iacob* era al lui Iacob Schwartz. În Iași, *Coleseul Bragadiru* era condus de Leibovici și Grinberg.

La Tecuci era *Regal*, condus de Segal, tot *Regal* se numea și cel din Târgu Ocna, condus de Rubinștein, la Ploiești era *Grivița,* al lui Adolf

Venigher, la Roman teatrul se numea ca cel de la Giurgiu, *High Life*, și era al lui Ioan Nicolescu.

La Piatra Neamț era alt *Regal,* al lui Dumitru Leventis și ultimul de pe listă, cel de la Caracal, se numea *Modern*, condus de C. Pârvulescu.

9. Teologul *îl trage la rost* pe filosof

Lucian Blaga avea 45 de ani în 1940, pentru că e născut în 1895. Părintele Stăniloae avea 37 de ani în 1940, când a scris în mod *critic* despre Blaga în *Telegraful Român*[86].

Și i-a spus lui Blaga că poporul român a fost dintotdeauna „*creștin* și *ortodox*”[87] și că el practică o filosofie „antiortodoxă”[88].

Mai dăm o pagină...și Stăniloae îi spune lui Blaga că există „multe contraziceri logice”[89] în tezele susținute de el.

În p. 17: „spiritualitatea românească *se revelează* în mod esențial prin ortodoxie”. Pentru că „etnicul românesc *nu poate cunoaște* și *trăi* religiozitatea *în altă formă* decât ca ortodoxie”[90].

Realitatea curentă din România ne arată că se poate trăi și *altfel* religiozitatea...numai că religiozitatea de altă factură decât cea ortodoxă nu are *continuitate* cu religiozitatea de două milenii a românilor. Și cei care o practică tocmai de acest lucru „se bucură”: de faptul că *nu seamănă* cu românii de odinioară.

Tot în p. 18: „Ortodoxia este *adâncul nostru*....Fără acest *adânc* nu mai putem avea nici ceva *al nostru*. Ne pierdem pe noi înșine”. Ceea ce

---

[86] Dumitru Stăniloae, *Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie*, Ed. Paideia, București, 1993, în *Notă asupra ediției*, semnată de Mihai-Petru Georgescu.
Cartea are 125 de p. în ediția de față și *reproduce* ediția de la Sibiu, Ed. Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1942, ediție care, la rândul ei, reproduce *Telegraful Român* (1940, 1942).
[87] Idem, p. 8.
[88] Idem, p. 9.
[89] Idem, p. 10.
[90] Idem, p. 18.

înseamnă că *formele eterodoxe* de religiozitate sunt *depersonalizări*. Inclusiv *depersonalizări etnice*...

Părintele Dumitru îi găsește *meteahna* lui Blaga în *gnoseologie*[91]. Pentru că Blaga practică „un fel de *agnosticism*...sau un fel de *kantianism poetic*”[92].

Marele Anonim al lui Blaga e *un truc,* pentru că „frânele stilistice nu ne lasă *să cunoaștem* nimic real, deci nici pe Marele Anonim”[93].

În p. 23: Blaga „nu admite Revelațiune divină”. Iar dacă „cultura *poate exista* fără convingerea despre *o obiectivitate*. Religia însă *nu*. Ea nu se poate legitima ca *joc gratuit* al spiritului, cum se legitimează cultura”[94].

În p. 26-27 un alt *păcat* al lui Blaga: Îl credea pe Hristos *un om divinizat*, un fel de *supraom* al lui Nietzsche dar nu *Dumnezeu și om*.

În p. 29 altul: Blaga a afirmat „că toate religiile *au aceeași valoare* și *același nivel*”[95].

Sau despre cum teologul e *foarte atent* la *fundamentele* gândirii cuiva, la crezurile sale și nu, în primul rând, la *stilistica* lui. Pentru că poți scrie *foarte frumos* și *eretic* în același timp[96].

În p. 30: Blaga „nu vede nicio deosebire între *metafizică* și *religie*”.

În p. 56, *construcția filosofică* a lui Blaga, cu Marele Anonim *în frunte*, e considerată de Stăniloae „*un mit*, cel mai inconsistent și mai meschin din câte există și cel mai incompatibil cu vreo ordine morală”.

În p. 81: „A se vedea *preferința* D-sale pentru hinduism și *ciuda* pe creștinism că nu e favorabil *orgiei* de mituri”.

În p. 96, teologul merge *și mai la subiect*: Marele Anonim e *Dumnezeul lui Calvin,* Care nu are „trăsături părintești”[97]. De aceea „filosofia d-lui

---

[91] Idem, p. 20.
[92] Idem, p. 21.
[93] Idem, p. 22.
[94] Idem, p. 25.
[95] Idem, p. 29.
[96] În p. 33, Părintele Stăniloae spune în acest sens: „*Ce frumos* a vorbit și Renan despre Iisus, numai că *I-a negat dumnezeirea*, înlăturând *suportul* creștinismului”.
[97] Idem, p. 96.

Blaga se vădește a purta nu numai *pecetea* filosofiei germane, ci și a protestantismului german, în care aceea își are substratul.

Subiectivismul filosofiei germane, ca *individualism* și *neîncredere* în putința de-a cunoaște realitatea și de-a intra în comuniune cu ea, nu e specific ortodoxiei, ci își are *izvorul* în protestantismul pesimist al lui *sola fide*, care afirmă că toate puterile cognitive și etice ale omului sunt *definitiv distruse* prin păcat”[98].

În p. 97: filosofia lui Blaga este „*individualistă* și *antietică*”. În ea „*nu există* comuniune”.

Pe lângă faptul că arată *îngustimea*/ *individualismul* filosofiei lui Blaga, în p. 98 îi spune că nu e *nicio noutate* în ea, pentru că e *învechită*. „E o filosofie *după stilul* veacului al 19-lea”.

Editorii cărții au început cu fragmentul din iulie 1942, din care am citat până acum, și care a fost o recenzie la *Religie și Spirit*, și de la p. 101 începe recenzia lui Stăniloae din 1940, la cartea *Diferențialele divine* a lui Blaga.

Însă și în 1940 Părintele Dumitru a atacat problema *Marelui Anonim*[99]. Și a subliniat faptul că Marele Anonim al lui Blaga a creat lumea în mod *panteist*, pentru că lumea e *din substanța* lui[100].

În p. 105 ajunge, printr-un singur *verb*, la esența scrierii lui Blaga: „dl. Lucian Blaga *își imaginează* o foarte complicată și ingenioasă mașinărie”[101]. Avem de-a face, așadar, cu *o fabulație* și nu cu *o descriere* a realității.

Ironia *se îngroașă* în p. 107, când Marele Anonim e privit în toată caricaturalitatea sa: „tocmai aceasta îl face pe Marele Anonim *să se teamă* de om, ca acesta să nu se facă *asemenea* lui. De aceea a luat *măsuri* ca omul să nu se poată *desăvârși* întru cunoaștere și putere. Actul prin care *frânează*

---

[98] Idem, p. 96-97.
[99] Idem, p. 102.
[100] Ibidem.
[101] Idem, p. 105.

Marele Anonim cunoașterea omului este *censura [cenzura] transcendentă*, iar cel prin care zădărnicește în parte *revelarea* misterelor este *înfrânarea transcendentă*".

În p. 111 îi reproșează lui Blaga că *Îl privează* pe Dumnezeu „de două *însușiri fundamentale* pentru o persoană: de *voință* și de *iubire*".

În p. 115 spune că Blaga „e *un adept* al lui Democrit și în special al *atomismului materialist*, care considera lumea cu tot ce e în ea ca un produs, prin agregare și dezagregare, al părticelelor de materie ce stau la baza tuturor".

Și în p. 120 își exprimă *dezamăgirea* față de modul în care Blaga *își rata* vocația: „E o mare *durere* pentru noi că dl Lucian Blaga *a zădărnicit* posibilitatea ca creștinismul și, în special, ortodoxia să poată arăta în D-sa *un exponent* al lor, un luminător al unor taine fermecătoare ale lor.

Pierderea e *simțitoare* și pentru neam și pentru ortodoxie, dar mai mare este *pentru* dl. Lucian Blaga, a cărui filosofie ar fi putut fi transmisă din veac în veac în legătură cu ele. În ipostaza în care s-a dezvăluit acum, nici neamul, nici ortodoxia nu-l mai pot *urma*, căci *nu se recunosc* în ea.

Să sperăm totuși că *se va întoarce*. Istoria cugetării omenești mai cunoaște asemenea *întoarceri vivificatoare* și *mântuitoare*".

S-a *întors* Blaga?...Știu doar că Stăniloae *a avut dreptate*...și că fiecare teolog trebuie să vadă drept, profund, atent creațiile teologice și culturale de tot felul, pentru *a le amenda*. Asta nu înseamnă că toți vor înțelege *justețea* actului teologului.

10. Aspecte neglijabile

În *A Good Day To Die Hard* [2013][102] sau în *Die Hard 5*, Bruce Willis, împreună cu fiul său, *mai fărâmă* niște mașini. Intră cu mașina, furată de la

[102] A se vedea: http://www.imdb.com/title/tt1606378/.

alții, în oricare altă mașină care îi stă în cale...și când pun mâna pe mitralieră...mitraliera se oprește numai când toți inamicii lor sunt *morți*. Însă niciodată nu dau atenție *la detaliul*...că ei produc *morți*, mulți morți și *daune imense* societății.

Iar dacă, doar *infractorii* sunt *răul* societății, ce face societatea cu oameni de-alde Bruce-fărâmă-tot, agenți secreți hiperviolenți, fără conștiință, când aceștia *se întorc* de la muncă sau când sunt *pensionați*? Pot ei *să se domolească*, dacă *viața lor* e crima, violența, încălcarea legii?

11. Opera poetică a lui Antioh Dimitrievici Cantemir

Virgil Teodorescu a tradus din rusă *opera poetică* a lui Antioh Dimitrievici Cantemir[103], după o ediție apărută la Leningrad, în 1956[104].

Și aceasta e formată din 9 satire, 4 cântece, două epistole, 6 fabule, 9 epigrame, *Petrida sau descrierea în stihuri a morții lui Petru cel Mare, împăratul întregii Rusii* și alte 6 poeme[105].

Poemul *Petrida* e format din 250 de versuri[106]. Și Antioh *plânge* în el „a Rusiei durere”[107], între versurile 10-14 creionând *portretul moral* al țarului defunct:

„Blândețe, cumpătare, curaj, înțelepciune,
Și grijă părintească, și dreaptă judecată,
Țar gospodar cum nu cred să mai fi fost vreodată,
Și credincios prieten, cu inimă de aur,
Oștean cum n-a fost altul încununat cu laur”[108].

---

103 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Antioh_Dimitrievici_Cantemir.
104 Antioh Cantemir, *Stihuri*, trad. din rusă în rom. de Virgil Teodorescu, cu studiu introd. de Paul Cornea, Ed. pentru Literatură universală, București, 1966, 295 p.
105 Idem, p. 293-295.
106 Idem, p. 251-258.
107 Idem, p. 251.
108 Ibidem.

12. Dacă *Google Reader* nu va mai fi

RSSurile *Google Reader* au apărut în octombrie 2005[109]. Și s-au dezvoltat într-un mod *familiar* până în 13 martie 2013, când ne-au anunțat[110] că vor *să închidă* utilitarul pe 1 iulie 2013...pentru că „nu e rentabil”.

Însă din punctul meu de vedere nimic de la Google nu e *rentabil*, în afară de *Google Reader* și *Picasa*.

M-am dispensat de *Blogger* foarte ușor, *Gmail*-ul nu îl folosesc prea mult, *Google* + e o eroare de marketing...dar îmi place *arhivarea de fotografii* din Picasa cât și *pachetul de RSSuri* pe care îl am în *Google Reader*.

Nu am, adesea, ce citi, pentru că nu se prea mai scrie *serios* la nivel online...dar măcar știu ceea ce *se scrie* pe alte bloguri și platforme. Stau la curent cu noutățile. A închide *Google Reader* înseamnă *a mă dispensa* de Google, pe care îl folosesc doar la *căutări*.

Adică o altă *eroare*...marca Google. O eroare soră cu *Windows 8*, care e *un rateu* de tip *Vista*. Până nu a apărut *Windows 7* n-am putut lucra pe *Vista*. Am rămas pe *XP*. La fel acum: am nevoie de următorul...pentru că Windows 8 e *un pas înapoi*.

13. Caracterul românesc

În ziua de 31 martie 1941, Gheorghe I. Brătianu[111] conferenția despre *Destinul românesc*[112].

Conferință în care spune la un moment dat: „elementele *permanente* ale trecutului [nostru]...ne

---

[109] A se vedea: http://googlereader.blogspot.ro/2005/10/google-reader-two-weeks.html.

[110] Idem: http://googlereader.blogspot.ro/2013/03/powering-down-google-reader.html.

[111] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_I._Br%C4%83tianu.

[112] Gheorghe I. Brătianu, *Cuvinte către români. Zece conferințe și prelegeri*, ediție, studiu introd., note și indice de Ion Toderașcu, Ed. Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1996, p. 81-94. Cartea are 179 p. și costa 5. 300 lei la publicare.

arată la conducătorii noștri de odinioară *o modestie creștinească*, atât de deosebită de trufia semeață a altora, *o mărginire realistă* la dreptul și la pământul țării, îndepărtând visurile de stăpânire împărătească ale vecinilor; dar aceleași elemente cuprind *un sentiment statornic* al unei vieți de sine stătătoare și o legitimă mândrie a chemării de sine"[113].

Conștiință creștină, plină de *realism istoric* și, în același timp, conștiința *statorniciei* noastre pe aceste meleaguri, care ne face *să ne simțim acasă*.

14. Trei lucruri despre Biserică

Capitolul al 4-lea din *Între Orient și Occident*[114] e dedicat *Bisericii*. Bisericii Ortodoxe Române. Paginile 141-159.

Și Neagu Djuvara recunoaște trei lucruri aici:

1. Biserica a fost *refugiul* românilor („În atâta nesiguranță și nedreptate, de care se lovește pretutindeni și oricând, românul nu are decât *o scăpare*: Biserica"[115]);

2. Ortodoxia românilor nu poate fi *dezlipită* de amprenta ei națională („*apartenența la ortodoxism* se va confunda, în cele din urmă, în subconștientul popular, *cu sentimentul național*"[116]);

3. Biserica *a protejat* cultura („Biserica, în pofida păcatelor și a cusururilor ei, rămâne, ca în Evul mediu occidental, *singurul refugiu* al culturii"[117]).

15. Hașdeu despre *Talmud*

În 1866 Hașdeu scria un studiu despre *Talmud*[118].

---

[113] Idem, p. 85-86.
[114] Neagu Djuvara, *Între Orient și Occident. Țările române la începutul epocii moderne (1800-1848),* trad. [din fr.] de Maria Carpov, Ed. Humanitas, București, 1995, 398 p.
[115] Idem, p. 152.
[116] Idem, p. 153.
[117] Idem, p. 157.
[118] B. Petriceiçu-Hâjdeu, *Talmudul ca profesiune de Credință a poporului Israelit. Studiu asupra Iudaismului*, Ed. „Biroului universal" Athanasie I. Nițeanu, București, 1916, 40 p.

În care începe prin a spune, că „ovreii sunt *un vierme intestinal*, ce *ne roade* pe noi drept la inimă”[119]. De aceea se ocupă de *Talmud*[120]...

Evreii au crescut „din sudoarea străină”[121], pentru că au fost „desțerați”[122]. Lăsați *fără* țara lor.

„Judanii”[123] pentru *jidani*. Iar *Talmudul* este *legea rabinilor*, care e *o alta* decât cea a Sfântului Moise[124].

Nu există *unitate de opinie* în Talmud[125], pentru că „rabbini sunt legislatori *egali în putere*”[126].

Iar Talmudul nu e doar *cel scris*, ci și cel *oral*, pentru că el cuprinde *totalitatea* comentariilor rabinice la Scriptură[127].

Și acesta s-a putut face, deoarece au transformat *instituția rabinului* într-o „*sacră autoritate* pentru judaismul întreg”[128].

Pentru că rabinul se consultă, în tot ceea ce spune, „cu însuși Dumnezeu”[129].

Din acest motiv, concluzionează Hașdeu, Talmudul este „un chaos monstruos”[130], care ne scârbește, ne irită dar ne și amuză[131], când observăm „la ce *grad de absurditate* se pogoară *o minte necultă* sau *o inimă rătăcită*”[132].

Și de la p. 18 încep *ironiile* la adresa Talmudului. Prima ironie: Talmudul spune că un rabin *poate crea* un vițel și chiar un om. În a doua ne explică, pe baza Talmudului, de ce rabinii au hainele

---

[119] Idem, p. 5-6.
[120] Idem, p. 6.
[121] Ibidem.
[122] Idem, p. 8.
[123] Ibidem.
[124] Idem, p. 8-9.
[125] Idem, p. 10.
[126] Idem, p. 12.
[127] Idem, p. 14.
[128] Idem, p. 15.
[129] Idem, p. 16.
[130] Idem, p. 17.
[131] Ibidem.
[132] Ibidem.

murdare: „pentrucă *le pătează* dracul, din ură către religiunea judaică”[133].

Rabinii nu acceptă *neevrei* decât „în urma unor *formalități francmasonice*”[134]. Iar rabinii nu pledează pentru „fraternitate umană” și nici pentru *ospitalitate* și *liberalism*[135].

Căci Dumnezeul lor e unul „*curat Ovreesc*, iubind *numai* pe Israeliți, [și fiind] *nepăsător* și *fără milă* pentru *rămășița* [/cealaltă parte a] neamului omenesc”[136].

În p. 27, autorul amintește faptul că în rugăciunea de dimineață, credincioșii evrei folosesc *4 verbe* împotriva neevreilor: *dezrădăcinează, surpă, dărâmă* și *nimicește,* Doamne, pe neevrei.

De aceea Dumnezeul rabinilor e un Dumnezeu care promovează „separatismul național”[137]. Iar *Messiah*ul așteptat de ei nu are o altă *misiune* decât pe aceea de *a-i nimici* pe toți neevreii de pe fața pământului[138].

Și pentru că rabinii L-au făcut pe Dumnezeul lor *evreu*[139], ei au stipulat în Talmud că doar evreul e *om*[140]. De aceea *aproapele* evreului e doar *un alt evreu*[141].

Și Talmudul îi declară pe creștini *păgâni* dar nu și pe mahomedani[142]. De aceea noi, creștinii, suntem considerați *idolatri* de către Talmudul evreiesc și *blestemați*[143].

Iar autorul se întreabă pe drept, de ce mai vor evreii *să trăiască* printre creștini[144], dacă ne consideră „niște *simple dobitoace*, și încă mult mai *inferioare* vitelor din turma lui Mahomet”[145].

---

[133] Idem, p. 19.
[134] Idem, p. 24.
[135] Idem, p. 26.
[136] Ibidem.
[137] Idem, p. 30.
[138] Ibidem.
[139] Idem, p. 32.
[140] Ibidem.
[141] Ibidem.
[142] Idem, p. 37.
[143] Ibidem.
[144] Idem, p. 38.
[145] Idem, p. 37.

În p. 38 autorul citează Talmudul cu un text prin care evreii sunt învățați *să-i persecute* religios pe creștini[146].

Iar în ultima pagină, Hașdeu spune că Talmudul pedepsește *cu moartea* pe creștinul care îl citește[147]. Însă el a scăpat *cu viață*...

16. Serviciile *pendinte*[148] la 1938

Secretariatul general al primăriei municipiului București, *registratura* și *arhiva* se aflau pe strada N. Filipescu, nr. 21[149].

Abatorul comunal era pe strada Splaiul Unirii, nr. 178. *Administrația* era pe strada Moșilor, nr. 313.

Dacă aveai nevoie la *cadastru* te duceai pe strada N. Filipescu, nr. 23.

Serviciul *ecarisaj* [care *stârpea* câinii vagabonzi] era pe Splaiul Unirii, nr. 186.

Direcția financiară și *casieria centrală*: str. Lipscani, 110 bis, serviciul *licitații*: strada Vasile Boerescu, nr. 13, eforia [administrația] *sanitară*: strada Slătineanu, nr. 19, fostă *Nisipari*[150].

Existau 4 primării „de sector" în București în 1938 și fiecare primărie avea *culoarea* ei.

Primăria sector 1 avea culoarea *galben* și își avea sediul în Piața Amzei. Pe strada Sfânta Vineri, nr. 51 își avea sediul primăria sector 2, care avea culoarea *negru*.

De culoare *albastră* era primăria sector 3, care își avea sediul pe Calea Rahovei, nr. 39. Iar de culoare *verde* era primăria sector 4, care își avea sediul pe strada Banu Manta, nr. 52.

---

[146] Idem, p. 38-39.
[147] Idem, p. 40.
[148] *Subordonate*. În cazul nostru *subordonate* primăriei municipiului București.
[149] *Monitorul comunal. Organ oficial săptămânal* [al Primăriei Municipiului București], anul LXIII, nr. 6, duminică, 6 februarie 1938, p. 2.
[150] Ibidem.

Toate *numerele de telefon* ale primăriilor și ale sucursalelor acestora erau formate din *5 cifre*. Primăria sector 2 avea ca număr de telefon 4. 44. 80 iar *serviciul de salubritate* al sectorului 4, care era pe strada Berzei, nr. 25, avea numărul de telefon 3. 58. 10[151].

17. Cum ajunge Hașdeu *spiritist* și ce spune despre spiritism

În *Sic Cogito*[152] [Așa cuget eu], tipărită în 200 de exemplare[153], din 1892, *Prologul* e dedicat *convertirii* sale la spiritism. Și aici el spune că totul a început *la 6 luni* de la *moartea* fiicei sale[154], Iulia Hașdeu.

În luna martie [a anului 1889, pentru că Iulia a murit pe 29 septembrie 1888[155]], într-o seară ploioasă, a vrut să scrie ceva pe o foaie și mâna a început *să-i scrie singură*. Preț de cinci secunde...

Când a citit textul pe care l-a scris a găsit *un mesaj* „de la fiica lui", în limba franceză: „Je suis heureuse; je t'aime; nous nous reverrons; cela doit te suffire. Julie Hasdeu [Sunt fericită; te iubesc; noi ne vom *revedea*; aceasta trebuie să fie *de ajuns* pentru tine. Iulia Hașdeu[156]]"[157].

Și pentru că nu a socotit deloc *un act demonic* ce s-a petrecut cu el, Hașdeu ajunge *să militeze* pentru spiritism. În consecință, el declară faptul că spiritismul e *de când lumea* și tinde a deveni „singura *credință-șciință* [știință]"[158].

Și declară „fără nici o sfială" că e *spiritist*[159], pentru că se consideră *un medium*[160].

---

[151] Ibidem.
[152] B. P. Hasdeu, *Sic Cogito. Ce e viața? Ce e moartea? Ce e omul?*, Ed. Revista nouă, Bucuresci, 1892, 152 p. Costa 20 de lei.
[153] Idem, pagina de dinaintea paginii de titlu.
[154] Idem, Prolog.
[155] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iulia_Hasdeu.
[156] Traducere din lb. fr. de Dr. Gianina Maria-Cristina Picioruș.
[157] B. P. Hasdeu, *Sic Cogito. Ce e viața? Ce e moartea? Ce e omul?*, op. cit., Prolog.
[158] Idem, p. 1.
[159] Ibidem.

În definiția lui, mediumul fiind *un amic* al unui spirit. Ceea ce, în cazul său, însemna că e mediumul fiicei sale[161].

Însă spiritele, ne spune Hașdeu, „nu se împrietenesc *cu tótă* [toată] *lumea* și nu se *încred* în orĭ-cine [oricine]”[162]. Pentru că „mediumitatea” se bazează pe „ipnotisabilitatea” mediumului dar și pe iubirea, simpatia, afinitatea electivă dintre el și agent[163]. Așa că Hașdeu se simțea „ales” de fiica lui ca să comunice cu el.

Referindu-se la *inspirație*, autorul ne spune că e treapta *cea mai înaltă* a comunicării spiritiste[164] iar cel „inspirat” crede că el lucrează prin *propriul său geniu*[165].

În aceeași pagină 81, Hașdeu mărturisește că învăța limbi străine în copilărie pentru că dorea să cunoască *izvoarele istorice*. Că a învățat multe limbi pentru *istoria arheologică* și nu pentru *lingvistică*.

Însă tatăl său, post-mortem, „l-a ajutat” să scrie *Etymologicum magnum*[166]. Pentru că Hașdeu încearcă să-și explice, pe premise spiritiste, întreaga sa biografie.

Într-o ședință spiritistă din 13 noiembrie 1890, făcută la 10 dimineața, „tatăl său” îi dă un mesaj prin mediumul V. Cosmovici[167]. În care îi spune: „În calitate de *ultim descendent* al familieĭ, tu eștĭ dator a continuà tesaurul limbeĭ moldovenescĭ: *Etimologicum*”[168].

Mesajul era în franceză și rusă[169] iar Cosmovici „era *de tot adormit* când scriea, cu ochiĭ închiși, stând *în picióre* [picioare], cu capul întors sus spre stânga de la hârtiă [hârtie][170], primind suggestiunea [sugestia] în modul *cel maĭ inconscient*

---

[160] Idem, p. 78.
[161] Ibidem.
[162] Ibidem.
[163] Ibidem.
[164] Idem, p. 81.
[165] Ibidem.
[166] Idem, p. 82.
[167] Ibidem.
[168] Idem, p. 83.
[169] Idem, p. 83-84.
[170] Adică *fără să vadă* hârtia.

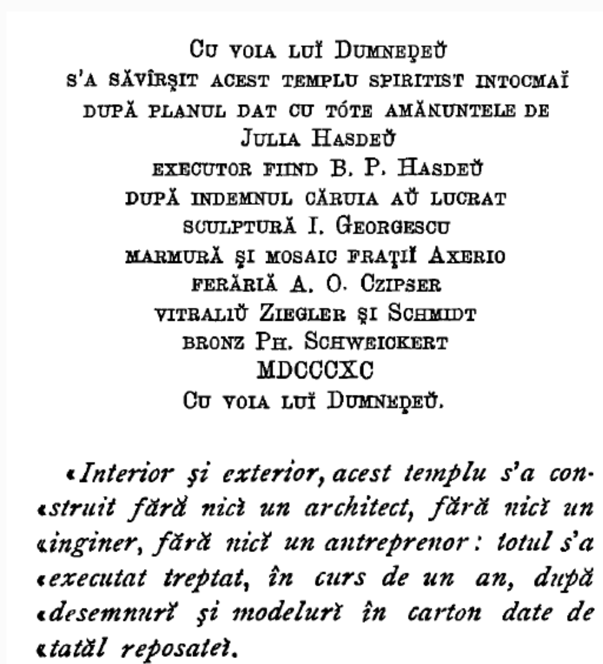
[inconștient], dar o suggestiune nu dela vre-unul din ceĭ întrupaţĭ”[171] ci *de la spirite*.

Numai că spiritele pe care le considera *vorbitoare* cu el erau *fiica* și *tatăl* său[172] și nu *demonii*.

Iar demonii știu *să speculeze* tot felul de false nevoi ale oamenilor și *să le satisfacă* în același timp.

În cazul lui Hașdeu, în lipsa credinței puternice în Dumnezeu, demonii i-au inventat *o religie subiectivă*, prin care *să îi aline*, în mod fals, dorul de cei dragi dar să-i și *suscite* atenția în mod fals-științific.

Mormântul și templul Iuliei l-a făcut tot „la sugestiile ei”[173].

CU VOIA LUĬ DUMNEḌEŬ
S'A SĂVÎRȘIT ACEST TEMPLU SPIRITIST INTOCMAĬ
DUPĂ PLANUL DAT CU TÓTE AMĂNUNTELE DE
JULIA HASDEŬ
EXECUTOR FIIND B. P. HASDEŬ
DUPĂ INDEMNUL CĂRUIA AŬ LUCRAT
SCULPTURĂ I. GEORGESCU
MARMURĂ ȘI MOSAIC FRAŢIĬ AXERIO
FERĂRIĂ A. O. CZIPSER
VITRALIŬ ZIEGLER ȘI SCHMIDT
BRONZ PH. SCHWEICKERT
MDCCCXC
CU VOIA LUĬ DUMNEḌEŬ.

«*Interior și exterior, acest templu s'a construit fără nicĭ un architect, fără nicĭ un inginer, fără nicĭ un antreprenor: totul s'a executat treptat, în curs de un an, după desemnurĭ și modelurĭ în carton date de tatăl reposateĭ.*

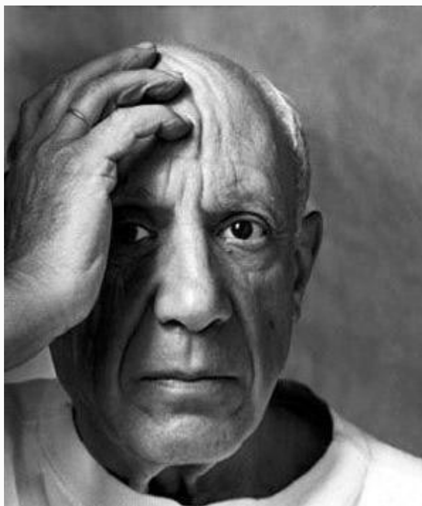
Schițele templului sunt prezentate în paginile finale ale volumului de față, înainte de *Index*.

18. Fizionomia picturilor lui Picasso

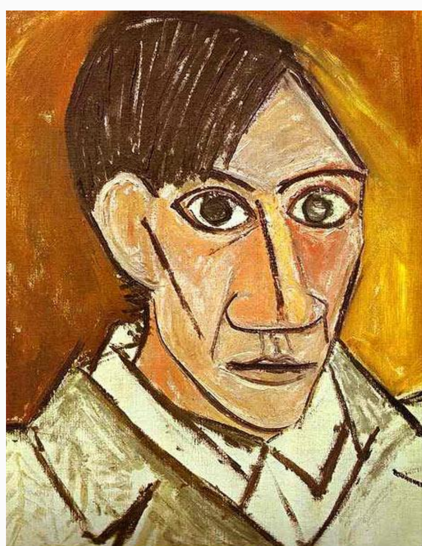
Nasul și *ochii mari* ai lui Pablo Picasso[174] *au intrat* în mai toate picturile sale.

---

[171] B. P. Hasdeu, *Sic Cogito. Ce e viața? Ce e moartea? Ce e omul?*, op. cit., p. 85.
[172] Idem, p. 84.
[173] Idem, p. 116. *Imaginea text* e tot din p. 116.

În *Autoportret*, pictat în 1907, acest lucru e mai mult decât evident. Ochii și nasul sunt *centrul de atenție* al picturii datorită dimensiunilor lor exagerate.

Numai că ochii mari, ca două măsline, *nu au nicio expresie*. Iar negrul mat al pupilei îți dă sentimentul că personajul e *orb*.

Cele 5 *domnișoare de la Avignon* au toate nasul și ochii lui Picasso. Ochi foarte mari, nasuri lungi, pe când gura *se confundă* cu dimensiunea sprâncenelor.

O gură mică, tăcută...alături de niște ochi ficși, metalici.

---

[174] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Pablo_Picasso.

Lipsește *dimensiunea sexuală* a femeilor dar, în schimb, acestea împrumută *o latură animală*. Cu precădere cele două femei din dreapta. Cea din picioare, dreapta sus, pare a avea *un bot de câine*, fața ei contrastând puternic cu *fața masculină* a celei din stânga sus, care și ea are părul lung.

Toate femeile au părul negru și trupuri decolorate. Albastrul e și el degradat. Numai verdele de pe fața celei cu bot de câine și negrul din părul femeilor sunt *culori pline*.

Dacă în *Femeie cu carte*, din 1932, fața femeii e privită din stânga și ochii sunt poziționați *normal*, de o parte și de alta a nasului,

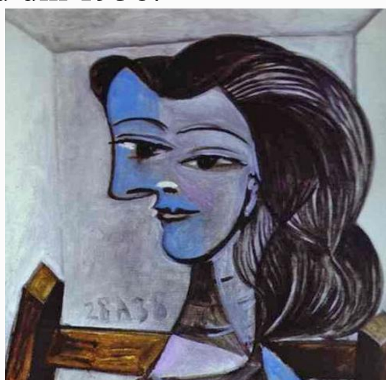

din 1937 femeile lui Picasso încep să aibă *doi ochi* pe-o singură parte a feței.

Spre exemplu, capul Mariei-Therese Walter, pictat în 1937:

; capul Dorei Maar, tot din 1937:

și capul lui Nusch Éluard din 1938:

.

În 1960 însă s-a întors la fața *expozitivă*, cu doi ochi enormi dar *disproporționați*...

Portret de femeie șezând:

și *Jacqueline*:

,

ambele din 1960, dovedesc acest lucru. Un ochi e *mai mare* decât celălalt, au pupilele negre ale lui Picasso dar nicio expresie.

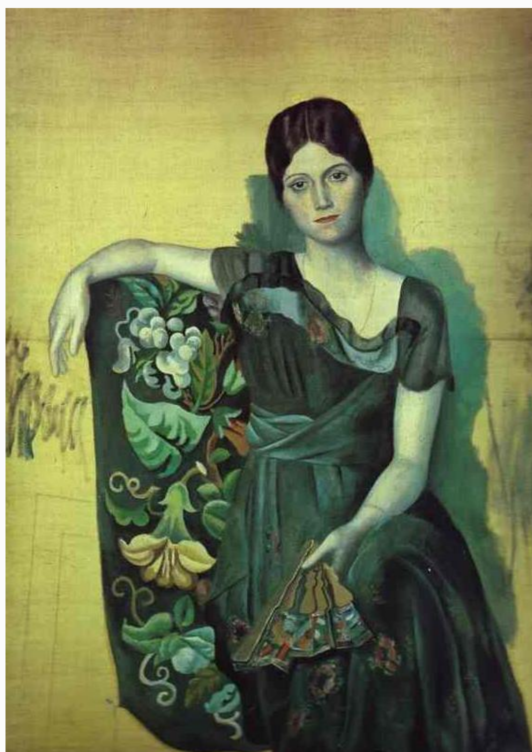
Nasul Mariei-Therese Walter, din 1937, nu are *nări* dar are *buze galbene*, Dora are gene *doar* la un singur ochi și *buze roșii*, Nusch are fața de culoare *albastru-mov,* după cum *albastră* e și fața Jacquelinei Rocque, pictată în 1958:

.

Iar dacă nu am fi cunoscut portretul Olgăi, din 1917, am fi tras concluzia că Picasso nu a știut să surprindă *expresia* fețelor.

Însă în Olga vedem aceiași ochi mari, nas lung, gură mică...dar și *liniștea tristă* a sufletului ei.

Pentru că fața ei permite *o intrare* în taina persoanei sale.

Dar de la această stare de liniște contaminantă, Picasso a trecut la fețe inexpresive, cu ochi mari, care nu văd nimic.

Și cu cât sunt *mai mari* par *tot mai orbi*, pentru că nu îți spun nimic despre interiorul oamenilor.

Căci Picasso a transformat oamenii în *măști*, în *ziduri*, în culoare *plată*.

19. Ediții traduse

În vol. I din *Canonul Ortodoxiei*[175], Părintele Ică jr. n-a spus *din ce* ediții scripturale a tradus textele de la p. 321-360.

Însă a tradus scrisoarea lui Plinius din ed. lui Müller, Leipzig, 1903, p. 291-293[176].

Apologia Sfântului Iustin a tradus-o din ediția lui Giuseppe Girgenti[177], Milano, 1995, fără să ne indice paginile[178].

---

[175] Diac. Ioan I. Ică jr., *Canonul Ortodoxiei*, vol. I. *Canonul apostolic al primelor secole*, Ed. Deisis/ Stavropoleos, Sibiu, 2008, 1039 p.

[176] Idem, p. 361, n. 1.

[177] A se vedea: http://it.wikipedia.org/wiki/Giuseppe_Girgenti.

Scrisoarea Bisericii din Smirna a tradus-o după două ediții: 1. ed. lui H. Musurillo, *The Acts of Christian Martyrs*, Oxford, 1972, p. 2-20 și 2. ed. lui Th. Camelot din SC 10, 1958, p. 243-275[179].

Martiriul Sfântului Iustin l-a tradus tot din ed. lui Musurillo, p. 46-52[180].

Pentru *Epistola către Diognet* a folosit SC 33 bis, 1965[181]. *Mărturiile epigrafice* sunt traduse din DACL, vol. I. 1, 1907, col. 70 și 74[182].

Epistola către Corinteni a Sfântului Clement Romanul e după SC 167, 1971, p. 98-104, 158-200[183]. Însă niciodată autorul nu admite faptul că *a tras cu ochiul* și la edițiile românești *deja existente*, deși o lectură *atentă*, în paralel, evidențiază acest fapt.

Epistolele Sfântului Ignatie Teoforul sunt după *Patres Apostolici*, vol. II, Tübingen, 1913, p. 83-268[184]. Pentru *Contra ereziilor*, a Sfântului Irineu, a folosit SC 264, Paris, 1989, p. 18-22[185].

Pentru Tertullian: SC 46[186], la Sfântul Ipolit *nu ne indică* sursa tradusă[187], *Crezul apostolic* după ed. Liuwe H. Westra, Turnhout, 2002, p. 540-541[188] iar *Didahia* după SC 248[189].

Pentru *Tradiția apostolică* a Sfântului Ipolit, traducătorul nostru a folosit două ediții: SC 11bis și *Fontes Christiani 1*, Herder, 1991[190].

Canoanele Sfinților Apostoli au fost traduse după ediția germană a lui Th. Schermann, din 1914, p. 12-34[191], *Constituțiile Sfinților Apostoli* după SC 320, 329 și 336[192] (traducerea *cea mai extinsă* de până acum), *Testamentul Domnului* după ed.

---

178 Diac. Ioan I. Ică jr., *Canonul Ortodoxiei*, vol. I., ed. cit., p. 363, n. 1.
179 Idem, p. 369, n. 1.
180 Idem, p. 377, n. 1.
181 Idem, p. 381, n. 1.
182 Idem, p. 391, n. 1.
183 Idem, p. 395, n. 1.
184 Idem, p. 421, n. 1.
185 Idem, p. 477, n. 1.
186 Idem, p. 513, n. 1.
187 Idem, p. 543, n. 1.
188 Idem, p. 559, n. 1.
189 Idem, p. 565, n. 1.
190 Idem, p. 573, n. 1.
191 Idem, p. 591, n. 1.
192 Idem, p. 597, n. 1.

patriarhului Ignatie Efrem II Rahmani, Mainz, 1899, p. 3-149[193].

În ceea ce privește *rugăciunile evreiești*, Părintele Ică jr. le-a tradus din italiană[194] și din engleză[195].

Omilia pascală a Sfântului Meliton de Sardes după SC 123[196], *Evhologhionul* Sfântului Serapion de Thmuis după OCA 249, 1995, 46-80[197], *anaforalele euharistice* după *Spicilegium Friburgense* 12, Fribourg, 1998, ed. a 3-a, p. 116-118[198], p. 102-114[199], p. 135-139[200], p. 348-357[201], p. 265-268[202], p. 244-260 și PO 26[203], OCA 32, p. 331-371[204], *Spicilegium Friburgense* 12, p. 426-438[205].

Iar *Barberini graecus 336*, ultima traducere de aici, l-a tradus după *Ephemerides Liturgicae 80*, Roma, 1995, fără pagini citate[206].

20. La 1906 în București

Din *Anuarul Bucureștilor* pe 1906[207] aflăm că existau *17 anticariate de cărți* în București[208]. Și toate aveau patroni evrei...

4 magazine de antichități[209].

Și numai de pe strada *Victoriei* se puteau cumpăra „aparate de gimnastică”. De la numerele 31, 69 și 76[210].

---

193 Idem, p. 785, n. 1.
194 Idem, p. 837, n. 1.
195 Idem, p. 837, n. 2 și Idem, p. 840, n. 3 și Idem, p. 841, n. 4 și Idem, p. 845, n. 5.
196 Idem, p. 853, n. 1.
197 Idem, p. 865, n. 1.
198 Idem, p. 877, n. 1.
199 Idem, p. 878, n. 2.
200 Idem, p. 884, n. 3.
201 Idem, p. 889, n. 4.
202 Idem, p. 894, n. 5.
203 Idem, p. 897, n. 6.
204 Idem, p. 904, n. 7.
205 Idem, p. 906, n. 8.
206 Idem, p. 909, n. 1.
207 *Anuarul Bucureștilor*, pe anul 1906, ed. a XVI-a, Ed. Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl”, București, 1906, 468 p.
208 Idem, p. 221.
209 Ibidem.
210 Idem, p. 222.

Existau 16 magazine care *vindeau arme*[211]. Dintre care 5 erau pe Lipscani. La numerele 5, 61, 79, 80 și 84[212].

55 de *ateliere mecanice*[213]. Din 10 locuri din București puteai *să îți cumperi* o mașină[214].

Pe strada Moșilor, nr. 47, exista *un băcan* cu numele *Aristotel P. Dumitru*[215].

Existau 4 magazine care vindeau *băi de teracotă*[216].

Pe strada Carol, nr. 72, de la magazinul *La curcubeu*, se puteau cumpăra „blănării și căciuli de tot felul” + „pălării de fetru [pâslă] și paie pentru bărbați și copii” + „șepci pentru uniforme școlare, de voiagiu, de lucru, etc. etc.”[217]. Patron: Leopold Schwartz[218].

18 boiangerii [vopsitorii de lână][219]. 17 magazine de brânzeturi, 7 dintre ele fiind pe *bulevardul Maria*[220].

16 ateliere de broderie[221]. *Cafea pisată* puteai să cumperi din 33 de locuri, unul dintre comercianți numindu-se *Baeram Sally*, și vindea pe strada Văcărești, nr. 36 iar un altul, *S. Ohanesian*, vânzător pe strada Carol, nr. 91[222].

10 căldărari. Unul dintre ei fiind *Ionescu Savu*, de pe strada Mihai Bravu, nr. 53[223].

Existau 4 cârciumari cu numele *Athanasiu*[224]. Cârciumarul *Filip Sotir* își avea locația pe strada Doamnei, nr. 1[225]. Trei cârciumari cu numele

---

211 Idem, p. 223.
212 Ibidem.
213 Idem, p. 225.
214 Idem, p. 226.
215 Ibidem.
216 Idem, p. 230.
217 Idem, p. 241.
218 Ibidem.
219 Ibidem.
220 Idem, p. 242.
221 Ibidem.
222 Idem, p. 244.
223 Ibidem.
224 Idem, p. 245.
225 Idem, p. 246.

Iliescu[226]. 4 cu numele *Lăzărescu*[227]. Cârciumarul Ghiță Manolescu își avea afacerea în strada Griviței, nr. 150[228].

8 magazine vindeau...*case de bani*[229]. Existau 33 de case de schimb valutar[230]. Iar cei care dețineau casele de schimb valutar aveau *nume de familie* precum Aftalion, Fermo, Finkels, Samuil, Staehli etc.[231].

Pe strada Colței, nr. 31, era *o ceasornicărie*[232]. Paul Campion, pe Victoriei, nr. 184, avea *un coafor*[233]. Nicola Dinescu, pe strada Romană, nr. 179, avea *o cofetărie*[234].

Din 4 locuri puteai să cumperi *coniac*[235]. Existau 26 de *cojocării*[236]. 32 de magazine cu *confecții pentru dame*[237]. Majoritatea pe Lipscani și Victoriei[238]. Și tot 32 de locuri de unde puteai să cumperi...*corsete*[239].

Însă doar din 3 prăvălii puteai cumpăra *costume naționale*[240].

12 magazine cu *covoare*[241]. 14 din care îți puteai cumpăra *un cufăr*[242].

Pe Calea Moșilor, nr. 81, A. Hilber Sinzer vindea „decorațiuni de pompe funebre”. Însă își avea *depozitul* pe șoseaua Mavrogheni, lângă spital[243]...

Ghiță Foteanu era *dulgher*[244]. Panait Arghiropol fabrica *bomboane*, pe strada Șepcari, nr.

---

226 Idem, p. 247.
227 Idem, p. 248.
228 Ibidem.
229 Idem, p. 251.
230 Ibidem.
231 Ibidem.
232 Idem, p. 253.
233 Idem, p. 262.
234 Idem, p. 263.
235 Ibidem.
236 Ibidem.
237 Idem, p. 264.
238 Ibidem.
239 Idem, p. 264-265.
240 Idem, p. 265.
241 Ibidem.
242 Idem, p. 271.
243 Idem, p. 272.
244 Idem, p. 275.

9[245]. Pe Colentinei, nr. 84, era o fabrică de bumbăcărie[246].

Aveam și „fabrică de cojit orez” la 1906. Pe strada Lipscani, nr. 8, a lui Blank Marmoroș & Comp.[247].

4 fabrici de conserve, dintre care una era a principelui Barbu Știrbei. Pe strada Victoriei, nr. 121[248].

O fabrică de făcut *copci*. Pe str. Radu Vodă, nr. 11[249]. 18 fabrici de făcut cravate[250]. Două fabrici de *cuie*[251] și două fabrici de făcut *muștar*[252].

4 fabrici făceau *nasturi*[253]. O fabrică de *oglinzi*[254]. 8 fabrici de *oțet*[255]. Două fabrici de...*pile*[256].

14 fabricanți de *umbrele*[257]. 36 de farmacii[258]. 39 de fotografi[259]. 22 de franzelari[260]. 8 comercianți de geamuri[261].

Existau 9 magazine care vindeau...*gramofoane*[262]. Adică aparate la care *se asculta* muzică și care arătau cam așa:

245 Idem, p. 276.
246 Ibidem.
247 Idem, p. 277.
248 Ibidem.
249 Ibidem.
250 Ibidem.
251 Ibidem.
252 Idem, p. 278.
253 Ibidem.
254 Ibidem.
255 Ibidem.
256 Idem, p. 279.
257 Idem, p. 279-280.
258 Idem, p. 280.
259 Idem, p. 282.
260 Idem, p. 282-283.
261 Idem, p. 283.
262 Idem, p. 284.

Bucureştiul avea *42 de hoteluri*, care purtau numele: Avram, Carol, Central, Dacia, Gabroveni, Paris, Splendid, Victoria etc.[263].

Din 11 locuri puteai cumpăra *instrumente muzicale*[264].

Existau 5 *lânării*[265], 13 *lăptării*[266], 49 de *legătorii de cărți*[267], 78 de *librării*[268], 12 magazine care vindeau *mânuși*[269], 14 magazine pentru „odăjdii [veşminte] bisericești”[270].

Veşmintele bisericești se vindeau pe strada Lipscani, nr. 26, 74-76, 90, 94, pe strada Carol, la nr. 59, 72, 78, la nr. 4 pe Gabroveni, la nr. 45 pe Smârdan, pe Bărăției, la nr. 2, pe Moșilor, nr. 1 și 14-16, pe Șerban Vodă, nr. 23 și pe Pânzari, la nr. 9.

V. N. Orghidan era patron la Pânzari 9, pe când pe strada Smârdan magazinul era al fraților Bloch[271].

Din 20 de locuri din București puteai cumpăra *oale*[272]. 15 pescării[273], 8 pictori de case și Biserici[274], de pe strada Viilor, de la nr. 50, se cumpărau *războaie de țesut*[275], 18 restaurante[276]...existând la acea dată restaurantul *Capșa* de pe strada Edgard Quinet[277].

4 sculptori în piatră[278], 4 turnători de clopote[279], 5 xilografi[280], 5 zincografi[281]. Într-un cuvânt: este *uluitoare* baza de date cuprinsă în acest anuar, care ne oferă sute de nume și de adrese.

---

263 Idem, p. 285-286.
264 Idem, p. 288.
265 Idem, p. 289.
266 Ibidem.
267 Idem, p. 289-290.
268 Idem, p. 290-291.
269 Idem, p. 298.
270 Idem, p. 302.
271 Ibidem.
272 Ibidem.
273 Idem, p. 303.
274 Idem, p. 304.
275 Idem, p. 307.
276 Ibidem.
277 Ibidem.
278 Idem, p. 309.
279 Idem, p. 317.
280 Idem, p. 319.
281 Idem, p. 320.

21. Prin ochii lui Petre Pandrea

Petre Pandrea[282] ni-l prezintă pe Brâncuși ca pe „omul mare" al unei Valahii mici, pe care *l-a frecventat* „deseori"[283].

O întâlnire *providențială*[284].

Și consideră că „arta lui Brâncuși *s-a încheiat* [odată] cu ansamblul măreț de la Târgu-Jiu (1938-1939)"[285].

L-a cunoscut în anii 1927 și 1939, la Paris și București, Brâncuși fiind cu *28 de ani* mai bătrân decât Pandrea, care avea 23 de ani pe atunci[286].

Între 5 și 7 ani Brâncuși a trăit la *o stână* de la munte. De la 7 ani a studiat la Hobița, Craiova, București și Paris. A rămas orfan la 11 ani. Avea 22 de ani când *și-a vândut* la rude moștenirea, pentru că avea nevoie de bani ca să facă *studii superioare* de *sculptură*[287].

A studiat și în München și Elveția. A primit *o bursă Titulescu* de 500 de lei aur, apoi de o mie de lei anual[288].

A ajuns la vârsta *de 28 de ani* la Paris, unde a trăit *sobru*, muncind ca *spălător de vase* într-un restaurant, fiind, în același timp, *student* la Bele-Arte[289].

Autorul *l-a revăzut* pe Constantin Brâncuși în anii 1933, 1934, 1937-1938 și 1939[290]. Și Pandrea a fost *prieten* și cu Dan Botta[291].

Sculptorul nostru genial semna: *C. Brâncuși*[292].

---

[282] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_Pandrea.
[283] Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, Ed. Minerva, București, 1967, p. 7. Cartea are 261 p.
[284] Idem, p. 8.
[285] Ibidem.
[286] Ibidem.
[287] Idem, p. 10.
[288] Ibidem.
[289] Idem, p. 11.
[290] Ibidem.
[291] Idem, p. 12.

Și pe statui, când *le semna* (însă *nu le semna* adesea), scria *C. B.* într-un *cerc*[293].

Porecla de familie: *de-al Bejuicanilor*.

S-a născut în Hobița, un cătun al comunei Peștișani, aproape de Mănăstirea Tismana.

Brâncuși e *numele său* și nu *un pseudonim*...și vine de la *braț, brânci, brâncă*[294].

Tatăl lui Constantin: *Radu Brâncuși*, cu o avere moștenită de 6-7 hectare și care a avut *7 copii*[295]. S-a căsătorit *de două ori*, pe a doua soție chemând-o *Maria Diaconescu*[296], aceasta fiind *mama* sculptorului[297].

Constantin *își vinde* partea de pământ moștenită în data de 22 octombrie 1898, după cum spuneam anterior: la vârsta de 22 de ani. A vândut-o fratelui său, Grigore (presupun că *mai în vârstă* decât el), fiind vorba de *două livezi* și *pământ arabil*. Pe ce a vândut *a primit* 320 de lei aur[298].

Iar din *actul de căsătorie* al părinților săi autorul a aflat că s-au căsătorit pe 27 ianuarie 1872 și că tatăl său, Radu Brâncuși, *avea 39 de ani* când s-a recăsătorit[299].

Din spusele sculptorului, la 10 ani a devenit „băiat de prăvălie" în Craiova, la restaurantul *Spirtaru* din fața gării[300]. A muncit *6 ani* aici, câte *18 ore pe zi*[301].

Se trezea la 3 dimineața...

A făcut *școala de meserii* din Craiova, apoi *școala de bele-arte* la București. Și banii pe moștenire i-au trebuit ca *să învețe* în București. Când

---

[292] Idem, p. 18.
[293] Idem, p. 18-19.
[294] Idem, p. 19.
[295] Ibidem.
[296] Ibidem.
[297] Idem, p. 20.
[298] Idem, p. 21.
[299] Ibidem.
[300] Idem, p. 24.
[301] Ibidem.

a ajuns la München avea *doar un pol* în buzunar...[302].

La Paris a fost *prieten* cu Matisse[303], cu Modigliani[304] și cu Guillaume Apollinaire[305]. Și considera statuia lui Haret, de la Universitate, drept „*o oroare* arhitectonică și plastică”, fapt pentru care de atunci „*a terminat* cu România”[306].

Brâncuși a fost în India, la Amsterdam, în Philadelphia[307]...Și ca orice *artist adevărat*, subliniază autorul, Brâncuși avea „nevoi puține”, neintrând în clasa celor care „sunt *titanozauri* și...*bugetivori costisitori*”[308].

„Nu și-a *trădat* idealurile pentru *un blid de pâine*”[309], a descifrat realitatea *cu proprii ochi*[310], a fost un om „al cumpătării”[311].

Vorbea *cu tâlc*, avea o ospitalitate *homerică*, *ctitorea* în materie de artă[312]. Nu-i *discrimina* pe oameni în funcție de rasa, credința sau statutul lor social[313].

Autorităților timpului de la Târgu-Jiu *nu le-a plăcut* proiectul sculptural al lui Brâncuși[314].

La 16 ani, la Craiova, a construit *o vioară*, la care a cântat multă vreme un lăutar[315]. Și a construit vioara „din *scândurelele* unei *lădițe cu portocale* aduse din Italia la Craiova”[316].

În munți, cât a stat la stână, a învățat *să cânte* la fluier și caval.

---

[302] Ibidem.
[303] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Henri_Matisse.
[304] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Amedeo_Modigliani.
[305] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Guillaume_Apollinaire.
Cf. Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, op. cit., p. 25.
[306] Idem, p. 26.
[307] Ibidem.
[308] Idem, p. 32.
[309] Ibidem.
[310] Ibidem.
[311] Idem, p. 33.
[312] Ibidem.
[313] Idem, p. 34.
[314] Idem, p. 35.
[315] Idem, p. 37.
[316] Ibidem.

A cântat în *corul* Bisericii Ortodoxe Române din Paris, ca *tenor*[317].

Iubea muzica profundă și pe Bach, Beethoven, Mozart, Chopin. Iubea folclorul[318]. „Avea un patefon și o colecție *de două mii de discuri* cu muzică populară din lumea întreagă. Le-a cumpărat de la un muzicolog aflat la strâmtoare”[319].

Îi plăceau lăutarii țigani[320]. Mânca de obicei *acasă*[321]. Și „nu s-a căsătorit pentru *a-și păstra* libertatea de creație”[322]. Era *lacto-vegetarian*, își gătea singur și nu bea alcool decât atunci când avea musafiri[323].

„Recomanda căsătoria *timpurie*”[324]. Îi plăcea să pună *întrebări încuietoare*[325]. Pleda pentru *vin* dar nu și pentru *bere*. Însă nu a mai băut vin și n-a mai mâncat carne spre bătrânețe[326].

Constantin nu iubea *călătoria în sine*[327], de dragul plăcerii de a colinda, „fiindcă era *un țăran organic*”[328]. El călătorea *pentru studiu*[329].

A peregrinat prin Ungaria, Austria, sudul Germaniei și Elveția, pe jos, pentru *a studia* locurile[330]. A ajuns la Zürich, și-a *amanetat* ceasul de aur la Basel și a ajuns cu trenul la Lunéville. Pentru că la Lunéville „*studiase* în tinerețe Mihail Kogălniceanu”[331].

„A stat *53 de ani* la Paris”[332]. A fost prieten cu Tudor Arghezi, a făcut câteva vacanțe în Munții Pirinei...și „a fost *un artist internațional*”[333].

---

317 Ibidem.
318 Ibidem.
319 Ibidem.
320 Idem, p. 39.
321 Idem, p. 42.
322 Ibidem.
323 Ibidem.
324 Ibidem.
325 Idem, p. 43.
326 Idem, p. 45.
327 Idem, p. 48.
328 Idem, p. 49.
329 Ibidem.
330 Idem, p. 51.
331 Ibidem.
332 Idem, p. 52.

Brâncuși a practicat „dăltuirea directă” în diverse materiale[334]. Alături de „*polisarea* [polizarea] *bronzului* până când capătă *strălucirea* aurului și a azurului în lumina solară”[335].

Avea ideea *Porții Sărutului* înainte de 1922 și considera că pentru a o sculpta are nevoie de „două vagoane de piatră”[336].

La Paris a avut relații cu irlandezi, americani, israelieni, japonezi, sud-americani. L-a cunoscut pe James Joyce[337] dar și pe Eillen Lane[338], pe care o vedem în fotografia infra[339].

Însă atât Petre Pandrea[340] cât și Peter Neagoe[341] *au minimalizat* credința ortodoxă a lui Constantin Brâncuși.

Domnișoara Pogany a fost *pictoriță* (1908-1916)[342]...și ea a fost „iubirea *simplă* și *nemuritoare* a lui Brâncuși”[343].

---

[333] Ibidem.
[334] Idem, p. 54.
[335] Idem, p. 55.
[336] Idem, p. 59.
[337] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/James_Joyce.
[338] Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, op. cit., p. 61.
[339] Fotografiile care pun în paralel *modelele* și *operele* lui Brâncuși sunt preluate din locația: http://www.codrosu.ro/muzele-lui-constantin-brancusi-%E2%80%93-femeia-sursa-de-inspiratie-a-lui-brancusi/.
[340] Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, op. cit., p. 62.
[341] Care a scris *un roman* despre viața lui Brâncuși. A se vedea: Peter Neagoe, *Sfântul din Montparnasse*, trad. în rom. [din engl.] de Sever Trifu, pref. de Ioan A. Popa, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1977, 286 p.
[342] Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, op. cit., p. 65.
[343] Ibidem.

Margit Pogany și *Domnișoara Pogany*

Din p. 68 aflăm că Petre Țuțea era *fiu de preot*. Și *pofta de vorbă* a lui Brâncuși *rivaliza* cu pofta de vorbă a lui Sorin Pavel și Petre Țuțea[344].

Constantin a dus „o viață de țăran cuminte”, fiind un om *sociabil* în amicițiile sale[345].

Își *multiplica* o operă[346]. Și i-a lăsat Franței, *prin testament*, atelierul[347].

Peter Neagoe l-a cunoscut în 1898 pe Constantin și...a murit în 1957, pe 16 martie[348], *vegheat* de el și de soția sa, Ana, care au venit de la New York la Paris pentru a-i fi *aproape*[349]. Neagoe a murit peste 3 ani, în 1960[350].

Amedeo Modigliani a fost *ucenicul* lui Brâncuși[351]. Constantin a fost prieten, la început, cu Picasso, datorită lui Apollinaire...dar s-a certat cu Picasso „o viață întreagă, cam din 1912 [și] până în 1957”[352].

Și Modigliani l-a cunoscut la 23 de ani pe Brâncuși[353], care i-a spus că el *așteaptă* și săptămâni

---

[344] Idem, p. 68.
[345] Idem, p. 70.
[346] Idem, p. 71-72.
[347] Idem, p. 72.
[348] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncu%C8%99i.
[349] Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, op. cit., p. 74.
[350] Ibidem.
[351] Idem, p. 80.
[352] Ibidem.
[353] Idem, p. 85.

întregi până câd piatra *îi vorbește*. Până are o imagine *interioară* asupra a ceea ce trebuie *să facă* cu o piatră pe care dorește să o sculpteze[354].

Brâncuși *a cântat* de la 26 până la 81 de ani la strana Bisericii Ortodoxe din Paris, din Place-Bouvais, știind *muzică psaltică*[355].

A avut *o relație intimă* cu Maria Tănase[356], pe care a întâlnit-o la Paris[357].

Când a fost prima dată în USA, la vamă, americanii *l-au acuzat* pe Brâncuși de „*contrabandă* cu obiecte de bronz lustruit", considerând *păsările măiastre* drept „produse *industriale*"[358].

La moartea lui Brâncuși, „Maria Tănase l-a plâns *cu lacrimi fierbinți* și *în bocete adevărate*"[359].

Matisse, de la Paris, a avut „un schimb epistolar intens" cu Theodor Pallady, care se afla la București[360].

Pasărea măiastră are 29 de variante sau după V. G. Paleolog: 33 și 4 replici ale lui Brâncuși[361]. În p. 144, Petre Pandrea afirmă că „Brâncuși era *un mare poet* scăldat în apele și tematica simbolismului și a lui Eminescu".

În carte avem o imagine din timpul *montării* Coloanei la Târgu-Jiu, în 1937[362]. Pe când, în pagina următoare, avem *un portret* al lui James Joyce făcut de Brâncuși.

N-a dorit să primească *niciun ban* pentru complexul sculptural de la Târgu-Jiu[363]. „Și-a construit *singur* mobilierul rustic de la Paris"[364].

A început să facă *Oul* în 1915[365]. Și *l-a inclus* „în opt medalioane din *Poarta Sărutului*"[366].

---

[354] Idem, p. 86.
[355] Idem, p. 94.
[356] Idem, p. 102.
[357] Idem, p. 103.
[358] Idem, p. 105.
[359] Idem, p. 107.
[360] Idem, p. 113.
[361] Idem, p. 141.
[362] Idem, a 3-a imagine de după p. 144.
[363] Idem, p. 151.
[364] Idem, p. 159.

Din 1912 a început să creeze *Măiastra*[367]. *Domnișoara Pogany* a început odată cu *studiul în peniță* din 1921[368]. Și *a dăltuit-o în marmură* în mod „*plenitudinar* abia după 19 ani de *încercări* și *căutări*”[369].

Cocoșul l-a stilizat în 1924, din lemn de jugastru și arțar[370]. *Peștele* în 1922, în marmură albă[371].

Îi *ura* „pe snobi și pe milionari, pe negustorii de tablouri și de statui, pe colecționarii particulari harpagonici, dornici de a-i achiziționa operele pe *prețuri de nimic*”[372].

„Prima versiune a *Sărutului* datează din 1908”[373].

Eugen Jebeleanu a avut *o convorbire* cu el la Paris, în 1956, publicată în *Contemporanul*, în iulie 1966[374].

Ne-au rămas de la Brâncuși „circa *720 de opere* de statuar, de desenator și de pictor”, create între 1902-1957[375]. Iar în 1902, la Craiova, a început cu *capul* împăratului roman Vitellius și a sfârșit cu *broaștele țestoase* și cu *Foca*[376].

Brâncuși era *cu 6 ani mai în vârstă* decât Joyce. El se născuse la Hobița, în 1876 iar Joyce la Dublin, pe 2 februarie 1882[377].

22. Despre singurul Anton Pann

G. Dem. Teodorescu a editat în 1893 o carte cu date despre *viața* și *activitatea* lui Anton Pann[378].

---

365 Idem, p. 162.
366 Ibidem.
367 Idem, p. 164.
368 Idem, p. 165.
369 Ibidem.
370 Ibidem.
371 Idem, p. 168.
372 Idem, p. 175.
373 Idem, p. 177.
374 Idem, p. 193.
375 Idem, p. 203.
376 Ibidem.
377 Ibidem.

Și autorul spune că tatăl lui Anton Pann era un *român căldărar*, care trăia în satul bulgăresc Slivin[379] iar mama sa era *grecoaică* și se numea *Tomaida*.

Al 3-lea copil al lor a fost *Anton*, născut în 1794[380]. E dat *în grija* dascălului Bisericii, care îl învață muzica psaltică[381].

E luat *prizonier* de ruși[382] și devine *cântăreț* în corul de muzică psaltică a celei mai mari Biserici din Chișinău[383].

În 1847 edita *Rânduiala Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii*[384].

Anton Pann cunoștea limbile greacă, bulgară, turcă, rusă și în Moldova și Muntenia a învățat limba română[385].

În 1845 a tipărit *Basul* [baza/ fundamentul] *teoretic și practic al muzicii bisericești*[386].

Petru Efesiul a venit în București la 1816 și și-a deschis *o școală de psaltică* la Biserica *Sfântul Nicolae* (Șelari) din București. Iar Anton Pann a studiat cu el timp de *2 ani de zile*[387].

Și, mai apoi, Pann a devenit *tipograful* și *conducătorul* tipografiei psaltice a lui Petru Efesiul[388].

După 1820, în timpul ÎPS Dionisie Lupu, participă la traducerea cântărilor liturgice în limba română[389]. Însă Anton avea *doar 26 de ani* în 1820...[390].

S-a căsătorit cu Zamfira, „tânără fără de avere”[391], au avut un copil, pe Lazăr, dar după 6 ani

---

378 G. Dem. Teodorescu, *Viéța și activitatea luĭ Antonŭ Pann. Cu noțiunĭ despre istoriculŭ musiceĭ orientale și despre sĕrdarulŭ Dionisie Fotino*, Partea I, Ed. Gutenberg, Bucurescĭ, 1893, 76 p.
379 Idem, p. 8.
380 Ibidem.
381 Idem, p. 9.
382 Ibidem.
383 Idem, p. 10.
384 Ibidem.
385 Idem, p. 12.
386 Idem, p. 25.
387 Idem, p. 26.
388 Ibidem.
389 Idem, p. 27.
390 Idem, p. 28.
391 Idem, p. 29.

și jumătate s-au despărțit, copilul rămânând la mamă[392]. Ea s-a recăsătorit în București și a fost prezentă la înmormântarea lui Anton Pann, în 1854, apoi s-a mutat în comuna Slobozia, din județul Ialomița, unde a murit în 1889[393].

În 1850, Lazăr, datorită lui Anton, e hirotonit diacon, apoi preot la Biserica *Sfântul Visarion* din București[394]. Lui îi lasă *tipografia* și *proprietatea* asupra cărților sale[395].

În timpul primei căsătorii a publicat *Calendarul* și, în 1822, *Cântările de stea*[396]. A compus cântări liturgice în limba greacă și română, a fost *psalt* și a predat lecții la cântăreți și clerici[397].

În 1827 a devenit *dascăl domnesc* (plătit de stat) la Seminarul de la Râmnicu-Vâlcea. Aici l-a avut ca *elev* pe viitorul *mitropolit primat* Nifon al Ungrovlahiei[398].

A dat lecții de muzică și monahiilor de la *Mănăstirea Dintr-un Lemn*[399]...timp în care *se îndrăgostește* de *Anica*, nepoata Stareței Platonida[400].

Însă Anica avea *numai 16 ani*...pe când Anton avea 33[401]. Dar când a cerut-o de *nevastă*, Maica Platonida a pus-o *la canon* pe Anica[402].

Numai că Anica *fuge* cu Anton din Mănăstire[403]. Ajung la Brașov și acolo devine *psalt* la Biserica Sfântul Nicolae[404].

E vorba de anul 1828[405]. Anica se îmbrăca *bărbătește* și cânta cu el la strană[406].

---

392 Ibidem.
393 Idem, p. 30.
394 Idem, p. 32.
395 Ibidem.
396 Idem, p. 32-33.
397 Idem, p. 33.
398 Ibidem.
399 Ibidem. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Dintr-un_Lemn.
400 Idem, p. 33-34.
401 Idem, p. 34.
402 Idem, p. 35.
403 Idem, p. 36-37.
404 Idem, p. 39.
405 Ibidem.
406 Idem, p. 40.

Revin la Mănăstire...dar Maica Platonida *se răzbună* pe el, scoțându-l de la seminar. Astfel revine Anton la București, unde trăiește cu Anica timp de 10 ani (1828-1838) fără ca să se cunune[407].

Li s-a născut *Gheorghiță*...dar acesta *a murit* la vârsta de 3 ani[408]. Apoi au mai avut o fată, pe *Ecaterina*, căreia el îi spunea *Tinca*[409]. Aceasta s-a căsătorit la vârsta de 14 ani cu Fotache Radovici, funcționar din Râmnicu-Vâlcea, având 7 copii[410].

Între 1828-1837 Anton a tipărit *Versuri muzicești* (1830), *Poesii deosebite sau cântece de lume* (1831), *Îndreptătorul bețivilor* (1832), *Hristoitia sau școala moralului* (1834) și cele 5 tomuri din *Erotocrit* (1837). Devine *profesor de muzică* la Școala Națională din București[411] și urmează cursurile colegiului Sfântul Sava[412].

Despărțindu-se de Anica, Anton rămâne cu bătrâna sa mamă, Tomaida[413]. Însă Tomaida moare în 1838[414]...

Cu Ecaterina, de 18 ani, mângâiată *Tinca*, rămasă *orfană*, acesta s-a căsătorit în seara zilei de 10 februarie 1840, fiindu-i *naș* pitarul Tudorache Sfetescu[415].

Devine *prim-cântăreț* la Biserica Albă din Calea Victoriei[416]. Și era *atât de gelos* pe frumusețea și deșteptăciunea tinerei sale soții că recurgea la faptul de *a o închide* în casă cu lacătul[417].

Publică în 1840, la Sibiu, în 8 limbi și cu litere chirilice, *Evanghelia Sfântului Ioan* din ziua de Paști, de la *A doua Înviere*[418].

---

[407] Idem, p. 41.
[408] Ibidem.
[409] Idem, p. 42.
[410] Idem, p. 43.
[411] Ibidem.
[412] Idem, p. 43-44.
[413] Idem, p. 46.
[414] Idem, p. 48.
[415] Idem, p. 53-54.
[416] Idem, p. 54.
[417] Ibidem.
[418] Idem, p. 55.

În 1841 publică *Fabule și istorioare*, 93 la număr, versificate, și două tomuri din *Noul Doxastar*[419].

Între 1842-1845 publică doar calendare[420]. În 1842 e numit de ÎPS Nifon *profesor de muzică* la Seminarul din București[421]. Din acest motiv publică *Basul teoretic și practic al muzicii bisericești* sau *Gramatică melodică*, care avea 276 de pagini și care s-a vândut în 800 de exemplare[422].

În 1843 fundează o nouă tipografie[423]. În aceasta, în următorii 11 ani, își va tipări *toată opera*[424]. Tipografia se afla în chiliile Bisericii Olteni, în fosta proprietate a lui Hagi Dinu, la încrucișarea străzii Dudești cu strada Olteni, aproape de casa lui[425].

Între 1843-1846 *a întocmit* în limba română *Calofonicul*, *Irmologhionul* sau *Catavasierul*, *Teoreticonul*, *Epitaful* sau *Prohodul* și *alte scrieri* pe care *le tipărește* în 1846[426].

Între 1845-1854 se dedică muncii tipografice[427]. Însă *incendiul cel mare*, din 23 martie 1847*, îi nimicește* toate cărțile din librăriile Bucureștiului[428].

Își mută locuința și tipografia în strada Taurului, nr. 12[429]. Pentru că la sfârșitul vieții a fost *cântăreț gratuit* și *ctitor* al Bisericii Lucaci[430] din apropierea casei lui[431].

În 1848 a devenit *prim-cântăreț* al Bisericii Crețulescu[432]. Datorită *epidemiei de holeră* părăsește Bucureștiul[433].

---

419 Ibidem.
420 Idem, p. 57.
421 Ibidem.
422 Ibidem.
423 Idem, p. 58.
424 Idem, p. 59.
425 Ibidem.
426 Ibidem.
427 Idem, p. 60.
428 Ibidem.
429 Ibidem.
430 A se vedea: http://bucuresti.wikia.com/wiki/Biserica_Lucaci_-_Sf%C3%A2ntul_Stelian.
431 G. Dem. Teodorescu, *Viéța și activitatea luĭ Antonŭ Pann...*, op. cit., p. 61.
432 Idem, p. 62. A se vedea:

În 1849 își scrie *primul său testament*, datat în ziua de *21 februarie*[434]. Între 1849-1850, deși a tipărit doar *6 broșuri*, a scris cărțile pe care le va tipări între 1851-1854[435]. Iar de la 1840 și până la sfârșitul vieții sale *a publicat 80 de cărți*, adică cam 6 tipărituri pe an[436].

Pe 20 august 1854 își face *testamentul final*[437]. S-a îmbolăvit de *tifos violent* și *a adormit* în ziua de 2 noiembrie 1854[438]. Iar pe 4 noiembrie *a fost înmormântat*[439].

Și, deși în 1849 dorise să se înmormânteze la Mănăstirea Viforâta iar, în ultimul testament, la Mănăstirea Roșioara, cu toate acestea a fost înmormântat *lângă* Biserica Lucaci[440].

Înmormântarea i-a fost *duioasă*, pentru că la cap îi plângeau Zamfira și Catinca, cele două soții legitime ale sale și, la picioare, Anica și fiica lui, Tinca, împreună cu fiul său, preotul Lazăr[441]...fiind prezenți *mii de oameni*[442].

Casele sale din strada Taurului le-a dăruit Bisericii Lucaci[443].

23. Focănescu făcea pantofi de lux

Din reclama lui Ștefan G. Focănescu din *Voința Națională*[444] aflăm că acesta avea *un atelier de lux* pe Calea Victoriei, nr. 142, vizavi de Ministerul de Finanțe, în care făcea „încălțăminte pentru dame și copii"[445].

---

http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Kretzulescu.
[433] Ibidem.
[434] Ibidem.
[435] Idem, p. 64.
[436] Ibidem.
[437] Ibidem.
[438] Idem, p. 65.
[439] Idem, p. 65, n. 2.
[440] Idem, p. 65.
[441] Idem, p. 66.
[442] Ibidem.
[443] Idem, p. 70.
[444] *Voința Națională* (diar național-liberal), sâmbătă 1 (13) august 1887, p. 4. Avea 4 pagini.
[445] Ibidem.

Iar el avea principiul de „a executa totul cu *Eleganță* și *Soliditate*”[446], motiv pentru care avea lucrători „perfecționațī” în domeniu[447].

24. Sentimentul dinastic

În ziarul *Lupta* din aprilie 1889, George Panu scria articolul *Dinasticismul la poporul nostru*, unde se întreba *de unde* are națiunea română *sentimentul dinastic* pentru familia Hohenzollern, atâta timp cât românii nu au fost legați de *o singură* familie domnitoare de-a lungul timpului[448].

Și găsește teza ca fiind „absurdă”[449]. Pentru că sentimentul dinastic „*nu să întemeiază* în o țară prin o domnie de 23 de ani”[450].

Autorul recunoaște că rușii și englezii sunt *popoare dinastice*, care au *un cult adânc* pentru regalitate dar că la noi *nu există* așa ceva.

A vorbi despre *sentiment dinastic* la poporul român, considera el, e un lucru *absurd* și „ridicul”.

Dimpotrivă e „o neghiobie” să vorbim despre *dinastie* atâta timp cât nu a existat *o succesiune* la tron[451].

Și spune despre regele Carol că „nu e popular de loc”, pentru că „vorba lui stricată”, de om străin, nu e *iubită* de popor[452].

25. Teme dalileene

Dali a fost pictorul *imensității spațiale* și al *decontextualizărilor* de tot felul. De aceea pustiurile[453] sale te fac să vezi *mai mult* decât există

---

[446] Ibidem.
[447] Ibidem.
[448] Ziarul *Lupta*, anul VI, seria III, nr. 812, miercuri, 19 aprilie 1889, București, p. 1. Ziarul are 4 pagini și cităm „ediția întâia”.
[449] Ibidem.
[450] Ibidem.
[451] Ibidem.
[452] Ibidem.
[453] A se vedea: *Umbre ale nopții care cade* (1931), *Fântână necrofilă curgând dintr-un pian mare* (1933), *Spania* (1938), *Enigma lui Hitler* (1939), *Învierea trupurilor* (1945), *Ultima Cină* (1955).

pictat iar chipurile pictate fac parte din universul său interior.

În pustiurile sale apar *ceasuri prelinse*[454], dezghețate, multă moarte, sexualitate criptică[455] dar, mai ales, multă egolatrie și fetișizare.

Tocmai de aceea Gala, soția sa, e „sanctificată" de Dali[456] iar pe sine se pune „în locul" Domnului[457].

În *Natură moartă vie (Încă viața în mișcare se mișcă)*, din 1956, care m-a impresionat de la prima vedere, obiectele sunt *suspendate* în aer, pentru că natura moartă nu trebuie să fie neapărat *așezată*.

Dali a introdus *mișcarea umană* în lumea obiectelor și tocmai de aceea ele sunt *fixe* în timp ce îți dau impresia că sunt *în mișcare*. Iar cum pentru noi mișcarea înseamnă *să nu stai pe loc*, tot ce există

---

454 Mă refer la *Persistența memoriei* (1931), *Ceasuri moi* (1933), *Rănitul ceas moale* (1974).

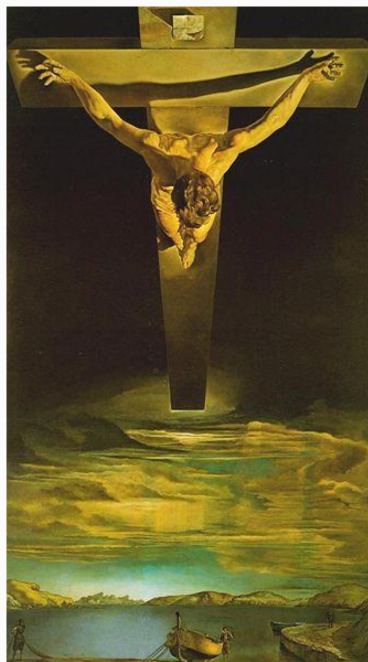
455 A se vedea: *Tânără domnișoară auto-sodomizându-se prin propria sa castitate* (1954), *Peisaj fluture (Marele masturbator într-un peisaj suprarealist cu D. N. A.)* (1957).

456 Idem: *Descoperirea Americii de către Cristofor Columb* (1958), unde Gala e, în formă tridimensională, pe un steag, cu totul în alb, aureolată; *Sinodul Ecumenic* (1960), *Gala contemplând Marea Mediterană, care, la 20 de metri devine portretul lui Abraham Lincoln – Omagiul lui Rothko* (1976), în care e pictată goală, cu spatele spre noi dar în interiorul unei Cruci; *Leda atomică* (1949), unde Gala stă pe tron, goală, ca o Maică a Domnului decontextualizată; *Madonna de la Port Lligat* (1950), unde Maica Domnului e „înlocuită" cu Gala.

457 Idem: *Crucifixul (trupul hipercubic)* (1954), cu Gala la picioarele Crucii și *Hristos al Sfântului Ioan al Crucii* (1951). Însă în ambele picturi „Hristos" nu ne privește *în față*, ci în prima privește *într-o parte* iar în a doua *în jos*.

în aerul picturii lui Dali e *în mișcare* chiar dacă *stau pe loc*.

Crucea din *Hristos al Sfântului Ioan al Crucii*[458] *coboară din cer* deasupra unui lac. Ea e o lumină într-un întuneric care produce *înserare*.

Și aici Dali *a decontextualizat* tocmai Crucea, răstignirea Domnului, care a avut loc *în mijlocul* pământului. Da, Fiul lui Dumnezeu întrupat a venit *din cer*...Însă Crucea a avut loc *pe pământ*, în mijlocul oamenilor și suferința asumată și transfigurată întru El *i-a urcat* pe oameni la cer.

Un Hristos singur, într-o lume singură: perspectiva lui Dali. Pentru că Hristosul lui Dali nu e unul *al comuniunii* ci *al singularizării*.

Poezia Americii (1943)[459] e plină de tăcere. Niciunul din cei 4 bărbați nu privesc către noi iar pustiul e neprimitor. Turnul cu ceas e sub un cer de furtună. Pentru că Dali nu vrea să exprime *apropiere* ci *depărtare*, singurătate, fugă de tot ceea ce înseamnă *viață socială*.

Elefanții (1948)[460] lui au picioare lungi, ireale. Dali *le-a subțiat* greutatea pentru ca să putem să-i

---

[458] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Christ_of_Saint_John_of_the_Cross.
[459] Idem: http://www.edali.org/the-poetry-of-america.jsp.
[460] Idem: http://www.virtualdali.com/48Elephants.html.

confundăm cu niște păianjeni. Și sunt pictați iarăși pe o înserare de vară, *roșiatică*...

Colocviu sentimental (1944)[461] ne duce într-un pustiu...în care schelete umane se plimbă pe biciclete în jurul unui pian negru. Însă capacul pianului e un cer din care plouă un izvor. Scheletele ambulante poartă pe cap câte un pietroi cu coadă de mireasă...pentru că muzica profundă te face *să privești în sus* chiar dacă ești *mort* la suflet.

Bărbatul corabie[462] e o lume în mișcare. El nu are cap ci doar picioare și mâini. Capul său e pierdut între pânzele în vânt. El e o voință vijelioasă.

Pe *masa soare*[463] ne așteaptă 3 pahare stinghere cu linguriță în ele. Podeaua unei case a intrat în deșert. Cămila e pe stânga, copilul și corăbiile în nisip sunt pe dreapta. În fața noastră e deșertul, deșertul în care Dali a putut *să construiască* ce și-a dorit.

Femeia ca *pradă* apare în *Vis cauzat de zborul unei albine în jurul unei rodii, a doua oară înainte de trezire* (1944)[464]. Cei doi tigri *înlocuie* dezlănțuirea sexuală a bărbaților, care acționează tocmai când cred că femeia *nu-i observă*.

Calul și cei trei elefanți din *Ispitirea Sfântului Antonie* [cel Mare] (1946)[465] au aceleași picioare de păianjen. Sfântul Antonie e gol și cu Crucea în mâna dreaptă, trupul său fiind un motiv de a prezenta o arhitectură musculară foarte bine legată.

26. Prima scrisoare

În art. *Dosarul „Mircea Eliade”*, Adrian Marino spune că a primit *prima scrisoare* de la Mircea Eliade în ziua de 12 ianuarie 1971[466].

---

[461] Idem: http://www.virtualdali.com/44SentimentalColloquy.html.

[462] *Corabie* (1935): http://www.virtualdali.com/35Ship.html.

[463] *Masa soare* (1937): http://www.virtualdali.com/36SunTable.html.

[464] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Dream_Caused_by_the_Flight_of_a_Bee_Around_a_Pomegranate_a_Second_Before_Awakening.

[465] Idem: http://www.art.com/products/p10063400-sb-i677503/salvador-dali-the-temptation-of-st-anthony-c-1946.htm.

[466] Adrian Marino, *Politică și cultură. Pentru o nouă cultură română*, Ed. Polirom, Iași, 1996, p. 45. Cartea are 368 p.

27. Însemnările lui Zambaccian

În 2004, LiterNet a publicat 145 de pagini de *însemnări biografice*[467] ale colecționarului de artă armean Krikor H. Zambaccian[468].

Însemnări grupate pe 21 de capitole.

S-a născut la Constanța în 1889[469]. Studiază la București[470], la 17 ani asculta Beethoven și Wagner[471], autodidact[472].

În 1918 s-a întors de la Rostov la Constanța[473]. A plecat cu vaporul la Athena și a vizitat Partenonul[474].

Pe Ion Theodorescu Sion l-a cunoscut la Constanța, în 1913[475]. L-a cunoscut și pe poetul Ion Minulescu, care i-a oferit, cu dedicație, volumul *Romanțe pentru mai târziu*[476].

Ba, mai mult, Minulescu mergea *la braț* cu el, prin Constanța, în anul 1908, pe când poetul era „funcționar la Administrația domeniilor" și îi recita versuri[477].

Gheorghe Petrașcu i-a făcut *un portret în ulei* lui Zambaccian, prezentat în p. 33.

Despre Ștefan Luchian spune că nu a mai pictat din 1913, din cauza bolii, care l-a țintuit la pat. Cu 3 ani înainte de moarte[478]...

L-a văzut în 1912, la Paris, pe bizantinologul Charles Diehl[479].

---

[467] Krikor H. Zambaccian, *Însemnările unui amator de artă*, Ed. LiterNet, București, 2004, 145 p. Cartea poate fi downloadată de aici: http://editura.liternet.ro/carte/80/Krikor-H-Zambaccian/Insemnarile-unui-amator-de-arta.html.
Din pagina *de prezentare* a cărții aflăm că „moștenitorul său legal", Marcel Zambaccian, deține „toate drepturile" asupra scrierii.
[468] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Krikor_H._Zambaccian.
[469] Krikor H. Zambaccian, *Însemnările unui amator de artă*, op. cit., p. 5.
[470] Idem, p. 8.
[471] Ibidem.
[472] Idem, p. 13.
[473] Idem, p. 18.
[474] Idem, p. 19.
[475] Idem, p. 29.
[476] Ibidem.
[477] Idem, p. 30.
[478] Idem, p. 34.

Despre *cartierul Sfânta Vineri* din București, autorul spune că era „centrul magazinelor de mobile și antichități”[480] la începutul secolului al XX-lea.

Zambaccian a cumpărat cu peste un milion de lire sterline *Nud în piesaj*, al lui Auguste Renoir și cu peste două mii de lire sterline un portret cu o copilă de la țară, al lui Cézanne[481].

În 1927 a cumpărat *Iarna la Barbizon,* un tablou al lui Ion Andreescu, cu 150.000 de lei. Adică *prețul unui apartament*[482].

În 1925, în urma unei licitații, a cumpărat 4 tablouri ale lui Luchian: *Autportret, Lăutul, Portret de copil* (Vlad Cocea) și *Lorica*[483].

Însă a cumpărat și *Moș Nicolae* al lui Luchian cât și *Portretul lui Luchian* al lui Ressu[484].

În 1930 a cumpărat *Intrarea în pădurea de la Fontainebleau*, al lui Grigorescu, cu 100.000 de lei. Tabloul *Trandafirii albi*, al lui Luchian, l-a costat 120.000 de lei în 1932. În 1925 a cumpărat un tablou al lui Petrașcu cu 35.000 de lei și autoportretul său cu 50.000 de lei.

În 1940 a cumpărat de la Virgil Cioflec un tablou al lui Grigorescu și două tablouri ale lui Luchian cu 800.000 de lei[485].

I-a cunoscut pe Ion Barbu[486], pe Tudor Arghezi[487], pe Camil Ressu[488], pe Alexandru Bogdan-Pitești[489]...

Despre tablourile *mistuite* de foc în p. 78.

Despre Mihail Kogălniceanu autorul spune că „a fost primul colecționar *cunoscut* de artă populară și el a fost acela care *l-a descoperit* pe tânărul Nicolae Grigorescu, pe când acesta *picta* Biserica

---

479 Idem, p. 45.
480 Idem, p. 52.
481 Idem, p. 57.
482 Idem, p. 58.
483 Ibidem.
484 Ibidem.
485 Ibidem.
486 Idem, p. 62.
487 Idem, p. 63.
488 Idem, p. 64.
489 Idem, p. 65.

Mănăstirii Agapia, acordându-i *o bursă de stat* din bugetul Moldovei ca să plece în străinătate pentru *desăvârșirea* artei sale”[490].

L-a cunoscut pe Ion Cantacuzino[491], pe Pallady l-a întâlnit în 1919[492], l-a cunoscut și pe Tonitza[493].

Tonitza a pictat 3 ani la Văleni, după care a expus, în 1925, multe dintre tablourile pictate acolo[494].

L-a vizitat *prima oară* pe Matisse în ianuarie 1933. La Nisa[495]. I-a vizitat atelierul[496].

Tristan Tzara l-a vizitat pe Zambaccian în 1948[497].

În martie 1947 autorul *a donat* poporului român colecția sa de artă românească[498].

Un gest *de mare conștiință* și *iubire* pentru poporul nostru, deși el era *armean*...

28. Pomelnicul Mănăstirii Bistrița

Damian P. Bogdan îl publica în 1941[499], după manuscrisul existent la BAR[500].

Introducerea se termină în p. 43. Paginile 45-46: prescurtări slavone. În p. 49 începe textul pomelnicului în slavonă și în p. 82 se termină.

Textul tradus: p. 85-120. Cel care *ne interesează* de fapt.

---

490 Idem, p. 82.
491 Idem, p. 83.
492 Idem, p. 90.
493 Idem, p. 101.
494 Idem, p. 103.
495 Idem, p. 128.
496 Idem, p. 129.
497 Idem, p. 142.
498 Idem, p. 145. La această oră, muzeul său arată astfel: http://ro.wikipedia.org/wiki/Muzeul_Zambaccian.
499 Damian P. Bogdan, *Pomelnicul Mânăstirei Bistrița*, Ed. Fundația *Regele Carol I*, București, 1941, 164 p. + 8 planșe.
500 Idem, p. 5.

Un rezumat în franceză: p. 121-124. Indice: începând cu p. 125.

Pomelnicul începe cu numele domnului Bogdan Voievod[501]. După care sunt amintiți voievozii: Lațco, Costea, Petru, Roman, Ștefan, Iuga...iar despre Alexandru Voievod spune că e „*adevăratul ctitor* al acestui sfânt locaș”, alături de fratele său Bogdan, Anastasia, Maria, Ana, Maria, Vasilisa și Anastasia[502].

Când se ajunge la familia Sfântului Ștefan cel Mare sunt pomeniți, alături de Sfântul Voievod Ștefan, Bogdan, Oltea, Alexandru, Iliaș, Petru, Bogdan, Bogdan Vlad, Olena, Evdochia, Maria, Maria, Mărușca, Ioachim, Ion, Cârstea, Maria și Sora[503].

Anghelina, sora cneajnei Maria. Deica, Marina, doamna Roxanda, Miloș, Grigorie, Despina[504].

Primul arhiereu pomenit este *Iosif*. Al doilea: *Ioan*. Primul arhimandrit pomenit este *Dionisie*[505].

Primul ieromonah pomenit este *Ioasaf*[506]. Găsim un ieromonah cu numele *Cornilie* și altul cu numele *Dorothei*[507].

Primul monah pomenit este *Daniil*, egumenul[508].

Monahul Gavriil scriitorul, Pimin, Calist, Nicandru, Pantelei, Paisie[509], V[B]enedict, Arsenie, Selevestru, ieromonahul Varnava, Eustatie, Euthimie, Teodor, Palamon, Casian, Teofan, Isaia, Damian, Iov[510], Diomid, Savatie, Teofil, Domentian,

---

501 Idem, p. 86.
502 Ibidem.
503 Ibidem.
504 Idem, p. 87.
505 Ibidem.
506 Idem, p. 88.
507 Ibidem.
508 Ibidem.
509 Ibidem.
510 Idem, p. 89.

Mitrofan, ierodiaconul Macarie, Sinodie, Marco, Euvenalie, Avacum[511].

Nume foarte diverse, unele foarte rare. Eremia, Teoctist, Ezechiil, Moisi, Samoil, Isac, Siloan, monahul Martirie, monahul Leonte, monahul Pavnutie, ierodiaconul Paladie scriitorul, monahul Ioil, monahul Iliseiu, Efrosin, Nectarie, ieromonahul Onofrie[512].

Ifrosin, ieromonahul Sava, ieromonahul Serapion, ieromonahul Hristofor, Gherasim, ieromonahul Mardarie, monahul Varsonofie, Ieroteiu, monahul Anania, Sarapion, Lazar, Manasie, monahul Stafie, monahul Gavrilie[513].

Ieromonahul Epifanie, ieromonahul Nicon, ieromonahul Tarasie, episcopul Laz, Nil, monahul Toma[514], monahul Avxintie, ieromonahul Simeon, ierodiaconul Hrisant, monahul Palade, monahul Avramie, monahul Ghelasie[515], ieromonahul Ioil, monahia Anisia, monahia Mitrodora, monahia Anghelina, monahia Filotia, monahia Marina[516].

Antonida, monahia Melania, monahul Prohor, diaconul Mihail[517], Vâlcea, Jurj, Banciu, Băra, Dan, Dragolia, Costea[518], Stănița, Miclăuș, Toder, Mușa, Trifan, Drag, Goian, Tatomir, Țole, Magda, Stan[519].

Marghita, Petrica, Magdalina, Negrilă, Hanea, Duma, Luca, Motruna, Varvara, Ivan[520], Cupcia, Tecla, Cârstina, Necolae, Olița, Tomșa, Anușca, Parasca, Malina, Iurie, Afendul, Mihăilaș, Lazea, Sima[521], Nechita, Murg, Trif, Cozma, Silioan, Nastia, Vasca, Vladu[522].

Vasilca, Ilea, Moișă, Dobra, Draga[523], Mihail Uricar, Malea, Antim, Dragolea, Petrea, Orâș,

---

[511] Idem, p. 90.
[512] Idem, p. 91.
[513] Idem, p. 92.
[514] Idem, p. 93.
[515] Idem, p. 94.
[516] Idem, p. 95.
[517] Idem, p. 96.
[518] Idem, p. 97.
[519] Idem, p. 98.
[520] Idem, p. 99.
[521] Idem, p. 100.
[522] Idem, p. 101.
[523] Idem, p. 102.

Chirion, Arca, Daniil, Voica, Bran[524], Nastasia, Mic, Slav, Cazar, Goleamiță, Nan, Aldomir, Tatu, Albu[525], Doncia, Dragoe, Onța, Șoș, Drăgoi[526].

Dragoslav, Bodiș, Maneș, Roman, Berilă, Grozea, preotul Chiril, Agripina, Șerban[527], Dola, Marin, Lol, Vul, Gât, Teașa, Tatiana, Fetca[528], Cudrea, Comana, Cernei, Hlibco, Onicica[529], Câinamir, Cernat, Hristina, Lupșa, Achean, Uliana, Dod[530].

Solomonia, Anca, Maghița, Sofia, Agapia[531], Ilisafta, Tir, Iacuș, Ioanâș, Solcia, Neaga, Priba, Balș[532], Alb, Lușca, Ban, Ogafia, cneazul Hlib, monahul Misail, ieromonahul Deonie[533].

Pelaghia, Mara, Maxim, Mihul[534], Mărina, Lucoci[535], Tecla, Boba, Frija, Petrea, Chirana, Anton, Iuliana, Andrei[536], Filip, Lucheria, Dragotă[537], One, Băloș, Catrina, Chiriac[538], Marta, Grigorie, Vâscan, Andreica[539].

Irina, poslușnicul[540] Sidor, Nechifor, ieromonahul Evloghie, monahul Zosim, Danil, Marinca, Ievdochia[541], Procopie, Obrejie, Constandin, Gligoraș, Nicola, preoteasa Tudora...*ultimul nume* de pe pomelnic fiind al ieromonahului Onichie.

O uluitoare panoplie de nume, unele cu o valoare istorică unică.

---

[524] Idem, p. 103.
[525] Idem, p. 104.
[526] Idem, p. 105.
[527] Idem, p. 106.
[528] Idem, p. 107.
[529] Idem, p. 108.
[530] Idem, p. 109.
[531] Idem, p. 110.
[532] Idem, p. 111.
[533] Idem, p. 112.
[534] Idem, p. 113.
[535] Idem, p. 114.
[536] Idem, p. 115.
[537] Idem, p. 116.
[538] Idem, p. 117.
[539] Idem, p. 118.
[540] *Slujitor boieresc* sau *infirmier*.
[541] Damian P. Bogdan, *Pomelnicul Mânăstirei Bistrița*, op. cit., p. 119.

29. O carte în versuri

Poemul în versuri *Patima și Moartea Domnului și Mântuitoriului nostru Isus Hristos*, al lui Vasile Aaron (1770-1822)[542], în ediția de la 1862[543] are 432 de pagini.

În română, cu litere chirilice.

Și începutul cărții e acesta:
„Tu cerescule Părinte!
Care toate iai aminte.
Cela ce cu sfânta mână
Mai făcut om din țărână,
Și miai dat duh de vieață,
Dândumă lumii în brață:
Mai apoi pentru că foarte
Greșisă omul de moarte,
Ai dat pre Fiiul tau morții
După rânduiala sorții”[544]...

„Fața în foc mio schimbă,
Și tot în foc să preface”[545].

„dirept Judecătoriu”[546], „cântec arhanghelicesc”[547], „Tot locul să luminară/ De a strălucirii pară”[548], „Un sunet foarte frumos,/ Un glas veasăl mângâios”[549], „locul cel cu nevoi”[550], „lucrurile bune”[551], „mare mulțime”[552], „Iuda Iscarioteanul”[553], „holdele ceale frumoase”[554].

„Neaflânduți mângăiere,/ Poftivei tu așa moarte”[555], „mult mai cumplită”[556], „cu nespusă

---

[542] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Aaron.
[543] Vasile Aron, *Patima și Moartea Domnului și Mântuitoriului nostru Isus Hristos*, Ed. Tipografia luĭ Georgie de Clozius, Sibiu, 1862, 432 p.
[544] Idem, p. 3.
[545] Idem, p. 6.
[546] Idem, p. 10.
[547] Idem, p. 11.
[548] Idem, p. 12.
[549] Idem, p. 13.
[550] Ibidem.
[551] Idem, p. 14.
[552] Idem, p. 57.
[553] Idem, p. 58.
[554] Idem, p. 63.
[555] Idem, p. 65.
[556] Idem, p. 67.

boerie”[557], „Ca săte fac fericit/ Ca pre un Fiiu mult dorit”[558], „cale lungă”[559], „pentru tine de departe”[560], „flacăra cea amară”[561].

„La cealaltă viață/ La întunecoasa ceață”[562], „fără zăbavă”[563], capitolul al 3-lea începe la p. 73, „precum place ție”[564], „răstoarnă și prăpădeaște”[565], „glăsuiești”[566], despre Socrate și despre cum *i-a apărut* în somn cu „sfat dumnezeesc”...începând de la p. 288.

„Însă fără de folos”[567], „tâmpla[568] cea bisericească”[569], „îngrozite tare foarte”[570], „Hristos cel răstignit”[571], „și tot în sânge *scăldat*”[572], „puternice și sfinte”[573], „în zadar noi *ne trudim*”[574], „lipsită de al mieu bine”[575], „toți acum *te părăsiră*”[576]...

30. *Locul* lui Anton Pann

În capitolul *Anton Pann și datoria iluminării poporului*[577], din cartea *Ipostaze ale iluminismului românesc*[578], Ovidiu Papadima a încercat să stabilească „*locul* lui Anton Pann în istoria literaturii românești”[579].

---

557 Idem, p. 68.
558 Idem, p. 70.
559 Ibidem.
560 Ibidem.
561 Idem, p. 71.
562 Idem, p. 72.
563 Ibidem.
564 Idem, p. 196.
565 Idem, p. 247.
566 Idem, p. 283.
567 Idem, p. 330.
568 *Catapeteasma* templului.
569 Vasile Aron, *Patima și Moartea Domnului și Mântuitoriului nostru Isus Hristos*, ed. cit., p. 331.
570 Ibidem.
571 Ibidem.
572 Idem, p. 333.
573 Idem, p. 336.
574 Idem, p. 389.
575 Idem, p. 410.
576 Idem, p. 413.
577 Paginile 289-304.
578 Ovidiu Papadima, *Ipostaze ale iluminismului românesc*, Ed. Minerva, București, 1975, 395 p.
579 Idem, p. 289.

Și el înscrie cărțile lui Pann în categoria „*cărților populare* ale românilor”[580], desemnându-l pe autor ca *om de geniu*[581].

În pagina următoare îl numește: „*o expresie* aproape integrală a geniului popular românesc”[582] și *un* „*exponent* al folclorului *orășenesc* al Bucureștilor”[583].

Însă Anton Pann a fost *ignorat* de „marii săi contemporani”[584], care „nu l-au băgat în seamă”, pentru că nu l-au considerat „scriitor” ci „un povestitor popular”, așa cum l-au considerat membrii *Junimii* pe Creangă[585].

Dar el a fost *un tezaurizator* „al graiului viu al oamenilor simpli”[586], un filosof popular care „*a definit* viața și lumea prin proverbe și zicători”[587].

31. Sălășluire rea

În poemul *Prefață*, cu care începe volumul *Scrieri 1,* al lui Miron Radu Paraschivescu, din 1969, poetul mărturisea că „un demon sălășluiește”[588] în el.

Și acesta îi pătrunde „gândul ca un ac”[589]. Și îl influențează să considere „că *e rău* tot ce-am crezut *că-i bine*”[590], sădindu-i în suflet „răsadul îndoielii”[591]. Toate amănuntele reprezintă *realități duhovnicești* și nu *imaginații*.

32. Eliade despre Ortodoxie

Ortodoxie se numește articolul publicat de Mircea Eliade în ziarul *Cuvântul*, în 1927.

---

[580] Ibidem.
[581] Idem, p. 290.
[582] Idem, p. 291.
[583] Ibidem.
[584] Idem, p. 293.
[585] Ibidem.
[586] Idem, p. 295.
[587] Ibidem.
[588] Miron Radu Paraschivescu, *Scrieri 1. Primele. Declarație patetică. Cîntice țigănești. Laude și alte poeme. Versul liber*, Ed. pentru Literatură, București, 1969, p. 7. Volumul are 509 p.
[589] Ibidem.
[590] Ibidem.
[591] Ibidem.

În *Cuvântul*[592], anul III, nr. 924, sâmbătă, 12 noiembrie 1927, p. 1-2. Republicat în Mircea Eliade, *Lucrurile de taină*, p. 73-76[593].

Și aici el spune că „Ortodoxia e, pentru noi [românii], *Creștinismul autentic,* care trebuie *actualizat* în proaspete și calde fapte sufletești. [Căci] trebuie să fim *creștini* – pentru a găsi *un sens vieții*”[594].

Iar „Ortodoxia nu ne *silește* [la] nimic. Faptele pe care le facem sub înrâurirea ei sunt fapte *firești*, care *nu mutilează* viața”[595].

De aceea, pe „orice drum ar apuca o conștiință contemporană ajunge *la creștinismul ortodox*. Poate lucrul acesta se va împlini târziu, spre sfârșit de viață tristă. Dar se va împlini. Și el va fi *luminarea de pe urmă*”[596].

33. Doar de 40 de ani

Deși ni se pare că e *dintotdeauna*, telefonul mobil a devenit *o realitate* din aprilie 1973[597]. Inventatorul său fiind Martin Cooper[598], care lucra la *Motorola*[599].

[592] Condus din luna *mai*, a anului 1926, de Nae Ionescu, cf. http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_C._Ionescu.
[593] Mircea Eliade, *Lucrurile de taină. Eseuri*, ed. îngrij., note și pref. de Emil Manu, Ed. Eminescu, București, 1995, 389 p.
[594] Idem, p. 73.
[595] Idem, p. 75.
[596] Ibidem.
[597] *Se împlinesc 40 de ani de la prima convorbire cu un telefon mobil*, cf. http://jurnalul.ro/it/tehnica/se-implinesc-40-de-ani-de-la-prima-convorbire-cu-un-telefon-mobil-640564.html.
Articol nesemnat, de pe *Jurnalul.ro*, din data de 3 aprilie 2013, ora 10. 55.
[598] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Martin_Cooper_%28inventor%29.
[599] *Se împlinesc 40 de ani de la prima convorbire cu un telefon mobil*, art. cit.

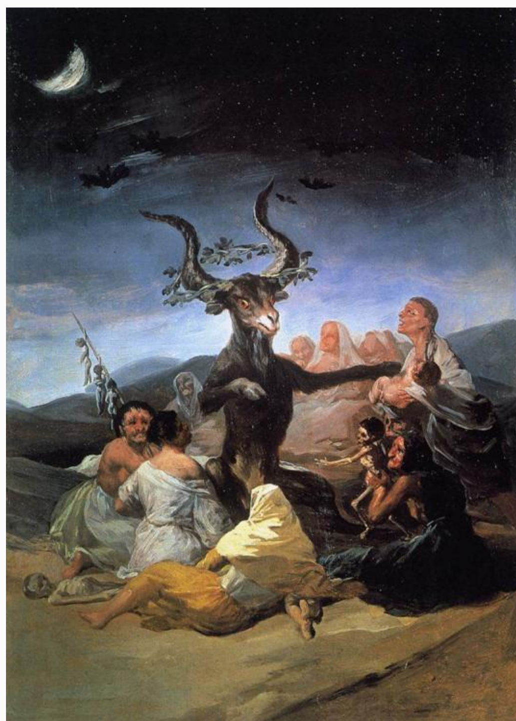
„Primul model de telefon mobil cântarea nu mai puţin de *1, 4 kilograme* și putea fi folosit *35 de minute*, după care trebuia încărcat *timp de 10 ore*”[600] și „se numea *DynaTAC* (DYNamic Adaptive Total Area Coverage)”[601].

În 1983, primul *DynaTAC* apărut pe piață costa 3.500 de dolari[602].

În 1990 aveau telefoane mobile *doar un milion* de americani, pe când în 2011, 87% din populația pământului *avea telefon mobil*[603].

34. *Sabbatul vrăjitoarelor*

Așa se numește tabloul lui Goya din 1798[604], în care Satana, sub forma unui țap mare, negru, încununat, primește jertfe de copii.

Cei trei prunci, din dreapta, atârnați de un lemn...sunt goi și spânzurați de gât. Însă diavolul dorește *jertfă nouă*...de la o mamă cu o față ștearsă.

---

600 Ibidem.
601 Ibidem.
602 Ibidem.
603 Ibidem.
604 A se vedea: http://www.goya.net/images/paintings/witches-sabbath.jpg.

Copilul cadaveric al vrăjitoarei care stă jos, în stânga, arată *ce se va petrece* cu toți copiii jertfiți Satanei.

Iar Satana pare „mai frumos” decât admiratoarele lui *desfigurate*...

Ochi mari, drăcești, animalici...

În aer se observă *lilieci zburând*, care pot fi totodată și demoni.

Totul petrecându-se noaptea...sub o lună în nori...

35. Pecețile de pe acte

Pe un act din 22 martie 1645, domnul Vasile Lupu a pus această pecete[605]:

Antioh Cantemir, domnul Moldovei, în data de 13 februarie 1695 a pus următoarea pecete pe un act[606]:

---

605 Idem: http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=142667&pid=142668&locale=ro_RO&dvs=1365184532544~119.

606 Idem: http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=253430&pid=253431&locale=ro_RO&dvs=1365184781804~304.

Moise Movilă, tot domn al Moldovei, a folosit următoarea pecete pe 5 decembrie 1631[607]:

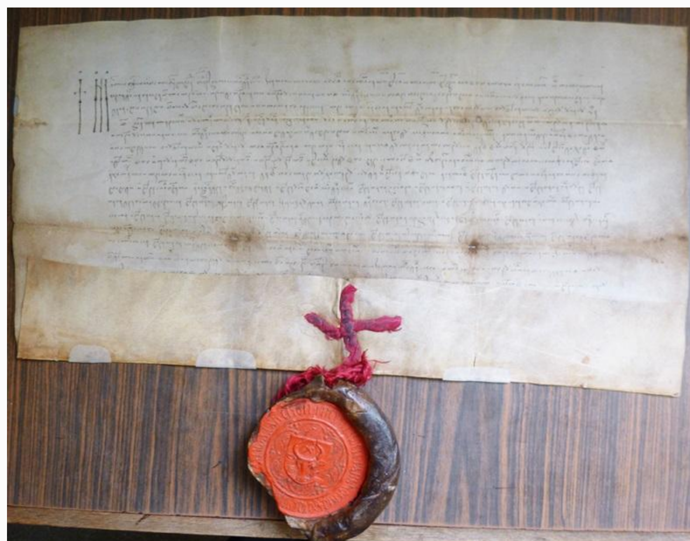

[607] Idem: http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=142684&pid=142685&locale=ro_RO&dvs=1365185190415~54.

În fotografia de deasupra avem *pecetea* și *semnătura* Sfântului Mitropolit Varlaam al Moldovei[608]. De pe un *act de adeverire* din data de 24 septembrie 1634.

Pecetea Sfântului Ștefan cel Mare legată de un hrisov[609]:

36. Ziariștii de la *Furnica*

În numărul 192[610], din 15 mai 1908 al revistei *Furnica*, autorii de articole au nume *vesele*.

Articolul *Take e un accident...*e semnat de *Coco*[611]. În aceeași pagină semnează *Cyrano* și *Box*.

Mascalzoni și *Gogu Trufandache* semnează în pagina 3. *Ghiță de la Gambrinus* a scris despre Nea Matache Pisălog[612]. Două *epitafuri* de la *Mișu Studentul*[613]. Iar *Nae Saltimbancu* scria știri în p. 11.

---

[608] Idem: http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=250745&pid=250746&locale=ro_RO&dvs=1365185600876~194.

[609] Idem: http://ziarullumina.ro/sites/default/files/styles/articol-content__wide/public/articol/2013-02/hrisov-al-lui-stefan-cel-mare.jpg.

[610] Rev. *Furnica*, nr. 192, joi, 15 maiu 1908, 11 p.

[611] Idem, p. 2.

[612] Idem, p. 6-7.

[613] Idem, p. 7.

37. *Pe deasupra* comuniștilor sau *de lângă* ei

Deasupra lui Ceaușescu, în ziua de 1 mai 1965, zi de manifestație populară, era scris, cu litere mari: „Proletari din toate țările uniți-vă”[614]. Iar *proletarii* erau *oamenii muncii*...cei care duceau România pe brânci.

La al 8-lea congres al UTC, din iulie 1965, era doar *sigla PCR* pe peretele din față[615]:

Pe 1 mai 1966 Ceaușescu era *tuns bros*[616]. Și când s-a dus la Ipotești, tot în 1966, a dat nas în nas cu o statuie imensă a lui Mihail Eminescu[617], în fața căruia s-a simțit...*așa cum era* el.

Când s-a dus însă la Uzinele Chimice Pitești, pancarta mare, de pe stâlpi, era cu: *Bine ați venit iubiți conducători*...fără diacritice[618].

Căci comuniștilor nu le plăceau, se pare, diacriticele...lucru moștenit în era onlineului, în care unii români scriu *comunistic*, adică *fără diacritice*.

---

[614] A se vedea: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30658X2X5732.
[615] Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30752X22X5732.
[616] Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30818X39X5732.
[617] Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30956X64X5732.
[618] Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30984X72X5732.

La Bacău, alături de Dej, aparatul de fotografiat i-a prins *zâmbetul* lui Nicolae Ceaușescu. Fără expresivitate...Pe când domnișoara cu părul făcut coc, din cealaltă parte a lui Dej, privește în partea opusă lui Ceaușescu[619].

Dar cei din spate *îi susțin* zâmbetul...cu propriile lor zâmbete *șterse*. Entuziasm: minus zero.

La Băltătești le-au dat *ștergare*[620]. La C.A.P. N. Bălcescu și-a luat *halat alb*, de medic[621]. La Mănăstirea Neamț a privit pictura Bisericii *cu mâinile la spate*[622]. La Brăila, tot fără diacritice: *Trăiască Partidul Comunist Român*[623]. La Galați s-a prins în horă[624].

În 1966 s-a sărbătorit *centenarul* Academiei Române. Și deasupra prezidiului era scris, în latină: *Centum anni Academiae rei Republicae Socialistae Romaniae*[625].

Între 25-28 noiembrie 1974 a fost Congresul al XI-lea al PCR[626]. La care au participat și niște...*șoimi* ai patriei[627] *bine selecționați*.

---

619 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31434X169X5732.
620 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31442X171X5732.
621 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31448X173X5732.
622 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31496X186X5732.
623 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31536X202X5732.
624 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31566X212X5732.
625 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31660X241X5732.
626 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31830X286X5732.
627 Idem: http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31838X290X5732.

38. *Psaltirea în versuri* a lui Ioan Prale

Ioan Prale (1769-1847)[628] și-a editat Psaltirea la Brașov, în 1827. Are 202 pagini în BAR, CRV 1322. Titlul integral: *Psaltirea Prorocului şi Împărat David. În versuri alcătuită*.

Exemplarul pe care îl consult a fost *donat* Academiei Române de către ÎPS Iosif Naniescu al Moldovei[629].

Textul propriu-zis începe în p. 21. Iar versificarea psalmului 50 începe în p. 74:

„Miluimă Dumnezăe
după mila Ta cea mare,
Și îm șterge fărdelegea
după multaț îndurare.
De ame nelegiuire
mai vârtos mă limpizăște,
Cum și de ame greșală
mă pre mine curățăște”...

„Scoatemă tu Dumnezăe dintr’a vrăjmașilor *clește*”[630], „frumoasele de pustie”[631], „nu de poftă să lipsiră”[632], „niște duh carele trece”[633], „mântuirea lui

[628] Idem: http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Ioan_Prale.
[629] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iosif_Naniescu.
[630] BAR, CRV 1322, p. 80.
[631] Idem, p. 86.
[632] Idem, p. 104.
[633] Ibidem.

aproapei/ de cei ce *să tem* de dânsul”[634], „sufletul mil *veselește*,/ că mil urcaiu spre săț vie”[635].

„Gata inima me este/ Dumnezăe și iar gata: / Voiu cânta și lăudavoiu”[636].

Textul versificării *se încheie* în p. 193. De la p. 194 începe *Lexiconul*, care se încheie în p. 198. Ultima pagină *editată* a cărții...

39. Nicolae Carandino povestindu-ne despre Constantin Tănase

Însemnările lui Carandino încep la p. 27[637] și sunt scrise pe un ton laudativ.

„Tănase are un bun simț teatral, un instinct al notei, al glumei, al cuvântului just”[638].

Pe cine a cunoscut dintre personalități[639], a avut părinți săraci și a trăit din munca lui[640], s-a născut pe 5 iulie 1880[641].

S-a născut în Vaslui, pe strada Hușului[642]. Părinții: oameni *gospodari* dar *neștiutori de carte*[643]. Numele lor: Ion și Elena[644].

Era alintat *Costică* de către părinți[645]. Începe școala la 7 ani[646], la 12 ani părea de 16 pentru că era dezvoltat fizic[647], a studiat la liceul Mihail Kogălniceanu și a plecat la Iași, pentru ca să se înscrie la școala militară[648].

---

634 Idem, p. 112.
635 Idem, p. 113.
636 Idem, p. 141.
637 Nicolae Carandino, *Viața de haz și de necaz a lui Constantin Tănase*, cu pref. de Vartan Arachelian, Ed. Biblioteca Bucureștilor, București, 2011, 251 p.
638 Idem, p. 33.
639 Idem, p. 34.
640 Idem, p. 35.
641 Ibidem.
642 Idem, p. 36.
643 Ibidem.
644 Ibidem.
645 Idem, p. 37.
646 Idem, p. 38.
647 Idem, p. 43.
648 Idem, p. 50.

Însă e *respins* la examen...în locul său intrând *un fiu* de colonel, chiar dacă era „pirpiriu” pe lângă Tănase[649].

A fost trimis de părinți la Brăila...unde „s-a simțit *mai străin decât oriunde*”[650]. După ceva timp se întoarce acasă[651].

Devine *învățător suplinitor* la Cursești datorită lui Ion Adam[652]. Pleacă la București pentru *a se înrola* în *Regimentul 1 de Geniu*[653].

De *un viitor primar* al capitalei e numit „Tănăsică omul lui Dumnezeu”[654], pentru că acesta era distrat de „veselia contagioasă”[655] a lui Constantin.

A cântat *în corul* Bisericii Popa Tatu, din București, ca *bariton*, pentru 12 lei pe lună, apoi pentru 15 lei[656].

Pe 28 august 1902 a părăsit armata, după ce fusese 3 ani militar[657].

Stă *cu chirie* în București pentru că dorește *să se înscrie* la Conservator[658]. Unde stă? Pe bulevardul Elisabeta, în dreptul podului Sfântului Elefterie, într-o cameră modestă, care îi fusese închiriată de către un grec[659].

În timp ce se apropiau examenele de admitere...el și colegul de cameră, Bârlogeanu, nu aveau *bani de mâncare*[660]...

La examene...cu haine umile[661]. Unde s-a simțit *străin* și *caraghios* printre ceilalți competitori[662].

---

[649] Idem, p. 51-52.
[650] Idem, p. 53.
[651] Ibidem.
[652] Idem, p. 54, 63.
[653] Idem, p. 65.
[654] Idem, p. 69.
[655] Ibidem.
[656] Idem, p. 73.
[657] Idem, p. 76.
[658] Idem, p. 78.
[659] Ibidem.
[660] Idem, p. 79.
[661] Ibidem.
[662] Idem, p. 80.

Nottara era în comisie[663]. Și Tănase le-a recitat *Naiul, cobza și vioara*[664]...și „toată comisia a izbucnit în râs”[665]. Astfel a fost *admis* la clasa de comedie[666].

E dat afară din casă și peregrinează prin mansarde[667]. Închiriază *un pat* în Calea Plevnei, pentru 6 lei pe lună[668]. Pereții erau plini de igrasie, geamurile murdare, mizerie[669]...

E dat afară și de aici și se întoarce la regiment[670]. Se reangajează militar și participă la cursurile de la Conservator în haină militară[671].

Astfel, cu banii strânși din armată a cumpărat *un pian* cu 150 de lei[672]. Își cumpără și *bicicletă*[673].

Devine *plutonier*[674]. La recomandarea lui Eduard Wachman ajunge să cânte *în corul* Mitropoliei, unde era plătit *cu 35 de lei pe lună*[675]. Însă colegii din corul Mitropoliei *îl marginalizează* continuu, ridiculizându-l pentru că era *sărac*[676]. Însă Tănase era om *de bună cuviință* și *timid*[677].

În primul său rol la teatru *a uitat* replica lungă[678]...și toți „s-au strâmbat de râs”[679].

În anul al 3-lea de Conservator îl cunoaște pe generalul Manu, ministrul de Război[680]. Datorită lui iese din armată și se angajează ca *actor*[681].

---

663 Idem, p. 81.
664 Idem, p. 82.
665 Idem, p. 83.
666 Idem, p. 84.
667 Idem, p. 87.
668 Idem, p. 89.
669 Idem, p. 90.
670 Idem, p. 91.
671 Ibidem.
672 Idem, p. 92.
673 Ibidem.
674 Idem, p. 94.
675 Idem, p. 101-102.
676 Idem, p. 102.
677 Ibidem.
678 Idem, p. 104-105.
679 Idem, p. 105.
680 Idem, p. 109.
681 Idem, p. 110.

S-a înzăpezit la Turnu Măgurele, după ce a jucat *Marchizul de Priola*, în timp ce trebuia să se *cunune civil* la București[682].

Prima soție: Iosefina Reitman[683].

La Roșiori de Vede, Constantin Tănase a fost acompaniat de cineva care cânta la trombon[684].

E înrolat pentru război și luptă în Bulgaria[685]. Take Ionescu venea ca să asculte cum era *zeflemisit* de către Tănase[686].

George Enescu îl anunță pe Constantin Tănase că nemții *vor ataca* România[687].

Și însemnările se termină în anul 1939[688]...

40. Culianu despre legionari

Un articol publicat la Frankfurt, în 1984[689]. Dar care fusese „scris la începutul anului 1981, în limba engleză"[690]. În ediția de față poartă titlul: *Mircea Eliade și broasca țestoasă zburătoare*, p. 328-360.

Și Culianu consideră aici *Legiunea Arhanghelului Mihail* „o organizație *fascistă*...fondată de Corneliu Zelea Codreanu în 1927"[691].

Iar ideologia Gărzii de Fier „avea *multe în comun* cu ortodoxia profesată de Nae Ionescu și de Crainic, precum și cu teoria *jertfei creatoare*"[692] a lui

---

682 Idem, p. 119.
683 Idem, p. 128.
684 Idem, p. 144.
685 Idem, p. 174.
686 Idem, p. 194.
687 Idem, p. 201.
688 Idem, p. 221.
689 Ioan Petru Culianu, *Studii românești, vol. I. Fantasmele nihilismului. Secretul doctorului Eliade*, trad. de Corina Popescu și Dan Petrescu, Ed. Nemira, București, 2000, p. 360.
690 Idem, p. 360. n. *.
691 Idem, p. 343.
692 Ibidem.

Blaga dar esența legionarismului românesc era aceea a unui *fascism religios*[693].

Codreanu era „un antisemit *feroce*”[694] dar „a avut totdeauna grija să afirme că antisemitismul lui avea *cauze economice*”[695].

Și Culianu a vrut *să demonstreze* în acest articol că Eliade „nu a fost niciodată *membru* al Gărzii de Fier” și „nu a exprimat niciodată *sentimente antisemite*”[696].

41. Cele 8 articole reeditate în 2005

Editura *Fundației Anastasia* a reeditat 8 articole ale Părintelui Stăniloae în cartea: Părintele Dumitru Stăniloae, *O teologie a Icoanei*, cu postfață de Adrian Matei Alexandrescu, vol. îngrij. de Ștefan Ionescu-Berechet, Ed. Fundației Anastasia, București, 2005, 262 p.

Articolele publicate aici, conform paginii 249, sunt următoarele:

Revelația prin acte, cuvinte și imagini, în *Ortodoxia* XX (1968), nr. 3, pp. 347-377

Considerații în legătură cu sfintele icoane, în *Glasul Bisericii* LIII (1997), nr. 1-4, pp. 51-62 (extras din revista *Gândirea*, 1942).

De la creație la Întruparea Cuvântului și de la simbol la icoană, în *Glasul Bisericii* XVI (1957), nr. 12, pp. 860-867.

Simbolul ca anticipare și temei al posibilității icoanei, în *Studii Teologice* IX (1957), nr. 7-8, pp. 427-452.

Iisus Hristos ca prototip al icoanei Sale, în *Mitropolia Moldovei și Sucevei* XXXIV (1958), nr. 3-4, pp. 244-271.

Hristologie și iconologie în disputa din secolele VIII-IX, în *Studii Teologice* XXXI (1979), nr. 1-4, pp. 12-53.

Idolul ca chip al naturii divinizate și icoana ca fereastră spre transcendența dumnezeiască, în *Ortodoxia* XXXIV (1982), nr. 1, pp. 12-27.

O pictură bisericească contemporană, un comentariu îmbogățit al dogmelor ortodoxe, în *BOR* 101 (1983), nr. 3-4, pp. 176-184.

42. Sursa *Lavsaiconului românesc*

---

[693] Idem, p. 345.
[694] Idem, p. 347.
[695] Ibidem.
[696] Idem, p. 354.

În *Prefața* cărții, Părintele Dumitru a spus că a tradus *Istoria Lausiacă* după ediția lui G. J. M. Bartelink, din 1974[697].

Adică după ediția greco-italiană[698]: Palladio, *La storia lausiaca*, con una introduzione di Christine Mohrmann, testo critico e commento a cura di G. J. M. Bartelink, Ed. Mondadori – Fondaz. L. Valla, Milano, 1974, XXIII + 415 p.

G. J. M. Bartelink = Gerhardus Johannes Marinus Bartelink.

43. Fața lui Arios, ereticul

În această frescă a pălmuirii lui de către Sfântul Nicolaos[699], Arios[700] are turban, aidoma unui turc. Barbă, trup ascetic, haine scumpe, fără însemne preoțești deși el era *preot*.

Fresca se află în Biserica Mănăstirii Sumela din Turcia[701].

---

[697] Paladie, *Istoria Lausiacă (Lavsaicon)*, trad., introd. și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, ed. a 2-a, Ed. IBMBOR, București, 2007, p. 8, n. 1. Cartea are 131 de pagini. Iar *prima ediție* a fost editată în 1993.

[698] A se vedea: http://www.abebooks.com/servlet/BookDetailsPL?bi=8760665730&searchurl=bsi%3D0%26ds%3D30%26tn%3Dstoria%2Blausiaca.

[699] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Nicholas_of_Myra.

[700] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Arius.

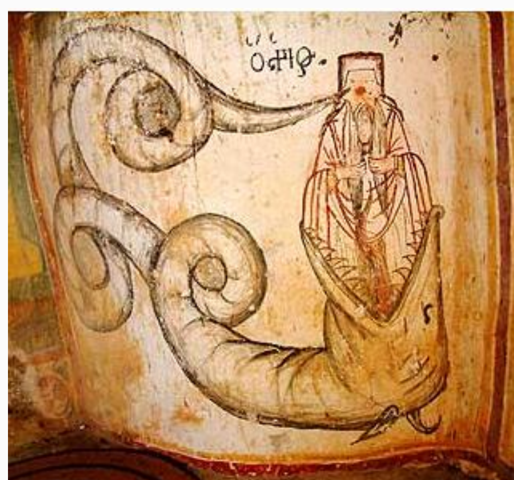
[701] Idem: http://www.crestinortodox.ro/sarbatori/sfantul-nicolae/palma-sfantului-nicolae-127566.html.

În Mănăstirea Sfântul Pafnutie de Borovsk, din Rusia, o frescă din anul 1665 ni-l prezintă pe Arios în două ipostaze: la Sinodul I Ecumenic și moartea lui în veceu[702].

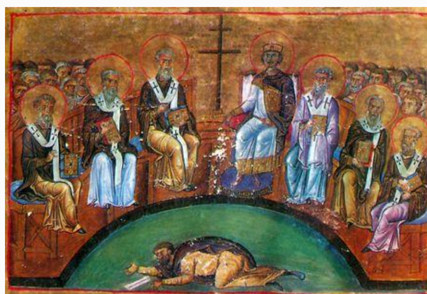
Însă în ambele ipostaze are față de *om evlavios*...dar asta *doar în aparență*.

Într-o altă frescă, Arios e *mâncat* de Satana. El are haine monahale și barbă în această ipostază...însă coada balaurului începe la tâmpla lui dreaptă și nu pare a avea ochi[703].

[702] Idem: http://www.stnicholascenter.org/galleries/gallery/6418/. Într-o formă mai mare, aici: http://www.flickr.com/photos/toddhopkins14/665494947/.
[703] Idem: http://www.zorbas.de/maniguide/anodoli.html.

În *Martirologiul* împăratului Vasilios al II-lea[704], păstrat la Vatican, Arios e prezentat ca fiind *căzut în genunchi* în fața Sfinților Părinți prezenți la Sinod[705].

Cu barbă, tuns scurt...și cu haine ce pot fi interpretate ca fiind *preoțești*.

Într-o altă Icoană a Sinodului I Ecumenic, Arios are turban, nu vrea *să audă* adevărul și e pictat în partea de jos, în întuneric.

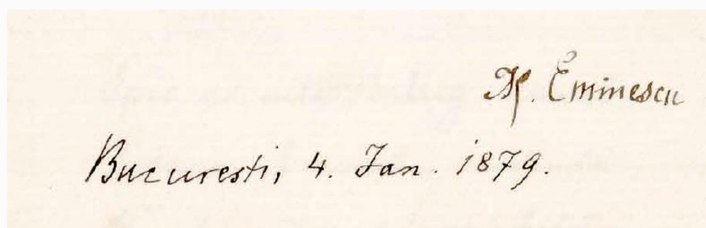
Barbă și mustață mare, fiind îmbrăcat ca un om de frunte.

---

[704] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Basil_II.
[705] Idem: http://weber.ucsd.edu/~dkjordan/xy/xydocs/XnHeresies.html.

44. Primul poem din MS 6441

Primul poem eminescian din MS 6441, Bucureşti, 1879[706] e scris pe 3 pagini și e semnat: M. Eminescu, București, 4 ianuarie 1879.

Textul e următorul[707]:

Cu *măne*[708] zilele-ți adaogi,
Cu *ieri* viața ta o scazi
Și ai cu toate astea'n față
De-apururi ziua cea de azi

Când unul trece, altul vine
În astă lume a-l urma
Precum când soarele apune
El și resare unde-va

Se pare cumcă alte valuri
Cobor' mereu pe acelaș val
Se pare cumcă-i altă toamnă,
Ci'n veci aceleași frunze cad

Naintea nopții noastre ămblă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea ensăși e-o părere
Și un visternic de vieți

Din ori-ce clipă trecătoare
Ast adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia 'ntreagă

---

[706] Idem: http://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/13239/1/BCUCLUJ_FCS_MS6441.pdf.
[707] Idem, p. 2 (față și verso) și 3 (față).
[708] Mâine.

Și ’nvârte universu’ntreg

De-aceea sboare anu-acesta
Și se scufunde în trecut,
Tu ai ș’acum comoara’ntreagă
Ce’n suflet pururi ai avut

Cu *măne* zilele-ți adaogi
Cu *ieri* viața ta o scazi,
Având cu toate astea’n față
De-apururi ziua de azi

Priveliștele sclipitoare
Ce’n repezi șiruri se diștern
Repaosă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

45. Din Jurnalul lui Ierunca

În rev. *Destin* (revistă de cultură românească), Caietul nr. 15, Madrid, 1966, paginile 50-69 cuprind file din *Jurnalul* lui Virgil Ierunca. Fără *ani,* ci numai *zile* și *luni*.

Vântul rece, „aproape românesc”[709]. Și după ce a văzut filme „cu toptanul” le numește „opium popular al imaginii”[710] sau o minciună plină de reverie[711].

Despre oportunismele „optimiste” ale lui George Călinescu, care „dezgustă”[712]. Iar dacă Cioran e omul cu „apocalipse...cotidiene”, Eliade este „ciudat” sau „perfid”[713].

Într-o zi de 6 martie, la Biserica Ortodoxă din Paris, găsește *un grup de legionari*[714]. Nadine

[709] Rev. *Destin*, Caietul nr. 15, Madrid, 1966, p. 50.
[710] Idem, p. 51.
[711] Ibidem.
[712] Ibidem.
[713] Ibidem.
[714] Idem, p. 52.

Crainic dorea „să se culce” cu André Breton[715]. Și își aduce aminte că *chiulea* de la Fizică și Chimie, la liceu, pentru ca *să citească* poezie[716].

Într-o zi de 11 martie îl vizitează pe Eugen Ionescu. Seara. Care i-a citit pagini *traduse* de el din Urmuz[717].

Eliade era entuziasmat de *respectul* pe care i-l acorda Gaston Bachelard[718].

Participă la o conferință a lui Paul „Evdokimof”[719]. Însă găsește că vorbitorul are „prea mult stil”[720].

Are o nevoie „*aproape fizică* de mirosul de tuș, de cerneală tipografică, de sgomotul mașinilor”[721]. Și îi place „atmosfera de bazar”[722].

Jurnalul lui vrea să nareze „tot ceea ce îi aparține *exterior*, în acord cu istoricitatea *inmediată*”[723]. El e „*o poartă deschisă* pentru tot ce *poate fi deschis*”[724], adică fără prea multe *intimități*.

Într-o zi de 31 martie...„*prezența vie* a lui Mircea Eliade e *mai mult* decât *reconfortantă*”[725]. Pe când în 3 aprilie...„Mircea Eliade...are *o răbdare uluitoare* în relațiile lui cu ceilalți”[726].

Pe 8 aprilie: Șerban Cioculescu umblă în zdrențe și...și-a vândut cărțile[727].

„Un verde indecent” în frunzele copacilor din Paris[728]. Și o noapte de Paști, pe 23 aprilie[729].

---

715 Idem, p. 53.
716 Idem, p. 54.
717 Ibidem.
718 Ibidem.
719 Idem, p. 56.
720 Ibidem.
721 Idem, p. 57.
722 Idem, p. 58.
723 Idem, p. 59.
724 Ibidem.
725 Idem, p. 61.
726 Idem, p. 62.
727 Idem, p. 64.
728 Idem, p. 66.
729 Ibidem.

46. *Dicționarul limbii române* din 1939

E vorba de lucrarea Prof. Dr. Aŭgust Scriban (1872-1950)[730] *Dicţionaru limbiĭ româneştĭ (Etimologiĭ, înţelesurĭ, exemple, citaţiunĭ, arhaizme, neologizme, provincializme)*, Ed. Institutul de Arte Grafice „Presa Bună”, Iaşi, 1939, 1447 p.

Iar din pagina de *mulțumiri* de la finalul cărții, aflăm că autorul a tipărit cartea *cu ajutorul* Bisericii Romano-Catolice din Iași.

A făcut dicționarul pentru că a vrut ca și românii *să aibă* un dicționar *ca al lui Larousse*[731]. Adică totul a început pe când era *elev* de liceu[732]...

Și a lucrat la el *20 de ani*[733].

Însă în noiembrie 1913, când i-a scris lui Iacob Negruzzi și l-a anunțat că *vrea să publice* dicționarul, acesta i-a trimis *un înscris oficial* prin care l-a anunțat că Academia Română *nu are bani* ca să îl publice[734].

Și Casa Școalelor, în 18 iunie 1916, îl anunță că *nu are bani*[735].

Scopul său: am vrut „să dau Românului o carte care să-l facă *mai cult* și *să-ĭ dezvolte* conștiința națională”[736].

Și își semna *cuvântul înainte* în august 1928, la Iași, pe stradela Manolescu (Păcurari), nr. 4[737].

După o bogată introducere și explicații referitoare la redactare, textul propriu-zis începe odată cu p. 57.

---

[730] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/August_Scriban.

[731] Aŭgust Scriban, *Dicționaru limbiĭ româneștĭ (Etimologiĭ, înţelesurĭ, exemple, citaţiunĭ, arhaizme, neologizme, provincializme)*, Ed. Institutul de Arte Grafice „Presa Bună”, Iași, 1939, p. 13.

[732] Ibidem.

[733] Idem, p. 14.

[734] Ibidem.

[735] Ibidem.

[736] Idem, p. 16.

[737] Idem, p. 18.

Dă 5 forme pentru *abia*: abeá (în Moldova), abĭá (în Muntenia), abía (în Oltenia), abí (în Serbia) și abĭé (formă veche)[738].

Ablațiune = tăierea unei părți a corpului, pe când *abluțiune* = purificare religioasă[739].

Abruptamente (ex abrupto)[740], absint = pelin[741], absolutamente[742], abstruz (lat. abstrusus) = abstract, greu de înțeles[743], abundant (lat. abundans) = care abundă[744], *acaret* e turcesco-arabic[745], *catizmă* și nu *catismă*, acatistier[746], accesibilitate (lat. accessibilitas)[747], acefal = fără cap[748], ácer = aștept, pândesc[749].

Aciditate (lat. aciditas) = acreală[750], adamantin = de diamant[751]/ diamantin, adăpătoare, adăpătură[752], adet = regulă[753], adiaforisesc = tratez cu indiferență[754], adinamie = debilitate, slăbiciune[755], adormitez (lat. addormito) = a adormi.

Aferim = bravo, halal (interj.)[756], *aforizm* și nu *aforism*[757], afunzime = adâncime[758], *agheazmă* și *aiazmă*[759], *preut* și nu *preot*[760], agiograf = scriitor de lucruri sfinte/ scriitor bisericesc/ teolog[761], agrăiesc = grăiesc, cuvântez, vorbesc[762], aht, -uri = tristețe,

---

738 Idem, p. 58.
739 Ibidem.
740 Idem, p. 59.
741 Idem, p. 60.
742 Ibidem.
743 Ibidem.
744 Idem, p. 61.
745 Idem, p. 62.
746 Ibidem.
747 Idem, p. 63.
748 Idem, p. 64.
749 Ibidem.
750 Idem, p. 65.
751 Idem, p. 68.
752 Idem, p. 69.
753 Idem, p. 69-70.
754 Idem, p. 70.
755 Ibidem.
756 Idem, p. 76.
757 Idem, p. 77.
758 Ibidem.
759 Idem, p. 78.
760 Ibidem.
761 Ibidem.
762 Idem, p. 80.

dor, suspin, suferință sufletească[763], alaltăseară[764], alcalescent = care are proprietăți alacaline[765], capoțel = capot scurt[766], capugiu = portar al seraiului[767], coruptor = corupător[768], costei = pir[769].

Coșarcă = un coș mai mare[770], coteică = o cățea mai mică[771], cotineață = poiată = curnic[772], dostoianie = moștenire[773], gigea = frumos[774], ginecocrație = formă de guvernământ care permite și femeilor să guverneze (ca în Anglia)[775], giritic = prichindel[776], gârbaci = biciușcă =cravașă[777], gâtlan = cu gâtul gros[778].

Glagore = minte, pricepere[779], glăvățână = căpățână[780], gliptic = sculptural[781], gologănesc = mituiesc (se referă la *micul bacșiș*)[782], gorneag = vântul de vest, austrul[783], gorun = slodun = tufan[784], govetesc = dovedesc, arăt[785], întorn = întorc[786], înțăglat = înțepenit[787], înveștire = îmbrăcăminte[788], învincătură = biruință, victorie[789], peculat (lat. peculatus) = delapidare, furarea banilor publici[790].

---

763 Ibidem.
764 Idem, p. 82.
765 Idem, p. 84.
766 Idem, p. 228.
767 Idem, p. 229.
768 Idem, p. 353.
769 Idem, p. 354.
770 Idem, p. 355.
771 Idem, p. 356.
772 Ibidem.
773 Idem, p. 444.
774 Idem, p. 557.
775 Idem, p. 558.
776 Idem, p. 559.
777 Idem, p. 561.
778 Idem, p. 562.
779 Idem, p. 563.
780 Ibidem.
781 Idem, p. 564.
782 Idem, p. 567.
783 Idem, p. 568.
784 Idem, p. 569.
785 Idem, p. 670.
786 Idem, p. 702.
787 Idem, p. 705.
788 Idem, p. 707.
789 Ibidem.
790 Idem, p. 957.

Pentacord = liră cu 5 coarde[791], perciunez = îndoi[792], pericopă = capitol scriptural[793], perierghie = curiozitate, interes[794], perj = prun[795], pertinamante = în mod pertinent[796], pesteală = zăbavă, întârziere[797], peșchir = șervet, prosop, ștergar[798], peșin = numerar[799], pidosnic = sucit, ciudat, excentric[800], sumuț (v. intr.) = descânt[801], superfetațiune (lat. superfetatio) = a concepe pe deasupra, lucru care se adaugă fără folos, abundență non-necesară[802].

Suplecat = supus, plecat[803], supraofertă[804], *supsuoară* și *supțioară*[805], tocmeală = întocmire, organizare, învoială, contract[806], zapt = stăpânire, luare, administrație[807], zariflâc = eleganță, cochetărie[808], mă zavergisesc = mă revolt, fac revoluție[809], zăcăriște = loc de zacere[810], zăbranic = testemel, broboadă de doliu[811], zăminteală = amestecătură[812], zărghit = țicnit, nebun[813].

Mi-a plăcut la August Scriban că a fost *atent* la proveniența cuvintelor, că a folosit *limba populară*, cu multele ei variante teritoriale și un mod de explicare *pentru un cititor mediu*. Dicționarul său e o bucurie plină de surprize frumoase.

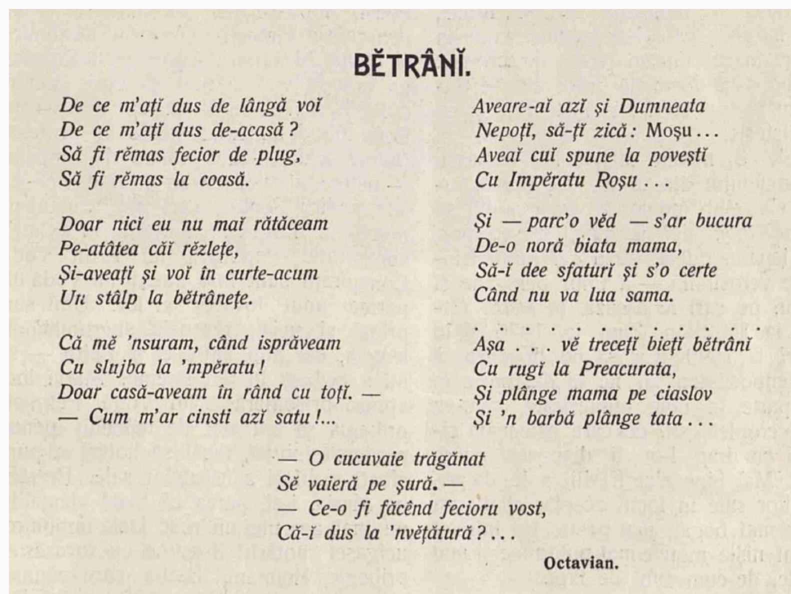
47. Poemul *Bĕtrânĭ* al lui Goga

---

[791] Idem, p. 961.
[792] Idem, p. 963.
[793] Idem, p. 965.
[794] Idem, p. 966.
[795] Idem, p. 967.
[796] Idem, p. 970.
[797] Idem, p. 971.
[798] Idem, p. 972.
[799] Ibidem.
[800] Idem, p. 977.
[801] Idem, p. 1265.
[802] Idem, p. 1266.
[803] Idem, p. 1267.
[804] Idem, p. 1268.
[805] Ibidem.
[806] Idem, p. 1328.
[807] Idem, p. 1427.
[808] Ibidem.
[809] Idem, p. 1428.
[810] Idem, p. 1429.
[811] Ibidem.
[812] Idem, p. 1430.
[813] Idem, p. 1432.

A fost publicat în p. 171 a revistei *Luceafărul* din data de 1 decembrie 1902[814]. Și semnat: *Octavian*.

A fost publicat în acest fel:

BĚTRÂNĬ.

De ce m'ațĭ dus de lângă voĭ
De ce m'ațĭ dus de-acasă?
Să fi rĕmas fecior de plug,
Să fi rĕmas la coasă.

Doar nicĭ eu nu maĭ rătăceam
Pe-atâtea căĭ rĕzlețe,
Și-aveațĭ și voĭ în curte-acum
Un stâlp la bĕtrânețe.

Că mĕ 'nsuram, când isprăveam
Cu slujba la 'mpĕratu!
Doar casă-aveam în rând cu toțĭ. —
— Cum m'ar cinsti azĭ satu!...

Aveare-aĭ azĭ și Dumneata
Nepoțĭ, să-țĭ zică: Moșu...
Aveaĭ cuĭ spune la poveștĭ
Cu Impĕratu Roșu...

Și — parc'o vĕd — s'ar bucura
De-o noră biata mama,
Să-ĭ dee sfaturĭ și s'o certe
Când nu va lua sama.

. . . .
Așa . . . vĕ trecețĭ biețĭ bĕtrânĭ
Cu rugĭ la Preacurata,
Și plânge mama pe ciaslov
Și 'n barbă plânge tata...

— O cucuvaie trăgănat
Sĕ vaieră pe șură. —
— Ce-o fi făcĕnd fecioru vost,
Că-ĭ dus la 'nvĕțătură?...

Octavian.

48. Cartea de citire

În 1902, la București, Alexandru Vlahuță și George Coșbuc editau *prima parte* din *Carte de citire*[815].

Și în *Prefața* cărții (p. 3-4), autorii spun că scopul lor a fost acela de „*a introduce treptat* în sufletele școlarilor *înțelegerea* din ce în ce maĭ lămurita[ă] *a viețiĭ nóstre naționale*"[816].

Primul fragment în proză e din *Cântarea României*, a lui Alecu Russo[817]. Despre bătălia de la Călugăreni începând cu p. 15.

Hora unirii începe în p. 29. E scrisă de Vasile Alecsandri[818] și are 8 strofe a câte 4 versuri fiecare.

---

[814] *Luceafărul* (revistă literară), anul I, nr. 11, 1 decembrie 1902, Ed. Tipografia „Poporul Român", Budapesta, p. 171.

[815] A.[lexandru] Vlahuță și G.[eorge] Coșbuc, *Carte de citire pentru școlile secundare și profesionale*, Partea I, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1902, 329 p.

[816] Idem, p. 3.

[817] Idem, p. 5-7.

Și autorii, pe de o parte, aleg texte fundamentale pentru *înțelegerea* poporului român iar, pe de altă parte, dau *explicații* despre ele și despre cei care le-au scris.

Poemele *Rodica* și *Plugurile* ale lui Alecsandri[819]. *Peneș Curcanul*, al aceluiași, în p. 42-48. Un text din Alexandru Odobescu[820]. Altul din Negruzzi, care se termină în p. 70.

Poemul *Anul 1840,* al lui Grigore Alexandrescu[821]. *Umbra lui Mircea la Cozia*: p. 100-102. Tot un poem al lui Alexandrescu.

De la p. 114 începe fragmentul din *Amintiri din copilărie*. Același care se va regăsi mai târziu și în manualele din timpul regimului comunist.

Capra cu trei iezi: de la p. 131. Poemul *Daniil Sihastrul*, al lui Dimitrie Bolintineanu, în p. 162.

Primul fragment din Eminescu e din *Scrisoarea III*. Începând cu p. 165. Și își încep lămuririle prin a spune că Eminescu „tae *un drum cu totul noŭ* în literatura nóstră”[822].

Doină, poemul lui Eminescu: p. 170-172. *Ce te legeni codrule*, al aceluiași, în p. 175. *Ultima dorință,* tot al lui Eminescu, în p. 185.

Nunta Zamfirei, poemul lui Coșbuc: p. 194-199. *La vatra rece*, poem al lui Vlahuță: p. 238-240. Poeme ale lui Ștefan Octavian Iosif de la p. 250. Iar balada *Miorița* de la p. 291.

Așa că autorii noștri au făcut o carte de citire cu texte *de calibru* și nu cu texte *ușurele,* ca pentru copii.

49. Poezia lui Daniel Turcea

În volumul Daniel Turcea[823], *Epifania. Poezii,* cu postfață de Artur Silvestri, Ed. Cartea

---

[818] Autorii îl numesc *Alexandri*.

[819] A.[lexandru] Vlahuță și G.[eorge] Coșbuc, *Carte de citire pentru școlile secundare și profesionale,* op. cit., p. 32-33.

[820] Idem, p. 52-58.

[821] Idem, p. 84-86.

[822] Idem, p. 169.

[823] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Daniel_Turcea.

Românească, București, 1982, 357 p., au fost introduse cele două volume publicate de autor în timpul vieții și poezii postume.

Cartea începe cu poeme din volumul *Entropia* (1970). „Totul e *să treci* dincolo”: vers din poemul *Zen*[824]. Versuri libere, lungi sau scurte. Primele poeme au iz suprarealist.

În *A treia*, „Bach este miriapodul splendid/ Al cicatricilor noastre gotice”[825], pentru ca Einstein, mai târziu, să înțeleagă „că apa e *adevărata sculptură*”[826].

Iar când vine vorba *să desfacem* „depărtarea dintre mine și tine”[827], găsim că ea „e *mai rapidă* ca o mitralieră”[828].

„Pielea memoriei”[829]. Și când molima transformase totul „în mătase”, ne-am dat seama că „numai el cu femeia plecase”[830].

Câmpia Grodek e un poem dedicat lui Petre Stoica[831]. Iar dacă ai ajuns la „limpezimea unică”[832] în artă, nimeni nu te va *ierta* pentru reușita ta[833].

La Turcea, „aerul respiră păsări”[834], Trupul Domnului „sângeră lumină”[835] iar adevărul „e propria...*cochilie*” a lui Dumnezeu[836].

De la pagina 73 încep poemele din *Epifania (o cântare a treptelor)* (1978). O schimbare de ton. O poezie mult mai abstractă și științificizată, cu multe raportări religioase.

În poemul *Cunoaștere*, poetul spune: „*a cunoaște* cerul înseamnă *a fi cerul*”[837].

---

[824] Daniel Turcea, *Epifania. Poezii*, cu postfață de Artur Silvestri, Ed. Cartea Românească, București, 1982, p. 7.
[825] Idem, p. 53.
[826] Ibidem.
[827] Ibidem.
[828] Ibidem.
[829] Idem, p. 57.
[830] Idem, p. 60.
[831] Idem, p. 61.
[832] Idem, p. 64.
[833] Ibidem.
[834] Idem, p. 66.
[835] Idem, p. 67.
[836] Idem, p. 71.

Își dorește un „mormânt de scorțișoară” în *Făgăduința*[838]. Iar lumea e formată „din cuvinte” în *Priveliștea înserării*[839].

Noaptea are *o catapeteasmă* a ei[840]. Iar poezia e când „o floare carnivoră”[841], când „o ușă *orbitoare* [ce] s-ar [putea] deschide”[842].

Aseamănă sunetele cu niște *insule*[843]. Muzica *se așează* în încăpere[844]. Și există și „tăcere-nmiresmată”[845].

În poemul *Dar*, „numai taina *rostește* cuvintele/ vieții/ fără hotar”[846]. În *Zbor*, „cerul/ e *o pasăre*/ în Dumnezeu”[847]. Al doilea volum se încheie în pagina 215.

Postumele sunt intitulate *Poeme de dragoste*. Și încep odată cu p. 217.

Gândurile văzute ca „acoperământul” nostru[848]. Moartea ca *poartă* spre dincolo[849]. Însă și *minunea* e „o ușă”, care e deschisă „în plinătatea razelor”[850] luminii lui Dumnezeu.

Suferința *ne curățește* aidoma unei *flăcări*[851].

Poetul nu se teme *să creadă* și *să cerceteze*[852].

Iar *necunoașterea mistică* este „*acoperământul*...țesut peste ochi/, peste inimă”[853]. Acoperământul având aici *conotație negativă*.

Judecata de apoi va fi „un seceriș/ al secerișului/ când neghina/ va arde”[854].

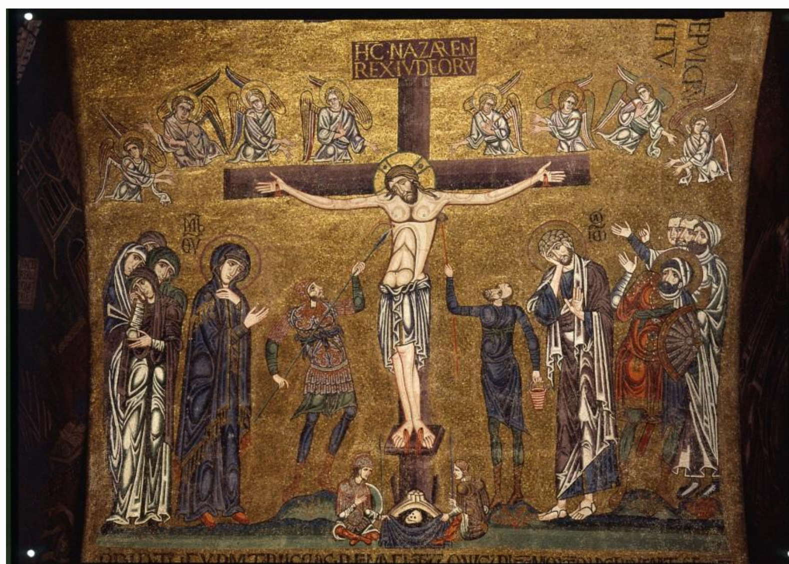
---

837 Idem, p. 86.
838 Idem, p. 99.
839 Idem, p. 108.
840 Idem, p. 133.
841 Ibidem.
842 Ibidem.
843 Idem, p. 143.
844 Idem, p. 147.
845 Idem, p. 177.
846 Idem, p. 185.
847 Idem, p. 186.
848 Idem, p. 223.
849 Idem, p. 225.
850 Idem, p. 227.
851 Idem, p. 232.
852 Idem, p. 240.
853 Idem, p. 258.
854 Ibidem.

„Geana unei peșteri”[855]. „Candela inimii” e aprinsă de „lumina lină”[856]. Și se simțea *un cer care se adâncește*[857].

50. *Ultima decadă* a secolului al 12-lea d. Hr.

Aceasta e *datarea* pentru Icoanele în mozaic pe care le vom prezenta aici. Și care reprezintă iconografie ortodoxă, *autentică*, existentă în Basilica romano-catolică *Sfântul Marcu* din Veneția.

Și observăm cum cele 4 cuie străpung *tălpile* și *palmele* Domnului[858].

Craniul Sfântului Adam e sub Cruce. Îngerii se cutremură văzând chinurile Sale.

Hristos e ascetic și plin de slavă în același timp, învingând în trupul și în sufletul Său toate păcatele, moartea și pe diavoli.

Maica Domnului și Sfântul Apostol Ioan sunt acolo. La fel și Sfintele Femei Mironosițe.

E și Sfântul sutaș Longhin lângă Ioan.

---

855 Idem, p. 259.
856 Idem, p. 292.
857 Idem, p. 310.
858 A se vedea: http://via.lib.harvard.edu/via/deliver/chunkDisplay?_collection=via&inoID=804555&recordNumber=5&chunkNumber=25&method=view&image=full&startChunkNum=1&endChunkNum=51&totalChunkCount=51&offset=1.

De aceea, Hristos Cel înviat poartă semnele cuielor[859].

El *îi scoate* pe Sfinții Protopărinți Adam și Eva din Iad și *îl leagă* pe Satana. Tot trupul Său e plin de lumină, e duhovnicesc, însă, în același timp, negrul amestecat cu galben în veșmântul Său ne arată faptul că dumnezeirea Lui e *transcendentă* pentru noi.

51. Nichita la Constantin Ciopraga

În capitolul dedicat lui Nichita Stănescu, Constantin Ciopraga[860] îl numește, mai întâi de toate, „*febrilul* Nichita Stănescu”[861].

„Stea *de mărimea* întâi „a generației ‘60”” și „*volubilul* Nichita”[862].

„De o mobilitate spirituală excepțională, personajul public, bonom, social, neprotocolar, era destinat *să aibă* admiratori și epigoni”[863].

---

[859] Idem: http://via.lib.harvard.edu/via/deliver/chunkDisplay?_collection=via&inoID=804555&recordNumber=5&chunkNumber=3&method=view&image=full&startChunkNum=1&endChunkNum=51&totalChunkCount=51&offset=1.

[860] Constantin Ciopraga, *Personalitatea literaturii române*, Ed. Princeps Edit, Iași, 2007, 417 p. Capitolul dedicat lui Nichita: *Nichita Stănescu – între cuvinte și necuvinte*, p. 337-347. Despre autor: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Ciopraga.

[861] Constantin Ciopraga, *Personalitatea literaturii române*, ed. cit., p. 337.

[862] Ibidem.

Și-a ridicat melancoliile la rang metafizic[864], a trăit o singurătate interioară plină de imagini[865], iar „viziunea [lui poetică] *epurează* concretul, *lărgește* și *reconstruiește* în ficțiune”[866].

„Obsedantele” *metafore* stănesciene sunt „piatra, copacul, frunza, vulturul, îngerul, aripa, iarba, lacrima, lumina, pământul, sfera, degetul, cifrele”[867].

Certitudinile sale *îl salvează*[868]. Printre ele se numără *limba română*[869].

A inventat în exces și a forțat limitele cuvintelor[870]. A contat „pe *disponibilitățile sintactice* ale verbului, destrămând, forțând, inventând, rezidind și desfăcând necontenit”[871] cuvintele.

Și încheie prin a spune: Nichita „e *cel mai personal* creator de limbaj în poezia noastră din această a doua jumătate de veac, nu încape îndoială. A fost *un poet mare*!”[872].

52. Avangardiștii

În *Avangarda literară românească*, ed. a III-a[873], Marin Mincu i-a inclus pe următorii poeți: Urmuz, Tristan Tzara, Ion Vinea, Ilarie Voronca, B. Fundoianu, Stephan Roll, Mihail Cosma, Geo Bogza, Virgil Gheorghiu, Sașa Pană, Moldov, Jonathan X Uranus, Grigore Cugler, Dan Faur, Miron Radu Paraschivescu, M. Blecher, Constantin Nisipeanu, Virgil Carianopol, Victor Valeriu Martinescu, Eugen Ionescu, Șuly/ Tașcu Gheorghiu,

---

[863] Ibidem.
[864] Ibidem.
[865] Ibidem.
[866] Idem, p. 339.
[867] Idem, p. 340.
[868] Idem, p. 341.
[869] Ibidem.
[870] Idem, p. 342.
[871] Idem, p. 343.
[872] Idem, p. 347.
[873] Marin Mincu, *Avangarda literară românească* [de la Urmuz la Paul Celan], ed. a III-a, revăzută și adăugită, cu studiu introd., antologie și note bibliografice de Marin Mincu, și cu texte traduse din limba fr. de Ștefania Mincu, Ed. Pontica, Constanța, 2006, 643 p.

Gellu Naum, Gherasim Luca, Paul Păun, D. Trost, Virgil Teodorescu, Paul Celan.

Desene, decupaje, fotografii, picturi: între p. 100-101 (13 foi) și între p. 498-499 (tot 13 foi). Nenumerotate.

Exemplele din Urmuz (1883-1923) încep cu *Fabulă*, care are drept „morală”: *Pelicanul sau babița*. Publicată în revista *unu*, anul III, nr. 31, în noiembrie 1930[874].

„*O ploaie* de strigăte și amenințări”[875].

„Ismail *e compus* din ochi, favoriți și rochie și *se găsește* astăzi cu foarte mare greutate”[876].

„Cotadi este scurt și pântecos, cu musculatura proeminentă, cu picioarele îndoite de două ori în afară și o dată înăuntru și veșnic neras”[877].

Tristan Tzara (1896-1963) vede cum „noaptea *se rupe* în jurul tău ca fluturii”[878]. „Adâncimi de întristare”[879].

Ion Vinea (1895-1964) vorbește despre „pădurea nervoasă ca o herghelie”[880]. „Muzeul pădurii cu odăjdii de toamnă”[881].

De la Geo Bogza, care se numea *George Bogza* (1908-1993): „mizerabilă muncă în noapte a unor trupuri istovite, obeze, diforme”[882]. „Era o servitoare scurtă, bondoacă aproape/ Și mirosea foarte rău a sudoare”[883].

Sașa Pană (1902-1981). „Sângele păstrează *inerția șovăielilor* fiecărui moment”[884].

---

[874] Idem, p. 65.
[875] Idem, p. 73.
[876] Idem, p. 78.
[877] Idem, p. 82.
[878] Idem, p. 89.
[879] Idem, p. 91.
[880] Idem, p. 109.
[881] Idem, p. 115.
[882] Idem, p. 189.
[883] Idem, p. 193.
[884] Idem, p. 208.

Gherasim Luca (1913-1995), într-un poem din 1937, numit într-o doară *Sfânta împărtășanie*: „doamna știa *să facă dragoste* mai bine decât *vorbea*”[885]. O *carență* regăsibilă și azi...la „mari doamne”.

În *Mobila mare vine-n ex concert*, din august 1932, Virgil Teodorescu (1909-1987) spunea: „Țăranca vine pufoasă-n in/ și cu migrene în papură”[886].

Poemul lui *Munții din vise* începe astfel:

„Urăsc tot ce amenință *mersul amenințător* al omului spre libertate

Urăsc tot ce servește *obstacolul* acestei delirante eliberări

Urăsc cuvintele care *trădează* revolta

Urăsc *îngrozitoarea trădare* a poeților”[887].

În *Erau nopți*, Paul Celan (1920-1970) spune în prima frază: „Erau nopți când mi se părea că ochii tăi, cărora *le desenasem* mari cearcăne portocalii*, își aprind* din nou cenușa”[888].

B. Fundoianu e un pseudonim. Alături de *C. Meletie* și *Alex. Villara*. Numele adevărat: *Benjamin Vechsler*. A murit la Auschwitz, pe 2 octombrie 1944. A avut și cetățenie franceză[889].

Moldov/ Marcu Taingiu, împreună cu Sașa Pană, a fondat revista *unu*, la Dorohoi, în 1928. În care *îl pastișa* pe Urmuz[890].

Și *Sașa Pană* e pseudonim. Adevăratul nume: *Alexandru Binder*[891]. El a mai scris și sub pseudonimele: Albin, Eugen Andronescu, Sergiu Damian, Interim, Săvel[892] etc.

---

885 Idem, p. 368.
886 Idem, p. 463.
887 Idem, p. 468.
888 Idem, p. 504.
889 Idem, p. 624-625.
890 Idem, p. 626.
891 Idem, p. 627.
892 Ibidem.

Tristan Tzara este *Samuel Rosenstock*. S-a născut la Moinești, pe 16 aprilie 1896, și a murit la Paris, pe 25 decembrie 1963. La liceu, împreună cu Ion Vinea și Marcel Iancu, a scos revista *Simbolul*. A înființat *mișcarea Dada* în 1916, la Cabaretul Voltaire din Zürich[893].

Ionathan X Uranus e *Marcel Avramescu*. Prieten cu Mircea Eliade. El *s-a convertit* la Ortodoxie de la iudaism și a fost hirotonit *preot ortodox*[894].

53. Elena Farago

S-a născut la Bârlad, în ziua de 29 martie 1878, și a debutat sub pseudonimul *Fatma*, în 1899, în ziarul *România muncitoare*[895].

A trăit la Craiova din 1907 și a scos, împreună cu alți scriitori, o revistă lunară de literatură, știință și artă, numită *Năzuința*. Începând cu aprilie 1922.

În 1907 și 1920 primește *Premiul Academiei Române pentru poezie*. În 1924 a primit premiul francez *Femina*. În 1937 primește *Premiul național de poezie*.

A publicat și poezie și proză și a murit în ianuarie 1954[896].

54. Ortografie românească

Într-o carte din 1866[897], Maiorescu afirma faptul că unul dintre scopurile societății literare *Junimea* este acela de *a stabili* ortografia limbii române[898].

Limba română este „o limbă romană"[899] și noi trebuie să o înțelegem din punct de vedere *gramatical*[900].

---

[893] Idem,p. 629.
[894] Ibidem.
[895] *Poeți de la Semănătorul*, ediție de Petru Homoceanul, cuvânt înainte de Al. Piru, Ed. Minerva, București, 1978, p. 173.
[896] Ibidem.
[897] Titu Maiorescu, *Despre scrierea limbei rumăne*, Ed. Imprimeria Societăței Junimea, Iassi, 1866, *Prefață* de două pagini + 152 p.
[898] Idem, *Prefață*, p. 1.
[899] Idem, p. 2.

În comparație cu scrierea hieroglifică, limba română este „o scriere *subjectivă*”/ subiectivă[901].

Iar autorul motivează în această carte nevoia întoarcerii *la alfabetul latin*[902] și la o înțelegere *curentă* a lui.

Maiorescu nu admitea formele *ph* și *th* în limba română[903]. Și nici pe *y*[904] și *qu*[905].

Și ajunge la concluzia că „fonetismul nu este *unu normativu absolutu* [un normativ absolut] al scrierei [scrierii]”[906].

După cum considera *coruperea fonetică* drept *viața proprie* a limbii și *inteligența* unui popor[907].

Concluzia finală: *etimologismul* în ortografia românească este *imposibil* și *nerațional*[908].

55. O ediție *Acta Sanctorum*

În ediția din 1863, volumul 1 are 822 de pagini și se ocupă de luna *ianuarie*. Zilele 1-11, până la p. 718[909].

Vol. 12, în ediția din 1866, cuprinde al 3-lea volum al lunii aprilie, adică ultimele 11 zile ale lunii[910].

Preponderent în latină, există și pagini întregi în limba greacă...și cuprinde viețile Sfinților Bisericii una dar și pseudo-sfinți romano-catolici.

Colecția poate fi downloadată conform *trimiterilor* existente în articolul de aici[911] al lui Roger Pearse.

56. *Predica de Paști* a Sfântului Ioan Gură de Aur în *Penticostarion*, Blaj, 1768

---

900 Idem, p. 5.
901 Idem, p. 11.
902 Idem, p. 48.
903 Idem, p. 54.
904 Idem, p. 55.
905 Idem, p. 65.
906 Idem, p. 102.
907 Idem, p. 151.
908 Idem, p. 152.
909 A se vedea: http://archive.org/details/actasanctorum01unse.
910 Idem: http://archive.org/details/actasanctorum12unse.
911 Idem: http://www.roger-pearse.com/weblog/2012/06/19/volumes-of-the-acta-sanctorum-online/.

O găsim în BRV 363/A, fila 1, existentă aici[912], p. 14-15 din PDF. Și pe aceasta *o vom diortosi* în secțiunea de față:

De este cineva creștin bun, și iubitor de Dumnezeu, *să se îndulcească* de acest praznic bun lui Dumnezeu.

De este cineva slugă înțeleaptă, să intre bucurându-se întru bucuria Domnului său.

De s-a ostenit cineva postind, să-și ia acum dinarul.

De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-și ia astăzi dreapta plată.

De a venit cineva după ceasul al treilea, mulțumind să prăznuiască.

De a ajuns cineva după ceasul al șaselea, [de] nimic să nu se îndoiască, că[ci] de nimic nu se va păgubi.

De s-a lipsit cineva și de ceasul al nouălea, să se apropie, nimic îndoindu-se.

De a ajuns cineva numai în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă căci s-a izbăvit.

Că *milostiv* fiind Stăpânul, primește pe cel de pe urmă, ca și pe cel dintâi.

Odihnește pe cel din al unsprezecelea ceas, ca și pe cel ce a lucrat din ceasul [cel] dintâi.

Și pe cel de pe urmă [îl] *miluiește*, și pe cel dintâi [îl] *mângâie*.

Și aceluia [îi] *plătește*, și acestuia [îi] *dăruiește*, și faptele [le] primește, și voința [o] cuprinde, și lucrul [îl] cinstește, și îndemnarea o laudă.

Pentru aceasta intrați toți întru bucuria Domnului nostru.

Și cei dintâi și cei de ai doilea luați plată.

Bogații și săracii împreună dănțuiți.

Cei ce v-ați înfrânat, și cei leneși, cinstiți ziua.

Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi.

Masa este plină, ospătați-vă toți!

---

[912] Idem: http://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/12481/1/BCUCLUJ_FCS_BRV363A_1.pdf.

Vițelul[913] e mult, [de aceea] nimeni să nu iasă flămând.

Toți [să] vă îndulciți de *ospățul credinței*.

Toți să luați *bogăția bunătății*.

Nimeni să nu plângă pentru sărăcie, că[ci] s-a arătat *Împărăția cea de obște*[914].

Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că[ci] iertarea din groapă a răsărit[915].

Nimeni să nu se teamă de moarte, că[ci] ne-a slobozit pe noi moartea Mântuitorului.

A stins-o pe dânsa Cel ce a fost ținut de aceasta.

A prădat Iadul Cel ce S-a pogorât în Iad.

L-a amărât pe dânsul, gustând trupul Lui.

Și aceasta mai înainte apucând Isaia a strigat: Iadul (zice [el]) s-a amărât, întâmpinându-Te pe Tine jos[916].

S-a amărât, că[ci] s-a stricat.

S-a amărât, că[ci] s-a batjocorit.

S-a amărât, că[ci] s-a omorât.

S-a amărât, că[ci] s-a surpat.

S-a amărât, că[ci] s-a legat.

A luat trup, și de Dumnezeu s-a lovit.

A luat pământ, și s-a întâmpinat cu Cerul.

A luat ce a văzut, și a căzut întru ce n-a văzut.

Unde îți este, moarte, *acul*?

Unde îți este, Iadule, *biruința*?

S-a sculat[917] Hristos, și se bucură Îngerii.

A înviat Hristos, și niciun mort nu [mai] este în groapă.

Că[ci] Hristos S-a sculat din morți, [și] începătorul [sculării] celor adormiți S-a făcut.

Aceluia e mărirea, și stăpânirea, în vecii vecilor. Amin!

57. Cele 214 pagini împotriva lui Eminescu

---

913 Se referă *la Sfânta Euharistie*, la Trupul și Sângele Domnului.

914 Împărăția lui Dumnezeu.

915 *Iertarea noastră* a venit de la Hristos Dumnezeu, Care *a înviat* din mormânt.

916 *Jos*, adică *în Iad*.

917 *A înviat* din morți Hristos.

Preotul greco-catolic Alexandru Grama[918] a editat-o în 1891[919]. Iar cartea se dorește *o perspectivă critică* asupra persoanei și a operei lui Eminescu.

Și începând cu pagina a 4-a apar *părerile* și *mistificările* autorului despre Eminescu.

Prima: n-a fost *un geniu* ci *un biet versificator de rând*[920].

A doua: el a fost *un tâmpit* prin natura și prin ocupațiile și tendințele sale[921].

În p. 7 spune că *nu avea* pregătire gimnazială și că doar *a rătăcit* prin Germania.

A fost editat de *Convorbirile literare* nu pentru că avea *o poezie valorică* ci pentru că era *după gustul lingvistic* al *Junimii*[922].

A imitat literatura germană[923] și n-a prezentat în poezia sa *focul* și *însuflețirea națională*[924].

Și Grama se temea de „*cultulŭ nemeritatŭ* și *periculosŭ* aluĭ Eminescu întrodusŭ de dênsa [de *Junimea*] în publiculŭ nostrŭ”[925] literar.

Pentru că autorul considera că Eminescu nu era *un om genial* ci a fost făcut „genial” de către presă. De unele „foĭ [ziare] din Bucureșcĭ”[926].

Autorul n-a găsit *nimic genial* în scrierile lui Eminescu[927]. În p. 13 nu îl găsește nici măcar *un poet mediocru*.

Referindu-se la poeziile sale, publicate de Maiorescu în 1884, Grama nu observă în ele decât *un simț sexual sub formă de amor* și *un urât de lume sub forma pesimismului lui Schopenhauer*[928].

---

[918] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Grama.
[919] Alexandru Grama, *Mihailŭ Eminescu. Studiŭ criticŭ*, Ed. Tipografía Seminariuluĭ archidiecesanŭ, Blașiŭ/ Blaj, 1891, 214 p.
[920] Idem, p. 4.
[921] Ibidem.
[922] Idem, p. 8.
[923] Ibidem.
[924] Ibidem.
[925] Ibidem.
[926] Idem, p. 9.
[927] Idem, p. 10.
[928] Idem, p. 15.

În p. 16 afirmă că e „o adevĕrată tortúră sufletéască” *să-l citească* cineva pe Eminescu.

Eminescu a avut *un suflet mohorât* și *putred*[929]. Și nu a fost *însuflețit* de nicio altă iubire în afară de cea *sexuală*[930].

Are un amor *antipatic*[931]. Și pentru ca să nu mai „corupă” tinerimea românească, Grama propune ca Eminescu „să se scufunde *în marea uitării*, unde meritéză [unde merită să fie]”[932]. Însă de ce să scrii o carte despre cineva care *nu...merită* atenția?

Grama își ia *un aliat* în demersul său: pe Gherea[933]. Pentru că nici acela *n-a găsit* la Eminescu decât *erotism* și *pesimism*[934].

Erotismul eminescian, opinează Grama, nu numai că e *înnegrit* de pesimismul schopenhauerian ci este *peste măsură de vulgar*, pentru că e „carnalŭ și sĕlbatecŭ”[935].

În p. 22: *simțul sexual* al lui Eminescu a fost unul aidoma *haremurilor mahomedane*. Și a ajuns la această concluzie, pentru că el considera că Eminescu, în poezia sa, a căutat *numai trupul* femeii și nu și *sufletul* ei[936].

Poezii pline de *platitudini*[937]. Un „adevĕratŭ lupanarŭ literariŭ”[938].

Eminescu *urăște* femeile și *le disprețuiește*[939]. Însă e *cinic* și o iubește pe femeia frumoasă la trup chiar dacă e *ca un diavol* la suflet[940].

A avut un erotism *sălbatic* și *înjositor*[941]. Nu a fost *un idealist*[942] ci *un desfrânat*[943].

---

[929] Idem, p. 17.
[930] Ibidem.
[931] Idem, p. 19.
[932] Ibidem.
[933] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Dobrogeanu-Gherea.
[934] Alexandru Grama, *Mihailŭ Eminescu. Studiŭ criticŭ*, op. cit., p. 20.
[935] Idem, p. 21.
[936] Idem, p. 22.
[937] Ibidem.
[938] Ibidem.
[939] Idem, p. 23.
[940] Ibidem.
[941] Ibidem.
[942] Idem, p. 25.
[943] Idem, p. 26.

E *trivial* și *obscen* în amorul său[944]. *Amețit* de laudele unor bărbați[945]. În p. 29 afirmă că pesimismul lui Eminescu a fost „unŭ pessimismŭ fără Dumnedeu”. Adică *neagă* faptul că Eminescu a a fost *un om credincios*[946].

Poezia sa e lipsită *de noblețe*. Afirmație din p. 36. Iar în p. 42, Grama credea că *o să vină clipa* când nația română „*va trage dungă* preste tóte poesiíle luĭ Eminescu și *le va da uităriĭ* pentru totŭ de-a una”. Lucrurile stau însă altfel: *de-abia îl descoperim* pe adevăratul Eminescu și vastitea și profunzimea operei sale geniale.

Ironizează *Scrisoarea III* cât și *Doină*[947]. În p. 44, Grama îl numește *tâmpit* și *cosmopolit* pe Mihail.

Are versuri *destul de rele*[948]. Scrierile sale sunt pline de „uscăciune filosofică”[949].

Însă în p. 51 aflăm că pesimismul eminescian nu e *o trăsătură de caracter* ci *un cameleonism*, pentru că el a fost *pesimist* în poematica sa numai „ca să placă” revistei *Convorbiri literare*.

Un suflet *mediocru* și *fanatic*[950]. Versuri *seci* și *uscate*[951]. N-are niciun *ideal*[952]. Nu s-a *pătruns* de frumusețea naturii[953]. A produs numai lucruri *monstruoase*[954].

Un om posomorât, blazat, fără bucurie, veșted, amorțit și cu dorințe confuze, bizare și fără înțeles[955].

Un suflet mizantrop și plin de capricii[956]. Ironic și satiric[957].

---

944 Ibidem.
945 Ibidem.
946 Idem, p. 29.
947 Idem, p. 43.
948 Idem, p. 44.
949 Idem, p. 47.
950 Idem, p. 51.
951 Idem, p. 53.
952 Idem, p. 54.
953 Idem, p. 58.
954 Ibidem.
955 Idem, p. 63-64.
956 Idem, p. 64.
957 Ibidem.

Însă după câte *o găleată de jigniri* și *nerozii* la adresa lui Eminescu, Grama se întoarce la adevărata „problemă” a cărții sale: *invidia* față de Mihail. Motivul? Pentru că tinerimea românească era „*sedusă* astădĭ așa tare cu *cultulŭ* luĭ Eminescu”[958].

Iar modul *hipernegativist* al greco-catolicului Grama, care scrie despre Eminescu, *se regăsește* în scriitura neoprotestantă revanșardă de azi față de valorile ortodoxe.

Astfel, dacă Eminescu e „o nulitate” pentru Grama, pe Iulia Hașdeu o consideră *o poetă de geniu*[959] și îi respectă *suferința* „domnului Hașdeu”[960].

În p. 70 aflăm cine *l-a încoronat* pe Eminescu, cu un an și jumătate înainte de moarte, „cu coroana de geniŭ”: Negruzzi și Maiorescu.

Dar dacă autorul ar fi fost *în locul* celor doi, el nu ar fi făcut una ca asta, nu l-ar fi recunoscut drept *genial*, ci, din *adevărată filantropie*, i-ar fi dăruit o bucată de pâine ca unui lipsit[961].

Îi dă însă „dreptate” lui Maiorescu și afirmă că Eminescu a fost *o natură/ fire tare* și că nu a fost *nefericit*[962]. Îi dă „dreptate” și lui Negruzzi și afirmă că Eminescu a fost *omul cel mai impersonal*[963].

Fără *dorințe* și *idealuri umanitare*[964]. Fără multe simțăminte, nobile și simpatetice[965]. Apatic și blazat[966].

Și Grama *repetă în neștire* cuvântul *pesimism*...

Eminescu nu a vorbit *din inimă* ci *din minte*[967]. Ca și când am putea *să despărțim* mintea de inimă în tot ceea ce facem...

---

958 Idem, p. 65.
959 Idem, p. 68.
960 Idem, p. 69.
961 Idem, p. 70.
962 Idem, p. 70-71.
963 Idem, p. 71.
964 Ibidem.
965 Ibidem.
966 Idem, p. 72.
967 Idem, p. 78.

„Bietul” Eminescu a încercat mai multe feluri de poezie însă, spune Grama, n-a avut nici *spirit satiric* și *nici liric*[968].

Eminescu *i-a satirizat* pe filosofi din invidie, după cum Schopenhauer era *individios* pe posteritatea lui Hegel[969].

A plagiat la nivel poetic[970]. A avut un pesimism fără lacrimi[971].

Căci, conchide Grama, dacă *ar fi plâns*, atunci *ar fi stors lacrimi* și din ochii cititorilor săi[972].

Cu alte cuvinte: de ce nu a fost *de o lacrimogenitate excesivă* Eminescu, ca să înțelegem, cu mic cu mare, faptul că el *suferă*?

Din nou „bietul Eminescu” și în p. 82. Căci Eminescu a pierit „de fómea de sêmțĕminte”[973]. Pentru că el *a ucis* în mintea lui toate simțămintele nobile ale inimii[974].

Și de la p. 80 și ceva Grama repetă întruna: *pesimism* și *Schopenhauer*. Și că tot ce *a fost* și *a făcut* Eminescu *e egal cu zero*.

Titlurile poemelor lui Eminescu nu sunt *poetice* ci *filosofice*[975]. Un alt *defect* al lor descoperit de Grama.

„Puținătatea luĭ Eminescu”[976].

A fost îngâmfat, flegmatic, rece, plin de superbie, searbăd, apatic și excentric[977].

A fost *mai mult decât tiran* cu omenirea[978].

În p. 94 este „piticulŭ [piticu] Eminescu”, pe când teologia și poezia lui Dante *fac impresie* asupra lui Grama, considerându-le „productŭ alŭ ângerilorŭ

---

[968] Idem, p. 79.
[969] Idem, p. 80.
[970] Idem, p. 81.
[971] Ibidem.
[972] Ibidem.
[973] Idem, p. 83.
[974] Ibidem.
[975] Idem, p. 90-91.
[976] Idem, p. 91.
[977] Idem, p. 93.
[978] Idem, p. 94.

[un produs al îngerilor]”[979]. Pentru că Mihail n-a putut insufla *nimic poetic* și *trist* celei mai triste filosofii din lume, celei a lui Schopenhauer[980].

Plin de o răceală și de o superbie respingătoare[981].

Și se întoarce, în p. 95, la *infecția subcutanată* a cărții: și anume la *invidia* pe cultul lui Eminescu.

Aici, în p. 95, numește *cultul* lui Eminescu drept *o comedie*. Iar cultul său e *rușinos* și *periculos*[982].

Poeziile sale nu au niciun *ideal moral nobil*[983]. A propagat *o democrație imorală*[984]. A vorbit dintr-o minte *stricată, coruptă* și *desfrânată*[985]. *A batjocorit* demnitatea umană și s-a arătat *o bestie*[986].

A *clătinat* însăși morala[987].

În p. 107 iarăși se întoarce la *cultul* lui Eminescu...și vorbește despre tinerimea „ipnotisată” de Eminescu. În p. 108 este condamnată *grandomania* celor care au dat naștere admirației pentru Eminescu.

Și din nou: „bietul Eminescu” spus *de sus*. În p. 108. Dar și în p. 115, 136, 181, 189, 199.

În p. 110: *sărac* și *lipsit* de orice farmec. Numit, la modul peiorativ, *geniul nostru*[988].

În p. 130, domnul Gherea este *un talent neasemănat mai mare* decât Eminescu.

Îl *caricaturizează* pe Shakespeare[989]. Din nou *excentric*[990]. Lipsit de cugetare sănătoasă, lipsit de armonie, naturalețe, rotunjime și consecințe[991].

Are *o morală de cloacă*[992].

---

[979] Ibidem.
[980] Idem, p. 95.
[981] Ibidem.
[982] Ibidem.
[983] Idem, p. 97, 98.
[984] Idem, p. 102.
[985] Idem, p. 103.
[986] Ibidem.
[987] Ibidem.
[988] Idem, p. 129.
[989] Idem, p. 138.
[990] Idem, p. 141.
[991] Idem, p. 150.

Plagiază poezia populară din Ardeal, dând exemplu *Codrule,* unde codrul e *hăbăuc*[993].

Ridicol[994]. Fără *scrupule*, plin de răceala unui suflet *tâmpit* și a unei inimi *amorțite*[995].

O altă *durere* a lui Grama e *deprecierea* „ardelenismului” de către Eminescu. Care apare reliefată în p. 168-169.

De aceea, în p. 169, îl trage la rost pe Eminescu că „a plagiat” poezia „ardelenească”:

gete. Şi apoĭ Eminescu a şi umblatŭ prin Ardélŭ, şi s’a şi ocupatŭ de poesia poporală română, în fruntea căreia stă cea ardelénă.

Şi în urmă amŭ avutŭ deja încă unŭ casŭ durerosŭ în poesia cu legănarea codruluĭ, că Eminescu nu s’a genatŭ de locŭ a plagiá din poesia poporală română.

După ce a epuizat tema „ardelenismului”, Grama se întoarce la „comicul” Eminescu, care e *comic* când *le imită* „en gros” pe cele mai mari genii[996].

Și Eminescu *a batjocorit* limba română folosind *neologisme*, după cum *au batjocorit-o* și traducătorii români de carte bisericească păstrând *slavonisme* în cărțile editate de ei[997]. *Purismul lingvistic,* cu alte cuvinte, *urlă* în Grama.

A abuzat de licențele poetice[998]. Căci licențele poetice sunt la el un adevărat *desfrâu poetic*[999].

Însă *desfrâul poetic*, subliniază Grama, e semnul *neglijenței* și *al neputinței* lui Eminescu[1000].

De aceea Grama îndeamnă, din nou, *la uitarea* lui Eminescu, pentru că el trebuie *smuls* din literatura română aidoma unei buruieni *puturoase* și *stricăcioase*[1001]. Adică e *o neghină*...

---

[992] Idem, p. 153.
[993] Ibidem. Despre „plagiat” și în p. 167.
[994] Idem, p. 159.
[995] Idem, p. 166.
[996] Idem, p. 171.
[997] Idem, p. 177.
[998] Idem, p. 178.
[999] Idem, p. 179.
[1000] Ibidem.
[1001] Ibidem.

Desfrênulŭ acesta póte fi şi sĕmnulŭ negligenţeĭ şi şi alŭ neputinţeĭ luĭ Eminescu. Orĭ care însă va fi, atâta se vede din elŭ, că sórtea luĭ Eminescu nu póte fi nicĭ de cum, ca lumea să se ocupe de elŭ, ci să-lŭ uĭte câtŭ maĭ curêndŭ odată pentru totŭdeauna, şi din literatura nóstră să-lŭ smulgă ca pre o buruénă puturósă şi stricăciósă, carea vatĕmă simţulŭ trecĕtorilorŭ şi împedecă crescerea plântelorŭ folositóre.

Are *o poezie mediocră* din punctul de vedere *al versificației*[1002].

Îi găsește *o vină* și în faptul că poemele lui au *mai multe* variante textuale[1003]. Pentru că *variantele* unui poem le consideră gesturi ale unei *mediocrități ambițioase*[1004].

I-au lipsit cu totul cunoștințele teologice[1005]. Cei care îl iubesc pe Eminescu îi imită și plagiază pe francezi în materie de critică literară[1006].

A trăit *ca un arbore sălbatic*, fără *pregătire școlară*[1007]. A avut o viață mai mult *tragicomică* decât *serioasă*[1008].

A disprețuit idealurile[1009]. A citit mult fără ordine, fără sistem, fără scop și nu a făcut studii sistematice[1010].

A fost *un epigon* al lui Alecsandri, al lui Bolintineanu și al lui Mureșanu[1011].

În p. 196 autorul afirmă că Eminescu ar fi fost *ignorat pentru totdeauna* dacă nu scria în *Convorbiri literare*.

Pe când în p. 210 hiperbolizarea invidiei față de Eminescu merge până acolo, încât consideră că

[1002] Ibidem.
[1003] Idem, p. 181.
[1004] Idem, p. 182.
[1005] Idem, p. 183.
[1006] Idem, p. 183-184.
[1007] Idem, p. 189.
[1008] Ibidem.
[1009] Ibidem.
[1010] Ibidem.
[1011] Idem, p. 194.

jugul lui Eminescu, adică *cultul său*, e *mai dureros* pentru români decât jugul feudalismului, al calvinilor, al fanarioților și al lumii slave.

În concluzie: *o carte psihotică*. În care Alexandru Grama aruncă cu tot felul *de invective* în Eminescu fără să aibă *o cunoaștere aprofundată* asupra persoanei și a operei sale. De fapt nici nu s-a dorit *o critică serioasă* ci câteva zeci de pagini *de defulare a invidiei*.

58. Amintirile lui Victor Eftimiu

Costau 11 lei. Reeditate sub forma: Victor Eftimiu, *Portrete și amintiri*, Ed. pentru literatură, București, 1965, 523 p. Carte formată din articole publicate de-a lungul *a 50 de ani*[1012].

În p. 8 vorbește despre *asasinatele morale* în lumea scriitorilor. Când unul sau altul încearcă *să te desființeze* total ca scriitor. Să te bage *în tăcere*.

În p. 9 le numește „gesturi lipsite de eleganță și camaraderie".

Tudor Arghezi a semnat poeme și sub numele de *Senar*[1013].

O întâlnire cu George Coșbuc în Cișmigiu și apoi o discuție cu el la cafenea[1014]. Însă el și prietenul său nu au rămas *impresionați* de Coșbuc, pentru că poetul „nu avea o conversație excepțională. Vorbea puțin și spunea, fără strălucire, lucruri obișnuite"[1015].

Fiica doamnei Bulandra: „Mikaela Costescu, mică de tot, cu pălărie mare, cu părul blond revărsat pe umeri...Privea cu ochii albaștri, visători, spre..."[1016].

[1012] Victor Eftimiu, *Portrete și amintiri*, Ed. pentru literatură, București, 1965, p. V.
[1013] Idem, p. 10.
[1014] Idem, p. 16.
[1015] Ibidem.
[1016] Idem, p. 17.

1912. Articolul: *La moartea lui Caragiale*. Prima propoziție: „Caragiale a fost *un paradox*”[1017]. *Prietenii* lui Caragiale: Delavrancea, Dobrogeanu-Gherea, Vlahuță[1018].

Despre soția lui Vlahuță: avea un „surâs suav” și era „o gazdă primitoare, discretă, o admiratoare fără rezerve a ilustrului ei soț și a prietenilor acestuia”[1019].

L-a cunoscut pe Vlahuță în 1910[1020]. Iar casa poetului era „un colț de pace și de poezie”[1021].

Coșbuc a murit *zdrobit* de durere din cauza fiului său, care a murit într-un accident de mașină[1022].

Viața lui Macedonski „a fost un lung și dureros calvar”[1023]. Cei care *i-au contestat* poezia l-au acuzat „*de superficialitate* și *exces de verbalism*”[1024].

În 1880 Macedonski scoate revista *Literatorul*, care s-a opus *Convorbirilor literare*[1025]. El l-a descoperit pe Duiliu Zamfirescu și îi publică poemele *Levante și Calavrita* și *Harpista*[1026].

Macedonski moare în 1921...iar Goga și autorul îi fac poetului „funeralii aproape naționale”[1027].

Pirandello *îl prefera* pe Bellini lui Wagner în materie de compoziție[1028].

Spiru Haret a fost „cumnatul și protectorul” lui Pompiliu Eliade, care a fost *directorul* Teatrului Național[1029].

[1017] Idem, p. 21.
[1018] Idem, p. 22.
[1019] Ibidem.
[1020] Idem, p. 27.
[1021] Ibidem.
[1022] Idem, p. 29.
[1023] Idem, p. 31.
[1024] Ibidem.
[1025] Idem, p. 32.
[1026] Ibidem.
[1027] Idem, p. 36.
[1028] Idem, p. 42.
[1029] Idem, p. 75.

Maxim Gorki[1030], când era *singur* și *trist*, făcea un foc și răscolea tăciunii cu bățul, văzându-și toată viața în el[1031].

Gomari = măgari[1032]. Guaci = porumbei sălbatici[1033]. Cireșele mari, „pietroase"[1034]. Satul tatălui său: *Boboștița*[1035].

Viața literară și artistică își avea redacția în strada Enei, nr. 7, din București[1036].

S-a întâlnit cu Sadoveanu într-o zi ploioasă și l-a ajutat să strângă niște foi manuscriptice căzute pe stradă. Nu a primit nici măcar *un surâs*...[1037].

I-a găsit un manuscris de-al lui Delavrancea la un anticar și i l-a restituit. Și în loc *să se bucure*...acela i-a spus că *îl va arunca în foc*[1038].

Goga cânta la chefuri[1039]. Pentru că „era un sentimental, un romantic. În fața unui pahar de vin, acea armură de paladin[1040] veșnic gata de luptă, lancea și scutul plin de țepi cădeau"[1041].

Romanța *preferată* a lui Goga: *Unde ești?*, a lui Theodor Șerbănescu[1042].

Primii bani primiți de autor din munca de ziarist au fost *14 lei de argint*. Salariul pe o săptămână la *Cronica*[1043].

Magazinul de fierărie *Radu Gologan* era în Piața *Sfântul Gheorghe* din București[1044].

La ziarul *Epoca*, pentru *corectura de noapte* (de la 4 la 7 dimineața), autorul primea 5 lei pe

---

[1030] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Maxim_Gorki.
[1031] Victor Eftimiu, *Portrete și amintiri*, op. cit., p. 85.
[1032] Idem, p. 94.
[1033] Idem, p. 97.
[1034] Ibidem.
[1035] Idem, p. 98.
[1036] Idem, p. 102.
[1037] Idem, p. 104.
[1038] Idem, p. 105-106.
[1039] Idem, p. 110.
[1040] *Cavaler medieval rătăcitor*, gata oricând de lupte eroice.
[1041] Victor Eftimiu, *Portrete și amintiri*, op. cit., p. 110.
[1042] Ibidem.
[1043] Idem, p. 125.
[1044] Idem, p. 126.

noapte[1045]. Și acolo s-a îmbolnăvit de „gălbinare"[1046]. Adică a făcut *hepatită*.

Și când a făcut din revista *Bibiloiul* o revistă citibilă, bine corectată, a început *să scadă* tirajul[1047]. Dar dacă *nu a mai corectat-o* și a lăsat textele primite de la cititori *așa cum erau*, adică prost scrise, cu erori și fraze năclăite, tirajul a început *să crească*[1048].

Atitudine care se vede până azi pe blogurile, revistele și ziarele care primesc texte de la cititori de factură joasă. Pentru că ei vin *să se vadă*...și nu *să te vadă*. Nu vor să fie *mai mult*...ci vor să își vadă textele publicate undeva...și să își închipuie că ele sunt „niște capodopere".

Revista *Bibiloiul* se tipărea pe strada Doamnei din București în anul 1907[1049]. Lămpile erau alimentate cu *petrol* iar becurile verzui cu *gaz aerian*[1050]. Se mergea cu sania trasă de cai prin București în timpul iernii[1051].

Ilarie Chendi edita *Viața literară și artistică*[1052], la care colabora și Eftimiu. Iar Chendi îi spunea lui Victor Eftimiu *Eftimică* iar Eftimiu lui Chendi *Zapciul*[1053].

Ion Minulescu și-a editat primele poezii în *Viața literară și artistică*[1054].

Autorul a aflat de la Cincinat Pavelescu *primele poeme* de George Bacovia[1055].

Mulți intelectuali *imitau* barbișonul lui Titu Maiorescu[1056], după cum mulți teologi de azi imită barbișonul Părintelui Dumitru Stăniloae.

Cincinat Pavelescu și-a publicat *primul volum* de poeme după ce scrisese aproape 20 de ani

---

[1045] Ibidem.
[1046] Ibidem.
[1047] Ibidem.
[1048] Idem, p. 127.
[1049] Idem, p. 130.
[1050] Idem, p. 131.
[1051] Ibidem.
[1052] Idem, p. 132.
[1053] Ibidem.
[1054] Idem, p. 143.
[1055] Idem, p. 148.
[1056] Ibidem.

poeme[1057]. Iar Emil Gârleanu îl numea pe Liviu Rebreanu *Neamțul*[1058].

Octavian Goga: „inteligent, scăpărător, amabil, feminin, grav, entuziast și abil, el a cucerit și cu *farmecul* personal, nu numai cu *imensul său talent* de poet, de ziarist și de orator”[1059].

Și autorul spune că Goga, ca și Iorga, „nu tolera *succesul* altora”[1060].

În 1924, după ce n-a mai fost ministrul Cultelor, din partea liberalilor, Goga a trecut „printr-o epocă de deprimare”[1061].

Cu Goga la Țebea[1062]. După care afirmă despre Goga că avea „un disprețolimpian pentru oameni”[1063]. Purta „masca afabilității” și părea „prieten” cu oameni indiferenți sau antipatici[1064].

Eftimiu vorbește și despre „fermecătorul cinism”[1065] al lui Octavian Goga cât și despre faptul că „nu-l entuziasmau prea mult oamenii”[1066].

Cu Goga la Rășinari, la casa părintească a acestuia. Care a rămas surorii lui, Claudiei Bucșan[1067].

Eugen Lovinescu: „sceptic din fire”[1068]. Și prima *mișcare* a lui Lovinescu era „totdeauna o reflecție ironică, descurajantă”[1069].

Goga i-a spus lui Eftimiu că e *de origine macedoneană*, ca și el. Din strămoși *păstori*[1070].

Victor Eftimiu i-a cunoscut pe Maiorescu, pe Negruzzi, pe Slavici, pe Caragiale, pe Macedonski,

---

[1057] Idem, p. 149.
[1058] Idem, p. 152.
[1059] Idem, p. 162.
[1060] Idem, p. 165.
[1061] Idem, p. 169.
[1062] Idem, p. 171.
[1063] Idem, p. 172.
[1064] Ibidem.
[1065] Ibidem.
[1066] Ibidem.
[1067] Ibidem.
[1068] Idem, p. 173.
[1069] Ibidem.
[1070] Idem, p. 175.

pe Vlahuță...dintre contemporanii lui Eminescu[1071]. Pe Maiorescu l-a cunoscut în 1915[1072]. Și despre care spune că a fost trecut *sub tăcere* după moartea lui[1073].

Pe Caragiale l-a cunoscut cu puțin înainte de moartea lui[1074]. Și l-a uimit „verva, rezistența, forța lui fizică: a băut și a vorbit până în zori în cămașă, fără să-i pese de răcoarea *ce ne înfiora* pe toți ceilalți”[1075].

Caragiale „era amabil *pe față*, iar când întorceai capul *te batjocorea*”[1076].

Autorul *și-ar fi dorit* să îl cunoască pe Eminescu[1077].

Minulescu numea poezia „un cal sălbatic”[1078].

Panait Istrati „a fost un admirabil povestitor, povestitorul ideal”[1079]. Datorită succesului său de la Paris, din 1924, Istrati a fost *atacat* de Iorga și de Rebreanu[1080].

Într-o scrisoarea către autor, Istrati spunea: „*prima datorie* a artistului trebuie să fie *priceperea* [înțelegerea] vremii lui și să ne fie *rușine* de judecata de mâine, aceea a Istoriei”[1081].

I-a dus lui Emil Gârleanu „un braț întreg de crini”[1082]. Iar în p. 232 scrie: „convingerea mea este că ceea ce *oferă* teatrele noastre e *mult superior* spectatorului. E mult mai multă calitate, onestitate, bună-credință *pe scenă* decât *în sală*”. Cred că lucrurile au rămas *neschimbate*...

O altă meteahnă românească nevindecată: „În România nu există *credit*. Trebuie să dovedești

[1071] Idem, p. 176.
[1072] Ibidem.
[1073] Idem, p. 180.
[1074] Idem, p. 181.
[1075] Idem, p. 181-182.
[1076] Idem, p. 182.
[1077] Idem, p. 184.
[1078] Idem, p. 189.
[1079] Idem, p. 207.
[1080] Idem, p. 209.
[1081] Idem, p. 212.
[1082] Idem, p. 215.

mereu că ești *om cinstit* sau, în artă, că nu te-ai *cretinizat brusc*”[1083]. Și, cel mai adesea, *nu te cred* și nici *nu te creditează* că ești cineva, că poți să faci ceva anume, pentru că *nu te înțeleg*. Pentru că nu văd în tine *nimic deosebit*.

Despre *glorie* în România, Macedonski spunea, că „e *o stâncă* pe care trebuie *s-o ridici* în fiecare dimineață pe umeri, iar seara s-o lași jos, și în dimineața următoare s-o ridici iar”. La nesfârșit[1084].

Pe Lovinescu nu-l interesa *adevărul strict* ci „reușita stilistică”[1085]. Eftimiu a locuit în Paris alături de Lovinescu[1086].

Goga a venit la Paris în 1913 și 1914, împreună cu prima lui soție, *Hortensia*[1087].

Goga *nu s-a înțeles niciodată* cu Lovinescu[1088]. „Erau temperamente *cu totul deosebite*: unul macedonean-transilvan, *dârz*, clocotitor, celălalt moldovean *placid*, sceptic”[1089].

Dar Lovinescu, deși era *sarcastic* când era vorba de elanul altora, „era *destul de vanitos* față de propriile-i merite și aspirații”[1090].

Lovinescu se considera „*succesorul* lui Titu Maiorescu” în domeniul criticii literare[1091].

Eftimiu a scris la ziarul *Le Figaro*[1092]. În 1913 a fost la Galați împreună cu Coșbuc și Gala Galaction[1093].

Macedonski, în p. 405, e caracterizat de autor ca „*un straniu amestec* de candoare și de satanism”.

Vlahuță era *un om timid*[1094]. Pe când Caragiale era „un desăvârșit actor”[1095].

[1083] Idem, p. 233.
[1084] Idem, p. 234.
[1085] Idem, p. 317.
[1086] Idem, p. 329.
[1087] Idem, p. 331.
[1088] Idem, p. 332.
[1089] Ibidem.
[1090] Idem, p. 333.
[1091] Ibidem.
[1092] Idem, p. 338.
[1093] Idem, p. 398.
[1094] Idem, p. 405.
[1095] Idem, p. 406.

Pe Gala Galaction îl caracterizează ca „învăluitor, patriarhal”[1096].

Bogdan-Pitești *l-a încurajat* pe Camil Ressu[1097]. Iar autorul *l-a cunoscut* pe Brâncuși „încă din vremea când era *un necunoscut* cu părul și bărbuța negre”[1098].

Consideră arta lui Brâncuși drept „*o reîntoarcere* la vigoarea și la candoarea primitivă”[1099].

L-a cunoscut și pe Aurel Vlaicu[1100], despre care scrie după ce a scris despre Lenin.

„Fecior de țăran din Transilvania, Aurel Vlaicu a învățat ingineria și mecanica *fără ajutorul* autorităților sau al vreunui mecenat. *Sărac* și *singur*, dar *îndrăzneț* și *dârz*”[1101].

Goethe credea că *ar fi fost episcop* dacă ar fi trăit în Anglia[1102].

L-a cunoscut și pe Traian Vuia și l-a văzut în Franța pe când era *paralizat*[1103].

Dobrogeanu-Gherea avea *un restaurant* în gară la Ploiești[1104].

Autorul îl vede pe Slavici pe când era *singur* și *părăsit*[1105]. Și cu toate că orice popor al lumii *s-ar fi mândrit* cu un literat ca Slavici, el s-a stins la București „târându-și *sărăcia* și *amarul* într-o societate care nu-l citea, nu-l cunoștea, nu-l recunoștea și care *l-a lăsat să moară* în sărăcie și uitare”[1106].

Mihail Sadoveanu n-a avut ucenici[1107]. Și înainte să scrie proză *a scris versuri*. Și a continuat să scrie versuri dar nu le-a mai publicat[1108].

[1096] Idem, p. 407.
[1097] Idem, p. 419.
[1098] Idem, p. 429.
[1099] Idem, p. 431.
[1100] Idem, p. 441.
[1101] Idem, p. 442.
[1102] Idem, p. 446.
[1103] Idem, p. 452.
[1104] Idem, p. 464.
[1105] Idem, p. 475.
[1106] Idem, p. 477.
[1107] Idem, p. 478.
[1108] Idem, p. 479.

Ștefan Octavian Iosif „a fost trubadurul melancolic, cântărețul tristeții sale, inimă caldă și sfărâmată”[1109].

59. *Preot* și *popă*

Părintele Niculae M. Popescu considera că *preot* din română provine din cuvântul latin: *pre(s)biter* = bătrân[1110].

Însă cuvântul latin, la rândul său, e împrumutat din limba greacă, fiind un cuvânt care aparține lexicului noutestamentar.

Și că românescul *preot*, „înainte de veacul al VII-lea, a dat formele: dacoromână: *préot*, *préut*, *preót*, aromână: *prefu*, istroromână: *preut*, albaneză: *prift*”[1111].

La rândul său, cuvânt *popă*, vine din slavonă, de la cuvântul попа, și apare în spațiul românesc după secolul al X-lea. Însă în slavonă el provine de la cuvântul grecesc πάπας, care înseamnă *părinte* și care are ca echivalent cuvântul latin *pater*[1112].

De aceea, conchide autorul, adresarea *tata popa* înseamnă *tata părinte* iar *popă*, în sens primar, nu are un sens peiorativ[1113].

60. Nume de Botez

Tot Părintele Niculae Popescu afirmă că numele diaconului Coresi e *nume de Botez* și nu *de familie*[1114]. Și că diaconul Coresi a fost *diacon de mir*, fiind un român din Târgoviște[1115].

61. O convertire în zi de praznic

1109 Idem, p. 482.

1110 Pr. Prof. Acad. Niculae M. Popescu, *Preoți de mir adormiți în Domnul*, alcătuire și îngrij. ed. de Alexandru Dimcea, cu postf. ed. de Răzvan Codrescu, Ed. Christiana, București, 2002, p. 41.

1111 Ibidem.

1112 Ibidem.

1113 Ibidem.

1114 Idem, p. 47.

1115 Idem, p. 43.

Hugo Tristram Engelhardt jr.[1116] a devenit *ortodox* în Sâmbăta Mare a anului 1991[1117]. Pe 6 aprilie 1991[1118].

Dar convertirea lui s-a petrecut „într-o biserică sărăcăcioasă din Fanar”, de praznicul Nașterii Domnului[1119].

„Acolo...cu abia 60 de oameni înăuntru, majoritatea având peste 60 de ani, *mi-au căzut solzii* de pe ochi. Mi-am dat seama că, oricât de sărăcit și pus la țintă, acolo se găsea *creștinismul autentic*. În acea zi de Crăciun, de ziua Nașterii Mânuitorului nostru, am devenit *conștient* de parcursul care avea să mă ducă – alături de două fiice și soția mea – *la sfânta Ortodoxie*”[1120].

De aceea, pe drept cuvânt, el consideră *adevăratele convertiri* „evenimente teologice”[1121].

62. O Istorie a dogmelor?

Dimitrie G. Boroianu o publica în anul 1893[1122]. Și are 373 de pagini. Fiind dedicată de către autor Mitropolitului Primat Ghenadie Petrescu[1123].

Astfel, Boroianu considera *Istoria dogmelor* drept știința teologică care „*resumă* tótă esența doctrinei bisericiĭ creștine”[1124]. Și o începe vorbind despre diverși eretici și sectele lor.

Se alocă o parte substanțială gnosticismului. Despre montanism de la p. 55. Despre donatiști de la p. 62.

[1116] A se vedea: http://report.rice.edu/sir/faculty.detail?p=13D08B47BC9D8B72.

[1117] Mihail Neamțu, *Credință și rațiune. Dialoguri. Contradicții. Împăcări*, cu o pref. de Teodor Baconschi, Ed. Lumea credinței, București, 2013, p. 77.

[1118] Idem, p. 76.

[1119] Idem, p. 80.

[1120] Ibidem.

[1121] Idem, p. 77.

[1122] Dimitrie G. Boroianu, licențiat în Teologie, *Istoria dogmelor Bisericii creștine ortodoxe de Resărit*, Ed. de Tipo-Litografia Ed. Wiegand & C. C. Săvoiu, Bucuresci, 1893, 373 p.

[1123] Idem, Pagina de dedicație.

[1124] Idem, Prefață.

Însă se alocă un spațiu *prea vast* ereticilor fără să se ajungă *la o discuție concretă* asupra dogmelor Sinoadelor Ecumenice.

Tocmai la p. 74 începe discuția despre arianism. Arius neagă dumnezeirea Fiului și moare în 336[1125]. Osiu de Cordova prezidează Sinodul I Ecumenic, ca „episcop al curțeĭ" [al curții imperiale], și el adoarme în anul 359[1126].

Sinodul de la Rimini a fost prezidat de Restitutus de Carthago și el a condamnat toate formulele adoptate după 325, *menținând* deciziile sinodale de la Niceea[1127].

Patriarhul eretic al Constantinopolului, Macedoniu, moare în 362[1128]. Alt patriarh eretic al Constantinopolului, Nestoriu, a fost exilat de Theodosiu al II-lea în Egiptul de sus și moare în anul 440[1129].

Carol cel Mare *a aprobat* pe Filioque în Sinodul de la Aix de Chapelle din 809[1130].

Teodor Mopsuestul moare în 429 și cunoștea limba ebraică ca și Sfântul Ioan Gură de Aur[1131].

Referindu-se la Sfântul Augustin de Hippo, autorul spune *două enormități* de zile mari: că este „*creatorul* scolasticeĭ și *părinte* al protestantismului"[1132]. Însă cum *să înființeze* el, de la jumătatea mileniului 1, două fenomene religioase ale mileniului 2 creștin?

Și după ce tratează totul superficial și fără *nicio citare* dintr-o dogmă a Bisericii, de la p. 114 Boroianu se ocupă de scolastică.

Despre bogomili de la p. 133. Și spune că bogomilii au apărut în anul 1111 în mănăstirile de la Constantinopol[1133].

[1125] Idem, p. 75.
[1126] Idem, p. 76.
[1127] Idem, p. 82.
[1128] Idem, p. 84.
[1129] Idem, p. 93.
[1130] Idem, p. 103.
[1131] Idem, p. 106.
[1132] Idem, p. 111.
[1133] Idem, p. 133.

Fragment din p. 134:

Bogomiliĭ îșĭ închipuiaŭ Trinitatea sub imagina unuĭ bătrân, a unuĭ adult și a unuĭ adolescent. Eĭ învĕțaŭ cum că trebue a respecta și spiritele rele, pentru că în fie-care om trebue să fie unul.

Bogomilii negau cinstirea Sfintelor Icoane[1134].

Secta *catarilor* a apărut la slavii din Macedonia[1135]. Ei aveau locașuri de rugăciune în care se afla o masă cu o Evanghelie. Dar nici ei, asemenea bogomililor, nu cinsteau Sfintele Icoane și Sfânta Cruce și nu foloseau clopote[1136].

Petru din Bruys este inițiatorul sectei petrobrusienilor[1137]. El nega pedobaptismul, nega Sfânta Tradiție, explica Evangheliile literalist, nu admitea zidirea de Biserici[1138], a înlăturat Sfânta Cruce, Euharistia era *simbolică*, nega muzica în Biserică, postul și milostenia, nu credea în purgatoriu, respingea celibatul preoților romano-catolici[1139].

Adepții lui rebotezau pe cei care intrau în sectă, distrugeau Bisericile și le profanau, fărâmau și ardeau Sfânta Cruce și îi tratau cu mare dispreț pe preoți și monahi[1140].

Petru a fost *ars de viu*, de către romano-catolici, în anul 1126[1141].

Secta *Fratricelli* din Italia s-a format din călugări franciscani care au părăsit ordinul[1142].

Ioachim, abate de Floris, vorbea despre un Dumnezeu al istoriei, cele trei persoane divine fiind conducătoarele a trei perioade istorice[1143].

Secta *flagelanților* a apărut în Italia secolului al XIII-lea și adepții ei considerau că dacă își vor

[1134] Idem, p. 135.
[1135] Idem, p. 136.
[1136] Idem, p. 138.
[1137] Idem, p. 140.
[1138] Ibidem.
[1139] Idem, p. 141.
[1140] Ibidem.
[1141] Ibidem.
[1142] Idem, p. 144.
[1143] Idem, p. 145-146.

flagela trupul în mod public, Dumnezeu le va ierta păcatele[1144]. Nu admiteau preoția dar făceau pelerinaje în alte țări[1145].

Secta *lollarzilor* nu se ruga Sfinților, respingea Sfintele Taine, Sfânta Liturghie și căsătoria[1146].

Secta *fraților liberului spirit* considera lumea *o emanație* din Dumnezeu[1147]. Respingeau Judecata finală și considerau că odată cu moartea sufletul *se unește* cu Dumnezeu[1148].

Secta *valdenjilor* milita pentru preoția universală, nu accepta condamnările sinodale ale Bisericii, nega sărbătorile, posturile, rugăciunile pentru cei adormiți și considera că adepții ei trăiesc „după Evanghelii"[1149].

Wicliff, mort în 1384[1150], nega *prezența reală* a Domnului în Sfânta Euharistie, respingea ierarhia sacramentală, pleda pentru predestinația absolută, era trihotomist și monofizit[1151]. Mărturisea drept Taine doar Botezul și Euharistia și respingea celibatul preoților romano-catolici[1152].

Huss pleda pentru împărtășirea sub ambele specii în romano-catolicism și susținea, pe drept, că romano-catolicismul *a falsificat* modalitatea împărtășirii pentru credincioși[1153]. El l-a numit pe papa de la Roma *antihrist*[1154], considera indulgențele papale *o înșelătorie*[1155], respingea cultul Sfinților și al Sfintei Fecioare...și a fost *ars de viu* pe 6 iulie 1415, alături de prietenul său, Ieronim de Praga[1156].

Despre pseudo „reformatorii" catolicismului autorul vorbește începând cu p. 156.

[1144] Idem, p. 146.
[1145] Idem, p. 146-147.
[1146] Idem, p. 147.
[1147] Idem, p. 148.
[1148] Ibidem.
[1149] Idem, p. 150.
[1150] Ibidem.
[1151] Idem, p. 151.
[1152] Idem, p. 152.
[1153] Idem, p. 153.
[1154] Ibidem.
[1155] Idem, p. 153-154.
[1156] Idem, p. 154.

Bineînțeles începând cu Luther. Zwingli a murit în 1531[1157]. Luther în 18 februarie 1546[1158].

Schleiermacher a fost crescut de secta *fraților moravi*[1159].

Campanus moare în 1580, în închisoare, nebun și el nega dogma Sfintei Treimi. Vedea în Treime *raporturi de unire conjugală*, pentru că el Îl considera pe Tatăl drept *principiu masculin* iar pe Fiul *principiu feminin*. Iar pe Sfântul Duh nu Îl considera *o persoană* ci *un spirit* care este *comun* Tatălui și Fiului[1160].

Anabaptiștii, din 1536, devin *menoniți*. Datorită lui Menno Simonis[1161]. Ei nu acceptă pedobatismul, nu jură, nu primesc funcții publice, nu doresc să facă armată[1162].

Menno Simonis (1505-1561) nega *prezența reală* a Domnului în Sfânta Euharistie, considera Dumnezeiasca Liturghie *un cult idolatru* și îl nega pe papă[1163].

Lelio și Fausto Socino, unchi și nepot, au creat secta *unitarienilor*[1164]. Acceptă doar Sfânta Scriptură și Simbolul apostolic, consideră că Fiul *nu este egal* cu Tatăl, neagă *unirea ipostatică* în Hristos, nu Îl consideră pe Sfântul Duh *o persoană* ci *o putere* a lui Dumnezeu[1165].

Wesley (1703-1791)[1166] *își imagina* faptul că Judecata finală va dura *mai multe mii de ani*. Motivul? Pentru ca astfel *să se slăvească* numele lui Dumnezeu[1167].

Secta *quakerilor* a fost inițiată de William Penn[1168]. Pentru Penn, Noul Testament e cu totul alegoric, neagă Sfintele Taine, neagă clerul, era

---

[1157] Idem, p. 157, n. 1.
[1158] Idem, p. 157, n. 2.
[1159] Idem, p. 175.
[1160] Idem, p. 184, n. 4.
[1161] Idem, p. 185.
[1162] Ibidem.
[1163] Idem, p. 185, n. 1.
[1164] Idem, p. 185.
[1165] Idem, p. 185-186.
[1166] Idem, p. 189, n. 2.
[1167] Idem, p. 190.
[1168] Idem, p. 192.

antitrinitar, însă a militat pentru un lucru foarte bun: *desființarea sclaviei* în USA[1169].

David Williams e cel care îi constituie pe *deiști* într-o sectă[1170]. Calviniștii riguroși din Bretania devin *puritani* sau *presbiterieni*[1171].

Baptiștii apar în 1521[1172]. Nu acceptau pedobaptismul și pledau pentru predestinația absolută[1173].

Secta *shakerilor/ a tremurătorilor* apare în 1768, întemeietoarea lor fiind o irlandeză: Anna Lee[1174]. Ei așteptau un alt Mesia și erau arieni[1175].

De la p. 207 *mărturisirea de credință* a Sfântului Petru Movilă.

De la p. 232 încep argumentele pentru *dovedirea* existenței lui Dumnezeu.

Și tocmai de la p. 241 începe discutarea *dogmei Sfintei Treimi*. Dar nu *pe dogmă* ci *pe teologia patristică*.

Despre *creație* de la p. 251. Despre *providență* de la p. 262.

Iar autorul discută dogmele (lucru pe care îl vor face și teologiile dogmatice ulterioare) citând o frază-două dintr-un Sfânt Părinte, pe o anumită temă, și lăsând *să se tragă concluzia nefastă* cum că aceasta e *toată teologia dogmatică* referitoare la o temă anume.

Antropologia începe de la p. 256, despre persoana Domnului de la p. 275, Sfintele Taine de la p. 302.

63. Cu sau fără ochi

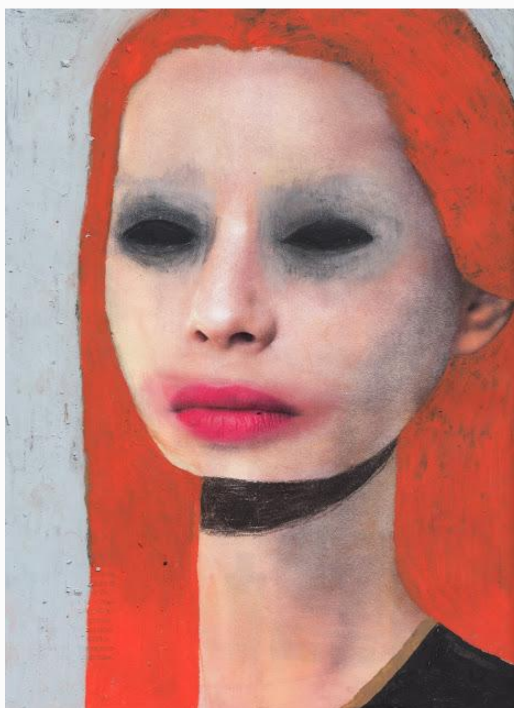
Guim Tió Zarraluki[1176], din Barcelona, pictează chipuri de oameni *cu ochi fără expresie*[1177].

[1169] Idem, p. 193.
[1170] Idem, p. 196.
[1171] Ibidem.
[1172] Idem, p. 196, n. 1.
[1173] Idem, p. 196.
[1174] Idem, p. 196, n. 2.
[1175] Idem, p. 197.

Câteodată chipuri *fără ochi* sau doar *cu un ochi*. Iar ochii lui par ochi *de orbi* sau *inexistențe*.

3 cercuri concentrice la fiecare ochi...până când, în loc de ochi, este un întuneric profund[1178].

Semn că postmodernitatea e un întuneric vizual profund.

[1176] Blogul său: http://guimtio.blogspot.ro/.

[1177] Prima imagine e preluată de aici: http://2.bp.blogspot.com/-8bS55orNbj0/UPfk0pVlUQI/AAAAAAAABT4/DEfRqvay-yg/s320/galeria2.jpg.

[1178] A doua imagine e preluată de aici: http://4.bp.blogspot.com/-M5SaFJi8uBU/T_FlAKqHecI/AAAAAAAABHQ/GkOROXHj7uA/s640/IMG_0003.jpg.

64. *Numele* și *ctitorul* Mănăstirii Plumbuita

Ion Sachelarescu a publicat 224 de pagini despre Plumbuita în 1940[1179]. Și cartea costa 160 de lei la acea dată.

Mănăstirea exista în timpul lui Matei Basarab[1180]. Colentina = Colea'n tină[1181]. Și numele *Colentina* apare în hrisovul lui Mihnea Voievod din 21 octombrie 1586[1182].

Pentru numele de *Plumbuita* există trei explicații.

Prima: pentru că Biserica Mănăstirii a fost *învelită cu plumb* de către domnul Matei Basarab.

A doua explicație: pentru că *a fost folosit plumbul* acoperișului în lupta din 25-26 octombrie 1632. Plumbul acoperișului a fost transformat în *ghiulele de luptă*[1183].

A 3-a: pentru că în timpul bătăliei dintre Matei Basarab și Radu Iliași, ghiulelele s-au topit pe acoperișul Bisericii încât i-a dat *luciu de plumb*[1184].

Însă autorul *ne demonstrează* faptul că numele de *Plumbuita* este *anterior* epocii lui Matei Basarab[1185].

Pentru că apare într-un hrisov din 3 ianuarie 1628, din timpul lui Alexandru Voievod[1186]. Iar din acest hrisov aflăm și *hramul* Mănăstirii: *Sfântul Ioan*[1187]. Probabil *Sfântul Ioan Botezătorul*.

Numele, consideră autorul, îi vine de la *învelitoarea de plumb* a Bisericii[1188].

[1179] Ion Sachelarescu, *Din istoria Bucureștilor. Plumbuita*, Ed. Tipografia Cuvântul Românesc, București, 1940, 224 p.
[1180] Idem, p. 16.
[1181] Idem, p. 23.
[1182] Ibidem.
[1183] Idem, p. 24.
[1184] Idem, p. 25.
[1185] Ibidem.
[1186] Ibidem.
[1187] Ibidem.
[1188] Idem, p. 26.

În p. 30 este redată *pisania* Bisericii:

Pisania bisericii Plumbuita dela anul 1806.

Pisania e scrisă *în limba greacă* dar *cu litere chirilice*[1189]. Și traducerea ei este următoarea (p. 30-31):

„Mai întâi s'a înălțat prea venerată biserică a prea vestitului prooroc Inainte Mergătorul și Botezătorul Ioan de către prea cucernicul Domn Petru Voevod; iar, din mulțimea anilor, s'a dărâmat cu totul; ci a doua oară a înălțat-o din temelii prea cucernicul Domn Alexandru Voevod, tatăl lui Mihnea Voevod, împreună cu prea cucernica Doamnă Ecaterina, din Galata, Greacă, soția lui; iar, a treia oară a (clădit-o) prea cucernicul Matei Basarab Voevod în anul dela facerea lumii 7155 (1647), la 10 ale lui April; iar în anul Mântuirii 1802, în luna lui Octombrie 14, a fost dărâmată cu totul de grozavul cutremur; iar apoi s'a înălțat așa cum se vede, atât biserica însăși, cât și clopotnița, cu cheltuiala și sârguința lui Dionisie... și din Ianina de loc, protopop... în anul 1801 la 20 Mai, și s'a săvârșit la... 1806 dela Hristos, precum se văd, fiind arhiereu prea sfințitul chir Dosoftei și Domn Ion Constantin Ipsilante Voevod..."[1])

Însă autorul *se îndoiește* de faptul că Biserica de astăzi e *de la 1806*[1190].

În n. 1, p. 31, aflăm că *traducerea* pisaniei îi aparține lui Nicolae Iorga.

[1189] Idem, p. 30.
[1190] Idem, p. 31.

Și ea are următoarea formă în greacă (p. 31, n. 1):

† Ἐν πρώτοις ἀνηγέρθη ὁ πανσεμτος ναὸς (τοῦ τιμίου) ἐνδοξ πρνφήτου Προδόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, παρὰ τοῦ εὐσεβεσ-τάτου αὐθετου Πέτρου Β[οεδοδα], ἀπὸ δὲ τῆς πολυκαίριας διεράγη παντελῶς : ἐν δευτέρου ἀνήγρεν ἐκ βάθρων ὁ εὐςεδέστατος αὐθέντης Ἀλέξανδρος ΒΒ. πατὴρ τοῦ Μίχνα ΒΒ. σὶν τῆς εὐ-σεδεστάτης κυρίας Αἰκατερίνης, Γαλυτιανῆς, Ῥωμαίας τῆς τοῦ αὐτοῦ σιμδίας· ἐκ δέ τρίτου ἐ... πισεν, ὁ εὐσεδέστατος Ματθαίης Μμασάμπας ΒΒ. ἐν τῷ ἀπὸ κτήσεος.. ζρνέ, ι' τοῦ Ἀπριλίου· ἐν δέ τῷ: ͵αωβ' σωτηρίῳ ἐπὶ μηνὶ Ὀκτωδρίῳ ιδ', ἐκ τοῦ [φοδε]ροῦ σεισμοῦ τελείως ἐκατεδαφίσθη: ἀνηγέρθη δὲ τόσον ὅ[τως ὁρᾶται] ναὸς ὅσον καὶ καμτανάριον δατάνῃ καὶ στουδῆ Διονυσίου τοῦ... μινοῦ, καὶ ἐξ Ἰωαννινῶν ἐκχόριον, προτοπαπᾶ ἐπεη.... τῷ ͵αωά ἔτι, τῇ κ' Μαΐου, καὶ ἐτελειώθη ἧς... ω ͵αως' [τοῦ Χρι]στοῦ ὡς ὁρῶνται, ἀρχιερατεύοντος [τοῦ ταν]ιερο[τάτου κὺρ] Δοσιθέου καὶ ἡγεμονεύον-τος.,. τοῦ Ιωάννου Κωνσταντίνου Ὑψιλάντη ΒΒ... δούλων....

De ce *se îndoiește* de autenticitatea pisaniei? Pentru că pictura Bisericii nu e *de secol 19* ci *mult mai veche*[1191]. Și o încadrează *în secolele 16-17*[1192].

Tot din aceeași perioadă sunt și *ornamentele* de la ferestre și de la ușa de la intrare, *brâul de zimți* și alte ornamente exterioare[1193].

Biserica nu a fost dărâmată cu totul la cutremurul amintit în pisanie[1194]. Dionisie, grecul care a reparat-o și a pus pisania, s-a lăudat în ea că Biserica *a fost făcută* de el, când el, de fapt, *a reparat-o*[1195].

Contrazicându-l pe Iorga, autorul afirmă că *ctitorul* Plumbuitei e *Petru Voievod*, fiul lui Mircea Ciobanul și al doamnei Chiajna, care a domnit între 1559-1569[1196]. Și *dovada* faptului e hrisovul lui Mihnea Voievod din 21 octombrie 1586, care se află în arhiva Mănăstirii Xiropotam din Sfântul Munte Athos[1197].

1191 Idem, p. 32.
1192 Idem, p. 33.
1193 Idem, p. 34.
1194 Ibidem.
1195 Idem, p. 35.
1196 Idem, p. 39.
1197 Ibidem.

Pe 1 iulie 1564, aflăm asta datorită unui hrisov, Biserica Mănăstirii era *deja făcută* sau *era în lucru*[1198].

65. Radu Preda despre *postmodernitate*

Pentru Radu Preda, postmodernitatea este *o despărțire* de modernitate[1199] și, în același timp, *noua epocă*[1200]. Și ea s-a născut „dintr-o *revoltă* a omului înzestrat cu dubla armă a rațiunii și a tehnicii"[1201].

Și el *distinge*, pe drept, între postmodernitatea „ca epocă de gândire" și *postmodernism*[1202]. Și după ce se referă la postmodernismul literar românesc, autorul afirmă faptul că postmodernitatea nu este „*simpla epuizare* a modernității" ci, mai degrabă, *o* „*contestare* a acesteia"[1203].

De aceea găsește că postmodernitatea este „*tranziția prelungită* între *o modernitate* îndelung și solid tematizată, greu de depășit în întregime, și *un viitor incert*"[1204].

Însă postmodernitatea nu este pentru autorul nostru *o fundătură* ci o epocă cu „o surprinzătoare și involuntară *vocație eshatologică*"[1205]. Pentru că „enormul semn de întrebare" al postmodernității pus deasupra *consistenței* vieții sociale, a dus la crearea „un[ui] spațiu de dialog *mult mai flexibil*"[1206] decât cel al modernității.

Din acest motiv, autorul nu își pune problema dacă teologia *poate dialoga* cu mentalitatea postmodernă (pentru că teologia ortodoxă *poate* dialoga cu mentalitatea oricărei epoci istorice) ci

---

1198 Idem, p. 46.

1199 Radu Preda, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice*, col. *Universitas*, seria *Theologia Socialis*, nr. 12, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2010, p. 225.

1200 Idem, p. 226.

1201 Idem, p. 227.

1202 Ibidem.

1203 Idem, p. 231.

1204 Idem, p. 232.

1205 Idem, p. 233.

1206 Ibidem.

dacă postmodernitatea are capacitatea de „*a dialoga în profunzime* cu teologia”[1207].

Și de aceea, Preda o găsește *deficitară* în 3 aspecte de fond.

În primul rând, „opțiunea etico-tehnică”[1208] ne face să avem conștiința că trecem de la *vechi* la *nou*[1209]. Însă toate *câștigurile tehnologice* ale momentului au și consecințe *dramatice*[1210]. Și autorul reliefează diversele *dependențe* și *riscuri de securitate* pe care le-au născut noile tehnologii.

În al 2-lea rând subliniază realitatea *neomigrațiilor* și *dinamica granițelor identitare*[1211]. Iar dacă *neomigrațiile* țin de perspectiva *globalizantă* asupra lumii[1212], în ceea ce privește problema identitară se pledează pentru *integrare* etnică și de grup și pe *toleranța* reciprocă[1213]. Însă nici acestea nu dau întotdeauna rezultatele scontate.

În al 3-lea rând, postmodernitatea este o epocă *amnezică*[1214], pentru că ea *contestă* „lecturile valorice ale istoriei”[1215]. Însă, în același timp, oferă *rescrieri ideologice* ale istoriei[1216].

Concluzia sa e aceea că trebuie *să ne obișnuim* „cu rigorile și agenda lumii” și să încercăm să dăm *răspunsuri pertinente*[1217].

66. Sulimanurile

Pe când nu existau *produsele cosmetice*, românii își pregăteau *sulimanurile* acasă.

Și prin *sulimanuri* se înțelegea „diferite substanțe care au de scop să dea feții *o coloare*

[1207] Ibidem.
[1208] Idem, p. 248.
[1209] Ibidem p.
[1210] Idem,. 252.
[1211] Idem, p. 263.
[1212] Idem, p. 265.
[1213] Idem, p. 268.
[1214] Idem, p. 274.
[1215] Idem, p. 275-276.
[1216] Idem, p. 277.
[1217] Idem, p. 278.

artificială voită”[1218]. O alifie pentru piele, mai pe scurt, pentru femeile care nu aveau o culoare frumoasă a feței[1219].

Existau sulimanuri *albe* și *roșii*[1220]. Și ele se făceau din ceară, din unt, din ceapă[1221].

Cârmâzul era folosit în jud. Suceava pentru a face „*trandafiri* în față”[1222].

În jud. Neamț se folosea albușul de ou, amestecat cu smântână, pentru a face fața „moale și netedă” și pentru *a o înălbi*[1223].

Tot în Neamț se folosea zeamă de castravete copt pentru a frăgezi și îmbujora pielea feței[1224].

În jud. Bacău *se înroșea* fața cu o unsoare făcută din *coada cocoșului* amestecată cu smântână[1225].

În Tecuci, pentru o față cu pete și pistrui, se folosea zeama scoasă din frunze de pelin, opărite fără apă[1226].

La Râmnicu-Sărat se amesteca albușul de ou cu apa de colonie și cu lămâie[1227].

Iar pentru *pete pe obraz* se folosea o substanță format din rădăcină și floare de lalea albă, amestecate cu apă de trandafiri[1228].

67. Cultele din România la începutul secolului al XX-lea

În mai 1928 s-a adoptat Legea cultelor[1229]. Și din articolul 21 al legii aflăm că Statul român

---

[1218] S.[imion] Fl.[orea] Marian, Tudor Pamfile, Mihai Lupescu, *Cromatica poporului român*, ed. îngrij., pref. și note de Petre Florea, Ed. Saeculum I. O., București, 2002, p. 226. Cartea are 367 p.
[1219] Ibidem.
[1220] Ibidem.
[1221] Idem, p. 230.
[1222] Ibidem.
[1223] Ibidem.
[1224] Ibidem.
[1225] Ibidem.
[1226] Idem, p. 231.
[1227] Ibidem.
[1228] Idem, p. 232.
[1229] *Istoria Românilor,* vol. VIII. *România întregită (1918-1940),* coordonată de Prof. Univ. Dr. Ioan Scurtu și având drept secretar pe Dr. Petre Otu, Ed. Enciclopedică, București, 2003, p. 208. Volumul are 792 p.

admitea existența *a 8 culte* alături de Biserica Ortodoxă Română.

Și acestea erau: 1. cultul român greco-catolic (unit); 2. cultul catolic de rit latin, greco-rutean și armean; 3. cultul reformat (calvin); 4. cultul evanghelic (luteran); 5. cultul unitarian; 6. cultul armeano-gregorian; 7. cultul mozaic și 8. cultul mahomedan[1230]. Adică nu se recunoștea existența niciunui cult neoprotestant.

Biserica Ortodoxă Română se conducea după *Statutul* ei adoptat în 1925. Și era formată din 5 mitropolii: 1. Mitropolia Ungrovlahiei; 2. Mitropolia Moldovei și Sucevei; 3. Mitropolia Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului; 4. Mitropolia Bucovinei și 5. Mitropolia Basarabiei[1231].

La recensământul populației din anul 1930, 72, 6% s-au declarat *ortodocși*. Existau 8.279 de Biserici ortodoxe în România, 8.257 de preoți și diaconi, 8.279 de cântăreți de strană, 75 de Mănăstiri și Schituri, 2.842 de monahi și monahii[1232].

Pentru *formarea* clerului ortodox existau 10 seminarii teologice, 3 facultăți de teologie și 5 academii teologice[1233].

În data de 18/31 decembrie 1919 a fost ales *Mitropolit Primat* al României PS Miron Elie Cristea al Caransebeșului[1234]. A fost întronizat la 1 ianuarie 1920[1235] iar în data de 4 februarie 1925 Sfântul Sinod a decis *înființarea* Patriarhiei Române. Astfel *Mitropolitul Primat* a devenit *primul Patriarh* al României[1236]. Și *întronizarea* Patriarhului Miron s-a făcut în ziua de 1 noiembrie 1925[1237].

[1230] Idem, p. 208-209.
[1231] Idem, p. 209.
[1232] Ibidem.
[1233] Ibidem.
[1234] Ibidem.
[1235] Idem, p. 209-210.
[1236] Idem, p. 210.
[1237] Idem, p. 211.

În 1927 s-a semnat *Concordatul* dintre Statul român și Vatican[1238]. Concordatul a fost *ratificat* de Parlament în mai 1929 și acorda catolicilor și greco-catolicilor „*deplina libertate* de *a comunica direct* cu Vaticanul; episcopii erau *numiți* de papă, din rândul cetățenilor români” și salarizarea o primeau de la Ministerul Cultelor[1239].

Biserica greco-catolică își avea sediul la Blaj[1240] iar Biserica romano-catolică, până în 1918, avea o arhiepiscopie la București și o episcopie la Iași[1241]. După *Concordat* a mai întemeiat *3 episcopii* romano-catolice: 1. de Alba Iulia; 2. de Timișoara și 3. de Satu Mare și Oradea[1242].

La recensământul din 1930 existau 29 biserici romano-catolice în Arhiepiscopia de București, 11 capele, 26 parohii, 7 stațiuni principale, 27 secundare, o școală primară, un seminar teologic mic și altul mare, 6 internate conduse de călugărițe, orfelinate și un spital, două seminarii, două școli superioare, șase școli primare și două tipografii[1243].

3, 9% din populația României era de credință *calvină* la 1930. Și calvinii erau grupați în 828 de parohii, aveau 25 de protopopiate și 826 de preoți și capelani. Clerul era pregătit la institutul teologic de la Cluj[1244].

2, 2% din populația României era de confesiune *luterană*. Aveau o episcopie la Sibiu și 25 de parohii în Vechiul Regat[1245].

Unitarienii reprezentau 0, 4% din populația României și episcopul lor era la Cluj[1246].

[1238] Ibidem.
[1239] Idem, p. 212.
[1240] Ibidem.
[1241] Idem, p. 213.
[1242] Idem, p. 214.
[1243] Ibidem.
[1244] Ibidem.
[1245] Idem, p. 215.
[1246] Ibidem.

Cultul *armeano-gregorian* număra aproximativ 50.000 de credincioși, conduși de episcopul de București[1247].

4, 2 % din populația României era de credință *mozaică*. La recensământul din 1930 existau 922 de sinagogi și case de rugăciune și 731 de rabini. În 1927 s-a înființat la București seminarul teologic ieșivot pentru formarea personalului cultic[1248].

Cultul *musulman* înregistra procentul de 1% în 1930. Existau 4 *muftiate* în România: la Caliacra, Durostor, Tulcea și Constanța. Musulmanii erau deserviți de 221 hatipi, 64 imami și 12 muezini[1249].

Baptiștii din România erau pe atunci la stadiul de *asociație religioasă*, nerecunoscută de Stat drept *cult*[1250]. Și înregistra 35 de comunități românești cu 1.672 de case de rugăciune, 55 comunități germane cu 1.141 de case de rugăciune și 15 comunități maghiare cu 300 de case de rugăciune[1251].

Adventiștii aveau 520 de case de rugăciune iar *lipovenii* erau conduși de un episcop cu sediu la Fântâna Albă, în Bucovina[1252].

68. Fără „patriarh al Occidentului"

Pe 14 februarie 2006 papa Benedict al XVI-lea a renunțat la cel de *al 5-lea titlu* al său și anume la acela de „patriarh al Occidentului"[1253].

[1247] Ibidem.
[1248] Ibidem.
[1249] Ibidem.
[1250] Ibidem.
[1251] Idem, p. 215-216.
[1252] Idem, p. 216.
[1253] Ioan I. Ică jr., *Papa renunță la titlul de "patriarh al Occidentului". Semnificațiile posibile ale omiterii unui titlu pontifical vechi de 1500 de ani*, în rev. *Inter* II (2008), nr. 1-2, p. 207.
Articolul citat e situat între p. 206-212 și poate fi accesat online aici: http://www.inter-review.ro/images/stories/arhiva/02-inter-II-1-2-2008/ica-jr-ioan-i_papa-renunta-la-titlul-de-patriarh-al-occidentului.pdf.
Numărul de față al revistei are 573 p. și poate fi downloadat de aici:

Gestul său a fost înțeles de PS Ilarion Alfeiev ca *o reconfirmare* a pretenției papei de a avea *jurisdicție universală*[1254].

Robert Taft, apărând gestul papei, a considerat *lucru bun* această renunțare la titlu, pentru că prin el se percepea *o orientalizare* a eclesiologiei universale[1255].

La rândul său, Walter Kasper a emis o „clarificare" în ziua de 22 martie 2006. Și în aceasta a precizat că titlul de „patriarh al Occidentului" ajunsese „*învechit* și practic *inutilizabil*"[1256]. De aceea *s-a renunțat* la el.

Pe 8 iunie 2006 a fost editată online *declarația* Sfântului Sinod al Patriarhiei Ecumenice. Și în aceasta se preciza că *renunțarea* la titlu din partea papei indică pretenția unei *jurisdicții universale*, lucru care este *inacceptabil*[1257].

69. Mâncăruri tabu

Titlul secțiunii de față e titlul articolului Andrei Iliaș din numărul pe aprilie al revistei *Playboy România*[1258]. Și e un titlu *foarte potrivit*, după ce veți citi următoarele...

În Togo se mănâncă *șobolani*.

În Islanda, în timpul festivalului Thorrablot, se consumă *testicule de berbec, cap de oaie* și *rechin putrezit*.

Indienii mănâncă *fetus de capră*.

În Asia de Sud-Est se mănâncă *pui de rață încă neieșit din ou*[1259].

În Filipine se consumă *oul cu embrion în el, fiert*, alături de bere[1260].

---

http://www.inter-review.ro/images/stories/arhiva/02-inter-II-1-2-2008/inter-ii-1-2-2008-complet.pdf.

[1254] Ibidem.

[1255] Idem, p. 208.

[1256] Ibidem.

[1257] Idem, p. 209.

[1258] *Playboy România*, aprilie 2013, p. 110-111. Numărul de față are 120 de pagini.

[1259] Idem, p. 110.

În Vietnam se prepară *supă* și *tocană din câine*. Dar și supă din *cuib de pasăre*.

În China se mănâncă *creier de maimuță* pentru a se vindeca de impotență sexuală. Și creierul se mănâncă *crud* și *abia luat* din craniul animalului.

Rechinii sunt vânați pentru a se folosi din ei numai *înotătoarea dorsală*.

În Mexic se bea *tequila cu viermi*. În țările asiatice se bea *vinul din orez* dimpreună cu *diverse vietăți*.

Chinezii amestecă un anume *soi de vin* cu *șerpi macerați*. Iar coreenii amestecă *vinul din orez* cu *pui de șoarece*. Puii de șoarece sunt de o zi-două, cu ochii încă nedeschiși...și sunt *înecați de vii* în sticlele de vin, unde sunt lăsați *să fermenteze*. După care se consumă toată sticla[1261]...

70. Calomnia poeziei[1262]

Cartea de poeme cu care a debutat Florin Iaru se numește *Cântece de trecut strada*[1263]. Publicată în 1981, de editura Albatros, pentru care a luat *Premiul Uniunii Scriitorilor pentru Debut*[1264]. Și republicată de LiterNet în 2009.

Primele versuri care *mi-au intrat* la inimă sunt din poemul *Aer cu diamante*, în care îl pastișează pe Nichita Stănescu. Și unde spune: „În schimb era atît de frumoasă/ încît și cîinii *haleau*/ asfaltul de sub tălpile ei”[1265].

[1260] Idem, p. 111.

[1261] Ibidem.

[1262] Titlul secvenței de față e scris...*în coproducție* cu soția mea. Când a auzit că citesc și scriu despre cartea lui Iaru...ea mi-a spus, glumind: „Vezi să nu te dea în judecată *pentru calomnie*!”. Și de aceea: *Calomnia poeziei*.

[1263] Florin Iaru, *Cântece de trecut strada*, Ed. LiterNet, 2009, 105 p. Poate fi downloadată de aici: http://editura.liternet.ro/carte/251/Florin-Iaru/Cintece-de-trecut-strada.html.

[1264] Idem, p. 1.

[1265] Idem, p. 10.

În următorul poem se declară „specialist *în decese de secundar*”[1266]. Pe când nervii îi sunt „ca o basculantă excitată”[1267].

Iaru știe cum arată „o universitate nematurată”[1268], pentru că știe că va fi *descris* de „paharul gol”[1269]. Fără admirație.

El vorbește cu câinele și acela *începe* să îl înțeleagă[1270]. Iar o anume femeie *a trecut* prin el „ca un rachiu”[1271]...ca o beție...

După-amiaza e definită în relație cu *câinele prăfuit*[1272]. Există și *un liceu* al memoriei, plin de elevi *absenți*[1273]. Pentru că poetul fuge tot timpul de exprimările care *îl țin pe loc*, care îl explică și se eschivează în metafore.

Este arhiprezent *aerul* tăcerii comuniste. Dar ne provoacă, prin ritmul surprinzător al poemelor sale, să decriptăm și notele *subversive* ale poeziei pe care o scrie.

Așteaptă să i se deschidă „*cupola* capului”[1274]. Să vadă, *să înțeleagă* mai mult decât înțelege. Sau *să se schimbe* lumea lui îngustă.

Și ne cere, imperativ, *să ieșim la fereastră*[1275]. Să nu ne mai ascundem în case, în cuvinte, în mințirile de sine.

Știe cum arată „ochii *bulbucați* de emoție”[1276]. Iar strigătul său *de disperare* a fost atât cât „a încăput”[1277] în gura lui. Pentru că totul e *pe măsura*

[1266] Idem, p. 14.
[1267] Idem, p. 16.
[1268] Idem, p. 32.
[1269] Idem, p. 33.
[1270] Idem, p. 33-34.
[1271] Idem, p. 36.
[1272] Idem, p. 37.
[1273] Idem, p. 38.
[1274] Idem, p. 41.
[1275] Idem, p. 42.
[1276] Idem, p. 43.
[1277] Idem, p. 46.

noastră. Și viața și disperarea sunt *pe măsura noastră*. Niciodată *mai mult* sau *mai puțin*...

Recunoaște că mintea lui e „desfrânată”[1278]. Reapare și în p. 49 tema *culcatului pe stradă*. Pentru prima oară a apărut în p. 43...

Iar *culoarea verde*, culoarea sănătății, a odihnei ochilor, se naște „în chinuri”[1279].

Femeia nu iese *din casă*...ci *din amintiri*. Și iese din amintirile tale „șuierînd”[1280].

Strada pe care s-a culcat era *grea* și îi spune acest lucru *mamei,* care *înțelege* greul lui[1281]. Iar din televizor a căzut *un episod* aidoma unei haltere pe picior[1282].

Orașele în care a trăit sunt „fără părere de rău”[1283]. Și își strigă iubirea „cu toată singurătatea” de care este capabil[1284].

Plictiseli cu zilele[1285]. Enervări în „nopți lungi”[1286]. Și i-a plâns „pe țîțe/ între brațele sufocante/ pentru nimic în plus/ la sentimentul meu de tine”[1287].

„O grozavă *lingoare*” l-a cuprins privind-o în oglindă[1288]. Și „o femeie frumoasă [a fost] făcută *pachet*/ de mișcarea trenurilor paralele”[1289].

Nu cred că i-au ieșit *prea bine* jocurile de cuvinte (un exemplu în finalul p. 54) dar se simt la ele acasă *explicațiile fără sens*.

Ca în poemul *Comunicat*. Unde parașutistul nu contează *ce face*...dar tot *o eroare* rămâne[1290].

Femeile, dimpreună cu trenurile, *dispar* într-un gol de pământ, într-o mașină de tocat[1291].

[1278] Idem, p. 47.
[1279] Idem, p. 49.
[1280] Ibidem.
[1281] Idem, p. 50.
[1282] Ibidem.
[1283] Ibidem.
[1284] Idem, p. 51.
[1285] Idem, p. 52.
[1286] Idem, p. 53.
[1287] Ibidem.
[1288] Ibidem.
[1289] Idem, p. 55.
[1290] Idem, p. 58.

Dar și samovarul are o gură, „mare mîncătoare de aer”, cu care face un gest cosmic: înghite „marea linie a orizontului/ *clefăind*”[1292].

Se observă la Iaru dorința de *a surprinde* la nivel vizual dar, totodată, de a duce realitatea *în derizoriu*. Gesturile sale suprarealiste ascund, în fapt, realități comune, frici cotidiene.

De aceea pustiul are o ușă „din dos”[1293]. Pe care ar putea ieși un contabil, care *bolește* „lîngă chitanța Saharei”[1294]. Nu *un profesor*, ci *un contabil*! Pentru că banii *se strecoară* prin ușa din dos...sau numai *prin aranjamente* se parvine.

Poetul nu vrea *să scape* de temele pedante, culturale sau le folosește la modul comun tocmai pentru *a le deprecia*. Pendularea sa între un discurs poetic cizelat și limbajul comun sau argotic ne arată dorința lui de a fi un poet *al tuturor* straturilor sociale.

Trebuie să remarc și faptul că Florin Iaru avea *un glas propriu* încă de la debut. Și că citindu-i poezia de acum 30 de ani îi surprind, printre rânduri, rădăcinile temperamentului *intempestiv* de astăzi.

Da, există și „un ochi *în tavan*”[1295]! Există mulți ochi în cer și pe pământ care ne văd și, în primul rând, ochii Lui *ne văd*.

Dar există și oameni care *ne dau șuturi în fund*, fapt pentru care „descoperi o urmă de pantof/ pe turul pantalonilor”[1296]. Și loviturile sunt din invidie, din indiferență, din disperare...mai puțin: *din dragoste*...

„Gunoiul aurifer”[1297] e în inimă. Și tot acolo stau și „declarațiile de dragoste”[1298]. Pentru că unii numesc *gunoaie* sentimentele tale nobile, pe când

[1291] Idem, p. 60.
[1292] Idem, p. 61.
[1293] Idem, p. 62.
[1294] Ibidem.
[1295] Idem, p. 67.
[1296] Idem, p. 73.
[1297] Idem, p. 75.
[1298] Ibidem.

alții *au nevoie* de cuvintele tale de dragoste și ele pot *ieși* din gura ta...sau nu...

Trenul face parte din viața lui Iaru. Dar și „brațele pline de frig”[1299]. Și pe când visează „o idee *belă*”[1300], timpul, ca un dictator fără scrupule, îl vrea „manivelă”[1301]. O rotiță în marea mașinărie a istoriei...

Aruncarea în stradă, din poemul *Februarie negru*[1302], simt că are de-a face *cu biografia* poetului. De aceea el călătorește „în noaptea unui *miez* de iarnă”[1303], „între două îmbrățișări/ *nesperate*/ ca între două *calde* căldări”[1304].

Euridice (pe numele ei *din buletin* chemând-o altfel) s-a îndrăgostit „după lungi ecuații”[1305], după multe tergiversări. Însă nu a fost fată *cuminte*, pentru că, până la marea îndrăgostire, „s-a frecat *de* toți tatuații”[1306]. Adică: *cu* toți...nespălații...

Escapadele sexuale ale fetei au loc în „bucătării rotunde”. Pentru că este *insațiabilă*. Dar bărbatul, *rivalul* poetului, o pătrunde „cu falusul lui de ger”[1307]. Adică *fără* să o iubească. Doar *sex*...nu și *dragoste*!

De aceea Euridice e *o proastă* și *o decăzută* pentru poet[1308]. Și nu pentru că *ar dori să o iubească* în primul rând, ci pentru că nu mai poate *să scrie* despre ea „pe coale veline/ în zile senine”[1309]. *Coalele* sunt *colile* de hârtie...

Femeia iubită devine *un frigider*[1310]. Acesta e motivul pentru care el cere „un punct fix”[1311], *stabilitate* în viața lui.

1299 Idem, p. 79.
1300 Idem, p. 88.
1301 Ibidem.
1302 Idem, p. 89.
1303 Idem, p. 90.
1304 Ibidem.
1305 Idem, p. 91.
1306 Ibidem.
1307 Ibidem.
1308 Ibidem.
1309 Ibidem.
1310 Ibidem.
1311 Idem, p. 92.

Iaru nu suportă „gura lumii/ [cea] plină de pământ”[1312]. Iar gura lui, în raportarea ei la realitate, e ca *o croitoreasă*[1313], care are nevoie continuu *să brodeze* despre viață.

Dialogurile *absconse* ale poemelor sale, ca și la Nichita Stănescu, îmi creează senzația acută că poetul vorbește cu ființe sau cu realități care nu îmi sunt proprii. Că *îmi ascunde* lucruri esențiale despre el.

Însă dialogurile acestea *nelalocul* lor ne scot din modul lui de *a descrie* lumea, dintr-o descriptivitate *comună* cu toate accentele ei hiperbolice sau suprarealiste.

71. Sadoveanu: mason de gradul 33

Mihail Sadoveanu[1314] a intrat în masonerie în ianuarie 1927, fiind „inițiat” de prietenul său Grigore Ghica[1315].

A devenit mason la Iași, în loja „Dimitrie Cantemir”. Alături de el au devenit masoni și Mihai Codreanu și Păstorel Teodoreanu.

Între 1928-1929 Sadoveanu a devenit „mare maestru” în loja națională. Din februarie și până în luna mai 1929 a trecut de la gradul 18 la gradul 33 în masonerie, ultimul grad, în „ritul scoțian antic”[1316]. De ce atâta „grabă”?! Nu mai aveau oameni „capabili”?

Între 1934-1937 Sadoveanu a fost „mare maestru federal” în „francmasoneria română unită”[1317].

[1312] Idem, p. 94.
[1313] Idem, p. 97.
[1314] Vom cita: Gabi Gomboș, *Misteriosul deces al scriitorului mason Mihail Sadoveanu, un subiect „interzis” de 50 de ani*, p. 289-292, în *Acta Moldaviae Septentrionalis*, vol. 10, redactat de coord. Dr. Dan Prodan și Eduard Setnic, Ed. Quadrat, Botoșani, 2011, 360 p.
Cartea poate fi downloadată la nivel online de aici: http://www.cimec.ro/Arheologie/ACTA/dl.asp?filename=Acta-Moldaviae-Septentrionalis-X-2011.pdf.
[1315] Idem, p. 289.
[1316] Ibidem.
[1317] Idem, p. 289-290.

În februarie 1937, de la nivel guvernamental, activitatea francmasoneriei a fost *suspendată* în România[1318].

Și pentru că Sadoveanu începe să aibă înclinații *socialiste*, presa de dreapta a început să atace gazetele *Dimineața* și *Adevărul* pe care scriitorul le conducea[1319].

Mișcarea legionară, în ziarul *Porunca Vremii*, în 1937, „a prezentat, număr de număr, câte o caricatură, în care Sadoveanu era înfățișat ca un mason ce *orientează* România către Rusia comunistă"[1320], acuzându-l că *trădează* cauza națională[1321].

Doctorul Ilie Rădulescu instiga lumea ca să *îi ardă* opera lui Sadoveanu.

Carol al II-lea *a dizolvat* masoneria română iar Biserica Ortodoxă Română *a condamnat-o,* la nivel sinodal, în 1937[1322].

Însă autorul afirmă că această *condamnare* venită din partea Bisericii noastre a produs *noi semne de întrebare* și chiar *ilaritate*, pentru că atât regele cât și patriarhul fuseseră „*simpatizanți* și *susținători* ai masoneriei"[1323].

După 23 august 1944 masoneria română „a ieșit din adormire". În decembrie 1944, după căderea lui Antonescu, are loc „primul convent" al marii loje iar în 11 martie 1945 a fost reconstruit „supremul consiliu" din România.

Însă comuniștii *nu au agreat* masoneria...și le-au recomandat „să se *autodizolve* în liniște"[1324].

Numai că *cei 4 șefi* ai masoneriei române de la acea dată, și anume: Mihail Sadoveanu, Mihai

---

[1318] Idem, p. 290.
[1319] Ibidem.
[1320] Ibidem.
[1321] Ibidem.
[1322] Ibidem.
[1323] Ibidem.
[1324] Ibidem.

Ralea, N. D. Cocea și Victor Eftimiu s-au dat *de partea comuniștilor*[1325].

Mihail Sadoveanu „a trădat” masoneria comuniștilor în iunie 1948. De aceea a ajuns *numărul 4* în aparatul de stat comunist, conducătorul statului, Gheorghe Gheorghiu Dej, adresându-i-se lui Sadoveanu cu titlul de „excelență”[1326].

Pedeapsa masonilor „trădători” a venit în 1961, când se pregătea *propulsarea* lui Nicolae Ceaușescu, „viitor membru al ultrasecretei loji masonice italiene *Propaganda Due*”[1327].

Și Octavian Goga a fost *mason*.

Iar când evreul Marcel Shapira *a reorganizat* în exil ordinul masonic român, el fiind cel care l-a „inițiat” pe Ceaușescu în loja italiană, a dat sentința *de condamnare* pentru Sadoveanu.

Horia Nestorescu-Bălcești, în mod neoficial, *a confirmat* că Sadoveanu a fost *omorât* de masonerie pentru că *a deconspirat* comuniștilor *listele* masonilor români[1328].

Și astfel Sadoveanu, pe 19 octombrie 1961, „a fost găsit *în comă* în compartimentul unui tren care-l transporta spre Iași, *lovit în cap cu o piatră* învelită într-o hârtie care *purta însemne masonice*, la puțin timp după plecarea garniturii din gară. A decedat *aproape imediat*”[1329].

George Muntean, *purtător de cuvânt* al masoneriei române între 2000-2004, a confirmat *omorârea* lui Sadoveanu de către masonerie[1330].

72. Cum se prelucrează lâna

Oile se tund către sfârșitul lunii mai și începutul lunii iunie și lâna e tunsă în așa fel, încât se mai lasă pe animal o lână *de circa 3 centimetri*,

---

1325 Ibidem.
1326 Ibidem.
1327 Idem, p. 291.
1328 Ibidem.
1329 Ibidem.
1330 Ibidem.

numită *pai*[1331]. Adică nu e tunsă *până la piele* ci cu trei centimetri *deasupra* pielii.

Lâna se tunde *cu foarfece mari,* speciale și se începe tunsul de la pulpe, coadă și picioarele din spate și se termină cu lâna de pe burtă, spate și cap[1332].

Lâna tunsă se lasă *la înmuiat*, în apă caldă, timp de 5-6 ore sau mai mult și *se clătește* în mai multe ape fierbinți. Se spală de mai multe ori pentru a se îndepărta *grăsimea* din ea.

Se clătește apoi *cu apă rece*, de mai multe ori, până când apa în care se spală rămâne *albă*.

Se usucă *la soare* și după ce e uscată *se scarmănă*. Se scarmănă *cu mâna* pentru ca firele să fie descâlcite.

După care urmează *pieptănatul* lânii, moment în care se separă *părul* (adică firele lungi) de *lâna scurtă* și moale.

Există un pieptene *special* pentru lână...iar din firele lungi se formează *caierul*. Caierul e trecut prin *fușălăi,* un instrument de lucru asemănător pieptenului, care elimină din caier „ghemotoacele de lână bătucită"[1333].

Lâna scurtă și moale e pusă în caiere și *e toarsă*. Torsul lânii se face cu *furca de tors* și cu *fusul*.

Dacă din *părul* oii firul iese fin, subțire, răsucit, în schimb din lâna moale, numită *canura*, firul e mai gros și mai puțin răsucit.

Pentru *răsucirea* firului se folosește *druga*. Iar firele care trebuie vopsite se dau pe *rășchitor*[1334].

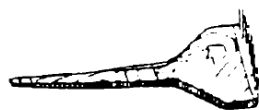

Fig. 1. Pieptene pentru tras lina

[1331] Angela Paveliuc, *Arta populară din zona Botoșanilor. Scoarțe și lăicere*, ed. de Muzeul județean din Botoșani, 1976, p. 13-14. Cartea are 77 de pagini și 58 de planșe cu exemplificări.
[1332] Idem, p. 14.
[1333] Ibidem.
[1334] Ibidem.

Fig. 2. Fuşalău pentru scărmănatul lînii

Fig. 3. Furca de tors

Fig. 4. Druga pentru răsucit

Fig. 5. Răşchitor

Figurile 1-3 sunt din p. 14. Iar figurile 4-5 din p. a 15-a a cărții citate[1335].

73. În jurul lui Avram Iancu

La Câmpeni[1336], Avram Iancu și-a organizat „garda națională"[1337].

A fost ajutat de tribunul Nicolae Corcheș, de centurionul Alexandru Bistran și de vice-tribunul Dionisie Popoviciu[1338]. O altă ceată a fost constituită de preotul Simeon Prodan Probu, în satul Măgina, din apropierea Aiudului, la îndemnul și sub supravegherea lui Iancu[1339]. O altă ceată la Cricău...

Și Iancu începe să fie numit *Craiul Munților*.

Abrudul l-a primit *victorios* în ziua de 24 octombrie 1848[1340].

De la Cricău, Iancu a mers spre Teiuș[1341]. Erau 20.000 de oameni cu Iancu în fața Teiușului...Pe 8 noiembrie atacau Aiudul. Pe 10 l-au ocupat[1342].

[1335] Cartea poate fi downloadată de aici: http://www.cimec.ro/Etnografie/dl.asp?filename=Paveliuc-Olariu-Angela-Arta-populara-din-zona-Botosanilor-Scoarte-si-laicere.pdf.

[1336] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/C%C3%A2mpeni.

[1337] Prof. Univ. Dr. Silviu Dragomir, *Avram Iancu*, Ed. Institutul de Arte Grafice „România Nouă", București, 1924, p. 27. Cartea are 135 p.

[1338] Ibidem.

[1339] Idem, p. 28.

[1340] Ibidem.

[1341] Idem, p. 31.

[1342] Ibidem.

Înconjoară Vințul de sus, o comună locuită de unguri[1343]. De frică, ungurii de aici s-au *refugiat* la Turda, nu înainte de *a-i omorî* pe români. Le-au aruncat „cadavrele mutilate *într'o groapă cu var* din fața primăriei"[1344].

Văzând această barbarie, românii s-au răzbunat și au dat foc localității. Pe 13 noiembrie 1848 Vințul de sus *a ars complet*[1345].

Pe 20 noiembrie s-a discutat *capitularea* Turdei[1346]. De la Turda Iancu a mers la Cluj[1347]. De la Cluj s-a întors la Câmpeni și pe 30 noiembrie oastea lui s-a îndreptat către Gilău[1348].

Pe 2 decembrie 1848 era la Cojocna[1349]. În drum spre Huedin trece din nou prin Cluj[1350]. De la Cojocna, presupune autorul, armata lui Iancu s-a aprovizionat cu alimente.

Pe 4 decembrie era la Săcuiori. Ajunge apoi la Rogojel, care era „cel mai însemnat punct strategic"[1351].

Ungurii *ard complet* satele Trăiniș și Vișag, după ce *le jefuiseră*[1352].

Iancu se întoarce la Câmpeni, apoi se duce la Sibiu. Tot în decembrie, după jumătatea lunii[1353].

Comitetul național era condus de Simion Bărnuțiu. Membrii comitetului: Nicolae Bălășescu, A. Treboniu Laurian, Timotei Cipariu, Florian Micaș și Ioan Bran[1354].

[1343] Idem, p. 32.
[1344] Ibidem.
[1345] Ibidem.
[1346] Ibidem.
[1347] Idem, p. 33.
[1348] Idem, p. 34.
[1349] Idem, p. 34-35.
[1350] Idem, p. 35.
[1351] Ibidem.
[1352] Idem, p. 37.
[1353] Idem, p. 39.
[1354] Ibidem.

Pe 20 iulie 1849 Nicolae Bălcescu a venit în munți ca să trateze *o împăcare* a lui Iancu cu ungurii[1355].

Pe 15 decembrie 1849 Iancu a fost *arestat* la Hălmagiu de către garnizoana nemțească. Dar poporul *l-a scăpat* de temniță[1356].

Pe 20 februarie 1850 Iancu era la Viena. Și vorbește *în latină* cu împăratul[1357].

Iancu se întâlnește cu Sfântul Andrei Șaguna la Sibiu[1358]. Dar pe 21 februarie 1851, la Viena, Iancu își dă seama „că *jertfele de sânge* ale poporului său pentru cauza dinastiei au fost *zădarnice*"[1359].

Iancu a fost *arestat* la Alba-Iulia în septembrie 1852[1360]. *Adoarme* în dimineața zilei de 10 septembrie 1872, la Baia de Criș. *Înmormântarea* a avut loc pe 13 septembrie 1872 și a participat la ea „o imensă mulțime"[1361].

A fost prohodit de 30 de preoți în frunte cu protoiereul Mihelțieanu, îngropându-l sub un gorun uriaș[1362]. Sub acesta[1363]:

1355 Idem, p. 116.
1356 Idem, p. 122.
1357 Idem, p. 123.
1358 Idem, p. 124.
1359 Idem, p. 127.
1360 Idem, p. 129.
1361 Idem, p. 130.
1362 Ibidem.
1363 Imaginea a fost preluată de aici: http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Gorunul_Lui_Avram_Iancu_4.jpg.

Își făcuse testamentul în data de 20 decembrie 1850 și îl semnase ca „Avram Iancu, advocat și prefect emerit”[1364].

74. Nume din *Facerea*

În LXX, Protopărinții noștri sunt *Adam* și *Eva*. Iar Dumnezeu a sădit Paradisul în Edem (2, 8). Fison și Evilat în 2, 11. Ghion și Etiopia în 2, 13. Tigris, Assirios și Effratis în 2, 14.

Cel ucis e *Abel*. Cel care l-a ucis e *Cain*.

Ned (4, 16), Enoh, Gaidad, Maiil, Matusala, Lameh (4, 18), Ada, Sella (4, 19), Iovel (4, 20), Tovel, Noema (4, 22), Sit (4, 25).

Enos și Cainan în 5, 9.

Noe și fiii săi: Sim, Ham și Iafet (5, 32).

Hanaan (9, 25). Cunoscut din edițiile sinodale recente drept *Canaan*.

Gamer, Magog, Made, Iovan, Elisa, Tovel, Mosoh, Tiras (10, 2).

Ashanaz, Rifat, Torgama (10, 3). Hus, Mesrem, Psud (10, 6). Sava, Evila, Savata, Regma, Savacata, Dadan (10, 7).

Nevrod (10, 8). Babilon, Oreh, Arhad, Halanni, Sennaar (10, 10).

Pe cetatea *Ninevi* (10, 11) noi o știm ca *Ninive* din edițiile sinodale recente.

Roovot și Halah (10, 11), Dasem (10, 12), Sidon (10, 5), Sodoma și Gomorra, Adama, Sevoim și Lasa (10, 19).

Eber (10, 21), Arfaxad, Lud, Aram (10, 22), Os, Ul, Gater (10, 23), Sala (10, 24), Falec, Iectan (10, 25), Elmodad, Salef, Asarmot și Iarah (10, 26).

Odorra, Ezil, Decla (10, 27), Abimeil, Savev (10, 28), Ufir, Evila, Iobab (10, 29), Massi, Sofira

[1364] Prof. Univ. Dr. Silviu Dragomir, *Avram Iancu*, op. cit., p. 131.

(10, 30), Ragav (11, 18), Seruh (11, 20), Nahor (11, 23), Tara (11, 24).

Lot (11, 27), Avram (11, 29).

Și *Avram* va deveni *Avraam* iar *Sara* va deveni *Sarra*.

Sihem (12, 6). *Farao* e cunoscut la noi ca *Faraon*. E *Vetil* în LXX și nu *Betel*. Hananei și ferezei la 13, 7. *Egiptos/ Eghiptos* e *Egipt*.

Zogora (13, 10), Mamvri (13, 18), Arioh, Ellasar, Hodollogomor, Targal (14, 1), Simovor, Balac (14, 2), Savi (14, 5), Horreos, Siir (14, 6), Amalic (14, 7).

Dan (14, 14), Hoba, Damascos (14, 15).

Melhisedec a fost rege în Salim (14, 18).

Eliezer (15, 2), Haldeos (15, 7), Cadis și Varad (16, 14), Agar l-a născut pe Ismail (16, 16).

Moab (19, 37), Amman (19, 38), Sur și Gherara (20, 1), Abimeleh (20, 4) iar *Isaac* e fiul Sfântului Avraam (21, 8).

Ohozat (21, 22), Hasad, Azav, Faldas și Batuil (22, 22).

În LXX avem *Rebecca* și nu *Rebeca*. Numele se poate pronunța și *Revecca* (22, 23).

Melha, Nahor (22, 23), Tavec, Gaam, Tohos și Moha (22, 24). Arboc (23, 2), Het (23, 7), Efron și Saar (23, 8), Laban (24, 29), Hettura (25, 1), Zemran, Iexan, Madan, Madiam, Iesboc, Sove (25, 2).

Teman, Navdeil (25, 3), Masma, Iduma (25, 14), Hoddad, Nafes, Chedma (25, 15), Isav (25, 25), Edom (25, 30), Ehtria (26, 21), Iudin, Veir, Vasemmat (26, 34), Harran (27, 43).

Iacov devine *Israil*. Iar soțiile sale sunt *Rahil* și *Lia* (29, 25).

Zelfa (29, 24), Valla (30, 5), Zabulon (30, 20), Dina (30, 21), Mesopotamia și Siria (33, 18), Emmor (33, 19), Luza (35, 6), Efrata (35, 16).

Iosif, Veniamin (35, 24), Neftali (35, 25), Gad, Asir (35, 26), Elivema, Ana, Sevegon, Eveos (36, 2), Naveot (36, 3), Elifas, Raguil (36, 4), Ada

(36, 10), Omar, Sofar, Gotom, Chenez (36, 11), Tamna (36, 12), Nahot, Zare, Some, Moze (36, 13).

Ieus, Ieglom, Core (36, 14), Dison, Asar, Rison (36, 21), Soval, Golon, Manahat, Gevil, Sof (36, 23), Amada, Asvan (36, 26), Asar, Valaan, Zucam, Ioicam, Ucan (36, 27), Horri, Lotan (36, 29), Balac, Beor, Dennava (36, 32).

Asom (36, 34), Ghettem (36, 35), Samala, Masecca (36, 36), Saul (36, 37), Ahovor (36, 38), Arad, Varad, Fogor, Metevil, Matret, Mezoov (36, 39).

Gola (36, 40), Ilas, Finon (36, 41), Mazar (36, 42), Hebron (37, 14).

Pe *Rubin* (37, 22) noi îl cunoaștem ca *Ruben*.

Galaad (37, 25).

Petefris a fost eunucul lui Farao (37, 36). În edițiile sinodale recente *Petefris* e *Putifar*.

Iudas, Iras (38, 1), Ir (38, 3), Avnan (38, 4), Silom, Hasvi (38, 5), Tamar (nume de femeie, de unde *Tamara*) (38, 6).

Fares (38, 29), Zara (38, 30), Evreos (39, 17), Simeon (42, 24), Ghesem, Arabia (45, 10), Fallus, Asrom, Harmi (46, 9), Iemuil, Iamin, Aod, Iahin, Saar (46, 10).

Ghirson, Caat, Merari (46, 11), Issahar, Fua, Iasub, Zamvram (46, 13), Sedec, Allon, Aloil (46, 14), Angis, Savnis, Tasovan, Aidis, Aroidis, Aroilis (46, 16), Iesua, Ieul, Varia, Hovor, Melhiil (46, 17).

Manassis, Efrem, Mahir, Sutalaam, Taam (46, 20), Vala, Asvil, Ghira, Noeman, Aghis, Ros, Mamfin, Ofimin, Ghira (46, 21), Dan, Asom (46, 23), Neftali, Asiil, Goini, Issaar, Sillim (46, 24), Ramessi (46, 28), Sichima (48, 21), Levi (49, 5).

Iar cum LXX/ Septuaginta este *ediția patristică* a Bisericii Ortodoxe pentru Vechiul Testament, *depărtările* noastre de textul ei înseamnă tot atâtea *falsificări* ale revelației dumnezeiești.

75. Amintirile Dr. Adolf Stern

A început[1365] să și le scrie la Kissingen, pe 14 iulie 1912[1366]. Și l-a văzut pe Caragiale la Berlin înainte ca acela să moară[1367]. Caragiale îl considera pe Beethoven „un titan"[1368].

L-a cunoscut și pe Maiorescu în 1911 și își amintește „zâmbetul său fin și glasul său melodios"[1369].

Autorul considera naționalismul românesc „un naționalizm *fals* și *orb*"[1370]. Însă cred că se referă la *fanatismul etnic*...și nu la *iubirea de neam* a românilor, care e *legitimă*.

De aceea considera că România e „bună" dar „întocmirea" ei, adică clasa politică, e *rea*[1371]. Pentru că „poporul român, în păturile sale adânci, nu răspunde *de isprăvile* norodului de politiciani, cari au pus la cale prigoana evreilor și exploatează *o prejudecată atavică*, spre a-și asigurà puterea, și spre a scăpà de concurență supărătoare"[1372].

Adolf Stern s-a născut în 1848 și și-a sărbătorit ziua de naștere, fără să știe dacă e *o dată precisă,* pe 6 noiembrie[1373]. Numele său real: *Abner*[1374].

Mama lui, la căsătorie, avea 14 ani iar tatăl său 18 ani[1375].

O vară la Jilava, pe când avea 7 ani[1376]. Hoinărea prin Cișmigiu[1377], numea *șodron* ceea ce

---

[1365] Dr. Ad.[olf] Stern, *Din viața unui evreu-român*, Ed. Tipografia Progresul, București, 1915, IV p. + 375 p.
[1366] Idem, p. III.
[1367] Ibidem.
[1368] Idem, p. IV.
[1369] Ibidem.
[1370] Idem, p. V.
[1371] Idem, p. VI.
[1372] Ibidem.
[1373] Idem, p. 8.
[1374] Ibidem.
[1375] Idem, p. 10.
[1376] Idem, p. 11.
[1377] Idem, p. 14.

eu știu că se numește *șotron*[1378] și a învățat la școala de pe lângă sinagoga mare din București, în 3 ani, ebraica, româna și germana[1379].

La 9 ani, în română, a scris *un acrostih* la înscăunarea lui Cuza Vodă[1380]. Însă dacă a învățat româna nu a învățat și ebraica[1381]...

Citează din Tertullian în p. 17. Apoi din Minucius Felix[1382]. Pe fratele lui îl chema Leopold și studia politehnica la Viena[1383].

Autorul îl citește pe Eminescu și îl consideră *un poet de geniu*[1384].

În 1866 era în clasa a 7-a și studia la Liceul Matei Basarab din București[1385]. Și *îl plăcea* pe Cuza, pentru că acesta *le-a dat dreptul* evreilor, născuți în spațiul românesc, să ceară *cetățenia română*[1386]. Însă legea *nu a fost aplicată*[1387].

A participat la *depunerea jurământului* regelui Carol pe Dealul Mitropoliei[1388]. Dar a fost *oripilat* de românii care strigau: „Jos jidanii!”[1389].

Deplânge *devastarea* templului din strada Sfânta Vineri de către românii șovini[1390]. Carol se întoarce de la Ploiești și „dă din caseta lui privată *șase mii de galbeni* pentru repararea templului”[1391].

E oripilat însă și de I. C. Brătianu[1392], care îi declară pe evrei „o plagă socială, o lepră”[1393].

Merge și studiază la Berlin[1394]...și își dă seama că „nemții nu prea mănâncă pâine la masă”[1395].

[1378] Ibidem.
[1379] Idem, p. 14-15.
[1380] Idem, p. 15.
[1381] Ibidem.
[1382] Idem, p. 17.
[1383] Idem, p. 24.
[1384] Idem, p. 33.
[1385] Idem, p. 35.
[1386] Idem, p. 38.
[1387] Idem, p. 39.
[1388] Idem, p. 41.
[1389] Idem, p. 51.
[1390] Idem, p. 53.
[1391] Idem, p. 54.
[1392] Idem, p. 59.
[1393] Idem, p. 60.
[1394] Idem, p. 65.

Traduce poemul dramatic *Clopotul*, al lui Schiller[1396], pe care îl publică la București în 1869[1397]. De la Berlin pleacă la Lipsca pentru ca să studieze Dreptul[1398].

În octombrie 1869 era la Paris[1399].

În 1866, C. A. Rosetti, fiind ministru al Cultelor, a cerut *închiderea* școlilor evreiești „înstrăinătoare de țară”[1400].

Folosește grafia *Hajdeu* pentru Hașdeu[1401]. Îl scrie pe Ploiești ca *Ploești*[1402].

Pe 21 octombrie 1890 ține o cuvântare în loja „Fraternitate”[1403]. Adică era și el mason...

În 1876 s-au înființat alte 3 loji masonice, cea din Turnu-Severin fiind numită, în onoarea lui, *Steaua Română*[1404].

A tradus pe *Hamlet* și a închinat traducerea reginei Elisabeta[1405]. Însă Xenopol a afirmat că Stern „nu prea știe românește”[1406]. Dar Maiorescu, pe care Stern îl vizita, a spus că traducerea „este foarte bună”[1407]. Și dacă ai mulți lăudători poți trece în fața vulgului drept *mare literat* chiar dacă nu ești.

În p. 192 folosește grafia *Hașdeu*. Se prea poate ca *Hajdeu* din p. 104 să fie *o eroare de tipar*.

Pe 12 martie 1877, prin decret, a ajuns „Agent Consular al Statelor-Unite”[1408] ale Americii. O funcție „curat onorifică”[1409], zice el.

1395 Idem, p. 66.
1396 Idem, p. 68.
1397 Idem, p. 68, n. 1. Într-o ediție recentă românească, poemul poate fi downloadat de aici: http://www.bibliotecametropolitana.ro/Uploads//3_2011/163627.pdf.
1398 Idem, p. 71.
1399 Idem, p. 81.
1400 Idem, p. 101.
1401 Idem, p. 104.
1402 Idem, p. 119.
1403 Idem, p. 166.
1404 Idem, p. 186.
1405 Idem, p. 189.
1406 Idem, p. 190.
1407 Ibidem.
1408 Idem, p. 193.
1409 Ibidem.

Eminescu, în p. 194, devine „*un formidabil dușman* al bieților evrei” din România.

Însă nu numai că devine „dușmanul” evreimii românești, ci, în aceeași pagină, Eminescu, „silit de ananghie”, adică din lipsă de bani, își *năimește*/ vinde „pana sa măiastră” în domeniul presei.

Citează din articolul *Elenismul* al lui Eminescu, din 10 octombrie 1876[1410]. După care din articolul *Evreii și conferința*, din 9 ianuarie 1877[1411].

După ce *termină* cu Eminescu, pe Iorga îl găsește *și mai rău*. Iorga este „maarele Don Quijote al antisemitismului român din zilele noastre”[1412] și el „pângărea” în mod brutal catedra universitară[1413] cu afirmațiile sale la adresa evreilor din România.

Tot în p. 195, Iorga este „*pristav* [crainic/ vestitor oficial] al naționalismului sălbatec” și „om pătimaș, fanatic, *zăcaș* [invidios/ răzbunător] la inimă”, care se numește „savant” în mod impropriu.

Și autorul *îi neagă* pe alții acuzându-i de șovinism, de intoleranță, de exclusivism, el făcând același lucru ca să „își apere” etnia.

Pe 11 aprilie 1877 trupele rusești trec Prutul și *minimalizează* autoritățile române[1414]. Pe 15 iunie 1877 armata rusă trecea Dunărea dar e învinsă, de turci, de două ori la Plevna[1415].

În ziua de marți, 19/ 31 iulie 1877, Marele Duce Nicolae îi scrie, în franceză, Domnitorului Carol și cere ajutorul armatei române[1416].

Carol îl lasă să aștepte. Primește încă două telegrame pe 6 și 10 august[1417].

Nicolae *îi cedează* conducerea armatei ruse lui Carol[1418].

1410 Idem, p. 194.
1411 Ibidem.
1412 Ibidem.
1413 Idem, p. 195.
1414 Ibidem.
1415 Idem, p. 196.
1416 Ibidem.
1417 Idem, p. 197.
1418 Idem, p. 198.

Pe 20 august 1877 grosul Armatei române *trece* Dunărea sub ochii domnitorului[1419]. Înainte de aceasta Carol a ținut un scurt cuvânt soldaților, spunându-le, spre final[1420]:

„Faceţi dar, să fâlfâe din nou cu glorie drapelul românesc pe câmpul de bătaie, unde strămoşii noştri au fost, secoli întregi, apărătorii legei şi ai libertăţei.

Pe 30 august 1877: asaltul general asupra Plevnei[1421].

Grivița e cucerită pe 30 august 1877 dar 2.000 de soldați și 40 de ofițeri sunt *omorâți* sau *răniți* în luptă[1422].

Pe 19 februarie 1878, după tratatul de la San Stefano, făcut *fără participarea* României, prin articolul 19, România *pierde*, în favoarea Rusiei, sandjacul [teritoriul] Tulcea și insulele Deltei și Șerpilor[1423].

Îl laudă însă pe P. P. Carp: un om „fără teamă și fără prihană” [1424], care are „curajul convingerei”[1425]. Însă laudele sunt *interesate*. Pentru că Carp militează pentru *cauza* evreilor din România și anume aceea de a dobândi *cetățenie românească*.

76. Despre 5 scrieri ale lui Nicolaus Cusanus

Vom cita din ediția lui Mihnea Moroianu, Ed. Polirom 2008[1426].

Prima scriere: *Dialogus de Deo abscondito duorum, quorum unus gentilis, alius christianus* [Despre Dumnezeul ascuns – dialog între un păgân și un creștin] începe la p. 62.

[1419] Ibidem.
[1420] Idem, p. 199.
[1421] Idem, p. 200.
[1422] Idem, p. 202.
[1423] Idem, p. 211.
[1424] Idem, p. 274.
[1425] Idem, p. 275.
[1426] Nicolaus Cusanus, *Coincidentia oppositorum*, vol. I, ed. bilingvă, studiu introd., trad. și note de Mihnea Moroianu, Ed. Polirom, Iași, 2008, 445 p.

Și discuția începe cu faptul că omul *își închipuie* că știe ceva[1427]. După care creștinul îi spune păgânului că „nu se poate...găsi vreun adevăr în afara adevărului”[1428]. După care îi subliniază faptul că Dumnezeu este „Adevărul de nerostit”[1429] dar și „Unitatea absolută”[1430]. Dumnezeu întrece toată existența[1431] pentru că El este „unicul Început”[1432].

A doua scriere se numește *De querendo Deum* [Despre căutarea lui Dumnezeu] și începe la p. 80. Care e o scrisoare către „un venerabil frate întru Hristos”[1433].

„Per lumen glorie” = „prin lumina slavei”: o sintagmă din prima pagină a scrierii[1434]. Care se referă la slava lui Dumnezeu. După care vorbește despre predica Sfântului Pavel în areopagul Atenei, din care trage concluzia că Pavel a vorbit despre Dumnezeu ca despre Cel care *nu are asemănare* în această lume[1435].

Cusanus afirmă că „numai *în lumina* Lui este prezentă toată cunoașterea noastră, așa încât nu noi suntem cei ce *cunoaștem*, ci mai degrabă Dumnezeu *cunoaște în noi*. Iar atunci când urcăm până la *o cunoaștere* a Lui, deși El ne este *necunoscut*, cauza este că nu ne mișcăm decât *în lumina* Lui, care ni se infiltrează în spirit, așa încât în lumina Lui *ne îndreptăm către* El”[1436].

Rămâne de văzut dacă autorul consideră lumina Lui *necreată*, cum ea este în fapt sau *creată*, așa cum susțin romano-catolicii până azi.

În p. 108 găsim sintagma „intellectualis luminis” [lumina intelectuală]. Dacă înțelege prin asta că lumina dumnezeiască e văzută *cu mintea* atunci spune adevărul. Dar dacă înțelege lumina ca

---

1427 Idem, p. 63.
1428 Idem, p. 65.
1429 Idem, p. 69.
1430 Ibidem.
1431 Ibidem.
1432 Idem, p. 71.
1433 Idem, p. 81.
1434 Ibidem.
1435 Idem, p. 81, 83.
1436 Idem, p. 107.

putere de înțelegere a minții atunci nu se referă la lumina lui Dumnezeu, la slava Lui ci la *rezultatele* înțelegerii minții umane.

Dar din aceeași pagină aflăm rezolvarea: autorul se referă *la lumina dumnezeiască*, pentru că „intelectul nostru [este] *iluminat* de lumina divină [divino lumine] a propriului său Început, în acord cu aptitudinea ei [a luminii] de a se infiltra”[1437]. Însă nu știm *cum consideră* că e lumina dumnezeiască: necreată sau creată.

Pe *Dumnezeul cel necunoscut*, pe Făcătorul lumii, Îl putem cunoaște „decât dacă El *ni se dezvăluie*”[1438]. Și nu putem *să Îl căutăm* pe El dacă El nu ne dă *lumina* Lui[1439].

În p. 119, Dumnezeu e numit drept „Potențialitate absolută” și „Actualitate infinită”. Iar în p. 120 e citat Sfântul Dionisie Areopagitul, cu *Ierarhia îngerească*, fiind numit „ille divinorum altissimus contemplator, Dionisius” [acel foarte înalt văzător al celor dumnezeiești]. În timp ce azi, urmașii lui Cusanus, alături de protestanți, vorbesc despre Sfântul Dionisie ca despre un „pseudo”/ fals autor.

A treia scriere, *De Genesi* [Despre Geneză], ca și prima prezentată aici, e tot *un dialog*. Și începe la p. 128. Dialogul dintre Konrad și Nicolaus (autorul).

Și Konrad afirmă că „acolo...unde este *coincidența* dintre Început și Sfârșit este *necesar* ca și mijlocul *să coincidă*”[1440].

Însă de ce trebuie să fie „necesar” acest lucru, atâta timp cât Dumnezeu e *înțeles revelațional*? De ce autorul *mixează* speculația cu revelația, dacă a afirmat că nu putem ști nimic despre Dumnezeu decât *prin revelație*? Pentru că în revelație, Dumnezeu e mărturisit ca *Începutul* și *Plinirea* lumii dar și ca *Pantocratorul*, ca Cel ce ține toate cele pe care le-a creat. Nu trebuie deci *să presupunem* că

[1437] Idem, p. 108-109.
[1438] Idem, p. 111.
[1439] Ibidem.
[1440] Idem, p. 129.

Dumnezeu e și mijlocul/ cuprinsul, pentru că *știm cu siguranță* acest lucru.

Până la p. 135 autorul a vorbit numai despre *identitatea* și *unicitatea* lui Dumnezeu dar nu și despre *persoanele dumnezeiești*.

În p. 141 Dumnezeu este „Ființa absolută” și „Identicul absolut”. În p. 147 Dumnezeu e „Maximul absolut, Care e inefabil și de neatins”.

În p. 155 amintește faptul că Sfinții Ambrozie, Vasile, Augustin și Ieronim au scris comentarii la *Facerea*. Și că *Facerea* e scrierea Sfântului Moise.

În p. 175 se vorbește prima dată despre Treime, Care „există în însuși Identicul absolut”, unitatea Dumnezeirii *subsumând* la Cusanus trinitatea persoanelor.

A 4-a scriere: *Ydiota de sapientia* [Neștiutorul despre înțelepciune]. Începe la p. 190. Tot scriere dialogică, între *neștiutor* și *orator*.

„Înțelepciunea e cea care *dă gust*”[1441], spune neștiutorul. Iar sufletul e *creat* de Dumnezeu, tocmai de aceea „*ființarea* [sufletului] e *mai conformă* cu Înțelepciunea decât orice alt lucru neintelectual”[1442].

În p. 218-219 Fiul este numit „Egalitatea Unității/ Ființării [Unitatis Equalitas/ Entitatis]”, pe când Sfântul Duh e „Conexiunea ce le unește pe toate [Connexio omnia connectens]”.

În p. 220-221 apare erezia lui *Filioque*: „Conexiunea [Sfântul Duh] purcede de la Unitate și de la Egalitatea Sa [Nexus procedit ab Unitate et Sua Equalitate]”.

A 5-a scriere: *Ydiota de mente* (Neștiutorul despre minte). Dialogică. Începe la p. 258 și dialogul se poartă între *filosof, orator* și *neștiutor*.

Din p. 263 aflăm că „și Platon *picta* din când în când” iar în p. 283 e amintită o afirmație a lui Hermes Trismegistos.

[1441] Idem, p. 203.
[1442] Idem, p. 213.

Cusanus numește aici *mintea* drept „o sămânță divină [divinum semen]”[1443], el ascunzându-se sub chipul idiotului/ a neștiutorului.

Boethius e citat în p. 317. Iar *endelechina* din p. 320 a fost tradusă de Moroianu prin transliterarea cuvântului din limba greacă: *entelehie*[1444].

Intellectibilitatem = intelectibilitate[1445].

Reapare *Filioque* și în p. 368-369, 370-371.

77. 12 Mineie

Mineiul pe septembrie, ediția BOR 1984, este ediția a 5-a. Editat în timpul PFP Iustin și are 388 p.

Mineiul pe octombrie, ed. BOR 1929, este editat la Tipografia Cărților Bisericești, în timpul PFP Miron și reprezintă ediția a 3-a. Rege al României era Mihai I. Cartea are 416 p. *Precuvântarea* cărții e cea din 1846 și este semnată de „Neonil, Arhimandrit și Stareț Sfintelor Mânăstiri Neamțul și Secul, împreună cu tot Soborul”.

Mineiul pe noiembrie, ed. a 3-a, din 1927, a fost tipărit în timpul PFP Miron. Are 488 de pagini și la final avem un desen cu Biserica Domnească din Curtea de Argeș.

Mineiul pe decembrie, ediția a 6-a, a fost tipărit în timpul PFP Teoctist. În 1991, la Ed. IBMBOR și are 519 p.

Mineiul pe ianuarie, fără pagină de titlu, are 516 pagini. Revizuit de Arhiereii Valerian Râmniceanu, Sofronie Craioveanu și Melchisedec Piteșteanu.

Mineiul pe februarie, editat în 1893, are 295 de pagini. A fost corectat, „după textul original”, de Dr. Dragomir Demetrescu, Profesor la Facultatea de Teologie din București. Editat la Tipografia Cărților Bisericești, care a fost fondată în 1882.

Mineiul pe martie, tot din 1893, are tot 295 p.

Mineiul pe aprilie din 1893 are 267 de p.

[1443] Idem, p. 300-301.
[1444] Idem, p. 321.
[1445] Idem, p. 340-341.

Mineiul pe mai din 1893 are 273 de pagini.

Mineiul pe iunie din 1894 are 323 de pagini și a fost „corectat după textul original de către Prea Sânția Sa Gherasim Timuș, Doctor în Teologie [și] Episcop al Eparhieĭ Argeș".

Mineiul pe iulie din 1894 are 375 de pagini și a fost corectat de Dr. Dragomir Demetrescu.

Mineiul pe august din 1894 are 363 de pagini și a fost corectat de către Constantin Erbiceanu, Profesor la Facultatea de Teologie din București. Erbiceanu era la acea dată și „directorul imprimeriei Cărților Bisericești", la care s-au tipărit Mineiele.

78. Potra despre moartea lui Eminescu

În studiul din 1934, dedicat *cauzelor* morții lui Eminescu, George Potra afirma:

„Eminescu *n'a fost sifilitic*. Ideia aceasta s'a născut din doctrina eronată ce profesa o școală germană că paralizia generală este totdeauna o manifestațiune sifilitică, tot așa de neadevărată ca aceea care susține că toate sclerosele cerebro-spinale sunt de origină sifilitică"[1446].

Și în aceeași pagină: „*Adevărata cauză* a maladiei lui Eminescu pare a fi *surmenajul cerebral*, oboseala precoce și intensă a facultăților sale intelectuale"[1447].

79. Amintirile lui Isac Peltz

Din *Predoslovie* aflăm că autorul scrie cartea la mai bine de 50 de ani de activitate literară[1448]. Și a trăit „grave deziluzii" când a întâlnit în persoana câte unui artist „o himalae de egoism"[1449].

[1446] Prof. George Potra, *Mihail Eminescu. Cauzele morții sale. Studiu*, Ed. Librăriei „Cultura poporului", București, 1934, p. 13. Broșura are 16 pagini

[1447] Ibidem.

[1448] I.[sac] Peltz, *Amintiri din viața literară*, Ed. Cartea Românească, București, 1974, p. 5. Cartea are 211 p. și costa 6, 75 de lei la publicare.

[1449] Ibidem.

A scris poezie de la 8-9 ani[1450]. Mergea cu versurile lui Eminescu în buzunar[1451]. Iar lui moș Isaiia, singurul său prieten care avea tangență cu cititul, i-a plăcut până la lacrimi cum i-a recitat *Luceafărul*[1452]. De aceea, în cinstea prieteniei cu el, l-a înfățișat sub un alt nume în romanul său *Calea Văcărești*[1453].

Prof. Georgescu îl impulsionează să scrie poezie[1454]. A învățat de unul singur limba franceză[1455]. Scrie și editează în întregime revista *Îndrumarea*[1456]. Dar ea nu s-a tipărit decât în câteva numere[1457].

Face corectură la *Gazeta ilustrată* condusă de Mihail Papamihalopol[1458].

Pe Alexandru, fiul lui George Coșbuc, mort într-un accident de mașină, poetul îl alinta *Sănducu*[1459]. A murit în timpul unei excursii[1460].

Pe cei care spuneau că Coșbuc nu are „cultură”, dar pe care Ramiro Ortiz îl considera „un erudit, un savant”, autorul îi numește: niște „ismeniți”, niște „invidioși mărunți”, niște „sclifosiți”[1461].

Și tot despre Coșbuc autorul spune că susținea teoria cum că „studiind *zicalele* poporului român izbutim să cunoaștem în ce fel *s-a format* și *dezvoltat* limba”[1462].

Coșbuc *îl prețuia* pe Caragiale[1463] în ciuda faptului că Ion Luca Caragiale nu absolvise o facultate. Cu toate acestea Caragiale a fost *profesor*

1450 Idem, p. 8.
1451 Idem, p. 9.
1452 Idem, p. 10.
1453 Ibidem.
1454 Idem, p. 12.
1455 Ibidem.
1456 Idem, p. 14.
1457 Ibidem.
1458 Idem, p. 15.
1459 Idem, p. 18.
1460 Idem, p. 19.
1461 Ibidem.
1462 Ibidem.
1463 Idem, p. 20.

de Istorie la un liceu din capitală[1464]. Din această postură, Radu D. Rosetti i-a fost *elev* lui Caragiale[1465].

La ziarul *Scena* au colaborat Adrian Maniu și Liviu Rebreanu[1466]. Iar pe Maniu îl caracterizează drept un om cu „o fire ciudată", care scotea câte un chiot când venea la redacție și mergea cu capul gol[1467]. Și ne dă exemplul lui Maiorescu, care, fiind văzut odată cu capul gol pe stradă, fără pălărie, lumea a început să creadă că *a înnebunit*[1468].

Ziarul *Rampa* era condus de Faust Mohr[1469].

Liviu Rebreanu *cunoștea* literatura rusă și era „*un fierbinte admirator* al lui Tolstoi și Dostoievski"[1470].

Garabet Ibrăileanu considera că „arta este *transfigurare* și ficțiunea este câteodată *mai adevărată* decât...realitatea"[1471].

Discută cu Rebreanu la Pitești, care îi spune că succesele literare nu provoacă numai *invidii* și *dușmănii* ci și *crime*. Și că *a fost dat în judecată* de un consătean al său, care i-a cerut *drepturi de autor* pentru romanul *Ion*[1472].

George Cornea l-a acuzat pe Rebreanu că *Pădurea spânzuraților* este *o copie* a povestirii lui, intitulată *Nebunia lumii*[1473].

Pe Camil Petrescu autorul l-a cunoscut în octombrie 1918[1474]. Și Petrescu a scris, ca și el, în ziarul *Scena*[1475].

N. D. Cocea a fost prieten cu Gala Galaction[1476].

1464 Ibidem.
1465 Idem, p. 21.
1466 Idem, p. 22.
1467 Idem, p. 25.
1468 Ibidem.
1469 Idem, p. 26.
1470 Idem, p. 27.
1471 Idem, p. 28.
1472 Ibidem.
1473 Idem, p. 29.
1474 Ibidem.
1475 Idem, p. 30.
1476 Idem, p. 32.

Și în 1933 Cocea a afirmat că „Hitler va transforma Europa într-un *abator uman* dar până la urmă se va prăbuși”[1477].

Iar autorul subliniază „imensa, uriașa, incomensurabila...*capacitate admirativă*”[1478] a lui Cocea.

Pe Gala Galaction, Peltz îl numește „o grădină de om”[1479]. Acasă la Părintele Pișculescu, „Arghezi i-a citit lui Cocea poezii – precum [și] acesta din urmă – (ca și Galaction) i-au citit lui Arghezi din creațiile lor”[1480].

În p. 45, autorul afirmă că „fără poezie viața nu e posibilă”.

Peltz a fost *apreciat* de Topârceanu, care i-a făcut *o recenzie* în revista *Însemnări literare*[1481].

Iar despre Gala Galaction spune că avea o vorbire „sfătoasă, colorată, poetică”[1482].

L-a cunoscut pe Goga[1483] dar și pe Lovinescu[1484]. Iar Lovinescu îi spunea lui Goga *Tavi*[1485].

L-a cunoscut pe Duiliu Zamfirescu cât și pe Delavrancea[1486], pe Pamfil Șeicaru și Cezar Petrescu[1487].

A fost redactor al revistei *Literatorul*, condusă de Alexandru Macedonski[1488], despre care vorbește în termeni ultraelogioși.

Doar Ion Pillat *l-a ajutat* la nevoie pe Macedonski, care a murit pe 24 noiembrie 1920[1489].

În 1919 Lovinescu locuia pe „strada Câmpineanu, nr. 40, deasupra unui depozit de cărți”[1490].

1477 Idem, p. 40.
1478 Idem, p. 43.
1479 Ibidem.
1480 Ibidem.
1481 Idem, p. 45.
1482 Idem, p. 46.
1483 Idem, p. 47.
1484 Idem, p. 48.
1485 Ibidem.
1486 Idem, p. 53.
1487 Idem, p. 60.
1488 Idem, p. 65.
1489 Idem, p. 77-78.

Cunoscându-l pe Lovinescu, autorul și-a dat seama că scepticismul lui s-a născut din *nemulțumirea* la adresa contemporanilor săi. Trebuia să fie ales *academician* din 1930[1491].

Lovinescu primea oaspeți „numai după amiază”[1492]. Și Isac Peltz consideră că Lovinescu a fost „un mare prieten, un admirabil îndrumător, un sprijinitor, un promovator al talentelor, oriunde le-ar fi descoperit”[1493].

La cenaclul *Sburătorul* autorul l-a întâlnit pe Victor Eftimiu[1494]. Rebreanu știa maghiară și germană[1495]. Tot la *Sburătorul* l-a cunoscut și pe Ion Barbu[1496], cu care a petrecut multe nopți, discutând și bând vin[1497].

Ion Barbu mânca banane la cafenea și scria poezie[1498], pe când Arghezi, care venea și el la *Capșa*, îl privea zâmbind[1499].

Însă Arghezi *nu a apreciat* romanul *Ion* al lui Rebreanu și nici poezia lui Barbu[1500].

Liviu Rebreanu a condus la un moment dat *România literară*[1501]. Iar Ion Minulescu a dat numele revistei *Sburătorul*[1502].

Despre Anton Holban spune că era o „figură de o rară distincție”[1503].

Pe Hortensia Papadat-Bengescu a cunoscut-o la *Sburătorul* și despre ea spune că era o „intelectuală rafinată”[1504].

L-a cunoscut și pe Alexandru Davila[1505], și pe Ilarie Voronca[1506], despre ultimul spunând că era „un adevărat *nabab* [magnat] al metaforelor”[1507].

1490 Idem, p. 79.
1491 Ibidem.
1492 Idem, p. 80.
1493 Idem, p. 81.
1494 Ibidem.
1495 Idem, p. 84.
1496 Idem, p. 85.
1497 Idem, p. 86.
1498 Idem, p. 87.
1499 Ibidem.
1500 Ibidem.
1501 Idem, p. 91.
1502 Idem, p. 93.
1503 Ibidem.
1504 Idem, p. 94.
1505 Ibidem.

L-a cunoscut pe Minulescu, care purta la el „o uriașă batistă de mătase”[1508] dar și pe Alexandru Dominic, tot poet[1509], care l-a cunoscut pe Caragiale și a fost *coleg de redacție*, la *Timpul*, cu Eminescu[1510].

L-a cunoscut și pe Ion Petrovici, care a fost *student* al lui Maiorescu[1511]. Despre Petrovici afirmă că avea „vocația prieteniei”[1512].

Lovinescu nu a vrut *să-și traducă* opera în altă limbă[1513]. Iar autorul l-a dus acasă la Lovinescu pe Panait Istrati și i l-a prezentat, Lovinescu fiind „încântat”[1514] de el. Dar și Istrati a fost *entuziasmat*[1515] de Lovinescu.

Lovinescu a ținut un jurnal „cu deosebită grijă”[1516]. În 1928, la *Sburătorul*, Peltz și-a citit romanul *Viața cu haz și fără a numitului Stan* în 10 ședințe literare[1517].

Lovinescu invita la masă pe câte un participant la ședințele *Sburătorului* și autorul a fost invitat și el[1518].

A fost redactor la *Adevărul*, *Dimineața*, *Lupta*, funcție datorită căreia participa la ședințele parlamentare[1519].

„Deputatul *vorbăgoală*”[1520].

Romanul despre insignifiantul *Stan* l-a scris în mai mult de 4 ani și a apărut în 1929[1521].

Editorul Benvenisti, proprietarul editurii *Alcalay*, a cerut să fie înmormântat împreună cu

---

1506 Idem, p. 97.
1507 Ibidem.
1508 Idem, p. 99.
1509 Idem, p. 101.
1510 Idem, p. 102.
1511 Ibidem.
1512 Idem, p. 103.
1513 Idem, p. 104.
1514 Idem, p. 106-107.
1515 Idem, p. 107.
1516 Ibidem.
1517 Idem, p. 108.
1518 Ibidem.
1519 Ibidem.
1520 Idem, p. 109.
1521 Ibidem.

cărțile lui Lovinescu, de la care a primit dedicații elogioase și familia i-a respectat dorința[1522].

Și autorul credea, pe drept, că „orice artist autentic este *un admirativ*”[1523].

L-a cunoscut și pe Ionel Teodoreanu, care și-a explicat, la cercul literar *Libertatea,* modul cum crea[1524]. Din confesiunile sale, Peltz a dedus că Teodoreanu „nu scria ușor”[1525] și că „tot ce scria constituia rodul unor meditații”[1526]. Pentru că el avea nevoie de „un lung travaliu introspecționist”[1527].

Peltz se baza pe *observații directe* ale oamenilor în romanele sale[1528].

Însă, pe baza propriei mele experiențe scriitoricești, eu știu că romanul, nuvela, teatru îmbină introspecția cu observațiile directe, cu aprofundările de tot felul dar scrierea e și *un neașteptat continuu*.

Pentru că nu scriem doar *ce vrem,* ce ne *planificăm* să scriem, ci ajungem să scriem lucruri despre care nu ne-am fi *așteptat* să scriem în opera ca atare.

De aceea scrisul e aprofundare, e observație, e scriere de sine, e cunoaștere de sine dar și noutate, surpriză, luminare de la Dumnezeu.

„Lumea de cheflii”[1529], de petrecăreți.

Și-a *distrus* primele două variante ale romanului *Horoscop*[1530]. În 1931 a scris a treia variantă a romanului și a publicat-o în 1932[1531].

Și *Horoscop* a pornit de la realitatea unei femei, care lucra într-un cabaret din Galați și care și-a crescut singură și în mod decent băiatul, care nu și-

---

[1522] Idem, p. 110.
[1523] Idem, p. 111.
[1524] Idem, p. 112.
[1525] Ibidem.
[1526] Ibidem.
[1527] Ibidem.
[1528] Idem, p. 113.
[1529] Ibidem.
[1530] Idem, p. 114.
[1531] Ibidem.

a cunoscut niciodată tatăl[1532]. Autorul l-a cunoscut și pe băiat, i-a dat romanul cu dedicație și a ținut, un timp, legătura cu el[1533].

De la un alt caz real, al unei femei cu un defect congenital, din pricina căruia nu s-a putut căsători, Peltz a scris romanul *Amor încuiat*[1534].

Revista *Flacăra*, condusă de Constantin Banu, era *citită* de 30.000 de oameni[1535]. Asta însemnând ori că apărea într-un tiraj de 30.000 de exemplare ori, mai degrabă, erau 30.000 de oameni *abonați* la ea.

Amor încuiat a apărut la editura *Vremea*[1536].

Iar autorul credea, ca și Camil Petrescu, că în spatele unei cărți e *multă muncă* și nu doar *inspirație*[1537].

De la Camil Petrescu, Peltz a aflat că Matei Caragiale „a scris mult, a șters, a distrus. De publicat a publicat puțin"[1538].

Amor încuiat a fost scris *cu mare migală* și *l-a rescris de 4 ori* până l-a publicat[1539].

Vremea a devenit o revistă *legionară* când la conducerea ei a venit Constantin Donescu[1540]. În acea vreme Peltz lucra la romanul *Calea Văcărești*[1541]. Și George Călinescu i-a publicat un capitol din romanul în lucru în revista pe care el o conducea și anume în *Viața românească*[1542].

Călinescu „avea faima unui *capricios* care, datorită unei excesive mobilități spirituale, era câteodată *inconsecvent*"[1543]. Însă autorul consideră că răzgândirile lui erau *normale* și că G. Călinescu,

---

[1532] Ibidem.
[1533] Idem, p. 115.
[1534] Ibidem.
[1535] Idem, p. 116.
[1536] Ibidem.
[1537] Idem, p. 116.
[1538] Ibidem.
[1539] Ibidem.
[1540] Idem, p. 117.
[1541] Ibidem.
[1542] Ibidem.
[1543] Idem, p. 118.

în exprimările sale critice, „era foarte fidel cu sine însuși”[1544].

Romanul *Calea Văcărești* l-a terminat în 1931 și l-a editat la *Cultura Națională*, condusă de Alexandru Rosetti, în noiembrie 1933[1545]. Și aici a pornit de la persoane reale[1546].

Romanul *Foc în Hanul cu tei* l-a scris în mai puțin de un an de zile și l-a publicat în 1934, la editura *Adevărul*[1547].

Pe Sadoveanu l-a cunoscut la Iași[1548]. Și Sadoveanu i-a spus că Alexandru Odobescu era „un vânător pasionat și mâncău și băutor rafinat”[1549].

Sadoveanu „a dat prima oară ochii cu vânatul” pe la 13-14 ani, „pe meleagurile Siretului sau ale Cotului Borocului”[1550], prinzând prima oară *un iepure*[1551]. Și era prieten cu Topârceanu și cu Demostene Botez[1552].

Pe Minulescu l-a cunoscut la cafeneaua *Capșa*[1553]. Cu Tonitza era prieten și „adesea făceam câte *un popas* la vreo cârciumă de cartier”[1554].

Despre cât *de mare* a fost Caragiale și ca *actor*[1555]. Și Nottara spunea despre Caragiale că era *un sentimental*[1556].

Discuțiile la *Capșa* dintre Arghezi și Cocea[1557]. Și Arghezi, „domol, *zvârlea* câte-o frază care infirma sau confirma pe fugosul său prieten de-o viață întreagă”[1558].

Cocea îi spunea lui Arghezi *Theo* iar el lui Cocea *Nicu*[1559].

1544 Ibidem.
1545 Idem, p. 118-119.
1546 Idem, p. 119.
1547 Idem, p. 120.
1548 Ibidem.
1549 Ibidem.
1550 Ibidem.
1551 Idem, p. 121.
1552 Ibidem.
1553 Idem, p. 128.
1554 Idem, p. 137.
1555 Idem, p. 140.
1556 Ibidem.
1557 Idem, p. 147.
1558 Ibidem.
1559 Ibidem.

Peltz îl considera *poet de geniu* pe Ion Barbu[1560].

Autorul a fost prieten și cu Zaharia Stancu[1561]. Și pe care îl descrie astfel: „înalt, de o rară frumusețe bărbătească, adunând în ochii săi albaștri imaginea unică a cerului Patriei și toată bogăția de culori a plaiurilor natale, purtând subsuoară un caiet doldora de metafore. Spre deosebire de atâția, Zaharia Stancu n-a practicat niciodată bârfa, n-a cunoscut invidia, dușmănia. De când îl știu, a rămas același artist, pe vecie cununat cu Poezia; același inimos camarad...”[1562].

Topârceanu *l-a prețuit* pe Rebreanu dar l-a recenzat cu unele *rezerve*[1563]. Despre Arghezi a spus că are „scăpărări geniale”, a prețuit-o pe Otilia Cazimir și a publicat-o pe Hortensia Papadat-Bengescu[1564]. Topârceanu a fost „un dușman al războiului” și a murit la 51 de ani[1565].

Scriitorii *cu talent* pe care „timpul i-a înmormântat”[1566].

Ion Vinea *refuza* să își publice poemele într-un volum[1567].

„Venea *la o tacla* și la o cafea”[1568].

Și despre Ion Vinea autorul spune: „rareori mi-a fost dat să întâlnesc un scriitor în aparență *atât de indiferent* cu opera sa cum a fost el”[1569].

Pe Topârceanu, Peltz l-a cunoscut prin intermediul lui Eugen Todie[1570].

Despre Tudor Mușatescu autorul spune că a fost „*un bonom*. Era inimos, generos, gata oricând să

[1560] Idem, p. 148.
[1561] Idem, p. 149.
[1562] Ibidem.
[1563] Ibidem.
[1564] Idem, p. 151.
[1565] Ibidem.
[1566] Idem, p. 155.
[1567] Idem, p. 158.
[1568] Ibidem.
[1569] Ibidem.
[1570] Idem, p. 160.

răspundă cu fapta celui care îi solicita sprijinul. Pe omul în impas înțelegea *să-l ajute* materialmente și moralmente, după împrejurări și în măsura posibilităților sale. De refuzat, însă, *nu refuza pe nimeni*”[1571].

Deși toți îl vedeau ca pe *un comic*, Mușatescu *plângea adesea* și era *foarte sensibil* la suferința semenului său[1572].

Peltz credea că Caragiale *l-ar fi plăcut* pe Sică Alexandrescu[1573].

Scarlat Callimachi avea „toate trăsăturile de caracter care definesc *omenia*”[1574].

L-a cunoscut și pe Solomon Segal, cel care i-a tradus *în idiș* pe Enăchiță Văcărescu, Grigore Alexandrescu, Alecsandri, Bolintineanu, Heliade Rădulescu, Eminescu, Arghezi, Vlahuță, Iosif, Blaga, Topârceanu, Pillat, Goga etc.[1575].

În cartea sa, *Israel însângerat*, apărută în 1945, Peltz a dat mărturie despre „sinistra, oribila, cumplita *barbarie legionară*” [1576] din România.

„Multe scene pe care le-am povestit sunt reale. Eu și membrii familiei mele, de pildă, am cunoscut teroarea *brutelor* legionare. Casa mi-a fost devastată în noaptea de 22 spre 23 ianuarie 1941, manuscrisele arse, cărțile distruse, scrisorile furate. Aveam o scrisoare a lui Alexandru Macedonski, două ale lui E. Lovinescu, trei sau patru ale editorului M. Benvenisti etc.”[1577].

L-a cunoscut și pe Nicolae Iorga[1578]. Și lui Iorga nu i-a plăcut faptul că *a fost comparat* cu Titulescu[1579].

Pe Take Ionescu autorul l-a cunoscut în 1921[1580].

[1571] Idem, p. 161.
[1572] Idem, p. 161-162.
[1573] Idem, p. 162.
[1574] Idem, p. 163.
[1575] Idem, p. 164.
[1576] Idem, p. 165.
[1577] Ibidem.
[1578] Idem, p. 167.
[1579] Ibidem.

Dar și pe Damian Stănoiu, despre care se miră cum de s-a făcut *monah*[1581].

Eugen Ionescu a debutat în revista *Zodiac*[1582].

În p. 181 vorbește despre Perpessicius la modul laudativ: rațiunea sa de a exista a fost „sprijinirea literaturii" și opera sa de actualizare a lui Eminescu o considera „uriașă, monumentală".

Perpessicius l-a avut drept *naș literar* pe Gala Galaction despre care vorbea cu entuziasm[1583].

Pe Cincinat Pavelescu autorul l-a cunoscut prin anii 1919-1920[1584]. Tonitza îi vorbea entuziast despre Vasile Pârvan[1585].

Prin ziaristul A. Nora, Peltz l-a cunoscut pe Pârvan[1586]. A fost prieten și cu Ion Slavici[1587]. În 1927 a făcut o excursie pe Dunăre împreună cu Mircea Eliade și cu Păstorescu (?)[1588].

L-a cunoscut pe Mircea Eliade pe când acela avea 21 de ani[1589]. Pe Mihail Sebastian autorul l-a cunoscut la București, în casa avocatului Sașa Roman[1590].

Și pe Sebastian l-a ajutat să studieze la Paris profesorul G. G. Mironescu, care i-a dat bani[1591]. Mironescu a fost de mai multe ori ministru, odată prim-ministru și „era ginerele bogatului fabricant de bere Bragadiru"[1592].

Mihail Sebastian iubea literaturile franceză și engleză și îi admira, în mod special, pe Proust și pe Balzac[1593].

80. Din celula lui Petru Groza

[1580] Idem, p. 172.
[1581] Idem, p. 175.
[1582] Idem, p. 179.
[1583] Idem, p. 181.
[1584] Idem, p. 183.
[1585] Idem, p. 185.
[1586] Idem, p. 186.
[1587] Idem, p. 197.
[1588] Idem, p. 199.
[1589] Idem, p. 200.
[1590] Ibidem.
[1591] Ibidem.
[1592] Ibidem.
[1593] Idem, p. 201.

Însemnările sale din iarna lui 1943-1944 au fost publicate în aprilie 1945[1594] și au un mottou biblic: „Lux in tenebris lucet...”[1595].

Prima însemnare e din 12 decembrie 1943 și se numește „Prima încleștare”[1596]. E la Deva și „afară viscolește”[1597].

„Fericirea omenească are adâncimi nebănuite, dar care pot fi oricând *tulburate* de umbre și tristeți neprevăzute”[1598]. Iar cârmuitorii de la acea dată ai României erau „meschini, aroganți și abuzivi”[1599].

Pe 13 decembrie 1943 scrie de la București și capitala i se pare că „zumzăe, ca un stup uriaș, de traiu bun și abundență”[1600].

Bucureștenii formează „o lume setoasă de plăceri”[1601]. Însă, pe când „cucoanele etalează costume și briliante reprezentând averi fabuloase”[1602], „salariile sunt *de râs*. Dintr’un asemenea salariu nu se poate acoperi nici costul unei *perechi de ghete*”[1603].

Centralizarea administrativă era un haos[1604]. Tocmai de aceea era *înțelenită* la București „buruiana bacșișului și a mituirilor, buruiană care a crescut cât un plop”[1605].

Își dă seama că va fi arestat[1606]. „Zi de zi aștept să fiu arestat. Uneori, cercul de agenți, care mă urmăresc cu încăpățânare, se strânge atât de aproape, încât înclin să mă ofer, – dar imediat după aceea ei îl lărgesc din nou”[1607].

La Brașov, în drum spre Deva, niște ceferiști îl anunță că vor să îl aresteze[1608]. La Simeria, alții, îl anunță că i se pregătește ceva în gară la Deva[1609].

[1594] Dr. Petru Groza, *În umbra celulei. Malmaison, 1943-1944 Iarna*, Ed. „Cartea rusă”, București, 1945, 314 p.
[1595] Idem, p. 6.
[1596] Idem, p. 7.
[1597] Ibidem.
[1598] Idem, p. 8.
[1599] Ibidem.
[1600] Idem, p. 11.
[1601] Ibidem.
[1602] Ibidem.
[1603] Ibidem.
[1604] Idem, p. 12.
[1605] Ibidem.
[1606] Idem, p. 14.
[1607] Idem, p. 15.
[1608] Idem, p. 17.

Și la Deva, așa după cum fusese atenționat, a fost preluat de chestorul Albu în trăsura lui[1610]. E percheziționat acasă, în prezența soției și a copiilor. Și sub escortă e readus la București tot cu trenul[1611].

Pe 17 decembrie 1943 e dus la sediul Siguranței generale[1612]. E ținut câteva ore în picioare fără ca nimeni să-i spună vreun cuvânt[1613].

Locul unde era ținut: „sinistrul laborator inchizitorial din bulevardul Pache Protopopescu, nr. 2"[1614]. Iar camerele de anchetă erau „luminate mistic de becuri minuscule"[1615].

Apare Tănăsescu: un comisar „lat în umeri, corpolent, cu mustăți negre, cu ochii umbriți de streașina unor sprâncene stufoase"[1616].

E dus în fața propriului dosar[1617], clădit „cu multă dibăcie orientală"[1618]. Anchetatorul său: inspectorul Tăflaru[1619], alături de un avocat „de pe la Caracal"[1620].

Tăflaru, de la prima întrebare jignitoare, devine „șoarece"[1621]. Apare tânărul *uscățiv,* cu *șiretenie* în privire[1622].

E anunțat că a doua zi va fi anchetat de generalul Diaconescu, și a fost dus, supravegheat de agenți, ca să doarmă la hotelul său obișnuit, la Athenée Palace[1623].

Despre Hristos și vindecarea orbului[1624].

Începe ancheta și se ajunge la clipa „fatală"[1625]. Colonelului Băleanu „ochii îi lucesc de patimă sub ochelarii tari"[1626].

1609 Ibidem.
1610 Idem, p. 17-18.
1611 Idem, p. 18.
1612 Idem, p. 19.
1613 Idem, p. 20.
1614 Idem, p. 21.
1615 Ibidem.
1616 Idem, p. 22.
1617 Ibidem.
1618 Idem, p. 23.
1619 Ibidem.
1620 Ibidem.
1621 Idem, p. 24.
1622 Idem, p. 28.
1623 Idem, p. 28-29.
1624 Idem, p. 32.
1625 Idem, p. 39.

Este eliberat[1627]. Face Crăciunul la Băița și apoi revine la Deva cu familia[1628]. Însă, pe drum, e arestat din nou[1629].

La Brașov, Iuliu Maniu îi spune: „sânge rece și eleganță”[1630]. În p. 49, Corneliu Zelea Codreanu e „pasărea răpitoare” pe care „lumea îl credea leopard”. Iar legionarii, pentru moartea „Căpitanului”, s-au răzbunat pe Nicolae Iorga, „al cărui cadavru oribil mutilat a fost aruncat într’un șanț de pe marginea unui drum al țării”[1631].

Groza e dus în același loc[1632]. Foame și sete pentru câteva zile[1633]. Ajunge în celulă[1634]. Care era „îngustă de doi metri, lungă de trei, cu o ferestruică cu gratii de-asupra ușii”[1635].

Lângă el erau închiși Prof. Gheorghe Micle și Miron Belea[1636]. Îl întâlnește și pe Conf. Vlădescu-Răcoasa[1637].

Un gardian îi pune lumină în celulă și îi aduce hârtie și toc de scris[1638]. Iar Groza cugetă la „*retragerea* în pustiu a profeților și a schimnicilor”[1639] și înțelege că rolul acestei retrageri este „pentru a avea *perspectiva cuvenită*, fără de care nu s’ar fi putut ridica nici când la *înălțimea* misiunii lor”[1640].

Primește un pahar de șampanie de la polonezii închiși lângă el. De revelion[1641]. Primește și o altă celulă[1642].

[1626] Idem, p. 43.
[1627] Ibidem.
[1628] Idem, p. 45.
[1629] Idem, p. 46.
[1630] Ibidem.
[1631] Idem, p. 51.
[1632] Idem, p. 53.
[1633] Idem, p. 78.
[1634] Idem, p. 80.
[1635] Ibidem.
[1636] Idem, p. 88.
[1637] Idem, p. 91.
[1638] Idem, p. 93-94.
[1639] Idem, p. 94-95.
[1640] Idem, p. 95.
[1641] Idem, p. 96.
[1642] Idem, p. 99.

E dus la ministrul de Interne pe 3 ianuarie 1944[1643]. Adică la generalul Popescu, după ce generalul îl primise în audiență pe Arhim. Galaction Gordun[1644]. Iar generalul Popescu îi amintește lui Groza că a fost *prieten bun* cu tatăl său[1645].

Polonezii închiși lângă el, dimineața, îi trimit câte o cafea sau câte un ceai[1646]. Patul e tare și doarme cu întreruperi[1647].

Pe 5 ianuarie 1944 iese, pentru prima dată, și în curtea închisorii[1648]. Sașa Roman, secretarul lui Titulescu, era vecinul lui de celulă, cu care reușește să vorbească[1649].

Pe 7 ianuarie 1944 își notează faptul că alături de el este închisă soția unui avocat din Chișinău, împreună cu copilul ei de 4-5 ani[1650].

Pe 9 ianuarie 1944 aude clopotele unei Biserici din apropierea închisorii[1651]. Și își amintește că „pe frontispiciul altarului Bisericii" din satul său, din Băcia, „stă scris: „Iubiți-vă unul pe altul, după cum Eu v'am iubit pe voi""[1652].

Pe 10 ianuarie 1944 e servit în celulă de bucătăreasa închisorii, de Natalia Bot[1653].

Centurile de castitate de la Cluny[1654].

Și pe 11 ianuarie 1944 e dus din nou la generalul Popescu[1655]. Primește de acasă, de la fiica lui, Mia, un pachet. Pe 15 ianuarie 1944[1656].

Lupta cu deznădejdea[1657].

I se iau amprentele și acest lucru *îl revoltă*[1658]. Pentru că a trăit o umilință care *l-a izolat*[1659].

[1643] Idem, p. 101.
[1644] Idem, p. 103.
[1645] Ibidem.
[1646] Idem, p. 109.
[1647] Idem, p. 112.
[1648] Idem, p. 113.
[1649] Idem, p. 117.
[1650] Idem, p. 125.
[1651] Idem, p. 129.
[1652] Idem, p. 130.
[1653] Idem, p. 131.
[1654] Idem, p. 133.
[1655] Idem, p. 137.
[1656] Idem, p. 176.
[1657] Idem, p. 182.
[1658] Idem, p. 203.
[1659] Idem, p. 204.

Un polonez închis împreună cu el, Tulatzko, îi spune că Ciprian Porumbescu e *de origine poloneză*. S-a născut cu numele *Golebronzky* și apoi și l-a schimbat în *Porumbescu*[1660].

În p. 216, autorul spune că Petöfi era *sârb ortodox* și s-a născut cu numele *Petrovici*.

Despre scriitura plină de experiențe dureroase[1661]. Iar când *ieși* din închisoare trebuie *să te obișnuiești* cu libertatea[1662].

În p. 238, Groza mărturisește că a fost *prieten* cu PS Grigore Comșa, care murise între timp. Și pe care îl caracterizează ca fiind „un om sociabil, cult, cu multă vervă”[1663].

În 1927 a fost în convoiul care a însoțit-o pe regina Maria la gară, la plecarea ei în America[1664].

După o interpretare subiectivistă la episodul convertirii Sfântului Zaheu, scrie rândurile: „Viața este *o monedă cu două fețe*. Una materială și una spirituală. Cine exagerează într’o parte, în dauna celeilalte, *își dezechilibrează* viața”[1665].

În p. 270: „Horia, *țăranul de cremene* din munții Apuseni, întruchipa *revolta* semenilor săi față de nobilimea de origine mixtă, în mare parte de origine românească pe aceste meleaguri, care beneficia din plin de sistemul exploatării feudale”.

Lui Groza *i se cere* eliberarea[1666]. Pe 29 ianuarie 1944 e din nou audiat[1667]. Și în p. 309 este eliberat. Fără nicio explicație...

Se întoarce la hotel și i se face o surpriză de către angajații hotelului: îi servesc o masă *la pat*[1668].

În primele înghițituri s-au amestecat și „câteva lacrimi” și a adormit visând că toți oamenii sunt *liberi*[1669].

[1660] Idem, p. 215.
[1661] Idem, p. 217.
[1662] Idem, p. 232.
[1663] Idem, p. 238.
[1664] Idem, p. 240.
[1665] Idem, p. 254.
[1666] Idem, p. 294.
[1667] Idem, p. 303.
[1668] Idem, p. 313.

81. Ospătarul de la *Caru' cu bere*

Ion Dulgheru[1670] își începe amintirile despre *Caru' cu bere*[1671] din București spunând că această crâșmă este „o corabie plină de amintiri"[1672]. Pentru că pe aici au trecut și Caragiale, Coșbuc, Goga, Sadoveanu...[1673].

A fost construită în 1879, în hanul Zlătari[1674] și la început era o mică berărie a lui Niculai Mircea din Ardeal[1675].

Între anii 1924-1928 a apărut și partea din față a localului și au început să se servească crenvurști cu hrean, frankfurteri (asemănători cârnaților noștri), ridiche neagră, quarghel cu unt (un sortiment de brânză), salată de boeuf, patricieni fără garnitură și bere fără acid[1676].

Într-o etapă ulterioară s-au introdus în meniu friptura rece de porc, diferite sortimente de sardele, șunca, salamul de Sibiu și mușchiul țigănesc[1677].

Prin anii 1938-1939 localul avea și ospătari de 75 de ani. Și aceștia erau angajații firmei de câte 50-60 de ani, autorul dând 3 nume de astfel de oameni care au muncit toată viața numai aici: Cornea, State și Kaizer[1678].

Munca *cinstită*: deviza casei[1679].

„Bateria mică" = o litră cu vin și-un pahar cu sifon iar „pâinea de la primărie" era mâncarea ce nu era plătită[1680].

Țapul la halbă sau *șniturile*[1681].

[1669] Idem, p. 314.

[1670] Ion Dulgheru, *Din însemnările unui ospătar*, Ed. pentru literatură, București, 1969, 124 p. Cartea costa 2, 50 de lei la publicare.

[1671] A se vedea restaurantul în forma de astăzi: http://www.carucubere.ro/ro/homepage.

[1672] Ion Dulgheru, *Din însemnările unui ospătar*, op. cit., p. 5.

[1673] Ibidem.

[1674] Idem, p. 7.

[1675] Idem, p. 8.

[1676] Ibidem.

[1677] Idem, p. 9.

[1678] Idem, p. 10.

[1679] Idem, p. 12.

[1680] Idem, p. 13.

Moş Kaizer l-a cunoscut pe Eminescu[1682]. Iar friptura „bună” e aceea care e însoţită de un cuţit ascuţit *brici*[1683]. Lucru la care subscriu...

Bucătăreasa Jojica[1684].

Autorul îi servea *şvarţul* [cafea neagră fină şi filtrată] lui Sadoveanu[1685]. Constantin Tănase îşi sărbătorea sfârşitul stagiunii de vară în acest restaurant[1686]. Şi aici concerta în fiecare seară Grigoraş Dinicu[1687].

82. Din istoria limbii române

„Limba scrierilor lui Ion Heliade Rădulescu prezintă caracteristicile limbii vorbite în Muntenia”[1688]. Iar în ceea ce priveşte „adaptarea neologismelor”[1689] în opera lui Heliade, la el se găseşte un număr mai mare de neologisme „decât la oricare dintre contemporanii săi”[1690].

Astfel, el foloseşte pe epohă [epocă], haracter [caracter], mehanism [mecanism], soţietate [societate], speţial [special], viţiu [viciu], loghică [logică][1691]. Dar şi pe compoziţie, derivaţie, erudiţie, observaţie, versificaţie, arhaic, concert, conjugal, elegant, facilitate, generaţie, manieră, onoare, primitive, portofoliu, prudent, religiozitate, sardonic, stridente, sublimitate, concerturi [concerte], misteruri [mistere], esperienţă [experienţă], esceptii [excepţii][1692].

Heliade a renunţat la un moment dat la forma *literal* pentru *literar*[1693]. Folosea şi forma *prejudiţele* [prejudecăţile] cât şi forma *prejudecată*[1694].

1681 Ibidem.
1682 Idem, p. 16.
1683 Idem, p. 42.
1684 Idem, p. 43.
1685 Idem, p. 57.
1686 Idem, p. 58.
1687 Idem, p. 60.
1688 Acad. Al. Rosetti şi Ion Gheţie, *Limba şi stilul lui Ion Heliade Rădulescu*, în *Studii de istoria limbii române literare. Secolul al XIX-lea*, vol. 2, Ed. pentru literatură, Bucureşti, 1969, p. 9. Cartea are 617 p.
1689 Idem, p. 20.
1690 Ibidem.
1691 Ibidem.
1692 Idem, p. 22, 21.
1693 Idem, p. 23.
1694 Ibidem.

Româna lui Heliade a fost puternic influențată de limba italiană[1695]. Câteva exemple în p. 27-28: adorn [ornat, împodobit], angel [înger], laboare [muncă], mendica [a cerși], plumba [a cădea cu repeziciune de la o mare înălțime], risorge [a învia], sdat [leneș], sorginte [izvor], stanță [cameră], svola [a pluti în aer, a zbura], vintulă [evantai].

Termeni populari și regionali folosiți de Heliade: oră, nu-ș'ce, bată-l crucea!, leicuță, spurcatul, surato, blesdit [holbat, mărit][1696], crosnie [sarcină de lemne], dalcauc [om de nimic], întortoiat [cu multe cotituri], lemn [copac, arbore], surda [de geaba], triște [soartă, destin, ursită], țorțoale [podoabe, zorzoane], volbora [amestec][1697].

Constantin Negruzzi reprezintă graiul moldovenesc[1698]. Și el l-a folosit pe *meșteșugoase* într-o scriere a lui[1699].

În nuvela *Alexandru Lăpușneanu*, Negruzzi folosește neologisme ca intrigant, planul, caracter, comploturi, influința [influența], pretexte, contribuții, meditează, crepusculului, convulsii[1700].

Într-o scriere din 1857 autorul folosește expresia: *suntem în risc*[1701].

El a folosit și următoarele neologisme: epoha [epoca], dignitatea [demnitatea], romanț [roman, carte], canțelaria [cancelaria], caprițioasă [capricioasă], societății, pațient [pacient], preferanț [preferat], contradanț [contradans], provedința [providența][1702].

Folosește și pronumele nehotărât *fiiștecare*/ *fieștecare* [fiecare], formele scurte ale verbului *a vrea* [nu voi; voi s-o tai][1703], folosește persoana a 3-a plural pentru 3 singular, ca în construcția veche [*au*

[1695] Idem, p. 24.
[1696] Idem, p. 28.
[1697] Idem, p. 29.
[1698] Paula Diaconescu, *Limba și stilul lui Constantin Negruzzi*, în *Studii de istoria limbii române literare. Secolul al XIX-lea*, vol. 2, Ed. pentru literatură, București, 1969, p. 42.
[1699] Idem, p. 43.
[1700] Idem, p. 44.
[1701] Ibidem.
[1702] Idem, p. 49.
[1703] Idem, p. 53.

zis Domnul; masa aceasta *au fost* mai veselă; *au venit* vremea][1704].

La el găsim și calcuri franțuzești: ea *iubea a cultiva* florile; o să fac o tristă figură; e în bună companie; îndoit câștigați; *dulcețile* unei căsătorii potrivite; *atribuind* știința mea *la* vrednicia învățătorului[1705].

Dar și elemente ale limbii vorbite: aciuare [adăpost], cârtea, curmă [încetă] vorba, clătind [clătinând], degrabă, zăbavă [popas, tragere de vreme], bârlog, curmând, pojarul [incendiu], laviță, ticăitul, râsipuri [ruine], cătinel [încetinel, domol], sta roată, balercă [butoiaș], vorbe chisnovate [pline de înțelepciune glumeață/ umoristică], cațaveică [scurteică], ciocălăi de cucuruzi [știuleți de porumbi], deșănțat [necuviincios], hrubă [gaură subterană], iarmaroc [târg cu dată fixă, bâlci], rufos [zdrențăros], rânchezând [nechezând], strai [haină, suman][1706].

O altă serie de neologisme întrebuințate de Negruzzi: flegmatic, diafană, reverie, bravul, demoralizați, infami, mina [figura, fața], egoismului, amor, galant, amorez, parfuma, salonul de conversație, ruletă, promenadă, abuz, abuzivă, contemplație, curiozitate, compătimire, edificiul efemer, efect, familiaritate, figurau, imaginație, inflamație, ovală, supremație, voiaj, semisomn voluptos, găzduire, ospitalitate, onor [onoare][1707].

83. Ce însemna *Cosmografie* la sfârșitul secolului al 19-lea

Cursul de *Cosmografie* al lui Nicolae Culianu (1832-1915), publicat la Iași în 1895, are 371 de pagini[1708]. Iar autorul, atunci când și-a publicat cursul, era profesor la Facultatea de Științe din Iași

---

[1704] Ibidem.
[1705] Idem, p. 60.
[1706] Idem, p. 63.
[1707] Idem, p. 68.
[1708] N.[icolae] Culianu, *Cursŭ de Cosmografie pentru usulŭ scoalelor secundare*, Ed. Tipografia Națională, Iași, 1895, 371 p.

și la Institutele-Unite, plus *membru corespondent* al Academiei Române[1709].

Cursul e împărțit în 5 cărți. Prima carte se ocupă de *stele*, a doua studiază *pământul*, a 3-a *soarele*, a 4-a *luna* iar a 5-a: *planetele*[1710].

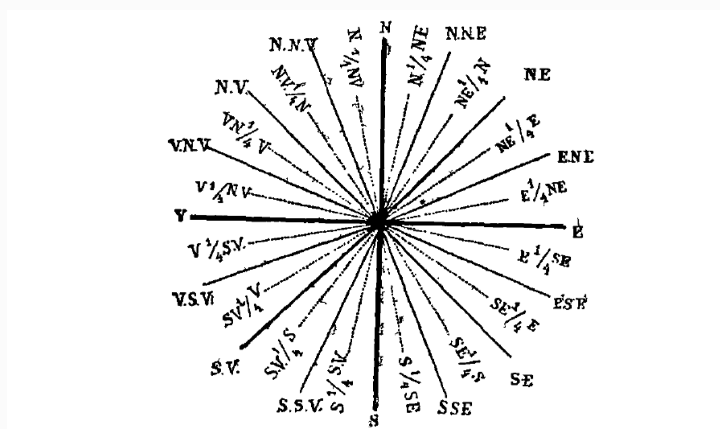
În pagina a 3-a, Cosmografia e definită de Culianu drept știința care se ocupă cu *studiul descriptiv* al aștrilor, pentru a le determina forma, mărimea, depărtarea dintre ele și diferitele fenomene care se petrec cu aștrii și care pot fi observate de pe pământ.

Pentru a fi studiate corpurile cerești se apelează la „*lunete* sau *ochiene* [ocheane] *astronomice*”[1711]. Și e prezentată compoziția ocheanului astronomic.

În fig. 3 sunt prezentate *Ursa mică* și *Ursa mare* așa cum pot fi observate ele cu ochiul liber[1712].

Despre „distanța unghiulară”[1713], „distanța zenitală”[1714], „legile mișcarei [mișcării] diurne”[1715], „punctele cardinale [și] rosa vênturilor [vânturilor]”[1716].

Iar aceasta e *roza vânturilor*[1717]:

[1709] Idem, Pagina de titlu.
[1710] Idem, p. 369-371.
[1711] Idem, p. 3.
[1712] Idem, p. 7.
[1713] Idem, p. 8.
[1714] Idem, p. 11.
[1715] Idem, p. 13.
[1716] Idem, p. 20.
[1717] Ibidem.

Din p. 29 se începe discuția asupra „coordinatelor orare”. *O zi siderală* are 86.400 de secunde siderale[1718]. Iar în p. 48, autorul împarte stelele după gradul lor de luminozitate.

În urma unui calcul complex, Culianu ajunge la concluzia că ar exista 43 de milioane de stele[1719].

Studiul asupra pământului începe la p. 70. Și pământul, privit în aspectul său general, are forma *unei sfere*[1720].

În nota *, de la p. 73, autorul cunoștea faptul că muntele Gaurisankar, din Hymalaya, este *cel mai înalt munte* al pământului și că el are o înălțime de 8.840 de metri.

Pământul e *izolat* în spațiu[1721], aidoma tuturor celorlalte corpuri cerești[1722].

Ce este *longitudinea*[1723]. *Latitudinea* geografică[1724]. Discuția despre „zonele terestre” începe la p. 89.

Masa de aer care *înconjoară* pământul se numește *atmosferă terestră*[1725]. Și ea este compusă din *șiruri de straturi sferice* și *concentrice* cu suprafața globului terestru[1726].

Discuția despre *soare* începe la p. 144. Și e una științifică, cu tot felul de măsurători specializate.

Calendarul iulian e calendarul roman vechi, reformat de Iulius Cezar în anul 46 în d. Hr., cu ajutorul astronomului Sosigene din Alexandria Egiptului și considerat a fi de 365 de zile și 6 ore. Însă ca *an civil* se numără doar cele *365 de zile*[1727].

În anul 1582, la 1257 de ani de la Sinodul Ecumenic de la Niceea (325 d. Hr.), dezacordul

---

[1718] Idem, p. 34.
[1719] Idem, p. 49.
[1720] Idem, p. 72.
[1721] Idem, p. 73.
[1722] Idem, p. 74.
[1723] Idem, p. 76.
[1724] Idem, p. 77.
[1725] Idem, p. 140.
[1726] Idem, p. 141.
[1727] Idem, p. 198.

dintre *anul tropic* și *anul civil* ajunsese de *aproape 10 zile*[1728].

În p. 209, în urma unui alt calcul specializat, autorul nostru ajunge la concluzia că dimensiunea soarelui este *mai mare de 1.300.000 de ori* decât cea a pământului.

Despre *anul sideral* la p. 213. Și tot de la p. 213 se începe explicarea faptului de ce zilele solare sunt *inegale*.

Despre *lună* scrie de la p. 260. Despre *fazele* lunii începând cu p. 261. De la p. 302 despre *eclipsele de lună* și *de soare*. Fluxul și refluxul mării țin de *poziția* soarelui și a lunii vizavi de pământ[1729].

În p. 323 începe *ultima carte* a cursului și se discută despre *mișcarea planetelor*. În p. 341, autorul susține că planeta Marte este *cea mai apropiată planetă de pământ* dintre toate planetele superioare. Și de pe pământ, planeta Marte se vede având *o lumină roșiatică* foarte pronunțată[1730].

Planeta Jupiter este cea mai mare planetă cunoscută din sistemul solar, fiind de 1.300 de ori mai mare ca pământul[1731].

Despre *sateliți* de la p. 348. De la p. 354 despre *comete*. Ultima discuție a cursului este despre *aeroliți*, *uranoliți* sau *pietre căzute din cer*[1732].

84. *Notele politice* ale lui Marghiloman

Volumul al 4-lea de însemnări al lui Alexandru Marghiloman (1854-1925) conține jurnalul anilor 1918-1919[1733]. Și el începe cu ziua de 22 iulie 1918[1734].

[1728] Idem, p. 201.
[1729] Idem, p. 317.
[1730] Idem, p. 341.
[1731] Idem, p. 342.
[1732] Idem, p. 368.
[1733] Alexandru Marghiloman, *Note politice (1897-1924)*, vol. IV (1918-1919), Ed. Institutului de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1927, 436 p.
[1734] Idem, p. 5.

Dejunează cu familia regală de ziua reginei[1735]. Vizitează Văraticul și Agapia pe 30 iulie 1918. La Mănăstirea Agapia merge pentru pictura lui Grigorescu[1736].

Regele n-a putut să plece în seara zilei de 12 septembrie 1918 pentru că „automobilele regale *n'aveau faruri*"[1737].

Poliția germană a cerut țăranilor din plasa Oltenița „*să se armeze* cu furci, securi, ciomege, ca *să apere* malul Dunării de Bulgari"[1738].

La Iași, pe 27 septembrie 1918, autorul participă la parastasul regelui Carol[1739].

Iar regele se temea de *bolșevism*[1740].

Germanii părăsesc Brăila și Focșaniul. Însemnare din 24 octombrie 1918[1741].

Sintagma *România Mare*[1742]. Pe 29 octombrie 1918 își notează faptul că trupele franceze au trecut Dunărea pe la Giurgiu[1743].

Pe 2 noiembrie 1918 scrie că *nu există pâine* pentru următoarele 5 zile. Populația a primit orz și cartofi însă *nu aveau lemne* cu care să își facă mâncare[1744].

O lumânare costa 13 lei[1745].

Pe 4 noiembrie 1918 participă la *Te Deum*ul de la Mitropolie[1746]. Pe 10 noiembrie 1918 își notează că germanii, atunci când s-au retras din România, au jefuit țara și au făcut multe stricăciuni[1747].

Pe 13 noiembrie 1918 scrie: „*se simte* că *se petrece ceva* în Transilvania"[1748].

[1735] Idem, p. 5-6.
[1736] Idem, p. 10.
[1737] Idem, p. 36.
[1738] Idem, p. 49.
[1739] Idem, p. 62.
[1740] Idem, p. 106, 110.
[1741] Idem, p. 116.
[1742] Idem, p. 126.
[1743] Idem, p. 131.
[1744] Idem, p. 138.
[1745] Idem, p. 139.
[1746] Idem, p. 142.
[1747] Idem, p. 147.
[1748] Idem, p. 148.

Pe 20 noiembrie 1918: „*Neliniște* pentru Transilvania. Nu se știe nimic din ceeace se petrece *la Alba-Iulia*. Regele, în toastul său de Duminecă, a vorbit ca de *un lucru îndeplinit,* dar până astăseară nici-o veste”[1749].

Pe 23 noiembrie 1918 își nota faptul că spitalul din Urlați s-a închis din cauza *lipsei de mâncare*[1750]. Aceeași situație era și în spitalele din Giurgiu[1751].

Pagina 166 începe cu fraza: „Violența e *în floare* și poți fi *gâtuit pe tăcute*”. Însă nu spune nimic despre *actul unirii* de la 1 decembrie 1918[1752].

Tocmai pe 3 decembrie 1918 vorbește despre „marea de oameni” de la Alba Iulia[1753]. Și în zilele unirii regina era bolnavă de gripă[1754]...

Pe 13 decembrie 1918 tipografii au fost în grevă[1755] și au cerut *să se desființeze cenzura*[1756].

Pe 19 decembrie 1918 vorbește despre publicarea *decretului de unire* a Bucovinei[1757].

Pe 21 decembrie 1918 Take Ionescu refuză să intre în Guvern[1758]. Iar pe 25 decembrie 1918 vorbește despre „murdăria desgustătoare” de pe străzile Bucureștiului[1759]. „Calea Victoriei [e] găurită, o serie de gropi cu noroi, timp trist; lume necăjită”[1760].

Brătianu și Maniu au fost la Paris în noaptea de revelion a anului 1919[1761].

Pe 6 ianuarie 1919: cei de la cantine nu au avut pâine de două zile[1762].

[1749] Idem, p. 158-159.
[1750] Idem, p. 164.
[1751] Ibidem.
[1752] Idem, p. 177.
[1753] Idem, p. 179.
[1754] Ibidem.
[1755] Idem, p. 188.
[1756] Idem, p. 189.
[1757] Idem, p. 196.
[1758] Idem, p. 197.
[1759] Idem, p. 200.
[1760] Ibidem.
[1761] Idem, p. 206.
[1762] Idem, p. 210.

Theodor Mihaly era de părere că „Miron Cristea ar fi *deplorabil* ca mitropolit”[1763]. E vorba de viitorul *prim patriarh* al României. O însemnare din 9 ianuarie 1919.

Pe 31 ianuarie 1919 autorul vorbește despre o întâlnire cu Darvari. Un bărbat căsătorit[1764].

Regina va pleca în Franța și la Londra[1765]. Știre din 8 februarie 1919.

Pe 27 februarie 1919: consiliu, sub președinția regelui, la Cotroceni[1766].

Pe 14 aprilie 1919 amintește de *schimbarea* calendarului[1767].

Moșoiu *îl înlocuie* pe Mărdărescu la conducerea trupelor din Transilvania[1768].

Regele dă „un interview lui <<Times>>”[1769], în care, în mod *penibil*, spune autorul, a afirmat că *nu a semnat* armistițiul[1770].

Pe 20 aprilie 1919 a fost Paștiul ortodox...zi în care reginei *i s-a defectat* mașina[1771].

Ziua de 10 mai 1919 a fost serbată pe noul calendar[1772]. Iar „Prințul Carol a dat d-nei Zizi Lambrino *briliantele* pe care le lăsase Regina Elisabeta, pentru a fi date, *la logodna sa*, viitoarei Regine”[1773].

Pe 12 iunie 1919 Marghiloman ne vestește că s-a căsătorit cu Marie. Căsătoria civilă a făcut-o la Fundeni, pe când pe cea religioasă în vila de la Buzău[1774].

Maniu cere *un guvern național* pe 12 iulie 1919[1775].

[1763] Idem, p. 217-218.
[1764] Idem, p. 235.
[1765] Idem, p. 242.
[1766] Idem, p. 258.
[1767] Idem, p. 288.
[1768] Idem, p. 291.
[1769] Idem, p. 293.
[1770] Idem, p. 294.
[1771] Idem, p. 295.
[1772] Idem, p. 315.
[1773] Idem, p. 315-316.
[1774] Idem, p. 326.
[1775] Idem, p. 344.

Pe 4 noiembrie 1919 vorbește despre 3 zile de alegeri, începând cu ziua de luni[1776].

Ultima însemnare, din 31 decembrie 1919, e despre „alegerea lui Miron Cristea, Episcop de Caransebeş, ca Mitropolit. Foarte frumos discurs, de *om civilizat*”[1777].

85. Eminescu evocat de Iorga

În primul volum din *Oameni cari au fost*, ed. 1934, Eminescu este a 13-a persoană evocată în carte[1778]. Și Iorga îl caracterizează pe Eminescu drept un suflet „cu experiență largă și nenorocită[1779]”[1780], cu „o vastă și felurită cultură”[1781], care exprimă „toată *noutatea strălucitoare* a unui gând deprins a străbate până la capăt, neînrâurit și neînfricoșat”[1782].

Poezia lui Eminescu are „ritmuri de o muzică îmbătătoare și tainică”[1783], vorbind, în același timp, despre cum era *minimalizat* poetul pe când era în viață[1784].

Iorga însă e *nedrept* când afirmă că prietenia lui Eminescu cu Creangă „era legată *mai mult* prin păharul cu vin și prin gluma rustică”[1785]. Dar este *corect* când spune că Hașdeu avea „un adânc dispreț pentru Eminescu” și că el *întâmpina* poemele eminesciene „prin hohote de râs batjocoritoare”[1786].

În ciuda tuturor denigratorilor săi, Mihail era omul care „*trecea înainte*, înfășurat în platoșa sa de diamant”[1787], dând tuturor posibilitatea să facă

1776 Idem, p. 408.

1777 Idem, p. 436.

1778 N.[icolae] Iorga, *Oameni cari au fost*, vol. 1, Ed. Fundația pentru literatură și artă „Regele Carol II”, București, 1934, p. 79-84. Cartea are 466 p.

1779 *Nenorocită* cu sensul de dramatică, suferindă.

1780 N.[icolae] Iorga, *Oameni cari au fost*, vol. 1, op. cit., p. 80.

1781 Ibidem.

1782 Idem, p. 80-81.

1783 Idem, p. 81.

1784 Ibidem.

1785 Ibidem.

1786 Ibidem.

1787 Ibidem.

cunoștință cu „aurul uimitor al frumuseții nouă [noi]”[1788], pe care îl reprezinta literatura sa.

În p. 82, Iorga îl numește pe Eminescu „poetastru” și ne vorbește despre *impactul* pe care l-a avut volumul de poeme eminesciene, editat de Maiorescu, asupra tinerei generații:

ale lui Mihail Eminescu. In toată ţara spiritele romantice ale tinerilor de amândouă sexele se entuziasmară pentru poetul nebun: băietanii şi băieţoii îşi lăsară plete, vorbiră gros, se uitară crunt, împărtăşiră cu scumpătate gânduri tenebroase şi sentimente oculte, se prefăcură că au halucinaţii şi porniri bolnăvicioase; iar, pe de altă parte, ei strânseră ceva bani pentru a avea dreptul să se numere între binefăcătorii poetului, ale cărui versuri le declamau cu atâta admiraţie pentru... sine însişi.

Apare o nouă generație de literați care scriu „în zodia lui Eminescu”[1789]. Pe măsură ce se cunosc articolele sale, oamenii înțeleg că ele s-au născut „din *căldura adevărată* a unui suflet ce voia *să facă bine*, nu șie [sie] însuși, nu prietenilor de cafenea și berărie, nu membrilor unui cenaclu literar, ci *neamului întreg*, mai presus de clase și mai presus de hotare”[1790].

Astfel, după moartea sa, privindu-i opera, Eminescu a fost văzut ca „*marele cetitor* [cititor]...[dar care] era și *un mare comunicativ*, un foarte harnic scriitor”[1791].

Pentru că el era o „*minte setoasă de a ști*, [un] suflet doritor de *a se împărtăși* altora, [o] inimă *revărsându-se* în bunătate, [cu] ochi puternici *țintind necontenit idealul*”[1792].

În finalul articolului de față, scris pe 16 noiembrie 1903, Iorga spunea despre Eminescu: că este „*cel mai strălucit reprezintant* [reprezentant] al minții românești *creatoare*, în timpurile moderne”[1793].

[1788] Ibidem.
[1789] Idem, p. 82.
[1790] Idem, p. 83.
[1791] Ibidem.
[1792] Idem, p. 84.
[1793] Ibidem.

86. O evocare a ÎPS Veniamin Costachi

În aceeași carte, între p. 73-78, Iorga introduce o evocare a ÎPS Veniamin Costachi, scrisă pe 17 octombrie 1904[1794].

Și în care spune că mitropolitul nostru, pe când trăia, era recunoscut de toți ca „omul *cel mai bun* din Moldova”[1795], cât și ca „omul *cel mai harnic* din țară”[1796]. Dar pentru că ÎPS Veniamin se ocupa cu faptul „de *a câștiga* și *a împărtăși* învățătura Scripturilor, care i se părea lui *călăuza cea mai sigură* pe grelele drumuri ale vieții”[1797], tot el era și „cel mai sărac, cel mai lipsit, cel mai *vândut de dator* dintre făcătorii binelui care *se vede* și ai *multului bine* pe care nu-l știe nimeni”[1798].

Însă ÎPS Veniamin a fost *izgonit* de „lacomul” voievod, din scaunul arhiepiscopal, într-o zi de iarnă, în ianuarie 1842[1799]. S-a retras la Mănăstirea Slatina, ctitorie a lui Lăpușneanu, unde va adormi în anul 1846 și unde va fi îngropat[1800].

Și de aici încolo autorul ne oferă câteva date biografice despre mitropolit.

ÎPS Veniamin s-a născut în iarna lui 1768, la Roșiești, în ținutul Fălciului. Numele de Botez: *Vasile*. Tatăl său se numea Grigore Costachi, fiind din familie de răzeși de la Tutova, pe când mama lui, Maria, era din familia cantacuzinilor.

A cunoscut de mic vremuri de război. I-a murit mama, după care, la vârsta de 16 ani, și tatăl. Rămâne în îngrijirea PS Iacov Stamati al Hușilor[1801].

Avea părul bălai și ochi albaștri.

L-a cunoscut pe Sfântul Paisie de la Neamț.

A fost făcut *monah* de PS Iacov și el i-a dat numele de *Veniamin*[1802].

1794 Idem, p. 78.
1795 Idem, p. 74.
1796 Idem, p. 75.
1797 Ibidem.
1798 Ibidem.
1799 Ibidem.
1800 Idem, p. 75-76.
1801 Idem, p. 76.
1802 Idem, p. 77.

A fost episcop de Huși și de Roman, apoi, din 1803, pentru aproape 40 de ani, a fost *mitropolitul Moldovei*[1803].

În 1804 înființează Seminarul de la Socola[1804].

Iar Iorga subliniază faptul că ÎPS Grigorie al Ungrovlahiei, PS Chesarie al Râmnicului, PS Melchisedec al Romanului și „un sfânt ca răposatul Mitropolit Iosif al Moldovei *vin toți* dela Veniamin”[1805].

87. Din biografia *romanțată* a lui Nicolae Ceaușescu

În *Enciclopedia istoriografiei românești*, editată în 1978[1806], megalomanul dictator al României are alocate aproape 7 coloane. Paginile 89-92.

Și de aici „aflăm” că și-a făcut „studiile secundare și universitare la București. [Fiind] *doctor în științe politice* și *doctor în economie* (1978)”[1807]. Nici măcar nu și „le-a luat” în ani diferiți ci în același an: în 1978. Deci era, prin imaginare de sine, „Dr. Dr.” Nicolae Ceaușescu.

În tinerețe, pe când era *organizator* și *participant* „la o serie de acțiuni de masă cu caracter democratic, antifascist”[1808], Ceaușescu a fost „arestat și întemnițat în repetate rânduri”[1809].

Are „activitate revoluționară”[1810]...

Și în finalul coloanei a doua, a paginii 89, începe paranoia *acumulării* de titluri academice: *Doctor Honoris Causa* [DHC] al Universității din București în 1973. Tot în 1973 primește DHC în

---

[1803] Ibidem.
[1804] Ibidem.
[1805] Idem, p. 78.
[1806] *Enciclopedia istoriografiei românești*, coord. de Prof. Univ. Dr. Ștefan Ștefănescu, membru corespondent al Academiei RSR, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1978, 470 p.
[1807] Idem, p. 89.
[1808] Ibidem.
[1809] Ibidem.
[1810] Ibidem.

Quito, în Ecuador și la Lima, în Peru. În 1974 la Beiruit, în Liban și la Buenos-Aires, în Argentina.

La Universitatea din Nisa, în Franța, în 1975. Și tot în 1975 în Filipine, în Mexic, la Yucatán și la Teheran, în Iran.

Și din 1970 a fost „președinte de onoare" al Academiei de Științe sociale și politice din România[1811].

Și pentru că mulți au rămas *marcați* de aerul comunismului și doresc *să perpetueze* minciunile grandomanice ale acelui regim politic, vom reda câteva sublinieri ale „personalității" sale: „eminent om politic și de stat"[1812], „prestigioasă personalitate a vieții politice internaționale"[1813], „militant revoluționar și gânditor de rară perspicacitate"[1814], avea „o profundă cunoaștere a realităților și posibilităților de progres ale României Socialiste"[1815], desfășura „o laborioasă activitate de sintetizare teoretică a experienței revoluționare"[1816], a avut „o contribuție de inestimabilă valoare la fundamentarea teoretică"[1817] a socialismului etc.

Și minciunile înșirate pe ață, care nu-l făceau *să roșească* pe agramat, erau vândute peste tot în străinătate, mulți factori de putere știind, bineînțeles, *situația penibilă* în care ne aflăm...dar au tăcut cu subînțelesuri, urmărindu-și interesele...

88. Interviul de 4 ani

În *Argumentul* cărții, Daniel Cristea-Enache mărturisește că „dialogul" cu Dan C. Mihăilescu a durat 4 ani[1818]. De unde titlul capitolului de față...

Cam mult. De aceeași părere e și intervievatul: „dacă aș fi avut azi o sută de întrebări, într-o

---

[1811] Ibidem.
[1812] Ibidem.
[1813] Ibidem.
[1814] Idem, p. 90.
[1815] Ibidem.
[1816] Ibidem.
[1817] Ibidem.
[1818] *Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu*, col. *Portrete în dialog*, Ed. Humanitas, București, 2013, p. 7.

săptămână cartea ar fi fost gata, chiar dacă mi s-ar fi cerut cinci sute de pagini. Așa cum lucrăm acum, cu o întrebare pe săptămână sau pe lună, totul va dura un an, sau mai mult”[1819].

Adică Enache nu s-a ținut *de întrebări*, a făcut cartea printre picături, și ea, în mod impropriu, se poate spune că „a fost făcută” în 4 ani...

Mai bine zis: *pe durata* a 4 ani...și nu *4 ani zi de zi...*

Însă ce *dialog* e acela, cu întrebările știute mai dinainte? E un fel de BAC cu subiectele vândute în plic...La care vii *cu multă încredere,* tocmai pentru că știi *ce trebuie* să scrii...

Mihăilescu pozează în fața cititorului, alegându-și cuvintele, adesea, cu multă *panglicărie* de castă, proprie și altor prieteni ai săi, punându-se în ipostaze *nederanjante*. Și pentru ca să rămânem cu părerea că tot ceea ce se petrece în carte e *autentic*, pleacă de la ideea că el și Enache sunt doi oameni „foarte deosebiți”[1820].

Cu alte cuvinte, dialogul e „pe bune”, e incisiv și nu *aranjat*. Însă „dialogul” n-a existat...pentru că această carte s-a făcut *prin email*[1821] și cei doi nu sunt deloc *diferiți* ci fac parte din aceeași *grupare*: a oamenilor care cred că trebuie să joace *un mare rol* în istoria scrisului românesc...dar care produc *lucruri minore*. Din gruparea celor care au idealuri *mai mari* decât propria lor creație.

Intervievatul plănuise, din anii ‘90, o carte dialogică cu Pleșu, ca „să prefire”, adică să examineze pe îndelete, „mentalitățile și metehnele românești”[1822], însă...„n-au avut timp” s-o scrie. Și dacă a venit Enache și a vrut...a primit ideea *cu jubilație*.

Dan C. Mihăilescu și-a cunoscut soția, pe Tania Radu, în septembrie 1972, au fost 4 ani colegi

---

[1819] Idem, p. 18.
[1820] Idem, p. 14.
[1821] Idem, p. 7.
[1822] Idem, p. 13.

de bancă la facultate și s-au cununat religios pe 8 mai 1976, în localitatea Dumitrana, de față fiind și Ioan Alexandru[1823].

La 17 ani a vrut să dea la teologie. De la 18 la 23 de ani a scris poezie[1824]. În 1980, pe timpul doamnei Bușulenga, a intrat, prin concurs, la Institutul G. Călinescu[1825].

Din p. 21 aflăm că textele trimise prin email nu au fost lăsate *așa cum s-au scris* la început, pentru că Mihăilescu vorbește despre ce se va devoala „mai târziu în volum", deși volumul *nu fusese scris*...ci *era în scriere*.

A devenit *cercetător*, n-a plecat în SUA în 1987, n-a scris nici despre Caragiale și nici despre Cioran înainte de revoluție, n-are doctorat...și „și-a pierdut timpul" 5 ani cu tradusul lui Ionescu și 10 ani cu DGLR-ul[1826].

Enache îi recunoaște „punctualitatea nemțească" și *seriozitatea* în contractele profesionale[1827]. Iar Mihăilescu îi vorbește despre cei 5 tați ai lui[1828].

Sărăcia din „maghernița bunicilor de pe Șoseaua Giurgiului"[1829], sentimentul că *a scăpat* de spectrul infracționalității[1830], îl interesează *prestigiul*[1831]...ajungând la derapaje țipătoare: „pledez neabătut pentru pedeapsa capitală, castrarea violatorilor și pedofililor, sunt un adept al euthanasiei...sunt pentru libertatea avortului"[1832].

Odată cu întrebarea referitoare la „supraviețuirea decentă"[1833] a scriitorului român în 2009 (când a început interviul), Dan C. Mihăilescu, în loc să vorbească despre *câți bani câștigă* din scris,

---

[1823] Idem, p. 15-16.
[1824] Idem, p. 20.
[1825] Idem, p. 21.
[1826] Idem, p. 22.
[1827] Idem, p. 23.
[1828] Idem, p. 24-29.
[1829] Idem, p. 26.
[1830] Idem, p. 28.
[1831] Idem, p. 29.
[1832] Idem, p. 32-33.
[1833] Idem, p. 34.

o ia pe departe, pe *arătura* istoriei și începe un periplu de evidențiere „a risipirii” la scriitorii români.

Și, paradoxal, începe cu Eminescu ca „vârf absolut”[1834] al „risipirii românești”. După care îi înșiră pe Alecsandri, Maiorescu, Arghezi, Iorga, Rebreanu...sărind, la nimeni altul, decât la Pleșu...și apoi la Liiceanu, primul *nescriind* din cauza NECului, al doilea din cauza Humanitasului, ca și când Pleșu și Liiceanu ar fi singurii *angajați* ai celor două instituții.

Însă cât mi-aș dori ca Mihăilescu și confrații săi *întru ratare* (pentru mine *risipirea* e totuna cu *ratarea*...sau adevăratul nume *al risipirii* e *ratarea*/ lipsa *operei mari*) să ne arate că *s-au risipit*, până acum, măcar *jumătate* din manuscrisele lui Eminescu. Dar când nu ai bunul simț să îți recunoști inabilitatea de a crea, scuza *risipirii* e ca scuza *lipsei de timp*.

Reținem deci, că Pleșu *s-a ratat* din cauza „drogului gazetăriei”[1835] și „a misiei social-culturale în guverne sau la NEC”[1836], pe când Liiceanu „s-a sacrificat pe sine”[1837], prin aceea că „*ne-a umplut* așa de strălucitor cu Humanitasul *golurile înspăimântătoare* din sincronizarea cu filozofia, istoriografia, politologia, memorialistica, sociologia celei de-a două jumătăți a veacului 20”[1838].

Însă ambii nu au scris *mai mult*...pentru că *nu au vrut* și *n-au putut*...nu pentru că *n-au avut timp*...sau pentru că au avut *prea multe îndatoriri*.

Cartea *te usucă* de energie...și n-au dorit *să transpire* prea mult...La fel se petrec lucrurile cu toți cei care *nu transpiră prea mult*...în domeniul cărții.

După folosirea verbului *a prefira* în paginile 13 și 19, aruncat în context ca nuca în perete sau ca

---

[1834] Idem, p. 35.
[1835] Ibidem.
[1836] Ibidem.
[1837] Ibidem.
[1838] Ibidem.

latinismele de prost gust ale Școlii Ardelene, în p. 36 îl folosește pe *a fagocita*, în loc de *a mânca*, pentru ca să spună: „i-a fagocitat” lui Radu G. Țeposu „marele talent critic”[1839].

Însă cineva devine „prețios” doar când *n-are ce* să spună sau *vrea să se ascundă*.

În p. 37, Eminescu devine *o scuză* imaginară a lui Mihăilescu. Căci el „se regăsește” în cazul lui Eminescu, pentru că nici Eminescu „nu și-a mai dat doctoratul”[1840], „vlăguindu-și inutil talentul, credințele și curăția morală în rapoartele revizorului școlar și [în] nebunia gazetăriei”[1841].

Însă de ce *s-a vlăguit* Eminescu în munca de revizor și de gazetar, când el a scris și a tradus în continuare, pe lângă celelalte ocupații salarizate? Și de ce munca, oricare ar fi ea, a unei persoane geniale, nu e tot *genială*? De unde ideea că putem *despărți* opera marelui artist de viața și de ocupațiile sale de tot felul?

Deplânge închiderea *Ideilor în dialog* în octombrie 2009, la care scria un fel de reportaj al evenimentelor culturale[1842].

Ce a vrut să spună Dan C. Mihăilescu în porțiunea de text: „se vede de la o poștă că nu ne simțim bine *tăcând masonic* în construcția strategică”[1843]? Care *noi*: dumnealui și alți confrați literari, care sunt masoni sau România în ansamblul ei, condusă de masoni? Cum se tace însă *masonic*? Poate că e vorba despre *filosofic*...

Din întrebarea lui Cristea-Enache de la p. 41-42 aflăm că întrebarea era „de după alegeri”, când a pierdut Geoană...Și Mihăilescu, în loc să răspundă la întrebarea, de ce *variază* adevărul în funcție de culoarea politică, ne spune prima minciună *echidistantă*: „nu am nici cea mai mică *participare*

[1839] Idem, p. 36.
[1840] Idem, p. 37.
[1841] Ibidem.
[1842] Ibidem.
[1843] Idem, p. 40.

emoțională la *viața politică*”[1844]. Asta când el și *gruparea lui*, cu tot oprobriul public, l-au sprijinit pe Băsescu de la un capăt la altul...iar Tania Radu fiind vicepreședinte ICR între 2009-2012[1845].

Cum să n-ai *participare emoțională* la viața politică, când ai o participare *existențială* și *profitabilă*? Sau întrebarea e alta: cum de Mihăilescu, Pleșu, Patapievici, Liiceanu etc. se mai cred *echidistanți*, neparticipanți la zona politică, în afara unei *mimări continue a respectabilității*, când au fost profitorii politicii partizane timp de două decenii?

După ce *ne minte* că nu se uită la TV la talk-showuri ci doar la filme și documentare[1846], *ne deconspiră*, pentru ca nu cumva *să uităm* vreunul, lista, „grupul de prieteni”[1847], cu care are aceeași „direcție spirituală”[1848]: Pleșu, Cărtărescu, Patapievici, Baconsky, Tismăneanu, Valeriu Stoica, Cazaban, Liiceanu + „ș.a.m.d.”[1849], pentru că ea e mai lungă...dar aceștia sunt *principalii*, cei care „trebuie reținuți”.

Și ce să vezi? În aceeași pagină 43, după lista *scurtă* (a „tăcerii ~~masonice~~ filosofice”?!), Mihăilescu, cel care nu avea, în p. 42, „nici *cea mai mică* participare emoțională la viața politică”, pentru că „avem o clasă politică primitivă, lamentabilă, un electorat preponderent manelizat, tabloidizat, isterizat și inconștient”[1850], adică *vorbe*...în p. 43 spune despre *o faptă concretă*: „am votat cu Băsescu”. Însă nu numai că *a votat*...ci *a și activat*, alături de soția și prietenii săi, în campania de susținere continuă a lui Băsescu la putere, în detrimentul poporului român.

[1844] Idem, p. 42.
[1845] A se vedea: http://www.icr.ro/bucuresti/declaratii-de-avere-fosti-angajati/tania-radu-vicepresedinte.html.
[1846] *Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu*, op. cit., p. 43.
[1847] Ibidem.
[1848] Ibidem.
[1849] Ibidem.
[1850] Idem, p. 42.

Și pentru că Traian Băsescu, comunist ca și Ion Iliescu, nu are „nimic de-a face” cu comunismul, Dan C. Mihăilescu, ca și prietenii lui, după ce au mâncat bani de pe urma lui Iliescu, după ce au primit *Humanitas*ul de la Iliescu și Pleșu a fost ministrul lui Iliescu, au început să le fie frică de „proiectul bolșevizant”[1851] al lui Iliescu și au ales *proiectul exterminator* al lui Băsescu.

Labilitatea intelectualului român, când vine vorba de relațiile cu politicul, din ce spune Mihăilescu, e una *majoră*. Schimbă *macazul lingvistic* după cum îl avantajează, de unde și *prostituarea avansată* a intelectualului român sau căderea lui *de la principii*.

Regimul Iliescu a fost *o liniște* sub care „colcăiau, pe tăcute, coloniile de ploșnițe”[1852].

Însă intervievatul nu ne vorbește despre *regimul Băsescu*, deși el era *în funcție* din 2004, ci despre „regimul anti-Băsescu”, constituit, în fapt, dintr-o televiziune și niște oameni care au protestat în stradă, care fac „gherilă zilnică, au apetit pentru linșajul mediatic, [provoacă] tensiune continuă și instabilitate”[1853].

Deși face parte dintre gazetari, Mihăilescu pune la zid: „pofta gazetărească de carnagiu”[1854].

Și, deși nu are „nicio legătură” cu politica, Dan C. Mihăilescu are, totuși, *o mare iubire politică*: și „cum să nu fiu *alături* de singurul șef de stat care a acceptat să semneze *condamnarea oficială* a comunismului, într-un cor de huiduieli unic în istoria parlamentarismului valah”.

Numai că *gestul demagogic* al condamnării comunismului, pe care l-am înțeles *din plin* după și pe care l-au înțeles și membrii comisiei Tismăneanu, nu l-a făcut pe „singurul șef de stat care”...să admită și relațiile sale *profunde* cu regimul ateu și antiuman.

[1851] Idem, p. 43.
[1852] Ibidem.
[1853] Ibidem.
[1854] Idem, p. 44.

Ci pozează în continuare, într-o fecioară de bordel, cu același râs funambulesc...pe care așteptăm *să-l uităm*...

Enache vrea *să îl tragă* spre al doilea mandat al lui Băsescu și spre participările lui la OTV și TVR. Însă Mihăilescu *își aduce aminte* de muzica de la 18-20 de ani ai săi[1855], în amestec cu fobiile sale „aproape sexagenare”: i se pare dizgrațioasă „isteria sărbătorilor la noi, demențiala călcare-n picioare a oamenilor în magazine, forfota mocirloasă de pe străzi”[1856].

Revelion *în doi* la început de 2010[1857], simte că devine „tot mai mizantrop și agorafob”[1858], în satul românesc se vorbește spaniola[1859], după care *plonjează* în trecut, în Conțeștii de Dâmbovița, literaturizând și idealizând totul[1860].

A plantat livadă la socrul lui[1861] și le-a pus nume de bărbați la 3 mesteceni: Ioachim, Ștefan și Matei[1862].

Eugen Negrici *persiflează* iluzii[1863]. Mihăilescu e incapabil structural *să conducă*[1864]. Știe *ce fel de* emisiuni TV face Mitică Popescu: *burlești*[1865].

Deși ei nu au apărut în *lista scurtă*, pot fi o parte din „ș.a.m.d.”-ul lui Dan C. Mihăilescu, pentru că se vede vorbind cu ei: Mugur Isărescu, Vintilă Mihăilescu, Șerban Sturdza, Ana Blandiana, Ștefan Câlția, Oana Pellea, Sorin Ilfoveanu, Alexandru Vlad, Maria și Costion Nicolescu, Părintele Iustin Marchiș, Luiza Zamora, Șerban Bonciocat[1866].

[1855] Idem, p. 44-45.
[1856] Idem, p. 45.
[1857] Ibidem.
[1858] Idem, p. 46.
[1859] Ibidem.
[1860] Ibidem.
[1861] Idem, p. 47.
[1862] Ibidem.
[1863] Ibidem.
[1864] Idem, p. 49.
[1865] Ibidem.
[1866] Idem, p. 50.

La fel face și Vladimir Tismăneanu sau Mihail Neamțu când vor „să se autentifice”: dau lista „cu prieteni”, o listă *scurtă*, fără să știi dacă sunt sau nu *ceva vorbe* între ei.

Însă nu e de ajuns *opera*, ca *să vorbească* despre tine? Cu ce m-ar ajuta să îmi spun cunoscuții, cu cine m-am întâlnit, cu cine am vorbit la telefon, dacă cartea nu are *nimic de-a face* cu ei, cu cei pe care îi cunosc?

Bunicul soției[1867], ce a făcut Mihăilescu la țară (listă extinsă)[1868], dar, din cauza „analfabetismului său legumicol”, a confundat *ardeiul gras* cu *cartofii*[1869]...

Trece de la *viața la țară* la *politică*, la „gestica și mentalitatea *leninistă* a lui Iliescu”[1870]. Și în primăvara lui 1990, Mihăilescu cică ar fi vorbit despre Iliescu ca despre „părintele fondator al *șatrei* românești de azi”[1871]. Poate ne dă și sursa/ articolul ca atare...într-o viitoare carte...

Fără să fie numit, Corneliu Vadim Tudor e „cel care s-a comportat *ca o grădină zoologică* atunci când a citit Băsescu raportul despre condamnarea comunismului”[1872], deși *protestul* și *boicotul parlamentar* sunt *mijloace politice valide*, practicate peste tot.

Isărescu, Arafat, Manolescu, Cristian Tudor Popescu sunt *apreciați* de Dan C. Mihăilescu[1873]. Cu Zigu Ornea se întâlnea la Biblioteca Academiei, la sfârșitul anilor ’80[1874].

Și după cum se observă, intervievatul dă numai nume *cu notorietate*, nu anonimi, pentru ca cititorul să știe *unde* să-l plaseze: lângă cei *cunoscuți*. Lângă cei care „trebuie apreciați”.

[1867] Idem, p. 51.
[1868] Idem, p. 53.
[1869] Ibidem.
[1870] Idem, p. 55.
[1871] Ibidem.
[1872] Idem, p. 57.
[1873] Idem, p. 56-57.
[1874] Idem, p. 59.

Pentru că Cristea-Enache, intervievatorul, ne-a spus-o încă *din start*: această carte „va cunoaște *mai multe ediții* și va avea *un viitor*”[1875]. Însă orice carte poate avea *un viitor*, ba chiar *foarte-foarte multe ediții*, fără a fi mai mult decât *o carte banală*.

Enache întreabă despre *dreapta* și *stânga* politică[1876], iar Mihăilescu îi răspunde că este „un elitarist anti-egalitarist”[1877]. Adică el este *un elitist*, care nu suportă republicanismul și nici regalismul, pentru că este „un naționalist europenizat”[1878].

În p. 62, rândul 2 de sus, apare *Patapievici* și *Omul recent*. Pentru că fiecare membru al grupului trebuie *să amintească*, în cărțile și în aparițiile sale în public, despre ceilalți membri ai grupului și despre ce mai scriu ei.

În p. 62, după 10 rânduri, apare *Andrei Pleșu* și *Note, stări, zile* și când a fost lansată: 27 aprilie 2010 și unde: librăria Kretzulescu. Deși întrebarea nu era nici despre *Pleșu* și nici despre *Patapievici* ci despre *dreapta* și *stânga* politică.

Pentru că interviul nu vrea să ne spună niște lucruri *neștiute* și *neînțelese* despre Mihăilescu și despre „marile sale opere de viitor” ci doar *să ne reinformeze* asupra stării de lucruri. Asupra faptului că el este dintr-un *grup*, că ei sunt „uniți” și sunt „cu Băsescu”, că Băsescu e *bun* și Iliescu e *rău* și restul: de umplutură.

În p. 67 apar „Lojele, [care] *s-au resemnat* și *nu mai au imaginație* decât pentru *neocomunism* sau *diversiuni monarhiste*”. De ce s-au resemnat? Au pierdut ceva? Iar prin *diversiunile monarhiste* se referă cumva la ascensiunea, la nivel public, a casei regale românești?

Prima referire la Scriptură și Pateric: în p. 68.

În p. 69 aflăm că această carte se putea termina *în fașă*, pentru că Mihăilescu se supărase pe Enache. Enache, pentru Mihăilescu, e un „douămiist

---

[1875] Idem, p. 7.
[1876] Idem, p. 60.
[1877] Idem, p. 61.
[1878] Ibidem.

cinic, pragmatic, negociabil și adaptabil”[1879]. Adică *cameleonic*. Însă și Mihăilescu e *la fel*, din punctul meu de vedere, numai că *mai bătrân* decât Enache. Tocmai de aceea au și făcut cartea până la urmă: pentru că *se aseamănă*.

Cine *i-a tasat* prezența lui Mihăilescu în *Cultura*[1880]? Următorii „vinovați”: C. Stănescu, Teodora Dumitru și Mihai Iovănel[1881]. Însă nu așa se face *cultura*, cu comentariu critic? Cum să te *torpileze* niște observații ale unora, dacă ele nu sunt *adevăruri* în tine și în scriitura ta?

Resentimentele lui Buzura[1882]...iar la p. 74 îi reamintește lui Cristea-Enache că ar fi fost *mai bine* „50 de întrebări cu 30 de zile termen de predare a răspunsurilor”, decât un dialog care *trenează* și care e *o surpriză continuă*.

Însă lipsa de *așteptări mari* a grupării lui Mihăilescu e observabilă de la mile depărtare. Nu așteaptă nicio *apariție fulminantă* în literatura română, nicio *somitate a creației*, ci numai să mai scoată, unul-altul din grupare, câte o carte mică și să vorbească, cu toții, despre ea. Cam astea sunt *marile așteptări* de tip *Humanitas*...sau să mai ia cineva un premiu Nobel ca *să îl traducem* în română...

Dan C. Mihăilescu își mărturisește *narcisismul*[1883], îl acuză pe Daniel Cristea-Enache că vrea să îl facă un „subordonat”[1884], își editează în carte articole publicate în altă parte[1885], lucru care *nu se face* într-un dialog, unde trebuie să răspunzi punctual iar dacă vrei să te autocitezi nu trebuie să dai *tot textul* ci *doar ideea*...în p. 83 dă nume de autori, care au scris din „egofilie memorialistică”, este obsedat de „autenticitate și exfoliere”[1886] de sine

---

[1879] Idem, p. 71.

[1880] A se vedea: http://revistacultura.ro/.

[1881] *Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu*, op. cit., p. 71.

[1882] Idem, p. 71-72.

[1883] Idem, p. 76.

[1884] Idem, p. 77.

[1885] Idem, p. 78-81, 98-101.

[1886] Idem, p. 84.

dar cade în penibil, vorbind despre lucruri care nu își au rostul decât într-o carte *cu țâțisme* la buza șanțului: cum aștepta Cioculescu sau Nichita Stănescu *să își ia banii* de la casieria Uniunii Scriitorilor sau despre cum, lui Dan Zamfirescu, într-o iarnă, *i-au căzut* din buzunar „mai multe sute de lei mototolite”[1887].

Lui Pleșu nu i-a căzut nimic? Lui Cărtărescu? Lui Liiceanu? Celor din grup?...

Cu alte cuvinte, nu ești *credibil* dacă îi pui în lumină proastă pe cei pe care nu îi stimezi și *îi albești* pe prieteni.

În p. 85, Mihăilescu ne dă *lista* celor pe care i-a vizitat...*acasă*. Lista conține 61 de nume...

După care, în finalul aceleiași pagini, ne spune despre cele „peste două sute de vizite pe an”, primite în casa sa din strada *Câmpineanu*. Ne dă iarăși câteva nume...ca să ne spună, în p. 86, că „Nedelciu, Cărtărescu, Lefter, Agopian, Andrei Corbea, Mihai Dinu Gheorghiu, Val Condurache și nu mai știu cine”, veneau pe la el atât de *însetați*...„de se termina *butelca de votcă* numai cât ai zice DRP”.

Pe scurt: despre toți aceștia ar putea „să îi ofere” intimități lui Enache...dar el nu îl întreabă despre ei. Asta ca să înțelegem ce *dimensiune formativă* are memoria culturală a lui Mihăilescu.

După cele 3 stadii ale sale ca cititor[1888], intervievatul ne vorbește despre Ioan Alexandru[1889]. Apoi despre fiica sa, Ana, l-a cunoscut pe Părintele Sofian Boghiu[1890], pentru ca în p. 103 să ne dea o listă *a turnătorilor* literari, dându-ne impresia că el „nu a colaborat” cu Securitatea...dar nici vreun alt membru al grupului său.

Pentru că, între turnători/ colaboratori, îi înșiră doar pe Caraion, Vornicu, Eugen Uricaru, Bartolomeu Anania, Dan Zamfirescu, Sorin-Roșca Stănescu etc.

[1887] Ibidem.
[1888] Idem, p. 89-95.
[1889] Idem, p. 92-95.
[1890] Idem, p. 94.

În p. 102: „pianotau" iar în p. 105: „casa lor era *trufată* cu microfoane". Adică își caută câte un cuvânt la pagină prin care să ofere senzația falsă a unui *insondabil lingvistic*.

Deși *Flacăra* lui Adrian Păunescu era locul în care „și-au găsit loc tot soiul de oameni „cu bube""[1891], Tania Radu, soția lui Mihăilescu, *lucra acolo*, și îl publică pe Octavian Paler, indezirabilul[1892].

Și pentru că Securitatea *nu face rating* la liceeni, iar Enache vrea să vândă cartea *în primul rând* la liceeni, îl întreabă pe Mihăilescu despre „prietenul adevărat"[1893]. La care acesta răspunde că a rămas *un licean*[1894]. Iată răspunsul standard, care te face *pe gustul* cititorului telenovelist!

După care Mihăilescu se întoarce spre „prietenul" Pleșu, care i-a mărturisit, din pură coincidență, la lansarea *Omului recent* la Muzeul Țăranului Român, că Horia Roman Patapievici e „prietenul" lui[1895].

Lucru important *de reținut*, pentru că Pleșu „*nu credea* că-și va mai face vreodată *un prieten* după anii liceului și facultății"[1896]. Și astfel, Patapievici, este *excepția* din viața lui Pleșu, care nu are decât un singur prieten *recent*: pe Patapievici.

Și în p. 109 Dan C. Mihăilescu își recunoaște „histrionismul său deșănțat", adică faptul că e un om *duplicitar*. Însă, în același timp, începe să-și *enumere* prietenii, cei „câțiva"[1897].

Primul său prieten a fost Dan Arsenie, pe la 16-22 de ani, alături de Cristian Moruzan[1898]. În facultate s-a împrietenit cu Marian Popescu, Teodora Stanciu și Christian Crăciun[1899]. Și după alte două nume fără vizibilitate, apar numele „pe stil nou",

---

1891 Idem, p. 107.
1892 Ibidem.
1893 Idem, p. 109.
1894 Ibidem.
1895 Ibidem.
1896 Ibidem.
1897 Ibidem.
1898 Ibidem.
1899 Idem, p. 109-110.

primul „prieten” fiind Gabriel Liiceanu, al doilea Pleşu, al treilea Patapievici, plus alţi 29 numiţi şi „mulţi alţii” nenumiţi, rezumându-se doar „la breasla literară”[1900]. Pentru că orgoliul breslei literare trebuie *ostoit* în această carte...şi nu trebuie pomeniţi toţi vecinii de bloc, de liceu, de curte, de etc.

Însă de ce sunt „pe stil nou” prietenii de la Liiceanu încoace? Şi cum a ajuns Mihăilescu să facă parte *din stilul nou* sau cum s-a format *gruparea stilului nou*, numai din oameni *adânc înrădăcinaţi* în mentalitatea comunistă? Nu cumva *gruparea literară pe stil nou* are aceeaşi *mamă* cu *gruparea capitaliştilor pe stil nou*?

Enache îl întreabă despre *obiectivitatea* criticului literar[1901] iar Mihăilescu îi vorbeşte despre *trecerea* lui de la poezie la critică[1902].

Intervievatul spune despre sine: „sunt obsedat de persoana mea, de dilemele, reveriile şi fixaţiile mele, acaparat de jubilaţia trăirilor personale”[1903].

Însă din scrisul său rezultă că e obsedat de faptul de *a se construi* la nivel lingvistic, de *a epata*, de a fi considerat *altfel* decât este.

Manolescu şi Pleşu sunt „critici artişti”, care te îmbie cu „farmecul estetic”[1904]. Dar *obiectiviştii* Maiorescu, Vianu, Cioculescu, Piru şi Ion Bogdan Lefter au adus „un spor bine-venit de exactitate”[1905] fără să aibă farmecul celor doi, amintiţi anterior. Adică criticul trebuie *să te farmece* prin subiectivism debordant, să îţi spună basme dar nu să facă *comentarii directe* şi *organice* pe texte.

De la p. 113 începe lista *duşmanilor* săi literari. Primul: Ion Bogdan Lefter, cu care se cunoştea din anii ’80. Al doilea: Marin Mincu[1906],

---

[1900] Idem, p. 110.
[1901] Idem, p. 111.
[1902] Idem, p. 111-112.
[1903] Idem, p. 112.
[1904] Idem, p. 113.
[1905] Ibidem.
[1906] Ibidem.

care l-a siderat prin aceea că a cerut *o recenzie* pentru ca *să-i facă* o recenzie[1907].

Paul Cernat *l-a întristat* prin cronica lui la vol. 3 din *Literatura română în postceaușism* dar și prin recenziile la cărți ale lui Patapievici și Cărtărescu[1908].

În p. 115 Mihăilescu vorbește despre anul 1995 ca despre anul în care „au intervenit *definitiv* afilierile de *politică literară*". De *politică literară* sau de *politică-politică*? Pentru că e vorba de anul în care *se pregătea* campania electorală a lui Emil Constantinescu, care a devenit președinte pe 29 noiembrie 1996.

În p. 117 ne vorbește despre „frica de enciclopedismul și sincronismul european", manifestată față de „generația tânără", din care făcea parte Eliade și Noica. Nu cumva frica aceasta, față de oamenii *proteici*, o trăiește și gruparea literară *pe stil nou* din care face parte și Dan C. Mihăilescu?

„A ebluisat" în p. 118.

Optzeciștii sunt *la putere* și începe cu Hurezeanu și termină cu Ioan T. Morar[1909].

În p. 122 nu se poate *abține* și îi spune lui Enache, de la care așteaptă *Istorie literară*[1910], cum a fost *remarcat* de Manolescu cu sintagma: „cel mai bun cronicar literar contemporan".

În aceeași pagină, Cărtărescu e desemnat de Mihăilescu drept „locomotiva" optzecismului și pe Marta Petreu o vede ca *împlinită eseistic*[1911].

Începe să trăiască „senzația bătrâneții"[1912], datorită lui Dinescu merge cu Liviu Ioan Stoiciu în Serbia[1913], la Paris, în octombrie 1990, a mers pentru că l-a trimis Pleșu[1914] și atunci l-a cunoscut pe

---

1907 Idem, p. 114.
1908 Ibidem.
1909 Idem, p. 120.
1910 Idem, p. 121.
1911 Idem, p. 122.
1912 Idem, p. 123.
1913 Idem, p. 127.
1914 Idem, p. 128.

Cioran, i-a cunoscut pe soții Lovinescu și pe Mircea Iorgulescu[1915].

În 1995 a fost la Viena[1916]...și aici, în p. 129, avem lista de *ieșiri* în străinătate: Praga, Lisabona, Frankfurt, Florența, Veneția, Sienna, Amsterdam, Bruges, Lille, Delft, Geneva, Zürich...

Interviul devine *jurnal*, pentru că așa se petrec lucrurile când *îl scrii* și nu *îl vorbești*.

În p. 130 avem lista celor care suferă, crede Mihăilescu, de *păltinișofobie*. Și printre ei sunt: Cistelecan, Rogozanu, Pecican, Laszlo Alexandru.

În p. 131 suntem în *noiembrie 2011*. În p. 133 începe sărăcia sub comunism.

Însă la *comerț exterior*, unde a lucrat între 1977-1980[1917], nu a avut parte de *colaborare* cu...Securitatea?

Din 1991 a scris, împreună cu soția, la *Cotidianul* iar Tania era și *colaborator* la *Europa Liberă*[1918].

În p. 140 revine verbul *a prefira*. Iar în p. 142 înțelegem de ce Mihăilescu a vorbit despre *histrionismul* său (ca și când ar fi ceva *de bine*): pentru că a vorbit despre el, în acești termeni, la o emisiune TV, Andrei Pleșu.

Îi place *să facă* nu *să aibă*[1919], s-a lăsat de fumat[1920], pagina 145 a scris-o pe 25 decembrie 2011, nu-i plac „vajnicii nostalgici ai egalitarismului”[1921], s-a simțit *depersonalizat* la Institutul Călinescu[1922] și a devenit *membru* al Uniunii Scriitorilor în 1990[1923].

Cristea-Enache se declară *de stânga* și îl declară pe Mihăilescu *de dreapta*[1924].

[1915] Ibidem.
[1916] Idem, p. 129.
[1917] Idem, p. 134.
[1918] Idem, p. 135.
[1919] Idem, p. 143.
[1920] Ibidem.
[1921] Idem, p. 149.
[1922] Idem, p. 151.
[1923] Idem, p. 152.
[1924] Idem, p. 158.

Iar Mihăilescu, cel „de dreapta”, care nu suflă niciun cuvânt despre *masacrarea* României de către regimul Băsescu, găsea în 2011 că este „comic-fantezist” cuplul politic Ponta-Antonescu[1925].

Protestele din Piața Universității, din 2012, sunt pentru Dan C. Mihăilescu, nu *strigătele de indignare* ale unei nații minimalizate și batjocorite, ci: „*jegoasele* mitinguri din ianuarie-februarie”[1926]. Acestea sunt sentimentele celui care *a rămas cu sufletul* la Athos...dar nu simte *drama* României.

Și e *normal* să vorbească despre „circăreala grobiană în care s-a decapitat ICR-ul”[1927], pentru că atunci a fost dată afară soția sa de la ICR, unde ocupa un post *politic*...

„Socialisto-liberalii”, care „au dat foc” României prin aceea că au vrut *să-l suspende* pe Băsescu, adică gestul lor de *a-l suspenda*, e comparat de Mihăilescu, nici mai mult și nici mai puțin, decât *cu ce a făcut Ceaușescu la revoluție*: a tras cu tunurile.

Deci nu e *un simplu gest democratic* referendumul ci *o catastrofă*. De unde se vede cât de ușor *se schimbă* percepția lui Mihăilescu față de cineva anume, dacă la mijloc stau...*banii*...și nu *cărțile*.

Pagina 161 e scrisă pe 14 decembrie 2012. Și atunci credea că România va avea parte de „ani de haos dureros”[1928], fără să spună nimic despre *îndatorarea* României sub Băsescu.

Nu-i place „apolitismul” de tip Eugen Simion[1929]. Patapievici la ICR a fost „de bine”, pe când „voința dictatorială a USL, prin intermediul lui Andrei Marga”[1930], „a distrus” totul. Și ceilalți membri ai grupării lui Mihăilescu *au aceeași poziție*, așa că această carte poate fi trasă la xerox și pusă pe seama oricăruia dintre ei.

[1925] Idem, p. 159.
[1926] Idem, p. 160.
[1927] Ibidem.
[1928] Idem, p. 161.
[1929] Idem, p. 162.
[1930] Idem, p. 163.

Scrie „dintr-un jet" dar face digresiuni[1931]. Iar prima care l-a mustrat pentru „stilul fandosit" a fost Magdalena Bedrosian, în 1982 și i-a spus că trebuie să ajungă la stilul lui Noica: „laconic dar poematic"[1932]. Pentru asta însă nu trebuie să fii *histrion*, adică *duplicitar*...

„Fostului poet acneic" nu îi plac notele de subsol[1933], adică *munca asiduă*. Dar consideră că textele lui sunt *cizelate* „ca lama de brici"[1934].

Cizelate din punct de vedere *estetic* sau *ideatic*? Eu cred că *estetic*...Pentru că în această carte, până acum, nu am văzut *gândire*...

La bloc în Balta Albă[1935], nu-i place filmul și nici marea dar are *pasiune* pentru munte și teatru[1936], conștiința „fizicului ingrat"[1937], urarea *îngăduirii* în căsătorie[1938], despre limbajul sexual[1939] iar în p. 191 e în ianuarie 2013.

Lui Cristea-Enache, care are blog[1940], nu-i place „deloc" blogosfera, dar îi place Facebookul[1941], că acolo nu trebuie *să scrie* ci doar *să pună* poze[1942].

Problema e că și pe blog și pe Facebook, Enache nu e *scriitor* ci *publicitator*. Și-a publicitat emisiunile pe blog și asta e tot! Nu lucrează *pe gratis*...cu publicul larg. Poate că *nu îl duc* puterile...

Bianca Cernat a fost și „mai otrăvită"[1943] decât soțul ei în comentariul la cartea lui Mihăilescu despre Athos, dar *l-a apărat* Sorin Lavric cu

---

1931 Idem, p. 169.
1932 Idem, p. 170.
1933 Ibidem.
1934 Idem, p. 171.
1935 Ibidem.
1936 Idem, p. 173.
1937 Ibidem.
1938 Idem, p. 176.
1939 Idem, p. 181-184.
1940 A se vedea: http://www.cristea-enache.ro/.
1941 *Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu*, op. cit., p. 193.
1942 A se vedea: https://www.facebook.com/danielcristeaenache.
1943 *Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu*, op. cit., p. 197.

„înduioșătoare furie”[1944]. Însă nici „dinspre BOR [nu i-a venit, la aceeași carte,] *o blagoslovire* în revistele de specialitate”[1945] dar *a dialogat* cu Costion Nicolescu la emisiunea lui Bucuroiu[1946].

Însă și Pleșu a avut parte, „dinspre stânga, [de] grimase de greață, ricanări orale sau atacuri piezișe”[1947].

Însă, „dinspre stânga”, „atacurile” vizează pe cei care *s-au înfrățit* cu Băsescu *în detrimentul* poporului român...și, mai puțin, parabolele evanghelice, pe care, și așa domnul Pleșu nu are *competența* să le comenteze...

A văzut doar că *se vinde* cartea religioasă...și de aceea a încercat să își rotunjească banii cu o altă carte „religioasă”, dumnealui fiind *istoric de artă* la origini și nu *filosof* sau *teolog*.

Mihăilescu se teme de faptul că oricine poate *schimba* datele tale în Wikipedia[1948], îl îngrozește „anonimatul de pe forumuri”[1949], îl înnebunește exhibiționismul de pe Facebook[1950], îl folosește pe „concoctat”(?) în p. 201, a fost „dezarticulat de tânăr” ca și Cărtărescu[1951], despre care spune că are „o minune de imaginație, energie fabulatorie și realism cât încape”[1952].

Însă Andrei Pleșu, în aceeași pagină 210, e „*mușcat* de preoțimea ortodoxă că dă prea multe citate din catolici și protestanți”, când „ortodoxia valahă n-a dat *nici 1%* din exegeza problemei”[1953].

Dar în ce constă *gândirea* lui Pleșu referitoare la parabole, dacă *dă citate* prea multe?

Bibliografie ortodoxă exegetică românească la Scriptură există...și se poate înmulți continuu. Cu smerenie și abnegație. Însă dacă faci o exegeză ca să dai lecții de pretinsă *superioritate*, mai bine n-o mai

---

[1944] Ibidem.
[1945] Ibidem.
[1946] Ibidem.
[1947] Idem, p. 198.
[1948] Idem, p. 199-200.
[1949] Idem, p. 200.
[1950] Ibidem.
[1951] Idem, p. 208.
[1952] Idem, p. 210.
[1953] Ibidem.

faci. Pentru că exegeza este *o învățare smerită* a membrilor Bisericii, din experiență, și nu *un scuipat* în obraz.

În aceeași pagină 210 e *deplânsă* și situația lui Liiceanu și Patapievici, care „*n-au avut parte* de niciun comentariu adecvat la *Sein und Zeit* și, respectiv, cartea despre Dante". De ce nu și-au *comandat* vreunul? La câți „ucenici" au...poate se găseau 10-15 să le scrie elogii. Mai nou așa am văzut că procedează: se adună câțiva „ucenici" de-ai lor și fac o carte „in memoriam".

Despre ce *a întrevăzut* la Athos[1954], *cameleonicul* Enache subliniază și el că Liiceanu și Pleșu sunt „intelectuali străluciți"[1955] și îl întreabă, abrupt, pe Mihăilescu, dacă *crede* în Dumnezeu[1956].

Însă Mihăilescu *crede* dar *nu prea suportă* Biserica: *o traducere* a primului paragraf din p. 213.

L-a cunoscut pe Arhim. Ioanichie Bălan și a vorbit cu ÎPS Antonie Plămădeală în casa lui Savin Bratu[1957]. S-a luptat cu necredința din el[1958]...și acum e „un ortodox", care privește „totul din afara zidurilor [Bisericii], [a] normelor, [a] obligațiilor"[1959]. „Un ortodox" fără Biserică...

Însă Enache *îl asigură* pe Mihăilescu de faptul că lumea *îl iubește*. Și, totodată, că lumea vrea să știe *ce tot discută ei* în această carte[1960].

Diferența dintre *Polirom* și *Humanitas* în p. 226.

În p. 229, Mihăilescu spune că *a colaborat* cu Liiceanu din mai 1991, publicitându-i cărțile editate în suplimentul *Cotidianului*, adică în *Litere, arte & idei*.

[1954] Idem, p. 211.
[1955] Ibidem.
[1956] Idem, p. 212.
[1957] Idem, p. 215.
[1958] Idem, p. 216.
[1959] Idem, p. 218.
[1960] Idem, p. 225.

Îl *onorează* că e „grăjdarul lui Liiceanu”[1961]. Expresia îi aparține lui Goma[1962].

În p. 239, Mihăilescu mărturisește că făcea critică literară în suplimentul literar al *Cotidianului* fără să se gândească la publicul cititor. Făcea critică...pentru criticii literari.

La fel face și acum: nu scrie pentru liceeni sau studenți, pentru cumpărătorii de carte, pentru iubitorii de critică literară...ci pentru cei care *au ifose* în materie de carte.

S-a ocupat, la facultate, *cu supervizarea* strânsului de sticle goale, hârtie și deșeuri textile[1963] și a devenit *membru* UTC și PCR dintr-o „naturalețe” și cu o „iresponsabilitate”[1964] care l-au propulsat spre *normalitate*.

Căci la fel i-a spus și maică-sa: partidul te face să ai „meserie cumsecade”[1965] și dacă ești comunist, atunci ești „un patriot cinstit”[1966].

Despre cum *s-a întâlnit*, ca student, cu Nicu Ceaușescu[1967]. Despre Mihai Moraru și vinul său „puterea ursului” amintește în p. 249. Și tot acolo și despre „doamna Bușulenga, [care] avea deja în vizor etalarea curcubeului *Ion Iliescu* pe cerul patriei”.

Radu Câmpeanu i s-a părut „dubios dintru început”[1968]. Aidoma lui și Quintus și Amedeo Lăzărescu[1969].

Din nou a „concocta”[1970], Ion Rațiu e „primul adevărat politician”[1971] pe care l-a întâlnit și care locuia „pe *Armindeni 4*, unde locuise cândva Dimitrie Gusti”[1972].

[1961] Idem, p. 230.
[1962] Idem, p. 229.
[1963] Idem, p. 243.
[1964] Ibidem.
[1965] Idem, p. 245.
[1966] Ibidem.
[1967] Idem, p. 246-247.
[1968] Idem, p. 252.
[1969] Ibidem.
[1970] Idem, p. 253.
[1971] Ibidem.
[1972] Idem, p. 254.

De la Emil Constantinescu, care, se pare, că nu a ajutat *grupul* prea mult sau nu atât pe cât *s-ar fi așteptat*, Mihăilescu a rămas „cu imaginea unei acreli inexplicabile”[1973].

Însă, în comparație cu Prof. Constantinescu, care era „ațos”[1974], Dan C. Mihăilescu a fost „*acaparat* numaidecât prin directețe, prin *firescul* abordării”[1975], de căpitanul de navă Băsescu.

Pentru că Băsescu, la decorarea lui Cărtărescu, *l-a învăluit* „în râsul lui irezistibil” și *l-a turmentat* (ambele *verbe* sunt ale intervievatului) „cu *o fermecătoare* formulă dinesciană: „ce faci, dom’le, pe-aici?!””[1976].

N-a putut *să-i reziste* acestui președinte din popor, care „învăluie” cu „surâsul” lui...și atrage prin vorbirea lui „fermecătoare”. Îți vine să crezi că vorbește despre *un alt* președinte...Și, cu siguranță, *și-a imaginat* pe altcineva când a scris această pagină.

În p. 257, Adrian Papahagi *i-a luat fața* lui Mihail Neamțu, pus în coadă, în coada listei „mai tinerilor săi confrați”, la care se uită „cu sinceră admirație”. Lista „tinerilor confrați” e formată din 6 nume: Theodor Baconsky, Cristian Preda, Mihai Răzvan Ungureanu, Sever Voinescu, Adrian Papahagi și Mihail Neamțu[1977]. Ce au făcut cei 6 *de-au meritat* să intre în gruparea *pe stil nou*?

Iar ei, cei 6, spune, în mod criptic, Dan C. Mihăilescu, „au intrat *în Joc*, plănuindu-și *inserția* în *Sistem*”[1978].

Care e *jocul* și cum *intri* în sistem? Te bagă Băsescu, cel *cu învăluire* la intelectuali? Te bagă Liiceanu, cel cu Humanitas *luminos*? Te face *o rotiță* „tăcerea ~~masonică~~ filosofică”? Altcineva?! Poate ne va spune într-o altă carte...

1973 Idem, p. 256.
1974 Ibidem.
1975 Ibidem.
1976 Ibidem.
1977 Idem, p. 257.
1978 Ibidem.

După ce mărturisește că *a sperat* „în rolul mediator, coagulant, al lui Valeriu Stoica”[1979], Mihăilescu ne face „o surpriză”: încă de pe când Theodor Baconsky era *ambasador* în Lisabona...dumnealui l-a văzut *președinte* al României în 2014[1980]...

Însă și pe Daniel, pe intervievator, Dan îl curtează sagace, ridicându-l la rangul de „critic atotcuprinzător”[1981].

Daniel îl întreabă despre *prezidențiabilul* lui 2014[1982]. Iar Mihăilescu îl preferă pe Baconsky în locul lui Becali, Vadim, Crin, DD, Voiculescu and co., deși știe foarte bine că *doar Crin Antonescu* este *prezidențiabilul* USL[1983].

Mihăilescu vituperează continuu *sistemul*...dar nu și pe cei care *conduc* sistemul. De aceea, Raed Arafat este *băiatul bun* al sistemului de urgență[1984]...însă din cauza *umilirii* lui au ieșit oamenii în stradă și au apărut „jegoasele” proteste.

Pe Bălăceanu-Stolnici *refuză* să-l mai vadă[1985]. Mihăilescu a suferit două infarcte[1986], îl numește pe Enache, în prima pagină a postfeței, un „caietist” al lui Eugen Simion[1987] și între p. 287-302 ne oferă câteva poeme de-ale sale, care au calități „dincolo de estetic”[1988]. În traducere: îi e *rușine* cu ele.

89. Din *memoriile* ÎPS Bartolomeu Anania

Ediția primă, ediția 2008, are 691 p.[1989]. Și autorul își începe cartea cu mărturia că *nu a ținut niciodată* un jurnal[1990]. De aceea memoriile sale sunt

---

1979 Idem, p. 258.
1980 Ibidem.
1981 Idem, p. 259.
1982 Idem, p. 258.
1983 Idem, p. 259.
1984 Idem, p. 263.
1985 Idem, p. 264.
1986 Idem, p. 265.
1987 Idem, p. 275.
1988 Idem, p. 285.
1989 Valeriu Anania, *Memorii*, Ed. Polirom, Iași, 2008, 691 p.
1990 Idem, p. 7.

incomplete, scrise în grabă (semnate la Detroit, în 9 mai 1974)[1991] și au fost păstrate într-o bancă (probabil americană) până în 2001[1992].

Prima amintire e din vara lui 1941[1993]. Devine *chelner* după terminarea seminarului[1994]...unde observă că nemții lui Hitler beau „din plin bere amestecată cu coniac”[1995].

Fuma, pantofii îi erau stricați, scria la o revistă[1996]...și vede pe stradă convoiul funerar al lui Horia Codreanu[1997].

Pe viitorul mitropolit *nu îl mai interesa* „politica legionară”, pentru că fratele său se afla în pușcărie pentru *instigare la omor*[1998].

Însă la 15 ani, pe când era seminarist, a fost *recrutat* în *Frăția de Cruce*[1999]. De către cine? De către „un elev mai în vârstă decât mine”[2000]. Care avea un limbaj ideologic, din câte observ în p. 11, *identic* cu al celor care încearcă astăzi, la nivel online, să ne arate „binefacerile” extremismului religios.

Și iată cum, în mod ironic, descrie ÎPS Bartolomeu întreaga *persuasiune* asupra sa a elevului *mai în vârstă*: îmi „vorbise îndelung și cu tact despre *soarta nenorocită* a țării, *roasă* până’n măduvă de stricăciunea partidelor politice, despre apariția Căpitanului *inspirat* de Arhanghelul Mihail, despre lupta lui *cea sfântă* pentru mântuirea neamului de sub ghearele jidanilor și jidoviților, despre trebuința imperioasă a unei *regenerări* morale prin cultivarea credinței în Dumnezeu, a cinstei, onoarei, eroismului continuu și spiritului de sacrificiu, despre *elita* legionară, selecționată din tot ce are neamul *mai bun*, despre *rolul mesianic* al

---

[1991] Idem, p. 8.
[1992] Idem, p. 7, n. 1.
[1993] Idem, p. 9.
[1994] Ibidem.
[1995] Ibidem.
[1996] Ibidem.
[1997] Idem, p. 10.
[1998] Ibidem.
[1999] Idem, p. 11.
[2000] Ibidem.

românismului printre semințiile pământului”[2001]. Însă, în același timp, că ea este „o organizație secretă, conspirativă...în care sunt chemați și primiți decât cei destinați să devină *legionarii de mâine* ai Căpitanului”[2002].

L-a *gâdilat* orgoliul de a face parte din „elită”...și a depus *jurământul* pe 25 martie 1936[2003]. Pe câmpul Cotroceanca toți se regăsesc îmbrăcați...în *cămașă verde*[2004]. Și după ce se leagă „*să nu trădeze niciodată* Legiunea și Căpitanul”[2005], Valeriu primește „săcușorul cu pelin, pe care avea *să și-l coase* la cingătoare”[2006].

Și pentru că *l-a pedepsit* „camaradul Grecu” *să nu mănânce* în Săptămâna Mare, *a leșinat,* de Paști, la Biserica Bazilescu[2007].

Autorul mărturisește că nu avea *vocație* „mistică și nici ostășească”[2008]. Despre *lipsa* vocației mistice *și la bătrânețe* a vorbit Eugeniei Vodă, în interviul de la *Profesioniștii*.

Însă a fost în *Frăția de Cruce* și între „1938-1939, după asasinarea lui Corneliu Codreanu, când o asemenea activitate era extrem de primejdioasă”[2009].

În p. 14, mitropolitul nostru vorbește despre generația lui, de la seminar, ca despre o generație *filogermană* și *antisemită, naționalistă* și *radicală*.

Dar *Frăția de Cruce*, care „pretindea că *nu face* politică, ci doar educație”[2010] pentru tineretul român, „ca orice *extremă,* cultiva o atitudine *sectară*, exclusivistă”[2011], lucru care se vede până azi în persoanele, puține, care *o mai trăiesc* sau în cei care vor, în mod utopic, *să o reinventeze*.

[2001] Ibidem.
[2002] Ibidem.
[2003] Ibidem.
[2004] Idem, p. 12.
[2005] Ibidem.
[2006] Ibidem.
[2007] Idem, p. 13.
[2008] Ibidem.
[2009] Ibidem.
[2010] Idem, p. 14.
[2011] Ibidem.

Și *extremismul* legionar consta în faptul, subliniază autorul, că „tot ceea ce e *în afara* Legiunii sau împotriva ei e *rău*, corupt”[2012].

Valeriu avea „o idee foarte vagă” despre comunism[2013]. Nu știa prea multe nici despre francmasonerie sau iudaism[2014]. Dar știa despre evrei că sunt „dușmanii *numărul unu* ai Neamului”[2015], deși el, născut în Oltenia, nu prea văzuse evrei[2016].

Primește un premiu de 5 mii de lei de la generalul Dombrovski, primarul Bucureștiului...doar pentru poezia *Drapelul*[2017].

În iunie 1939 a primit medalia „Meritul Cultural”, din mâna regelui Carol al II-lea, care era „poreclit „Berilă”, asasinul Căpitanului”[2018].

Datorită organizației *Straja Țării*[2019], Valeriu primea „*o bursă lunară* de la preotul profesor Grigore Cristescu, fost cândva *legionar* și devenind apoi „trădător””[2020].

Camarazii îl numeau pe Valeriu: „escrocul”, spus admirativ[2021].

În vara lui 1940 *a dat lecții* copiilor bogați[2022]. Când *a abdicat* regele, el deja *își arsese* cămașa verde[2023]. Însă mitropolitul folosește în p. 16 sintagma „mântuirea Neamului” și ne povestește despre cum a muncit, în vara lui 1937, „în tabăra legionară de la Drăgășani”[2024].

Pe Calea Victoriei îl întâlnește pe Mihale, consătean cu el și *curvarul* satului, care „răspândise

---

[2012] Ibidem.
[2013] Ibidem.
[2014] Ibidem.
[2015] Ibidem.
[2016] Ibidem.
[2017] Idem, p. 14-15.
[2018] Idem, p. 15.
[2019] *Organizație paramilitară* a tineretului din Regatul României, de inspirație fascistă, creată în 1935 de regele Carol al II-lea pentru a combate *influența nefastă* a *Gărzii de Fier* asupra tineretului românesc. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Straja_%C8%9A%C4%83rii.
[2020] Valeriu Anania, *Memorii*, ed. cit., p. 15.
[2021] Ibidem.
[2022] Ibidem.
[2023] Idem, p. 16.
[2024] Ibidem.

prin sat o blenoragie care a ucis o femeie măritată”[2025] și care acum devenise și el...*legionar*[2026].

Și când a văzut că până și Mihale a devenit „legionar”, mitropolitul spune: „m’am dus acasă, *am dezbrăcat* cămașa verde și din ziua aceea *n’am mai pus-o niciodată*”[2027].

Știa să schieze[2028]. Marele cutremur din 10 noiembrie...în care s-a prăbușit blocul Carlton[2029].

Ajunge cu Mioc în Banatul sârbesc[2030]. În p. 21 are pistol. Și trage cu el în văzduh de Bobotează[2031].

Când se întoarce din Iugoslavia află că „fuseseră *asasinați* Iorga și Madgearu, deținuții politici de la Jilava, că între cei doi lideri existau tensiuni și că o oarecare tensiune exista și între Horia Sima și bătrânul Codreanu”[2032].

Primește aprobare pentru a scoate revista *Dacia*[2033], care se va numi *Dacia Rediviva*[2034]. Nichifor Crainic era pe atunci ministru[2035].

La cimitirul Pătrunjelu îl aude vorbind pe „bătrânul Codreanu”[2036]. Însă de acolo Valeriu e *săltat* de poliție[2037].

E dus la închisoarea Malmaison[2038]. Aici, ziua, se lupta cu muștele iar noaptea cu puricii[2039]. „Purici de cal”[2040].

A fost calificat drept *legionar* în timpul anchetei[2041]. Pentru că „bătrânul Codreanu...dusese

---

[2025] Idem, p. 17.
[2026] Ibidem.
[2027] Ibidem.
[2028] Ibidem.
[2029] Idem, p. 18.
[2030] Idem, p. 19.
[2031] Idem, p. 21.
[2032] Idem, p. 23.
[2033] Ibidem.
[2034] Idem, p. 24.
[2035] Idem, p. 25.
[2036] Idem, p. 29.
[2037] Ibidem.
[2038] Idem, p. 30.
[2039] Ibidem.
[2040] Ibidem.
[2041] Idem, p. 32.

nişte *tratative* cu Antonescu", grupul închis odată cu Valeriu a fost eliberat dar *fișele* anchetei au rămas la poliție[2042].

A ieșit *cu barbă* din arestul poliției. Așa că a înspăimântat-o pe doamna Buliga[2043], la care stătea în gazdă...și care, cu bărbatul pe front, „avea nerușinarea *să se dezbrace* cu ușa deschisă și se făcea că are *junghiuri* prin coaste"[2044].

În p. 34 autorul ne vorbește despre cum *s-a inițiat* în literatura ocultă și francmasonică.

Pe 22 septembrie 1941 *a dezamăgit-o* pe Genoveva: i-a spus că *nu se căsătorește* cu ea[2045]. Și după ce *și-a plătit* chiria...*a bătut* la poarta Mănăstirii Antim, „cu un geamantan în mână"[2046].

Însă nu s-a făcut monah „din vocație"[2047]. Îl cunoștea pe Părintele Grigore Băbuș dar și pe Părintele Nicodim Bujor[2048].

Când s-a făcut monah...*stareț* la Mănăstirea Sfântul Antim era PS Eugeniu Laiu Suceveanul, care l-a primit și l-a pus în chilie cu Băbuș[2049].

Aici îl cunoaște pe ÎPS Gurie Grosu al Basarabiei[2050], care era alungat din scaun[2051]...și care îi spune *să rămână în lume*[2052].

În p. 36, PS Eugeniu, starețul Antimului, are multe *defecte*. Iar Valeriu, deși la Antim, era *cântăreț* la Schitul Maicilor, unde Părintele Săvulescu îi da „un mic salar"[2053].

Îl cunoaște la Antim pe Părintele Benedict Ghiuș, „cel cu sufletul și glasul de argint" dar și pe Părintele Sofian Boghiu[2054].

2042 Idem, p. 32-33.
2043 Idem, p. 33.
2044 Idem, p. 25.
2045 Idem, p. 34.
2046 Ibidem.
2047 Ibidem.
2048 Idem, p. 34-35.
2049 Idem, p. 35.
2050 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gurie_Grosu.
2051 Valeriu Anania, *Memorii*, ed. cit., p. 35.
2052 Ibidem.
2053 Idem, p. 36.
2054 Ibidem.

Ca novice la Antim, Valeriu devine *student teolog*[2055]. Și noviciatul său a fost de...„vreo patru luni”[2056]. E făcut monah pe 2 februarie 1942...și PS Eugeniu l-a pus *să-și aleagă* numele monahal: între *Visarion* și *Vartolomeu*[2057].

El dorea *Vincențiu*, episcopul dorea *Visarion*, dar pentru ca să *nu îl cheme* ca pe ÎPS Visarion Puiu și-a ales *Vartolomeu*[2058].

Părintele Firmilian i-a fost *naș* de călugărie[2059]. Tremura de emoție, a vrut *să fugă* de sub mantie...dar *s-a lăsat purtat* până la capăt[2060].

După două săptămâni de la intrarea în monahism, PS Eugeniu l-a făcut *diacon*. Și a fost diacon *aproape 25 de ani*[2061]...

Publică în *Gândirea*[2062]. Începe relația sa cu Nichifor Crainic, care îl sfătuiește *să nu se dea cu legionarii* și să devină „un călugăr bandit” dar nici să renunțe la monahism, așa cum a făcut Arghezi[2063].

Făcea adesea amigdalită și răcea[2064]. Și de la mărturisirea doamnei, blondă și cu ochi albaștri, îndrăgostită de el, va ieși *Iovanca* din *Meșterul Manole*[2065].

În aceeași primăvară îl cunoaște pe Arghezi[2066]. Fuma și când era diacon[2067]. Iar episcopul și starețul Antimului „slujea frumos dar nu avea în slujbă *nicio trăire*”[2068] duhovnicească.

Și văzând atâta decadență în episcopul cu care slujea, dar și în alții, monahul Vartolomeu/

[2055] Ibidem.
[2056] Idem, p. 37.
[2057] Ibidem.
[2058] Ibidem.
[2059] Ibidem.
[2060] Ibidem.
[2061] Idem, p. 38.
[2062] Ibidem.
[2063] Idem, p. 39.
[2064] Idem, p. 41.
[2065] Ibidem.
[2066] Ibidem.
[2067] Idem, p. 42.
[2068] Idem, p. 44.

Bartolomeu începe să trăiască „durerea de *a nu mai putea iubi*”[2069].

Datorită Părintelui Sofian nu pleacă pe front[2070]. Trece prin fraudă la Ebraică[2071]. În p. 46 apare numele duhovnicului său de atunci: Părintele Melchisedec.

Datorită canonului dat de episcop vrea să plece din monahism[2072]. Însă întâlnirea cu Părintele Gherasim Bica a fost „un adevărat miracol”[2073] pentru ierodiaconul Bartolomeu. Pentru că acesta era *stareţul* Mănăstirii Polovragi, din judeţul Gorj şi a plecat cu el la Polovragi[2074].

Ziua când a plecat la Polovragi: 20 noiembrie 1942[2075]. Şi aceasta a rămas Mănăstirea *inimii* sale[2076].

Aici a găsit *ce nu era* la Mănăstirea Antim: „duhul comunitar, spiritul de dăruire, dragostea nefăţarnică”[2077].

La Polovragi, care aparţine de Mitropolia Craiovei, fuma şi bea cafea împreună cu stareţul[2078].

Într-o noapte de insomnie a scris piesa în versuri *Intimitate*[2079]. La Polovragi şi-a dat seama „şi mai bine” că nu are vocaţie mistică şi s-a hotărât să se facă *medic*[2080].

Se întoarce la Bucureşti în 1943 şi predă Religie[2081].

În p. 50 vorbeşte despre o vizită, din primăvara lui 1972, la Geo Bogza, care locuia la bloc, în *Piaţa Cosmonauţilor*.

Locuieşte cu tatăl lui[2082]. Îşi vizitează fratele încarcerat în penitenciarul de la Galaţi[2083].

[2069] Ibidem.
[2070] Idem, p. 45.
[2071] Ibidem.
[2072] Idem, p. 46.
[2073] Ibidem.
[2074] Idem, p. 47.
[2075] Ibidem.
[2076] Ibidem.
[2077] Ibidem.
[2078] Idem, p. 48.
[2079] Ibidem.
[2080] Idem, p. 49.
[2081] Ibidem.

Însă la Milostea, în drum spre Polovragi, ierodiaconul Vartolomeu Anania află că *va fi arestat*[2084]. Se predă singur procurorului militar[2085].

În arest a dormit „pe scândura goală”[2086]. E condamnat la „șase luni de lagăr”[2087]. Aici începe să scrie piesa *Drumur*[2088].

E pus *să slujească* în închisoare, de către comandantul închisorii, de Nașterea Domnului a anului 1943[2089]. Și a slujit Utrenia și Obednița, cu veșminte diaconale și cădelniță aduse de la Mănăstirea Antim[2090].

A și predicat, scoțând lacrimi din „ochii multora”[2091].

De Bobotează l-au pus să boteze pușcăria[2092]. Însă de la Negru Vodă a fost dus la Jilava[2093]. Pentru închisoarea Jilava găsește doar doi termeni: *fioroasă* și *dezgustătoare*[2094].

Aici întâlnește legionari, „unii dintre ei fanatici”[2095]. Le dădeau să mănânce „o zeamă caldă, cu câteva fărâme de cartofi stricați, în care...se mai fierbea și fân proaspăt cosit”[2096]. Fapt pentru care cei închiși ajunseseră „în așa hal de înfometare încât se rugau de gărzile de deasupra să le arunce câte un smoc de iarbă; preferau *s'o mănânce verde*”[2097].

Bartolomeu era considerat *un golan trăsnitor*[2098], în slangul închisorii. Nu ne explică însă *ce înseamnă* această poreclă...

2082 Idem, p. 50.
2083 Idem, p. 54.
2084 Idem, p. 55.
2085 Idem, p. 56.
2086 Idem, p. 57.
2087 Idem, p. 58.
2088 Idem, p. 59.
2089 Idem, p. 60-61.
2090 Idem, p. 61.
2091 Ibidem.
2092 Idem, p. 62.
2093 Idem, p. 63.
2094 Ibidem.
2095 Idem, p. 64.
2096 Ibidem.
2097 Ibidem.
2098 Idem, p. 65.

Celula în care *își trăise* ultimele zile Corneliu Codreanu fusese transformată în *capelă*[2099].

L-au lăsat cu o carte de rugăciuni la el[2100].

De la Jilava a fost dus la Târgu-Jiu[2101]. Aici fuseseră *închiși* și Victor Eftimiu, Geo Bogza, Tudor Arghezi...dar și Gheorghe Gheorghiu-Dej[2102].

Lagărul avea o Biserică din lemn, în care, duminica, slujea un preot din oraș[2103].

Într-o zi de 4 aprilie a fost eliberat. Știa codul Morse[2104].

A fost eliberat pe 4 aprilie 1944. Și a plecat spre Polovragi[2105]. Devine „cetățean cu domiciliu obligatoriu"[2106], supervizat de șeful de jandarmi Moacă[2107].

Moacă însă îi permite *un drum* la București, „în interes de serviciu" și Părintele Bartolomeu găsește Bucureștiul distrus, în parte, de bombardamentele americane[2108].

În iunie intră la Medicină la Cluj-Sibiu[2109]. Înainte să plece la facultate, îl cunoaște pe Radu Gyr și pe soția lui, care vin și vizitează Mănăstirea Polovragi[2110].

Gyr își pierduse un ochi pe front...și a stat aproape două săptămâni la Polovragi[2111]. Autorul îl numește: „cântărețul „oficial" al Gărzii de Fier"[2112] deși era „aproape deloc"[2113] om politic.

A venit cu soții Gyr și Monica, fiica lor de 10 ani[2114]. După ce a plecat Gyr a venit la Polovragi și

---

2099 Idem, p. 66.
2100 Ibidem.
2101 Idem, p. 68.
2102 Ibidem.
2103 Idem, p. 69.
2104 Idem, p. 71.
2105 Idem, p. 72.
2106 Idem, p. 73.
2107 Idem, p. 72.
2108 Idem, p. 73.
2109 Ibidem.
2110 Ibidem.
2111 Ibidem.
2112 Ibidem.
2113 Ibidem.
2114 Idem, p. 74.

Emil Botta și așa l-a cunoscut[2115]. Botta a vizitat Polovragiul împreună cu prietenul său Arșavir Acterian[2116].

Pe 23 august 1944 era la Polovragi și a aflat că „s'a făcut pace"[2117]. Și înțelegând că vor veni la putere comuniștii, ierodiaconul Vartolomeu a vrut să fugă peste graniță[2118].

Însă e dus sub escortă undeva lângă Timișoara[2119]. Este eliberat și ajunge în satul Obreja. Apoi la Petroșani[2120]. Ajunge în Parâng[2121]. Îl mănâncă puricii și la stână[2122].

Și, mergând prin munți, ajunge din nou la Polovragi[2123]. Însă cu ajutorul unui camion al jandarmeriei ajunge la Râmnicu-Vâlcea[2124].

Înainte să plece de la Polovragi, Părintele Bica, starețul, i-a spus că și Radu Gyr se hotărâse *să fugă* în Ungaria-Austria și că într-un moment de disperare încercase *să se sinucidă* bând otravă. A fost spitalizat pentru că „avea gâtlejul ars"[2125].

Ajunge la București[2126]. Se întoarce la Brașov[2127], ajunge la Mănăstirea Bistrița[2128]...unde a fost trei săptămâni în convalescență[2129]. Aici începe *să-i placă* de Maica Artemia, care „nu era *frumoasă* dar avea ochi *migdalați* și făptură *de trestie neagră*"[2130].

În p. 92, în loc de *a confesa*, mitropolitul folosește verbul *a confia*. Și află de la Galiani

---

[2115] Ibidem.
[2116] Ibidem.
[2117] Idem, p. 76.
[2118] Ibidem.
[2119] Idem, p. 80.
[2120] Idem, p. 83.
[2121] Ibidem.
[2122] Idem, p. 87.
[2123] Ibidem.
[2124] Idem, p. 88.
[2125] Ibidem.
[2126] Idem, p. 89.
[2127] Ibidem.
[2128] Idem, p. 90.
[2129] Idem, p. 91.
[2130] Idem, p. 92.

(probabil o altă monahie), că în timp ce el cânta la slujbă, Maica Artemia „plângea în strană”[2131].

Pleacă la Mănăstirea Arnota[2132]. Aici observă faptul că „piatra de pe mormântul lui Matei Basarab”[2133] nu mai avea *inscripție*. Cine o stricase? Starețul mănăstirii. Pentru că „primise ordin de la niște inși *să radă* inscripția cu dalta, că *s'a isprăvit* cu domnii și cu boierii și cu toți exploatatorii poporului”[2134].

Pleacă de aici la Schitul Pătrunsa[2135]. Motivul? Era căutat de *agenți*[2136]. De aici, i-a rămas mult timp în urechi, „muzica nocturnă”[2137] a lupilor și a câinilor.

După zece zile se întoarce la Mănăstirea Bistrița, pentru că demonul desfrânării îi tot aducea aminte „de ochii maicii Artemia”[2138].

Stă *„la voroavă* [la discuție] cu Mama Olga”[2139]. Vrea să se predea la Târgu-Jiu[2140]. Și aici este pus în libertate, „după cinci luni de pribegie”[2141]. Ajunge până la Polovragi, apoi merge la Sibiu, la cursurile de Medicină[2142].

La Sibiu stă în gazdă la o săsoaică[2143]. Iar ca student la Medicină lucra pe mâini și pe capete luate de la morgă[2144].

O visează pe femeia căreia, pe zi, îi făcuse disecție[2145]. Însă era atât *de sărac*, ca student medicinist, încât nu putea să-și cumpere nici măcar *o pereche de pantaloni*[2146].

[2131] Ibidem.
[2132] Ibidem.
[2133] Ibidem.
[2134] Ibidem.
[2135] Idem, p. 93.
[2136] Ibidem.
[2137] Idem, p. 94.
[2138] Idem, p. 95.
[2139] Ibidem.
[2140] Idem, p. 96.
[2141] Idem, p. 99.
[2142] Ibidem.
[2143] Idem, p. 100.
[2144] Idem, p. 101.
[2145] Idem, p. 102.
[2146] Idem, p. 103.

Maica Artemia, de care era îndrăgostit, era și ea medicinistă la Sibiu[2147].

Aici, la Sibiu, la un cenaclu, în 1945, o cunoaște și pe Zorica Lațcu, viitoarea Maică Teodosia de la Mănăstirea Vladimirești[2148].

ÎPS Nicolae Colan (1893-1967)[2149] era *prieten*[2150] cu episcopul greco-catolic Iuliu Hossu, viitor *cardinal*[2151]. „Mergeau împreună la teatru sau la unele șezători literare și-și spuneau „frate””[2152].

ÎPS Nicolae Colan *nu vrea* să îl ajute financiar pe autor[2153]. Nici măcar atunci când își dă pulpanele rasei la o parte și îi arată că are niște *vechituri* de pantaloni pe el[2154].

Mitropolitul Colan „*a ridicat* din umeri, a neputință, și *n'a zis nimic*". Fapt pentru care viitorul mitropolit Bartolomeu spune, cu durere: „am plecat rușinat, umilit de moarte, și am ajuns acasă plângând"[2155].

Și așa *te știe* toată lumea, post-mortem, dacă faci lucruri *fără conștiință*...

Părăsește Clujul[2156]. În p. 142 e la Mănăstirea Bistrița. Se întoarce la Schitul Pătrunsa[2157]. Revine la Mănăstirea Bistrița pe timpul verii[2158].

Îi scrie Maicii Iuliana teza de licența. Într-o lună și jumătate. Cu titlul: *Terminologia religioasă în opera lui Titus Livius*[2159]. Și astfel o face...*Profesoară de Latină*[2160].

2147 Ibidem.
2148 Idem, p. 107.
2149 A se vedea: http://www.basilica.ro/stiri/39_de_ani_de_la_trecerea_la_domnul_a_ips_nicolae_colan.html.
2150 Valeriu Anania, *Memorii*, ed. cit., p. 107.
2151 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iuliu_Hossu.
2152 Valeriu Anania, *Memorii*, ed. cit., p. 107.
2153 Idem, p. 129.
2154 Ibidem.
2155 Ibidem.
2156 Idem, p. 140.
2157 Idem, p. 142.
2158 Idem, p. 143.
2159 Ibidem.
2160 Ibidem.

Și pentru că îi făcuse teza Iulianei, Mama Olga *și-a adus aminte* că și Maica Sebastiana „e *în urmă* cu teza de licență”[2161]. De data asta la *Limba Română*. Titlul: *Tipăriturile de la Râmnic din a doua jumătate a secolului XVIII*[2162]. S-a dus la Biblioteca Academiei și i-a scris-o și pe a Maicii Sebastiana[2163].

Însă Maicile, după cum se vede, își alegeau subiecte *grele* dar fără să dorească *să muncească serios* pentru ele. Multă *părere de sine*...și *puțină muncă*.

Pe atunci, pe când făcea teze de licență pentru Maici nemuncitoare, Mitropolitul nostru era *dat afară* de la Medicină[2164].

Comuniștii fraudează alegerile și formează guvernul[2165].

E arestat de pe stradă la Cluj[2166]. Iar Maica Artemia îl vizitează în arest[2167]. După o săptămână la Bistrița pleacă spre Baia de Arieș[2168].

E arestat din nou[2169].

În p. 151 ajunge *stareț* la Mănăstirea Toplița...pus de același mitropolit Colan, care *nu îl putuse ajuta* cu puțin timp mai înainte.

Într-o seară îl cunoaște pe Lucian Blaga[2170].

E din nou arestat[2171]. „Celula era un fel de *coșciug confortabil*, în care ai fi putut sta cocoșat sau în genunchi”[2172].

Pleacă de la Cluj la Toplița[2173]. Merge cu Părintele Bica la Mănăstirea Govora, pentru că acela fusese numit *stareț* acolo[2174].

2161 Ibidem.
2162 Ibidem.
2163 Idem, p. 144.
2164 Ibidem.
2165 Ibidem.
2166 Idem, p. 145.
2167 Ibidem.
2168 Idem, p. 147.
2169 Idem, p. 149.
2170 Idem, p. 152.
2171 Ibidem.
2172 Ibidem.
2173 Idem, p. 158.

În 1948 mitropolitul nostru avea 27 de ani și se simțea *neîmplinit*[2175]. Părintele Grigore Băbuș ajunsese *Arhidiacon* la Patriarhie[2176].

Pe Maica Tiberiada, „cea mai strașnică monahie a Bistriței; voinică, îndrăzneață, onctuoasă, fără cultură, dar cu o prodigioasă inteligență nativă, perseverentă și răzbătătoare”[2177], o întâlnește la București și o roagă *să intervină pentru el* la ÎPS Justinian Marina[2178]. De ce? Pentru că Tiberiada *îl cunoștea* pe mitropolit[2179].

Însă mitropolitul Justinian *nu îl ajută*[2180]...

Se duce la Arhiepiscopul Emilian Antal, al Sucevei, *să-l ajute*, însă „arhiereul [Emilian] – veleitar la scaunul patriarhal – avea *să folosească* dosarul și pe mine *împotriva* celui ce devenea patriarhul Justinian”[2181].

Din nou la Schitul Pătrunsa[2182]. Apoi la Sibiu[2183]. Și în p. 168 autorul ne spune că a terminat teologia „după șapte ani” de la începerea facultății.

Se întoarce la București[2184]. Studiază aproape două luni la Biblioteca Academiei pentru că dorea *să scrie viețile* mai multor Sfinți[2185].

Mănăstirea Bistrița era *stavropighie patriarhală*[2186]. Aici e *cerut* de Patriarhul Justinian[2187].

Discuția cu patriarhul e la p. 171-172...care avea nevoie de „colaboratori destoinici”[2188].

2174 Idem, p. 161.
2175 Ibidem.
2176 Idem, p. 162.
2177 Ibidem.
2178 Ibidem.
2179 Ibidem.
2180 Ibidem.
2181 Idem, p. 163.
2182 Idem, p. 165.
2183 Idem, p. 166.
2184 Idem, p. 168.
2185 Idem, p. 169.
2186 Idem, p. 170.
2187 Ibidem.
2188 Idem, p. 171.

Capitolul „Sub patriarhul Justinian” începe cu fraza: „nu fusesem niciodată în reședința *primului prinț* al Bisericii”[2189].

Dintele de aur, pe care îl avea Patriarhul Justinian, îi „ședea foarte rău”[2190].

E primit de patriarh[2191]. Și după ce a așteptat *două ore* în palatul patriarhal...e poftit la masă[2192].

După masă iarăși mai așteaptă ceva timp, până când vine Părintele Gheorghe Pașoi, care îi vestește că a fost făcut *intendent*...și primește în grijă palatul patriarhal, cel cu 144 de camere[2193].

Părintele Bartolomeu o aduce la palat pe Maica Achilina, care l-a slujit 20 de ani pe Patriarhul Justinian[2194].

Este *impresionat* de „vigoarea și vioiciunea” Patriarhului Justinian Marina, de „uriașa sa putere de muncă, de memoria sa prodigioasă, de spiritul său administrativ aproape perfect”[2195].

Și mai târziu a descoperit în el „pe *diplomat*, pe omul *extrem de abil* care tratează cu adversarul de pe poziții aparent comune”[2196].

Patriarhul, pe când era preot de mir, fusese *țărănist*[2197]. Și ca patriarh, când mergea în provincie, era *însoțit* de un agent al Securității[2198], care era *înarmat* și care pretindea că este *inginer*, *arhitect*, *consilier de presă*[2199]...

Însă Patriarhul Justinian, subliniază autorul, „avea vederi *de stânga* [și] se declara *de acord*...cu politica *generală* a Guvernului”[2200].

2189 Idem, p. 173.
2190 Ibidem.
2191 Ibidem.
2192 Idem, p. 174.
2193 Ibidem.
2194 Idem, p. 175.
2195 Ibidem.
2196 Ibidem.
2197 Ibidem.
2198 Idem, p. 176.
2199 Ibidem.
2200 Ibidem.

ÎPS Nicolae Bălan considera că Patriarhul Justinian era „omul potrivit”[2201]. Și autorul spune că patriarhul nu a încercat niciodată *să-i violenteze* convingerile[2202].

Arhiep. Emilian Antal era „cel mai înverșunat dușman al noului patriarh”[2203]. De aceea el *a redeschis* dosarul grevei lui Bartolomeu de la Cluj[2204].

Bartolomeu *îi recita* poeme patriarhului Justinian, în mașină, când făcea, împreună cu el, drumuri lungi[2205].

Și *de anul nou* (anii 1948-1949) a fost *singurul* care a ciocnit cu patriarhul un pahar de șampanie[2206].

Despre „ecumenismul intern”[2207].

E arestat din nou[2208]. Însă, pentru că Patriarhul Justinian a vorbit cu prim-ministrul Petru Groza, nedormind toată noaptea, Bartolomeu a fost eliberat[2209].

După care patriarhul *l-a dat afară* din palat pe agentul Papamanole, pe care era să-l lovească cu bastonul[2210].

În p. 186, Părintele Bartolomeu devine „inspector patriarhal pentru învățământul religios”.

Patriarhul știa că *preotul Vasilian* era „unul dintre *cei mai periculoși informatori* ai Securității”[2211].

Și, în p. 188, Părintele Vasilian, *informatorul*, intră în viața Părintelui Bartolomeu...și *îi laudă* capacitatea intelectuală, talentul literar, integritatea

---

[2201] Idem, p. 177.
[2202] Ibidem.
[2203] Ibidem.
[2204] Ibidem.
[2205] Idem, p. 179.
[2206] Ibidem.
[2207] Idem, p. 180.
[2208] Idem, p. 182.
[2209] Idem, p. 184-185.
[2210] Idem, p. 185.
[2211] Idem, p. 187.

caracterului, naționalismul, faptele sale eroice de la Cluj, conștiința sa românească[2212]...

Însă Părintele Vasilian, căruia Nenea Ion îi spunea „Popa Dracu”[2213], era „fost legionar, chiar șef de garnizoană prin Dobrogea”[2214].

Vizită la Arghezi, în care acesta, pentru prima dată, l-a sărutat pe ambii obraji[2215].

La 28 de ani i s-a propus, pentru prima dată Părintelui Bartolomeu, să devină *ierarh*[2216]. A fost anunțat într-o duminică dimineață de către fiul patriarhului, care locuia la palat[2217]. Propunere: *vicar patriarhal*[2218].

A refuzat[2219]. Însă, de-a lungul anilor, i s-a propus de mai multe ori[2220].

Arghezi *îi mulțumește* pentru poezia pe care o scrie[2221]. La Mănăstirea Văratec s-a bucurat de *ospitalitatea* stareței Irina Lecca, „o călugăriță foarte cultă și manierată, boieroaică de viță veche, fostă, în vremea ei, *doamnă de onoare* la Palatul Regal”[2222].

Secretarul Cazacu îi spune *cum stă treaba* cu *ancheta patriarhală*: ancheta nu se face în funcție *de adevăr*, de ce *a găsit* la fața locului, la Văratec, ci „*se conchide* în funcție de ceea ce *ai simțit* că *dorește* șeful”[2223], adică patriarhul...

Jumătate din câștigul lunar îl trimitea părinților săi[2224]. Folosește expresia: „nu mă dumeream” în ultimul rând al p. 198.

Devine *Asistent* la Institutul Teologic prin *desemnarea* Sfântului Sinod[2225].

[2212] Idem, p. 188.
[2213] Idem, p. 189.
[2214] Ibidem.
[2215] Idem, p. 190.
[2216] Idem, p. 191.
[2217] Ibidem.
[2218] Ibidem.
[2219] Idem, p. 192.
[2220] Ibidem.
[2221] Ibidem.
[2222] Idem, p. 196-197.
[2223] Idem, p. 197.
[2224] Idem, p. 198.

Și-ar fi dorit să predea Omiletică și Catehetică la București. Însă titularul catedrei era Părintele Grigore Cristescu...care *îl ataca* pe patriarh „la modul vulgar, mai ales când se îmbăta (ceea ce se întâmpla foarte des)”[2226].

De aceea a predat la *Istorie bisericească universală*, unde titular era Prof. Teodor M. Popescu, „om de caracter gigantic și nu mai puțin uriașă integritate morală, pe lângă faptul că era un savant”[2227].

Pentru 6-7 luni se ocupă din nou de aghiologie[2228]. Și-ar fi dorit *să se înscrie* la doctorat dar nu știa prea bine limba greacă[2229].

Pune în scenă piese de teatru[2230]. O reîntâlnește pe Maica Artemia la Bistrița, în vacanță...care îi aduce un top de hârtie și îl învăluie cu „*surâsul* ochilor ei migdalați, luminați pe dinlăuntru de niște efluvii romantice ce se cereau, acum, și mărturisite”[2231]. Efluvii despre care *știa* și Mama Olga dar „se făcea a nu pricepe”[2232].

În 1950 Biserica Mănăstirii Curtea de Argeș *a fost închisă*, „pe motiv că poporul nu trebuie să mai aibă acces *la mormintele regale*” iar Sfintele Moaște ale Sfintei Filofteia au fost *strămutate* la Episcopia din Râmnicu-Vâlcea[2233].

Însă Patriarhul Justinian a dat comuniștilor *clădirile* Mănăstirii Radu Vodă în schimbul Bisericii de la Curtea de Argeș[2234].

De aceea patriarhul îl pune pe Părintele Bartolomeu *decan* al Centrului de la Argeș[2235].

Se mută la Curtea de Argeș[2236].

2225 Idem, p. 199.
2226 Ibidem.
2227 Ibidem.
2228 Ibidem.
2229 Ibidem.
2230 Idem, p. 200.
2231 Idem, p. 202.
2232 Ibidem.
2233 Idem, p. 202-203.
2234 Idem, p. 203.
2235 Ibidem.

Aici locuiește „în micul apartament, de două camere, fost cândva al reginei Elisabeta”[2237].

În p. 206 explică *rolul* pe care îl aveau „cursurile de îndrumări misionare” și tot în această pagină mărturisește, că împreună cu profesorii Iustin Moisescu, Nicolae Chițescu, Mircea Chialda, Mihail Bulacu (care predau la București), asculta seară de seară *Vocea Americii* la radio.

Viitorul patriarh Iustin Moisescu îl atenționează pe Bartolomeu că Părintele Bulacu e „ciripitor”, adică *informator* al Securității[2238].

La beție, Părintele Grigore Cristescu îi mărturisește Părintelui Bartolomeu că venise la Curtea de Argeș ca să *îl toarne*[2239].

Începe p. 208 vorbind despre Părintele Gala Galaction, care predică la Curtea de Argeș și mărturisește că în acest oraș a scris nuvela *Trandafirii*.

Din partea patriarhului, autorul primise „un Chevrolet vechi, condus de un călugăr priceput și cuminte, Părintele Partenie”[2240].

De ziua patriarhului, în luna februarie, acesta îi spune autorului că Pogăceanu *insistă* ca Bartolomeu *să fie scos afară* din învățământ[2241].

E înlocuit cu Arhim. Atanasie Gladcovschi, fapt pentru care se întoarce la București[2242]. Astfel devine *directorul* bibliotecii din palatul patriarhal[2243].

În bibliotecă, datorită prafului, lucrează cu mască chirurgicală[2244].

Odată cu el, „mai fusese *dat afară* de la Institutul Teologic și profesorul Iustin Moisescu, titular al catedrei de studiul Noului Testament”[2245].

[2236] Idem, p. 204.
[2237] Idem, p. 205.
[2238] Idem, p. 206.
[2239] Idem, p. 207.
[2240] Idem, p. 208.
[2241] Idem, p. 209.
[2242] Idem, p. 210.
[2243] Ibidem.
[2244] Ibidem.

Însă în p. 211, autorul ne mărturisește că Patriarhul Justinian *s-a purtat* „rece și neînduplecat” cu viitorul patriarh Iustin Moisescu, după ce acesta a fost dat afară de la facultate.

Viitorul Patriarh Iustin e caracterizat de Bartolomeu ca *risipitor*, cheltuindu-și salariul „în numai patru-cinci zile, prin restaurante bune”, după care mânca la cantina facultății[2246].

Iar când a rămas *fără salariu*...„l-am văzut așteptând ore întregi – și zile de-a rândul – la ușa patriarhului, în nădejdea unei slujbe, fără să fie primit”[2247] în audiență.

Însă, după o masă la Prof. Nicolae Chițescu, viitorul patriarh i-a mărturisit că a fost dat afară din facultate pentru că „nu acceptase să devină *informatorul* lui Pogăceanu”[2248].

Când ministru al Cultelor a ajuns Prof. Constantinescu-Iași, președintele *Partidului Național Popular*, care se înființase pe 23 august 1944 pentru intelectualii „progresiști”, simpatizanți ai Partidului Comunist, la care, „printre primii”, *a aderat* Prof. Iustin Moisescu, viitorul patriarh Iustin a fost *readus* la catedră și a devenit *director* la Ministerul Cultelor[2249].

Moare ÎPS Nicolae Bălan și e *ales* mitropolit, în locul lui, Iustin Moisescu[2250]. Însă Iustin era profesor *necăsătorit* și de aceea a fost făcut *monah* la Mănăstirea Cernica[2251]. Părintele Bartolomeu și Atanasie Gladcovschi, acum *stareț* al Cernicăi, îi sunt *nași de călugărie* viitorului patriarh Iustin[2252].

Iustin e hirotonit, „la câteva zile”, ierodiacon și apoi ieromonah[2253]. Iar „acolo, în stăreția de la Cernica, l-am învățat să spună ecteniile și să

2245 Idem, p. 211.
2246 Ibidem.
2247 Ibidem.
2248 Ibidem.
2249 Ibidem.
2250 Idem, p. 212.
2251 Ibidem.
2252 Ibidem.
2253 Ibidem.

slujească pe cel care urma să devină arhiereu fără ca în viața lui să fi pus mâna pe o cădelniță”[2254].

Iustin e făcut arhiereu pentru că fusese *ales* Mitropolit al Ardealului[2255]. Bartolomeu a fost *prezent* la instalare, fiind „în suita patriarhului”[2256].

Rămâne cu mitropolitul Iustin și împreună merg la Mănăstirea Sâmbăta de Sus[2257]. Mitropolitul era stângaci la slujbe, nu-i plăcea postul și nici priveghерile cu metanii[2258].

În p. 214, cu amărăciune, autorul spune: „din profesorul modest și cuviincios [, care era Iustin Moisescu,] răsărise un ierarh arogant și ambițios, cu nasul ascuțit și vorba tăioasă”.

Moare Sebastian Rusan, mitropolitul Moldovei, Prof. Liviu Stan interpretează canonul, luat în discuție, *în favoarea* guvernului[2259] și ÎPS Iustin devine *mitropolitul Moldovei*[2260].

În p. 217 aflăm că PFP Justinian trăia cu frica de *a nu fi otrăvit*. Iar în finalul aceleiași pagini, Bartolomeu ne vorbește despre o discuție a lui Iustin cu Teoctist Arăpaș (nu *Arăpașu*!), „pe atunci vicar patriarhal și considerat unul dintre *cei mai devotați* oameni ai lui Justinian”.

Discuția o aude *fără să vrea*...și este „cutremurat și scârbit”[2261]. Pentru că „Teoctist se oferea *să treacă* „de partea” lui Iustin, cerând ca acesta, în schimb, *să-i asigure* scaunul de la Roman. Și l-am văzut pe mitropolit surâzând triumfător și pufnind un aer de dispreț în fumul de țigară aruncat *în nasul* interlocutorului, fără să se rostească în vreun fel. Teoctist a suportat palma și s’a înecat într’o garafă de Cotnar”[2262]. Însă *nu i-a spus niciodată* lui Justinian despre această discuție între

[2254] Ibidem.
[2255] Ibidem.
[2256] Idem, p. 213.
[2257] Ibidem.
[2258] Ibidem.
[2259] Idem, p. 214.
[2260] Idem, p. 216.
[2261] Idem, p. 217.
[2262] Idem, p. 217-218.

cei doi[2263]. Motivul? Deși *ținea* la Justinian, îi era frică să nu îl taxeze drept *delator*[2264].

Părintele Bartolomeu l-a adus la București pe Părintele Andrei Scrima, în 1952, ca *ajutor* de bibliotecar[2265]. Însă, fiind cooptați ca „experți culturali” de către patriarh, pentru vizita lui în Damasc, înainte de a pleca, când strângeau informații despre locurile pe care or să le viziteze, Scrima i-a mărturisit că *vrea să fugă* din țară[2266].

În 1957, Patriarhul Justinian îi vestește autorului că *puterea sa politică* e *în declin* și că îi dă binecuvântare să se *alipească* de orice ierarh, în care are încredere, pentru *a-și asigura* viitorul[2267].

I se refuză plecarea la Halki pentru doctorat[2268]. Scria literatură fără să tragă nădejdea că va fi publicat[2269].

Vacanțele de vară ale anilor 1952 și 1953 și le-a petrecut la Vatra Dornei[2270].

A terminat piesa *Miorița* în vara lui 1953, pe care o știa, printre alții, și George Vraca, Vasile Voiculescu, Al. Mironescu, Părintele Ghiuș și ÎPS Firmilian al Olteniei[2271]. Însă nu l-a impresionat cu ea pe Părintele Scrima[2272].

În 1955 îl cunoaște pe Șerban Cioculescu, care „o ducea prost, trăia din munca soției, care lucra manual la cooperativa meșteșugărească; nu era publicat nicăieri, i se refuza (dar și refuza) orice colaborare, și ajunsese *să-și vândă cărțile rare* din biblioteca proprie, umblând după un preț mai bun”[2273].

2263 Idem, p. 218.
2264 Ibidem.
2265 Ibidem.
2266 Ibidem.
2267 Idem, p. 221.
2268 Idem, p. 222.
2269 Ibidem.
2270 Idem, p. 223.
2271 Ibidem.
2272 Ibidem.
2273 Idem, p. 223-224.

Arghezi „suferea de sărăcie și de izolare”[2274]. La Arghezi în curte i-a cunoscut pe Alexandru Balaci și pe Mihai Șora[2275].

În cenaclul literar din casa lui Barbu Slătineanu, unde, în 1956, fusese *introdus* de Cioculescu, *i-a întâlnit* pe Vladimir Streinu, Dinu Pillat, Alice Voinescu, Ștefan Augustin Doinaș[2276].

În 1956, după 11 ani de închisoare, Radu Gyr a fost eliberat[2277]. Și Bartolomeu e chemat de Gyr pentru ca să intervină pe lângă Arghezi, acum „reabilitat”, pentru a primi o casă, o pensie de la Uniunea Scriitorilor, prin Beniuc și republicarea unei plachete de versuri pentru copii[2278].

Însă Gyr nu se cunoscuse niciodată cu Arghezi[2279]...Și Arghezi nu l-a ajutat în niciun fel, în cele din urmă[2280].

Dar Patriarhul Justinian i-a trimis lui Gyr „*impresionante* cantități de carne, ouă, brânzeturi și vin...prin mijlocirea fiicei sale, discret, seara, la colțul străzii”[2281].

Gyr îl vizita pe autor. Și, la cererea lui Bartolomeu, Gyr *i-a recitat* două balade, pe care *le-a imprimat* „pe bandă de magnetofon”, având astfel de înregistrări și cu Arghezi, Vasile Voiculescu și Sandu Tudor[2282].

Părintele Andrei Scrima pleacă în străinătate[2283]. Părintele Bartolomeu, la vizite oficiale, era *traducător de limbă franceză*[2284].

Îl cunoștea pe Radu Popescu[2285].

Însă e *arestat*, vârât într-un jeep și i s-au pus ochelari negri[2286].

[2274] Idem, p. 226.
[2275] Idem, p. 227.
[2276] Idem, p. 228.
[2277] Idem, p. 232.
[2278] Idem, p. 233.
[2279] Idem, p. 234.
[2280] Ibidem.
[2281] Ibidem.
[2282] Ibidem.
[2283] Idem, p. 237.
[2284] Idem, p. 239.
[2285] Idem, p. 243.
[2286] Idem, p. 245.

E închis la Uranus[2287]. Ieșirea *la aer* era pentru „15-20 de minute”[2288]. Anchetatorul său, maiorul Aramă, îl prețuia ca scriitor[2289].

Însă „tehnica anchetei era aceea de a-ți crea probleme sufletești, de a te ține *veșnic încordat*, agitat interior”[2290].

Scrisese primele poezii pe la 10 ani, pe când păștea vaca pe luncă[2291].

E anchetat asupra relațiilor sale cu Gyr[2292].

Maica Olimpiada Lițescu *inventează* pe seama lui *o subversiune* la Târgoviște[2293].

În p. 270 începe tortura: legat, îl pun la gura unui cuptor aprins. Și în această postură e întrebat ce cunoaște „despre *banii* pe care patriarhul *îi are* în băncile din străinătate”[2294].

E lovit cu vâna de bou peste tălpi[2295]. Când leșină...e trezit cu găleata de apă rece[2296].

Îl bat, până când Părintele Bartolomeu începe să urle îngrozitor[2297]. A doua zi, din cauza bătăilor la picioare, avea picioarele „ca butucii”[2298].

I-au pus înainte un act fals, cel prin care i se cerea *să recunoască* activitatea sa legionară de la Viforâta...și el l-a semnat[2299].

În p. 273: află că au fost arestați și Părintele Sofian și Părintele Grigore Băbuș și Părintele Stăniloae și Părintele Daniil Sandu Tudor.

Și tot în p. 273, Părintele Bartolomeu mărturisește că *recita* Liturghia, „în genunchi, ca de obicei”.

E dus „în arestul Securității din Ploiești”[2300].

[2287] Idem, p. 250.
[2288] Ibidem.
[2289] Idem, p. 255.
[2290] Idem, p. 257.
[2291] Ibidem.
[2292] Idem, p. 261.
[2293] Idem, p. 265.
[2294] Idem, p. 270.
[2295] Ibidem.
[2296] Ibidem.
[2297] Idem, p. 271.
[2298] Idem, p. 272.
[2299] Ibidem.

Aici, de la avocatul Popescu, Bartolomeu află că Radu Gyr fusese arestat din nou[2301].

Află, de asemenea, că va fi judecat în curând și i se arată dosarul personal: 1. 250 de pagini[2302]. În două zile îl citește aproape în întregime și își dă seama că „sute de oameni [fuseseră] interogați [din cauza lui] și puși să iscălească declarații”[2303]. Printre cei interogați, Bartolomeu găsește și „nume scumpe”[2304].

În p. 277 aflăm că i s-au pus pe masă două dosare, care o vizau pe maica Veniamina. Despre care Securitatea credea că *delapidase* peste 100.000 de lei[2305].

Pe 7 mai 1959 e dus la frizerie și aranjat la păr și barbă. Nu mai văzuse *o oglindă* de...un an de zile[2306]. Pentru că va fi dus la tribunal pentru judecată[2307].

Îi spune judecătorului că a fost *torturat*[2308].

E condamnat la 25 de ani muncă silnică, 10 ani degradare civică, o mie de lei cheltuieli de judecată și confiscarea totală a averii personale[2309]. Motivele? A fost *legionar* și a luptat pentru *schimbarea* ordinii sociale[2310].

De la p. 289 începe pușcăria. Află că și Părintele Arsenie Papacioc fusese arestat[2311].

E readus la Uranus, pentru ca să fie *martor al acuzării* în procesul lui Gyr[2312].

Ochelarii enormi ai lui Gyr...și el, cel care „privea tăcut”, la propriul său proces[2313].

Cere „curaj și putere”[2314] în rugăciunile sale.

[2300] Idem, p. 275.
[2301] Ibidem.
[2302] Idem, p. 276.
[2303] Ibidem.
[2304] Ibidem.
[2305] Idem, p. 277.
[2306] Idem, p. 279.
[2307] Idem, p. 280.
[2308] Idem, p. 281.
[2309] Idem, p. 286.
[2310] Ibidem.
[2311] Idem, p. 290.
[2312] Idem, p. 294.
[2313] Idem, p. 295.

Renunță la planul de *a se orbi* în urma visului avut[2315].

Îl revede pe Gyr[2316]. Și Gyr fuma[2317]...

Bartolomeu e dus la Jilava[2318]. Stă cu aproape 30 de oameni într-o celulă[2319]. Mâncau *turtoi* (mălai copt la tavă) la cele 3 mese ale zilei[2320].

E dus la Pitești ca *martor* în procesul Preotului Fănel Mărgăritescu, *consătean* cu el[2321].

De la doctorul Pâslaru a învățat codul Morse[2322].

I s-au pus lanțuri la picioare[2323]. În închisoarea de la Pitești termină poemul cosmogonic *Facerea*[2324].

E readus la Jilava, într-o celulă „foarte murdară”, unde „urina fermentase în hârdău și împinsese pe de margini fecale uscate” [2325]. Și un șobolan își avea vizuina sub pat[2326]...

I se taie lanțurile[2327]. Îi catehizează pe gardieni[2328].

E dus la Aiud[2329]. Aici lucrează la *Steaua Zimbrului* și *Meșterul Manole*[2330]. Nu avea voie să stea *întins pe pat* în timpul zilei[2331].

Mama lui îl alinta *Valerică*[2332].

Decretul din 1959 împotriva monahismului[2333].

[2314] Idem, p. 301.
[2315] Idem, p. 302.
[2316] Idem, p. 304.
[2317] Idem, p. 305.
[2318] Idem, p. 307.
[2319] Idem, p. 308.
[2320] Idem, p. 309 și Idem, p. 309, n. 1.
[2321] Idem, p. 311.
[2322] Idem, p. 312.
[2323] Idem, p. 313.
[2324] Idem, p. 314.
[2325] Idem, p. 315.
[2326] Ibidem.
[2327] Idem, p. 316.
[2328] Idem, p. 316-319.
[2329] Idem, p. 321.
[2330] Idem, p. 322.
[2331] Idem, p. 323.
[2332] Idem, p. 325.
[2333] Idem, p. 327.

Pe 1 august 1964 este eliberat[2334].

Fusese închis 6 ani și două luni. Revine la București[2335]. E primit de Patriarhul Justinian și se confesează reciproc[2336]. De la Justinian află că „mitropolitul Iustin [Moisescu], susținut de profesorul Dumitru Dogaru, șeful Departamentului Cultelor, propusese în Sinod ca arhidiaconul Anania să fie *exclus din monahism* și *caterisit*”[2337].

Pleacă la Glăvile și plânge la mormântul mamei sale. Tatăl său murise, la câteva luni după moartea soției, într-o casă de bătrâni[2338].

A vizitat-o la Bistrița pe Mama Olga, care nu mai avea „uniformă călugărească” și care locuia, cu chirie, într-o casă în afara Mănăstirii[2339].

Tot din p. 337 aflăm că a scos „în taină”, din pușcărie, niște caiete. Cu mașina de scris de la patriarh, „vreme de trei săptămâni, ziua și seara până târziu”, a scris cele două piese (*Steaua Zimbrului* și *Meșterul Manole*) și poeziile compuse și memorate în închisoare[2340].

A început să lucreze la Biblioteca Sfântului Sinod, de la Mănăstirea Antim[2341]. Și, cineva de la Securitate, i-a adus „caietele rămase la Aiud”[2342].

De la Părintele Liviu Stan află că e *cerut* în America[2343].

Concediu la mare, la Mamaia[2344]. Primește 1.092 de dolari, la plecarea în America, de la patriarh[2345]. Părintele Stăniloae i-a dat „câteva adrese din America”[2346].

2334 Idem, p. 334.
2335 Idem, p. 336.
2336 Idem, p. 336-337.
2337 Idem, p. 337.
2338 Ibidem.
2339 Ibidem.
2340 Ibidem.
2341 Idem, p. 338.
2342 Ibidem.
2343 Ibidem.
2344 Idem, p. 342.
2345 Idem, p. 344.
2346 Ibidem.

Pleacă cu avionul, de la Băneasa, pe 29 octombrie 1965[2347].

Și *prima parte* a memoriilor sale se încheie în p. 345, fiind semnate ca *finalizate* în 8 mai 1974, la Detroit, Michigan.

Dacă *prima parte* a fost scrisă pe hârtie și a fost transcrisă electronic între 2007-2008[2348], a doua parte a fost scrisă direct pe computer și începută la Cluj, în februarie 2004. Și, la fel ca în prima parte, autorul și-a propus să fie „veridic”[2349].

Părintele Bartolomeu *simte* libertatea numai când ajunge în aeroportul din Copenhaga[2350]. Ajunge pe aeroportul din New York, primește „o viză specială de intrare”, iar după câteva zile „legitimația *Green Card*”[2351].

Prima sa noapte în America a fost una „bântuită de coșmaruri”[2352]. Face cunoștință cu „pragmatismul american”[2353].

Numai după trei ani de zile începe să vorbească *fluent* limba engleză[2354].

Episcopia Ortodoxă Română a Americii *s-a înființat* în 1929 dar primul ei episcop a fost PS Policarp Morușca, începând cu anul 1935[2355].

Îl cunoaște la New York pe Părintele John Meyendorff[2356]. De la Jerome Newville, convertit la Ortodoxie, află că duhovnicul său e Victorin Ursache[2357]. Pe Victorin îl ajută să devină *episcop* și el va fi hirotonit într-o zi de duminică, pe 7 august 1966, în Biserica Sfântul Gheorghe din Windsor[2358].

2347 Idem, p. 345.
2348 Idem, p. 345, n. 1.
2349 Idem, p. 349.
2350 Idem, p. 351.
2351 Ibidem.
2352 Idem, p. 354.
2353 Idem, p. 356.
2354 Idem, p. 357.
2355 Idem, p. 358.
2356 Idem, p. 361.
2357 Idem, p. 363.
2358 Idem, p. 369.

Împreună cu PS Victorin, Părintele Bartolomeu va locui, sub același acoperiș, timp de 10 ani de zile[2359].

După 9 ani de zile, PS Victorin devine *arhiepiscop*, pentru că Episcopia devine Arhiepiscopie[2360].

La cererea sa, Părintele Bartolomeu e hirotonit *ieromonah*, în catedrala din Detroit, pe 20 octombrie 1967. Și va fi ieromonah timp de 26 de ani[2361].

A lucrat 10 ani împreună cu Părinții Meyendorff și Schmemann[2362].

Îl cunoaște pe Prof. Nikos Nissiotis[2363]. În vizită în Milano[2364]. La Universitatea din Uppsala[2365]. La Bombay, în India[2366]. Și vizitează India în luna ianuarie, „când se recoltează orezul"[2367].

Din India pleacă în Etiopia, la Addis Abeba[2368]. La curtea împăratului Haile Selassie a văzut lei „vii...și liberi"[2369]. De ce? Pentru că, în Etiopia, „leul este *animalul emblematic* pentru dinastia imperială"[2370].

Etiopia sărbătorește Botezul Domnului pe *19 ianuarie* și această zi e *ziua lor națională*[2371].

În p. 452 este *arhimandrit*. Și călătorește în Honolulu[2372], unde ajunge pe 29 decembrie 1970[2373]. Aici ține un *Jurnal hawaiian*[2374].

Și pe 30 decembrie 1970 vorbește despre „un supermarket superb"[2375].

2359 Idem, p. 378.
2360 Idem, p. 381.
2361 Idem, p. 382.
2362 Ibidem.
2363 Idem, p. 424. A se vedea: http://de.wikipedia.org/wiki/Nikos_Nissiotis.
2364 Idem, p. 427.
2365 Idem, p. 429.
2366 Idem, p. 437.
2367 Idem, p. 439.
2368 Idem, p. 445.
2369 Idem, p. 446.
2370 Ibidem.
2371 Idem, p. 448.
2372 Idem, p. 452.
2373 Idem, p. 457.
2374 Ibidem.

Pe 18 ianuarie 1971 primește o scrisoare, în Honolulu, de la Adrian Marino[2376].

Pe 25 ianuarie 1971, zi de luni, tot la Honolulu, află că Dan Zamfirescu a publicat *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*[2377].

Pe 1 februarie 1971, tot zi de luni, își notează că a aflat din *Contemporanul*, cum că Zaharia Stancu a primit *Premiul Herder*[2378].

Împlinește 50 de ani pe 18 martie 1971, într-o zi de joi, în Hawaii[2379]. Însă pe 21 iunie 1971 părăsește arhipelagul[2380].

Despre cum s-a cunoscut cu Constantin Noica și discuția despre caietele lui Eminescu[2381]. Pe Mircea Eliade l-a cunoscut în 1967, în cenaclul lui Leonid Mămăligă[2382].

Din 1973 începe *să corespondeze* cu PFP Justinian[2383]. Care moare în p. 628. L-a văzut la morga, zăcând pe masă, „aproape dezbrăcat, cu gura strânsă de o fașă care-i ținea bărbia legată de cap. Încă se răcea”[2384].

Despre PFP Iustin Moisescu începe să discute din p. 631. De la Văratec, în februarie 1993, devine Arhiepiscop al Clujului[2385].

A început *diortosirea* Scripturii pe 23 decembrie 1990 și de atunci n-a mai scris literatură[2386].

Despre PFP Teoctist Arăpașu a scris începând cu p. 664. L-a cunoscut în 1942[2387]. Patriarhul Teoctist își cultiva cu „abilitate” relațiile personale,

---

[2375] Idem, p. 458.
[2376] Idem, p. 472.
[2377] Idem, p. 477.
[2378] Idem, p. 481.
[2379] Idem, p. 502.
[2380] Idem, p. 553. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Hawaii.
[2381] Idem, p. 588.
[2382] Idem, p. 590.
[2383] Idem, p. 606.
[2384] Idem, p. 628.
[2385] Idem, p. 652.
[2386] Idem, p. 655.
[2387] Idem, p. 664.

„inclusiv prin cadouri costisitoare (era un familiar al magazinelor de consignații)", având relații cu familia Ceaușescu[2388].

La revoluție, Părintele Bartolomeu avea „cumplite dureri lombosciatice" și era la București. A văzut totul la TV[2389].

Pleșu și Șora devin *miniștri*[2390]. Teodor Baconsky dă un interviu la BBC[2391].

Pe 9 ianuarie 1990 era acasă la Pleșu. Și acolo, *așteptându-l* pe...Pleșu, înființează, împreună cu alții, *Grupul de Reflecție pentru Înnoirea Bisericii*[2392]. Aici, în p. 670, e pentru prima oară *amintit* viitorul patriarh Daniel Ciobotea.

Grupul de reflecție „a funcționat aproape doi ani"[2393]. În p. 673 sunt amintiți Vasile Răducă și Sorin Dumitrescu iar Părintele Dumitru Radu numește Grupul de reflecție: *Grupul de infecție*[2394].

Și Părintele Galeriu e amintit în p. 673.

„Un grup de studenți teologi", pe 17 ianuarie 1990, cer *demisia* patriarhului Teoctist[2395]. Joi, 18 ianuarie 1990, Patriarhul Teoctist *își prezintă demisia* „în ședința plenară a Sfântului Sinod"[2396].

Părintele Stăniloae îi scrie Părintelui Ilie Cleopa ca să accepte să devină *patriarh*. Acesta refuză[2397].

Părintele Daniel Ciobotea devine episcop-vicar al Mitropoliei Banatului. Autorul a fost prezent la hirotonia sa, împreună cu Părintele Galeriu[2398].

Pe 7 martie 1990 Patriarhul Teoctist pleacă de la spitalul Elias la Mănăstirea Sinaia[2399].

2388 Idem, p. 665.
2389 Idem, p. 667.
2390 Idem, p. 668.
2391 Idem, p. 669.
2392 Idem, p. 670.
2393 Idem, p. 672.
2394 Idem, p. 673.
2395 Idem, p. 676.
2396 Ibidem.
2397 Idem, p. 680.
2398 Idem, p. 681.
2399 Ibidem.

Despre Episcopul Daniel Ciobotea, autorul scrie: „tânăr, inteligent, cult, școlit în Occident. Se arătase deschis înnoirilor substanțiale, se bucura de prețuirea profesorului său, Dumitru Stăniloae, iar părintele Cleopa, duhovnicul său de la călugărie, îmi șoptise odată că, în privința *zburdălniciilor* trupești, Daniel „e așa cum *l-a făcut* mă-sa””, adică *curat trupește*[2400].

Grupul de reflecție, în ședința din 29 mai 1990, în acord *unanim*, la care a subscris și Patriarhul Teoctist, l-a desemnat pe PS Daniel viitor *Mitropolit al Moldovei*[2401].

Și în ultima filă a memoriilor sale, semnată pe 22 februarie 2009, la Mănăstirea Nicula, autorul vorbește despre alegerea sa ca *Arhiepiscop de Cluj*. Cu 80 de voturi din 119[2402].

90. Chestiunea evreiască la *Junimea*

În cartea sa despre *Junimea*, Gheorghe Panu (1848-1910)[2403], în cap. al XXIV-lea, vorbește despre „chestia evreiască”[2404]. Chestiune politică...ce „se discuta liber” la Junimea[2405].

Petre Carp[2406] era „absolut singurul *partizan* de pe atunci al evreilor”[2407]. Alături de el mai erau Manolache Costache și C. A. Rosetti[2408].

Iar cei de la Iași erau „mai mult sau mai puțin *antisemiți* și „Junimea” *nu se deosebea* în această privință”[2409].

Autorul *încetează* să mai fie antisemit în 1878, după ce se întoarce din străinătate[2410]. Fără detalii...

[2400] Idem, p. 686.
[2401] Ibidem.
[2402] Idem, p. 691.
[2403] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Panu.
[2404] Gheorghe Panu, *Amintiri de la „Junimea” din Iași*, ed. a 2-a, o ediție, cu pref. și tabel cronol., de Z.[igu] Ornea, Ed. Minerva, București, 1998, 223. Cartea are 677 în ed. a 2-a și noi discutăm aici doar p. 223-233. Prima ediție a fost tipărită de editura Adevărul, în 1908.
[2405] Ibidem.
[2406] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_P._Carp.
[2407] Gheorghe Panu, *Amintiri de la „Junimea” din Iași*, ed. cit., p. 224.
[2408] Ibidem.
[2409] Ibidem.

Evreii din Iași erau emigranți din Rusia și Galiția[2411]. Aveau un port aparte, descris în p. 225, și...„nu era evreu pe atunci care să vorbească, nu perfect, dar măcar *corect* românește; toți doctorii, arhitecții etc., evrei, vorbeau *o limbă oribilă*"[2412].

Motivul? Nu își trimiteau copiii la școală ci și-i educau în școli speciale, cu profesori „de o ignoranță fenomenală"[2413].

Eminescu „era teribil"[2414] în problema evreiască. Maiorescu era *rezervat* în această chestiune[2415]. Vasile Pogor[2416] era *dezinteresat* de evrei, pentru că nu-i iubea[2417].

Vasile „Alecsandri era un antisemit vesel și glumeț"[2418]. Iacob Negruzzi[2419] era singurul junimist care era „antisemit pasionat, neastâmpărat, având vecinic [veșnic/ constant] preocuparea evreilor"[2420].

Cuvântul de blam pe care îl foloseau: *jidanul*[2421]. Căruia Carp îi lua apărarea și spunea că „jidanul...este *harnic* și *sobru*"[2422].

Oamenii învățați *îi combăteau* pe evrei cu Talmudul. Arătând că, după Talmud, „evreii sunt datori să fie *lacomi*, *cruzi* și *înșelători* față de alte rase"[2423].

Junimiștii, deși îl considerau pe Hașdeu *dușmanul* lor, erau prieten cu el în ceea ce privește antisemitismul[2424].

Și Vasile Conta[2425] era „un antisemit îndârjit"[2426]. El milita pentru „alungarea în masă"[2427] a evreilor din pământurile românești.

[2410] Ibidem.
[2411] Idem, p. 225.
[2412] Ibidem.
[2413] Ibidem.
[2414] Idem, p. 226.
[2415] Ibidem.
[2416] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Pogor.
[2417] Gheorghe Panu, *Amintiri de la „Junimea" din Iași*, ed. cit., p. 226.
[2418] Idem, p. 227.
[2419] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iacob_Negruzzi.
[2420] Gheorghe Panu, *Amintiri de la „Junimea" din Iași*, ed. cit., p. 227.
[2421] Ibidem.
[2422] Ibidem.
[2423] Idem, p. 229.
[2424] Ibidem.
[2425] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Conta.

91. Păunul la români

Părintele Simion Florea Marian alocă *păunului* p. 263-272 din vol. al 2-lea al cărții *Ornitologia poporană română*[2428].

„Femeiușca" păunului e, la români, *păuna*, *păunica* sau *păunița*[2429]. Iar bărbații *și-au dezmierdat* nevestele și iubitele cu aceste trei nume[2430].

Într-o horă din Bucovina, mireasa e *Păuna*[2431]. Într-o alta, tot din Bucovina, ea se numește *Păunița*[2432].

Însă românii au numit *păunițe* și vacile și vițelele foarte frumoase la înfățișare[2433].

În Ialomița, o locuință izolată se numește *păună*[2434].

Puiul de păun este *păunaș* sau *păunel*[2435]. Însă *păunaș* sau *păunel* este și dezmierdarea/ alintul pentru bărbații cei frumoși și, în special, pentru feciori, pentru tinerii necăsătoriți[2436].

[2426] Gheorghe Panu, *Amintiri de la „Junimea" din Iași*, ed. cit., p. 230.
[2427] Ibidem.
[2428] Simion Florea Marian, *Ornitologia poporană română*, vol. 2, Ed. Tipografia lui R. Eckhardt, Cernăuți, 1883, 423 p. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Simeon_Florea_Marian.
[2429] Idem, p. 263.
[2430] Ibidem.
[2431] Idem, p. 264.
[2432] Ibidem.
[2433] Idem, p. 265.
[2434] Ibidem.
[2435] Ibidem.
[2436] Ibidem.

Păunașul e „rotat” într-un cântec popular. Adică are coada sub formă rotundă.

Dar și viteii frumoși sunt *păunaș* sau *păunel*[2437].

Iar autorul a găsit în Bucovina și nume de familii derivate de la păun: Păun, Păunaș, Păunel, Păunen, Pănescu[2438]. Noi îl știm pe Adrian Păunescu[2439], ca nume celebru derivat de la păun.

Când un tânăr și o tânără *se aseamănă* la frumusețe și purtări sunt „ca doi păunași”[2440].

De la păun au apărut și numele: păunar, păunească, adj. păunescu, v. a se păuni = a se răsfăța, păunire = răsfățare, păunărie = o mulțime de păuni[2441]. Păunărie fiind corelativul lui *găinărie*. Adică: *crescătorie* de păuni și de găini.

Există satul *Păun* (în județul Iași, în com. Bârnova)[2442] dar și satele *Păunești*[2443]: unul în Vrancea[2444] iar altul în jud. Argeș[2445].

Se purtau pene de păun la pălărie, în sărbători[2446]. Dar se foloseau și la farmece și descântece[2447].

Găinațul păunului, credeau unii români, dacă e amestecat în băutură, îl face pe bețiv *să se lase* de acest viciu[2448].

În proverbele românești, păunul este tipul omului mândru. Care se laudă tot timpul, mai ales cu frumusețea sa exterioară[2449]. De unde *a se împăuna*.

[2437] Ibidem.
[2438] Ibidem.
[2439] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Adrian_P%C4%83unescu.
[2440] Simion Florea Marian, *Ornitologia poporană română*, vol. 2, ed. cit., p. 266.
[2441] Ibidem.
[2442] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/P%C4%83un,_Ia%C8%99i.
[2443] Simion Florea Marian, *Ornitologia poporană română*, vol. 2, ed. cit., p. 267.
[2444] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_P%C4%83une%C8%99ti,_Vrancea
[2445] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/P%C4%83une%C8%99ti,_Arge%C8%99.
[2446] Simion Florea Marian, *Ornitologia poporană română*, vol. 2, ed. cit., p. 267.
[2447] Idem, p. 268.
[2448] Idem, p. 270.
[2449] Ibidem.

De aceea el e *simbolul deșertăciunii*[2450].

92. Ziarul *Adevărul* la început de secol

Ziarul *Adevărul* din 21 noiembrie 1905 (o zi de luni) are 4 pagini[2451]. Și costa „*5 bani* în toată țara"[2452]. Fondatorul său: Alex. V. Beldiman...și apărea zilnic, la ora 5 seara. „Cu ultimele știri ale zilei"[2453].

Cu litere mari, pe prima pagină: *Cine va prezida jubileul. Regele și junimiștii*. La putere era „guvernul Cantacuzino"[2454].

În pagina a 2-a, singurul desen: capul lui Eugeniu Voineseu. Pe partea dreaptă, tot în a doua pagină, articolul: „Evreii în Rusia". În care se vorbește despre „recentele masacre antisemite din Rusia"[2455].

În pagina a 3-a găsim „ultimele informații". Și anume că liberalii vor face *o întrunire* pe 4 decembrie, în sala Dacia[2456].

Primul mesaj publicitar al ziarului e tot în p. 3. Unde ni se spune că sunt de vânzare „vițe americane altoite" (se referă la *viță de vie*), din pepiniera „Sigmund Teleki din Fünfkirchen"...și care se vindeau pe strada Doamnei, nr. 21, din București[2457].

A 4-a pagină e aproape, în întregime, publicitară. Avem date de la bursă, despre casele de bani Hesky, despre „marea loterie" din Băneasa...

Redacția și tipografia ziarului erau pe strada Sărindar, nr. 11.

93. Dicționarul lui Șăineanu

Ediția a 8-a a cărții *Dicționar universal al limbei române*, a lui Lazăr Șăineanu (1859-1934), are 872 de pagini.

[2450] Idem, p. 271.
[2451] Ziarul *Adevărul*, anul al 17-lea, nr. 5844, 21 noiembrie 1905, 4 p.
[2452] Idem, p. 1.
[2453] Ibidem.
[2454] Ibidem.
[2455] Idem, p. 2.
[2456] Idem, p. 3.
[2457] Ibidem.

Introducerea are 50 de pagini[2458].

Abundanță = belșug, îndestulare[2459]; acribie = exactitate scrupuloasă[2460]. Eu prefer transliterarea cu *v* din limba greacă: *acrivie*.

Acvarelă [adică *acuarelă* de azi] = desen cu culori muiate în apă. Situat între *acuzator* și *acvarelist*[2461].

Adagiu = maximă veche[2462]; adăsta = a aștepta cu nerăbdare (de la lat. *adastare*)[2463]; ad hoc (adv.) = într-adins, pentru un scop determinat[2464]; *adresant* = cel ce adresează/ trimite scrisoarea, *expeditorul*; *adresat* = cel căruia i-a fost adresată scrisoarea[2465], adică *destinatarul*.

Aerolit = piatră căzută din cer[2466]. Afet = suportul unui tun[2467]; afund = adâncime[2468]; aspidă = fel de viperă, pe când, la figurat: ființă veninoasă, femeie foarte rea[2469].

Augmenta = a mări, a spori[2470]; autodidact = cel care a învățat singur[2471]; avalma (adv.) = în comun, cu grămada[2472]; avat = pește de Dunăre care seamănă cu șalăul[2473]; a băcăi = a bate pulsul, a palpita (onomatopee)[2474]; bădiță = nume *de alint* pe care o țărancă i-l dă *iubitului* ei[2475]; băgău = tutun de mestecat, fabricat din foi subțiri și răsucite[2476].

[2458] Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al limbei române*, ed. a 8-a, revăzută și adăugită la ed. a 6-a, Ed. Scrisul românesc, Craiova, 1929, L + 872 p.
A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Laz%C4%83r_%C8%98%C4%83ineanu.
[2459] Idem, p. 3.
[2460] Idem, p. 6.
[2461] Idem, p. 7.
[2462] Ibidem.
[2463] Ibidem.
[2464] Idem, p. 8.
[2465] Idem, p. 9.
[2466] Idem, p. 10.
[2467] Ibidem.
[2468] Idem, p. 11.
[2469] Idem, p. 40.
[2470] Idem, p. 44.
[2471] Idem, p. 45.
[2472] Ibidem.
[2473] Idem, p. 46.
[2474] Idem, p. 48.
[2475] Idem, p. 49.
[2476] Ibidem.

Bahorniță = femeie necinstită (un cuvânt slav, care, în sensul prim, înseamnă *vrăjitoare*)[2477].

Băiețandru = băiat de până în 20 de ani[2478]; balabustă = evreică măritată (cuvânt ironic)[2479]; băltac = baltă mică[2480]; bandulieră = curea ostășească[2481]; capan = magazie de aprovizionare[2482]; capsoman = prost și încăpățânat[2483]; a cărăbăni = a apuca cu lăcomie, a da lovituri dese, a-și lua toate și a pleca[2484]; cărăeală [acum e *cârâială*] = cicăleală[2485]; carat = a 24-a parte din greutatea aurului și unitatea de 21 centigrame din greutatea pietrelor scumpe[2486].

Cârmâzin = roșu-închis (cuvânt turcesc)[2487]; cârnățar = cel ce face sau vinde cârnați[2488]; cartaboș/ caltaboș e trecut între cuvintele cu origine necunoscută[2489]; căscăund = gură-cască[2490]; caschetă provine de la fr. *casquette* și e un fel de șapcă cu cozoroc[2491] (eu am auzit forma *cosorog*). Pluralul lui *cozoroc* e *cozoroace*.

La București, când cumperi mâncare de la supermarket, ești servit la...*casoletă*. Adică, într-o *cutie de plastic*...în care ți se dă mâncarea comandată.

Însă *casoleta* nu e *cutia din plastic* pe care tu o primești...ci *vasul metalic inoxidabil* în care supermarketul ține mâncarea, deja pregătită, pe care vrea să ți-o vândă.

Șăineanu nu cunoștea acest sens, cu vasul inoxidabil, dar știa că vine de la fr. *cassolette*.

2477 Ibidem.
2478 Ibidem.
2479 Idem, p. 50.
2480 Idem, p. 52.
2481 Idem, p. 53.
2482 Idem, p. 100.
2483 Idem, p. 102.
2484 Idem, p. 103.
2485 Ibidem.
2486 Idem, p. 104.
2487 Idem, p. 106.
2488 Idem, p. 107.
2489 Ibidem.
2490 Idem, p. 109.
2491 Ibidem.

Și că înseamnă: afumătoare, cățuie[2492]. Pentru că, la francezi, e vasul în care se arde mirodenii.

Cassier = cel ce ține cassa de bani[2493] (astăzi s-a eliminat *s*-ul și din *casier* și din *casa de bani*); cășunătură = durere neașteptată, la figurat: capriciu[2494]; catagrafie = recensământ, inventar[2495]; cataroiu (mold.) = gripă, guturai[2496]; catrafuse (pl.) = cele necesare de îmbrăcat, mărunțișuri de-ale casei[2497]; cavală = iapă[2498]; ceahlău = pasăre răpitoare de munte, care își face cuibul în stânci inaccesibile. Și autorul presupunea că de la această pasăre a venit numele muntelui *Ceahlău*[2499].

Ceanac (turc.) = strachină mai mică cu interiorul smălțuit[2500]; cereviș (turc.) = grăsime topită, folosită la mâncare. Grăsime de bou, vacă, bivol[2501]. Cherapleș (m.) = tont, zevzec[2502]; chibritelniță = cutioară pentru păstrarea și aprinsul chibriturilor[2503]; chichirneț = pipernicit[2504]; chilimboț = bucată de pâine necoaptă[2505]; chiloman = oală de băut[2506]; chiomb = miop[2507]; chisnovat = poznaș[2508]; chițoran = șoarece de câmp, cu botul ascuțit, care distruge porumbul[2509]; cioaclă = cârlig de înhățat pentru cei morți de ciumă[2510]; ciobotă (mold.) = cizmă; un cuvânt care vine din rus. čobotŭ[2511].

2492 Ibidem.
2493 Idem, p. 110.
2494 Ibidem.
2495 Idem, p. 111.
2496 Idem, p. 112.
2497 Idem, p. 113.
2498 Idem, p. 114.
2499 Idem, p. 115. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Masivul_Ceahl%C4%83u.
2500 Idem, p. 116.
2501 Idem, p. 120.
2502 Idem, p. 123.
2503 Ibidem.
2504 Idem, p. 124.
2505 Ibidem.
2506 Ibidem.
2507 Idem, p. 125.
2508 Idem, p. 127.
2509 Ibidem.
2510 Idem, p. 130.
2511 Ibidem.

Cioclaș = țăran care vinde lemne cu căruța[2512]; a ciocoi (v.) = a lingusi la modul înjositor[2513]; cioflac = copil râzgâiat[2514]; ciopor = turmă de oi sau de vite[2515]; ciorobară (în Banat) = coțofană[2516]; ciuciulete = ciupercă comestibilă, de culoare gălbuie sau *Morchella esculenta*[2517].

Clabăț = căciulă mare a bănățenilor[2518]; clisură = strâmtoare[2519]; cocuță (f.) = copil în fașă, prunc[2520]; cojan = locuitor de la câmp[2521]; comană = coama casei[2522]; dănănaie = minunăție, lucru de mirare (de la *a dănănăi* = ceva ce se vede în depărtare)[2523]; fustanelă = fustă largă și cu multe crețuri, purtată de greci și arnăuți[2524]; găman = mâncăcios, lacom[2525]; gigea = frumușel, drăguț[2526]; giumbuș = petrecere, haz, poznă[2527]; glajă = sticlă[2528]; însurățel = tânăr abia însurat[2529]; învierșunare = furie îndărătnică[2530]; iorgovan = liliac (în Banat; de la sârb. *iorgovan*)[2531]; izbă = lovitură[2532]; a jugăni = a castra caii[2533]; lacră = ladă de zestre, raclă[2534]; lavină = avalanșă[2535]; locandă = ospătărie, han[2536]; magopață = curvă (în

---

[2512] Idem, p. 131.
[2513] Ibidem.
[2514] Idem, p. 132.
[2515] Idem, p. 133.
[2516] Ibidem.
[2517] Idem, p. 136. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Morchella_esculenta.
[2518] Idem, p. 138.
[2519] Idem, p. 140.
[2520] Idem, p. 145.
[2521] Idem, p. 146.
[2522] Idem, p. 150.
[2523] Idem, p. 190.
[2524] Idem, p. 264.
[2525] Idem, p. 267.
[2526] Idem, p. 276.
[2527] Idem, p. 277.
[2528] Ibidem.
[2529] Idem, p. 333.
[2530] Idem, p. 340.
[2531] Idem, p. 341.
[2532] Idem, p. 346.
[2533] Idem, p. 350.
[2534] Idem, p. 353.
[2535] Idem, p. 358.
[2536] Idem, p. 369.

Moldova)[2537]; mămular = mic negustor ambulant (de la turc. *mamelè*)[2538].

Muscel = deal înalt, de până la 400 de metri[2539]; mușcoiu = catâr (cuvânt albanez, *mușk*)[2540]; mutră (ironic) = obraz, îndrăzneală, personaj, rang, nazuri (pl.)[2541]; nadiceancă = un fel de trăsură[2542]; năem = plată, chirie[2543]; namestie = dependență (cuvânt slavon)[2544]; nărămzat = stacojiu[2545]; a năstăvi = a inspira[2546]; năstrapă = cană[2547]; nat = fecior (în graiul bănățean; de la lat. *natus*)[2548]; nătărău = tare prost[2549]; năucie = stupiditate[2550]; nemeș = de neam, nobil[2551].

Neneacă = mamă (în Moldova, cuvânt turcesc)[2552]; netoție = idioție[2553]; ningău = ninsoare[2554]; nisam-nitam (adv.) = cu totul fără temei[2555]; nucet = pădure de nuci (de la lat. *nucetum*)[2556]; oarzăn = timpuriu[2557]; obrăzar = mască[2558]; a obroci = a fermeca, a zăpăci (cuvânt sârbesc); octofor = purtător de lectică (la romani)[2559]; odaliscă = femeie din haremul sultanului[2560]; odobeală = închisoare[2561]; ofis = decret domnesc[2562]; olastiseală = lingușire (în Muntenia)[2563].

2537 Idem, p. 376.
2538 Idem, p. 379.
2539 Idem, p. 414.
2540 Idem, p. 415.
2541 Idem, p. 416.
2542 Ibidem.
2543 Idem, p. 417.
2544 Ibidem.
2545 Idem, p. 418.
2546 Idem, p. 419.
2547 Ibidem.
2548 Idem, p. 420.
2549 Ibidem.
2550 Ibidem.
2551 Idem, p. 426.
2552 Idem, p. 427.
2553 Idem, p. 430.
2554 Idem, p. 431.
2555 Ibidem.
2556 Idem, p. 434.
2557 Idem, p. 436.
2558 Idem, p. 437.
2559 Idem, p. 440.
2560 Ibidem.
2561 Ibidem.

Olum = vad în care se adapă vitele (de la turcescul *olum* = vad)[2564]; onànie = ființă slabă și urâtă (în Moldova, de la cuvântul rutean: *omana*, vedenie amăgitoare)[2565]; opreală = arest[2566]; orândar = cârciumar în sat (în Moldova)[2567]; otavă = iarbă crescută după a doua cositură (de la cuvântul bulgar: *otava*)[2568]; otecinic = colecție de vieți de Sfinți (cuvânt slavon, *utečĭniku*, care derivă de la *oteț/ părinte*)[2569]; otnoșenie = raport final (cuvânt rusesc: *otŭnoșeniĭe*)[2570].

Oțopină = mârțoagă[2571]; păcurar = cel ce scoate sau vinde păcură[2572]; pălămar = paraclisier (în Moldova)[2573]; palavră = vorbă seacă, minciună, vorbă lăudăroasă (de la cuvântul turc *palàvra*)[2574]; pălincă = rachiu (vine de la cuvântul unguresc *palinka*, care vine de la sârbescul *palinka*; *paliti* = a arde...pentru că e o țuică ce *te arde pe gât*)[2575].

A paradosi = a preda (în graiul moldovean, care vine din neogreacă)[2576]; părăduitor = risipitor[2577]; paraponisit = nemulțumit[2578]; paraxân = bizar, curios (adv.) și ciudă (subst.)[2579]; parètis = actul de demisie al unui arhiereu[2580]; parlagiu = măcelar (cuvânt turcesc)[2581]; parpalec = plăcintar grec[2582]; parucic = locotenent[2583]; pașol! = marș![2584];

2562 Idem, p. 441.
2563 Idem, p. 442.
2564 Idem, p. 443.
2565 Idem, p. 444.
2566 Idem, p. 445.
2567 Idem, p. 446.
2568 Idem, p. 451.
2569 Ibidem.
2570 Ibidem.
2571 Ibidem.
2572 Idem, p. 453.
2573 Idem, p. 455.
2574 Ibidem.
2575 Idem, p. 456.
2576 Idem, p. 461.
2577 Ibidem.
2578 Idem, p. 462.
2579 Ibidem.
2580 Idem, p. 463.
2581 Idem, p. 464.
2582 Idem, p. 465.
2583 Idem, p. 466.
2584 Idem, p. 468.

pațachină = arbust cu bobițe negre sau *Rhmanus cathartica*[2585].

Pateriță = toiagul arhieresc[2586]; pavogadu = exercițiu de solfegiere în muzica psaltică[2587]; pazarlâc = târguială, negustorie[2588]; pedel = servitor la o universitate[2589]; pidosnic = ciudat, pe dos (în Moldova)[2590]; pintenog = cal negru sau murg cu pete albe la glezne[2591]; pipirig = un fel de trestie[2592]; a pisicări = a lingușí în mod viclean[2593].

Și Lazăr Șăineanu cunoștea forma *pimniță*, care se mai folosește și azi în Teleorman, paralelă cu *pivniță*. Care vine de la slavonescul *pivnița*, unde *pivo = băutură*[2594].

A pliroforisi = a lua informații, a se deslușí/ clarifica într-o problemă anume[2595]; podmet = momeală[2596]; a poftori = a repeta[2597]; pogonici = cel ce mână plugul[2598]; pohoț = desfrânat[2599]; pojijie = gospodărie[2600]; polată = palat[2601]; a pologi = a așterne jos[2602]; ponor = scobitură a terenului în formă de pâlnie (de la slavonescul *ponorŭ* = locul unde apa se ascunde în pământ)[2603]; ponos = nume rău, poreclă, greșeală[2604]; popondoc = stâlpul unei prispe țărănești. Cuvânt folosit în Tulcea[2605].

[2585] Idem, p. 469. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Rhamnus_cathartica.
[2586] Ibidem.
[2587] Idem, p. 471.
[2588] Ibidem.
[2589] Idem, p. 472.
[2590] Idem, p. 480.
[2591] Idem, p. 482.
[2592] Idem, p. 483.
[2593] Idem, p. 484.
[2594] Idem, p. 485.
[2595] Idem, p. 488.
[2596] Idem, p. 491.
[2597] Idem, p. 492.
[2598] Ibidem.
[2599] Ibidem.
[2600] Idem, p. 493.
[2601] Ibidem.
[2602] Idem, p. 494.
[2603] Idem, p. 495.
[2604] Ibidem.
[2605] Idem, p. 496.

Poponeț = volbură (un fel de iarbă), opaiț (de la cuv. sârbesc: *poponaț* = volbură)[2606]; a popri = a opri[2607]; potlogar = cârpaci, pungaș ordinar[2608]; povestaș = povestitor[2609]; primiții = primele roade, prinoase[2610]; a pritoci = a turna dintr-un vas în altul[2611]; progrom = măcel în masă[2612]; a puiezi = a face pui[2613]; pulpană = partea de jos a unei haine, care acoperă pulpa piciorului[2614].

Puțar = cel ce sapă puțuri (de la lat. *putearius*)[2615]; putinei = putină mică în care se bate laptele pentru a face unt[2616]; râbiță = pește de apă dulce din familia crapilor. Sau *Gobio fluviatilis*[2617].

Răgălie = rădăcină[2618]; rână = coastă, latură[2619]; a răpști = a se răsti[2620]; răsbucuros = foarte bucuros[2621]; răsmeriță = revoluție (de la slav. *razmirița* = război)[2622]; răspas = răgaz[2623]; răstimp = interval temporal[2624]; razna (adv.) = încoace și încolo[2625]; refec = cusătură pe marginea unei stofe, la fig.: mustrare aspră[2626]; regeà = rugăminte[2627].

Sărăcan = foarte sărac[2628]; sărăcustă = sărindar[2629]; sardea = peștișor sărat[2630]; sărman =

2606 Ibidem.
2607 Ibidem.
2608 Idem, p. 501.
2609 Ibidem.
2610 Idem, p. 512.
2611 Idem, p. 514.
2612 Idem, p. 517.
2613 Idem, p. 523.
2614 Idem, p. 523-524.
2615 Idem, p. 526.
2616 Idem, p. 527.
2617 Ibidem. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Gobio_gobio.
2618 Idem, p. 529.
2619 Idem, p. 531.
2620 Idem, p. 532.
2621 Idem, p. 533.
2622 Idem, p. 534.
2623 Idem, p. 535.
2624 Ibidem.
2625 Idem, p. 537.
2626 Idem, p. 540.
2627 Idem, p. 541.
2628 Idem, p. 565.
2629 Ibidem.
2630 Idem, p. 566.

sărac, orfan[2631]; scârnă = balegă[2632]; scârnăvie = murdărie[2633]; a scorbeli = a scormoni în pământ[2634]; scripcar = lăutar[2635]; scutar = ciobanul care conduce stâna[2636]; șelar = cel care face și vinde șei pentru cai[2637]; șerpar = cingătoarea țărănească de piele în care se pătrau banii[2638]; sgârță = babă sfrijită[2639].

Silhui = acoperit de codri[2640]; simigiu = cel care face și vinde simiți [pesmeți], covrigi etc.[2641]; sin = fiu[2642]; șiștar = găleata în care se mulg oile[2643]; șledun = gorun (un soi de stejar)[2644]; șoacăță = șobolan, la fig: dușman[2645]; a solomoni = a fermeca, a vrăji[2646]. Și asta când Sfântul Profet Solomon este etalonul înțelepciunii...

Spițer = farmacist[2647]; științei = stup făcut dintr-un butuc găurit[2648]; stretenie = întâmpinare[2649]; stropșitură = epilepsie[2650]; a sudui = a înjura, a dojeni[2651]; a sugușa = a gâtui[2652]; tocsin = clopot de alarmă[2653]; toloșcan = om trândav (în Moldova)[2654]; voloc = plasă de pește, una mai mică decât năvodul[2655]; a vorovi = a vorbi[2656]; zabet = guvernator[2657]; zalhana = abator[2658].

[2631] Idem, p. 567.
[2632] Idem, p. 572.
[2633] Ibidem.
[2634] Idem, p. 576.
[2635] Idem, p. 577.
[2636] Idem, p. 579.
[2637] Idem, p. 582.
[2638] Idem, p. 585.
[2639] Idem, p. 589.
[2640] Idem, p. 591.
[2641] Idem, p. 592.
[2642] Idem, p. 593.
[2643] Idem, p. 595.
[2644] Idem, p. 597.
[2645] Idem, p. 599.
[2646] Idem, p. 602.
[2647] Idem, p. 609.
[2648] Idem, p. 617.
[2649] Idem, p. 621.
[2650] Idem, p. 622.
[2651] Idem, p. 625.
[2652] Idem, p. 627.
[2653] Idem, p. 657.
[2654] Ibidem.
[2655] Idem, p. 701.
[2656] Idem, p. 702.
[2657] Idem, p. 704.

Dicționarul propriu-zis se termină în p. 711. De la p. 713 începe *un dicționar de nume*. Care se termină în p. 870. Suplimentul lingvistic: p. 871-872.

94. Din *Jurnalul* lui Livius Ciocârlie

E vorba despre jurnalul anilor 1978-1983. Ediția 2008[2659].

La p. 6: despre ședința „patronată...de un *dobitoc*, secretarul științific al Academiei de Științe Sociale". Autorul scrie fără *grija* cititorului, așa că e greu să înțelegi, întotdeauna, *la cine* se referă.

„Tristețea *atroce* a lui Trakl[2660]"[2661].

În 1978 tatăl lui trăia[2662]. Dar și mama[2663].

Scrie despre corespondența lui Proust[2664], citește jurnalul lui Adrian Marino[2665] și se întâlnește pe drum cu „popa Gheorghiță, *duhovnicul nostru*, al Ciocârleștilor, de cincizeci de ani"[2666].

În 1978 autorul era *lector*. Pentru că profesorul Tănase îi cere să se prezinte „la concursul de conferențiar"[2667].

De vorbă cu Adriana Babeți[2668], în p. 25 amintește de Andrei, care era „arhivist la Mitropolie", „drama (?) Nadiei Comăneci"[2669]...și într-o zi de noiembrie spune despre sine că este „moale ca o pernă de ace"[2670].

2658 Idem, p. 706.

2659 Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, Ed. Humanitas, București, 2008, 422 p.
Despre autor a se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Livius_Cioc%C3%A2rlie.

2660 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Georg_Trakl.

2661 Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 9.

2662 Ibidem.

2663 Idem, p. 13.

2664 Idem, p. 11.

2665 Idem, p. 15-16. A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Adrian_Marino.

2666 Idem, p. 19.

2667 Idem, p. 21.

2668 Ibidem. A se vedea:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Adriana_Babe%C8%9Bi.

2669 Idem, p. 29.

2670 Idem, p. 35.

În p. 36 cumpără cartea lui Radu Petrescu, *Ocheanul întors*[2671]. Iar episcopul (fără nume, care, de fapt, era *mitropolit*) este fostul său coleg de la Loga[2672].

Andrei, care lucra la Mitropolie, devine „muzeograf"[2673]. Curs despre teatrul lui Sartre[2674], lăudat de Emil Brumaru[2675], un curs despre Chateaubriand[2676], are „o studentă gravidă, cu liniștea și frumusețea maternității apropiate"[2677], ascultă Enescu[2678], zece ani s-a ocupat de semiotică[2679] iar profesorii de la Litere, în 1978, se plângeau că *n-au aragaz*[2680]. Acasă, bineînțeles...

Strada *Carmen Sylva* devenise *Lenin*[2681].
Vrea *o înzdrăvenire* la Băile Herculane[2682].

Paul Cornea era prorector în 1978[2683], l-a văzut pe Lucian Raicu (evreu)[2684] „*plângând* pe o scrisoare a lui Eminescu"[2685], deși „Eminescu a fost antisemit"[2686], e obosit la curs („abia *împing* frazele și termin cu două minute înainte de pauză")[2687], e întâmpinat, cu amabilitate și „pe mutește, [de] Eugen Simion, Manolescu, Papahagi [și] Gabriel [?]"[2688], Marin Mincu e „tânăr, blond, cârlionțat ca peruca doamnei R."[2689], Mircea Dinescu vine împreună cu

---

[2671] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Radu_Petrescu.
[2672] Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 36.
[2673] Ibidem.
[2674] Idem, p. 39.
[2675] Idem, p. 41.
[2676] Idem, p. 44.
[2677] Idem, p. 45.
[2678] Idem, p. 46.
[2679] Idem, p. 48.
[2680] Idem, p. 49.
[2681] Idem, p. 50-51.
[2682] Idem, p. 52. A se vedea: https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83ile_Herculane.
[2683] Idem, p. 54.
[2684] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Raicu.
[2685] Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 55.
[2686] Ibidem.
[2687] Ibidem.
[2688] Idem, p. 57.
[2689] Idem, p. 58.

Denisa Comănescu[2690], care era „la fel de frumoasă *ca astă-vară*”[2691].

Dacă Eugen Jebeleanu sta la masă cu Ileana Mălăncioiu și cu alte doamne[2692]...Marin Preda a trecut pe lângă autor „cu un aer spectral de om amețit”[2693]. Însă „cineva spune că [Marin Preda] e așa fiindcă *n-a băut nimic*”[2694].

Se observă aici *prima mare invidie* a lui Ciocârlie din *Jurnal*. Pentru că atunci când consideri că *tot ce ai de spus* despre Marin Preda e că *bea*...de fapt *îl invidiezi* pentru ceea ce scrie.

În p. 61, Eugen Simion e prezentat într-un context nesemnificativ, așa cum o făcuse și cu Marin Preda, tocmai pentru ca să îl ridiculizeze: „trece pe acolo Eugen Simion cu o pereche de pantaloni *înveliți în ziar* pe braț, în drum spre croitor”.

În aceeași pagină, Simion ajunge la restaurant, și autorul îl caracterizează în următorii termeni: „*pare* un om fericit: arată bine, încă tânăr, deștept, echilibrat, fără *neliniști grave*, mulțumit”. Dar din cuvintele pe care le folosește reiese *scepticismul* său vizavi de *potențele de scriitor* ale lui Eugen Simion.

Denisa Comănescu e tot cu...Dinescu[2695]. Coniacul *Milcov*, vinul de Ștefănești[2696], apar Denisa și Mircea Dinescu și în p. 63...și vorbește cu Dinescu despre Marin Preda[2697].

De la Dinescu află despre „țuica ardelenească” pe care Preda „o oferă” scriitorilor la Mogoșoaia[2698].

Adică iarăși despre *băutură*...ca să acrediteze ideea că *viața* lui Preda e, de fapt, *beția*...nu *scriitura*.

[2690] A se vedea: http://www.humanitas.ro/denisa-comanescu.
[2691] Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983,* op. cit., p. 59.
[2692] Ibidem.
[2693] Idem, p. 60.
[2694] Ibidem.
[2695] Idem, p. 61.
[2696] Idem, p. 62.
[2697] Idem, p. 63.
[2698] Ibidem.

Cum e Preda în p. 63? „O natură fragilă, cu mari crevase în el”[2699]. După cum se observă: nu are nimic „special”...

L-a cunoscut pe Daniel Turcea. Și dacă atunci când l-a cunoscut era „un tânăr subțirel, vioi și cam copilăros”[2700], acum, când îl reîntâlnește la Capșa, după 8 ani, e „un bătrânel pierit, chel, cu barbă mare, pur și hieratic ca un serafim”[2701].

Vine și Mircea Ivănescu și *îi înapoiază* o carte a lui Denis de Rougemont pe care i-o împrumutase[2702]. Dan Cristea l-a luat peste picior[2703]. Iar 1978 „se termină *cu bani* și *posomorât*”[2704].

Din a doua pagină a anului 1979 aflăm că e profesor de 20 de ani[2705]. Cu sensul că: *predă* în învățământ de 20 de ani...

Cumpără „de la stand un Mihai Șora și un Dosoftei[2706]”[2707], nu poate să scrie despre George Călinescu fără să pomenească despre „lucrurile [sale] detestabile”[2708], ca acelea de „șantajist și de bătăuș”[2709], Pintilie (probabil Lucian Pintilie[2710]) îl servește cu o cafea și cu un coniac[2711] iar la Lugoj a fost așteptat de A. (de ce nu intră...în *cârd*? Nu e „femeie”?) și de „*un cârd* de doamne profesoare”[2712].

Și se folosește *cârd*...atunci când vrei să spui că doamnele sunt cam *văcuțe* (cârd de vaci) sau *asurzitoare* (cârd de rațe sau gâște).

2699 Ibidem.
2700 Ibidem.
2701 Ibidem.
2702 Idem, p. 63-64.
2703 Idem, p. 70.
2704 Idem, p. 73.
2705 Idem, p. 75.
2706 Probabil e vorba de ediția: N. Ursu, *Dosoftei. Opera. I. Versuri*, ediție critică, cu studiu introd. de Al. Andriescu, București, 1978, Cl + 544 p.
2707 Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 76.
2708 Ibidem.
2709 Ibidem.
2710 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Pintilie.
2711 Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 76.
2712 Idem, p. 83.

Cine e *Maestrul*[2713]? *Maestrul* a făcut facultate[2714] și are o „imensă...putere de regenerare”[2715].

În p. 86, după *Maestru*, apare *Profesorul*. Profesorul i-a citit un articol[2716] și articolul „nu i-a plăcut deloc”[2717].

În p. 87 apare „filozoful Gogoneață”.

În p. 90 află că „Petru Groza...a avut *o groază* de copii din flori”.

În p. 91 Maestrul are *mai multe* iubite...dacă „este la el și *o iubită* a Maestrului”. Una dintre multe altele...Pentru că atunci când ai *doar una*...se spune: „*iubita* Maestrului”.

Autorul nu vrea să rămână „*popândău* cu doamnele”[2718]. Adică: *atent* la toate...

Maestru aduce „un vin de Arad”[2719] și se mănâncă „omletă cu ciuperci”[2720].

A fost „blând...la examen”[2721] cu studenta din anul patru, care era „foarte bună studentă, dar ingenuă și bolnavă de nervi”[2722].

Din p. 95 începe anul 1980, în care: „*m-am împotmolit* cu Maestrul la restaurantul nou de pe Bega. Dă-i cu bere, dă-i cu vin, ne-am cam *amețit*”[2723].

Axente Sever Popovici i-a fost *asistent* lui Nae Ionescu[2724].

Care *Sorin*[2725]? Citește *memoriile* lui Iorgu Iordan[2726].

[2713] Ibidem.
[2714] Idem, p. 84.
[2715] Idem, p. 85.
[2716] Idem, p. 86.
[2717] Idem, p. 87.
[2718] Idem, p. 91.
[2719] Ibidem.
[2720] Ibidem.
[2721] Idem, p. 92.
[2722] Ibidem.
[2723] Idem, p. 95.
[2724] Idem, p. 96.
[2725] Idem, p. 98.
[2726] Idem, p. 99.

În p. 99 vorbește pentru prima oară despre *intrarea* Securității la el în casă: „dar eu, după ce venise *Sarsailă* [la mine] în casă, *am ars* o mulțime de hârtii acum câteva luni”.

Din nou...*Sorin*[2727]. „Căldură tomnatică”[2728], un articol al lui Ulici[2729], își duce fetele la o „expoziție de câini”[2730], Profesorului nu îi plac „capitolele din teza de doctorat”[2731], cine e D., cel care *își lansează* o carte în p. 107, dar și C. U., cel care vorbește „foarte inegal”[2732]...pentru ca în p. 110 să stea la masă cu „Marin Preda, Dinescu, Denisa, Teodor Mazilu și Valentin Șerbu”.

Marin Preda tocmai *se întorsese* de la Dinescu, de la Slobozia[2733]. Însă nu cu mâna goală! Pentru că au venit de la Slobozia cu „molan (care înseamnă și *pește* și *vin*, dar, cu precădere, *vin de buturugă*), țuică și varză cu carne”[2734].

Dar Preda și Dinescu...tot de la Slobozia...au venit „cu vorbe porcoase, cu vorbe subțiri”[2735]. Mă îndoiesc însă că *și-au cumpărat* vorbele de la vreo cârciumă din...Slobozia.

Marin Preda știa „*pe de rost* pagini întregi din *Desculț*”[2736]. Un roman al lui Zaharia Stancu[2737].

Mircea Zaciu și Romul Munteanu au fost *studenții* săi[2738].

În p. 116 vorbește despre demersurile sale pentru a fi *primit* în *Asociația Scriitorilor*.

În p. 117 cred că vorbește despre Daniel Vighi[2739], care era pe atunci în anul IV de facultate.

[2727] Idem, p. 100.
[2728] Idem, p. 103.
[2729] Idem, p. 106. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lauren%C8%9Biu_Ulici.
[2730] Idem, p. 107.
[2731] Ibidem.
[2732] Ibidem.
[2733] Idem, p. 110.
[2734] Ibidem.
[2735] Ibidem.
[2736] Idem, p. 111.
[2737] Poate fi downloadat de aici: http://ro.scribd.com/doc/135097560/Zaharia-Stancu-Descul%C5%A3.
[2738] Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 116.

În p. 119 îi spune numele întreg: Daniel Vighi. *Miza* pe Vighi, pe Vasile Popovici și pe Marcel Tolcea[2740].

Tot în p. 119 îl pune *la colț* și pe Ilarion Ciobanu, după cum a făcut cu Marin Preda și cu Eugen Simion: „din când în când Ilarion Ciobanu, beat la o masă, scoate *un horcăit de speriat*”. Dar și pe Lucian Pintilie: „Lângă masa noastră, Pintilie, și el *amețit*. Nu mă observă”[2741].

Spre sfârșitul lui 119 e amintit și Tatulici (Mihai Tatulici?), alături de Sorin (?), Nicolae Ciobanu și Papilian (?).

În p. 120: Dan Hăulică, Doinaș și Bogza.

Maestrul reapare în p. 125. În p. 132 *bârfește*, împreună cu el, „pe unul și pe altul”.

Pune pe carnetul CEC 300 de lei, pe care *i-a câștigat* din colaborarea cu revista *Orizont*[2742].

Alături de Maestru, la facultate, apare și *Ioji* (?)[2743].

Grigurcu[2744] a scris despre el[2745].

T. este ocultat[2746], cel care cumpără „o gâscă și cartofi”[2747]. Însă T. „lucrează la catedră”[2748], adică a fost coleg de catedră, la facultate, cu autorul.

Ironic la adresa lui Adrian Păunescu[2749]. Tudor Țopa îi scrie o scrisoare „cam zurlie”[2750]. Încă *o băută* cu Maestrul[2751].

Țăranii „precupeți”, la București, vindeau o gâscă cu 100 de lei în 1980[2752].

[2739] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Daniel_Vighi.
[2740] Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 119.
[2741] Ibidem.
[2742] Idem, p. 134. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Orizont_%28revist%C4%83%29.
[2743] Idem, p. 135.
[2744] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Grigurcu.
[2745] Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 138.
[2746] Ibidem.
[2747] Idem, p. 139.
[2748] Idem, p. 143.
[2749] Idem, p. 145.
[2750] Idem, p. 153.
[2751] Ibidem.

Și tot în 1980, Ciocârlie avea peste 4.000 de lei la CEC[2753].

Numele lui Liiceanu apare în p. 161. Radu Petrescu face pancreatită în 1981[2754]. În p. 184 apare „tușa Lola, tanti Chiva și uica Ion”.

Daniel Vighi a fost, împreună cu Marcel Tolcea, în vizită la Nichita Stănescu[2755]. Însă reîntâlnim din nou *invidia* autorului pe marii scriitori contemporani cu el. Pentru că, despre poemul dăruit de Nichita celor doi, spune: „s-au ales cu *o poezie fircălită* pe o foaie de caiet. [Și] de emoție, s-au urcat în trenul de Iași”[2756].

Însă orice poezie compusă pe loc și scrisă de mână e *fircălită*/ mâzgălită pe hârtie/ scrisă febril. Iar Nichita le-a făcut *o mare cinste* unor tineri...că *le-a dăruit* un poem. Ce *a dăruit* vreodată autorul, din scrisul său, celor care l-au vizitat? Ce a compus, pe loc, pentru cineva?

Dar dacă darul lui Nichita a fost „o mâzgălitură pe hârtie”, Livius Ciocârlie s-a bucurat însă că lui Nichita *i-au plăcut* poeziile „fine” ale lui Marcel Tolcea[2757]. Pentru că autorul știa *cine* e Nichita...dar nu dorea *să recunoască* acest lucru. Și asta este invidia: *a nu vrea să recunoști* valoarea cuiva și nu *a nu o înțelege*!

Mihăieș apare în p. 185, autorul, într-o noapte, se visează *boier*[2758], o cafea la Caransebeș[2759], pe Corina (?) „*o trage ața* spre literatură”[2760] iar „lumea e *un război generalizat* al pulsiunilor”[2761]. În p. 196 mărturisește că citește din Scriptură, însă „nevrotic”, alături de cărți de Manolescu, Zaciu, Papahagi,

---

[2752] Idem, p. 153-154.
[2753] Idem, p. 157.
[2754] Idem, p. 165.
[2755] Idem, p. 184.
[2756] Ibidem.
[2757] Ibidem.
[2758] Idem, p. 187.
[2759] Idem, p. 191.
[2760] Idem, p. 194. Expresia vine *de la lațul* cu care se prind păsări.
[2761] Idem, p. 196.

Ricoeur, Faulkner, Sorin (?)”[2762]. Și tot din p. 196 aflăm că Marin Preda abia murise.

Studenții lui 1981: „Examen oral până la douăsprezece. Nivel de limbă *submarin*, lecturi *deloc*, dar *au tocit* de prin cursuri, speriați de renumele meu de *capsoman*”[2763].

Nu a scris *cu plăcere* ceea ce a publicat[2764]. Și, deopotrivă, scrie *anevoios*: „Mă foiesc zile întregi până încep un articol, de parcă nu știu ce minuni aș pregăti. Ce scriu cu vervă e superficial”[2765].

Mircea Mihăieș îl sună în 1981 și îl anunță că a devenit *profesor* „într-un sat de lângă Oradea, [iar] nevastă-sa prin Harghita”[2766].

Cumpără „o carte pentru copii de Ana Blandiana”[2767]. Îl cunoaște pe Emil Brumaru în p. 219 și se întâlnește cu „Pepelea de la engleză”[2768].

X îl laudă în față și îl denigrează pe la spate pentru un articol despre Eminescu[2769].

Oamenii stăteau la coadă în fața unui „ghișeu *liliputan*”[2770]. Adică *minuscul*.

Mircea Dinescu e *bolnav* în p. 275. Însă, cu toată boala lui, „ne spune poeziile scrise în ultima vreme, unele contestatare, altele cu imagini neașteptate despre care zice că sunt *mișto*. Mulțumit de ce face, fără nimic supărător. Chiar și așa, diminuat [din cauza bolii], umple camera de viață, de minte tânără, de curajoasă nepăsare. E *tonicul perfect*. Cu unul ca el pe aproape, *treci mai ușor* prin Istorie”[2771]. E pentru prima dată când *laudă* pe cineva la modul absolut...

[2762] Ibidem.
[2763] Idem, p. 201.
[2764] Idem, p. 208.
[2765] Ibidem.
[2766] Idem, p. 214.
[2767] Idem, p. 215.
[2768] Idem, p. 259.
[2769] Idem, p. 266.
[2770] Idem, p. 270.
[2771] Idem, p. 275.

Pentru că Sorin „e în Olanda”[2772], înseamnă că e vorba despre Sorin Alexandrescu[2773].

Eugen Simion îi dă o carte a lui în manuscris, pentru ca să o citească[2774]. Dorin Tudoran e amintit în p. 281. Vorbește cu Mircea Martin[2775], Nicolae Manolescu „a avut necazuri cu sănătatea, cu boala...de care au murit și tatăl, și bunicul lui”[2776], în p. 297 îi amintește pe Sorin Dumitrescu și pe Andrei Pleșu, vorbește cu Bujor Nedelcovici despre polonezi[2777], cu Petre Stoica despre fotbal[2778]...și se termină anul 1981[2779].

În 1982, îi judecă pe oameni „după *distanța* pe care o pun între *cuvintele mângâioase* și *adevăratul mesaj*”[2780].

N. Manolescu a fost consultat de un medic din Cluj[2781]. Tatăl autorului împlinea 77 de ani în 1982[2782]. În p. 321 apare și Alex. Ștefănescu[2783] (pe care îl cheamă, de fapt, *Alexandru Ștefănescu*).

Prima însemnare pe 1983 e din luna martie[2784]. Primește o „scrisoare amabilă” de la Dan C. Mihăilescu[2785]. Zoe Dumitrescu-Bușulenga e amintită, în treacăt, în începutul p. 344.

Cine e „Moș Poveste”[2786] de la facultate? Apare „familia X”[2787]. Ceaușescu și „o nouă teorie despre viață”[2788].

Artur Silvestri a scris împotriva lui Ciocârlie în *Luceafărul*. În 1983[2789].

2772 Ibidem.
2773 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sorin_Alexandrescu.
2774 Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 280.
2775 Idem, p. 281.
2776 Idem, p. 281-282.
2777 Idem, p. 298-299.
2778 Idem, p. 299.
2779 Idem, p. 300.
2780 Idem, p. 301.
2781 Idem, p. 304.
2782 Idem, p. 317.
2783 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alex_%C8%98tef%C4%83nescu.
2784 Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, op. cit., p. 334.
2785 Idem, p. 336.
2786 Idem, p. 344.
2787 Ibidem.
2788 Idem, p. 346.

Îl apără Norman Manea, tot în *Luceafărul*. Iar autorul își notează: „*atenții prietenești* aproape că n-am avut până acum decât *de la evrei*”[2790].

Și *Jurnalul* se termină în p. 383, unde amintește că a fost „atacat” și în *Săptămâna*.

Între p. 387-422 ale cărții avem *note despre autor* din dosarul său de la Securitate.

Sursa *Arbore N.*, pe 25 aprilie 1966, ne spune că Ciocârlie era pe atunci „asistent de limbă Franceză la Institutul Pedagogic”[2791].

Într-o notă din 18 iunie 1989[2792], aflăm că era *influențat* de N. Manolescu și că dorea „să întreprindă acțiuni ostile, contestatare, fiind de acord cu „scrisorile de protest”, semnate de scriitorii Mircea Dinescu, Dan Deșliu din Capitală și cu scrisoarea „celor șapte scriitori” în apărarea susnumiților”[2793].

Dintr-o notă a Securității din 18 octombrie 1988 aflăm că pe 17 octombrie 1988 Alexandru Paleologu a fost la Timișoara și a fost cazat la hotelul *Continental*[2794].

Și tot din aceeași notă, că Livius Ciocârlie, Mircea Mihăieș și Adriana Babeți-Simlovici[2795] „*au cultivat insistent* pe Nicolae Manolescu, Lucian Raicu, Andrei Pleșu, Gabriel Liiceanu și Eugen Simion, cunoscuți ca *rezistenți* față de conducerea domeniilor”[2796].

Din *nota informativă* a zilei de luni, 14 noiembrie 1988, în care se prezintă *o discuție telefonică* între Manolescu și Ciocârlie, aflăm că autorul era „conferențiar universitar la Timișoara”[2797].

[2789] Idem, p. 379.
[2790] Ibidem.
[2791] Idem, p. 387.
[2792] Idem, p. 389.
[2793] Idem, p. 390.
[2794] Idem, p. 398.
[2795] Ibidem.
[2796] Idem, p. 398-399.
[2797] Idem, p. 400.

95. Panait Istrati despre marxism

În articolul *Tolstoim sau bolșevism*, din 1919, Istrati scria:

„Dl [Pavel] Birukov ne spune că marxismul este o doctrină „amorală”, căci *nu oferă nimic* sufletului. Dar tocmai în asta stă *forța* ei. Este o doctrină *pur materialistă*, care se bazează pe adevăruri istorice și pe legi economice.

Marxismul nu este *o dorință izvorâtă dintr-un suflet mare,* nu propovăduiește nimic și nu ațâță nimic.

Marxismul este expresia rece a unui calcul matematic, o profeție științifică prin care, pentru prima dată, proletariatul intră în istoria lumii ca *factor economic*, ca factor conștient de destinul lui, nu ca o masă smiorcăită cu ochii la cer...”[2798].

Autorul pledând pentru marxism...

96. Articolele literare ale lui Steinhardt

George Ardeleanu le-a republicat în 2012[2799]. E vorba despre 65 de articole.

Din *Repere biobibliografice*, aflăm că Nicu-Aureliu Steinhardt se naște pe 29 iulie 1912, la București. În casa părintească din Calea Moșilor, nr. 208[2800].

Studiază la Liceul „Spiru Haret”, a fost coleg de liceu cu Constantin Noica, Alexandru Paleologu și Mircea Eliade, în 1929 o cunoaște pe Monica Lovinescu, în 1934 scrie sub pseudonimul *Antisthius*[2801], devine *Doctor în Drept* în 1936, colaborează la *Revista Fundațiilor Regale* la

---

[2798] Panait Istrati, *Trei decenii de publicistică*, vol. 2, *Între banchet și ciomăgeală (1919-1929)*, ed. îngrij. de Ion Ursulescu, Ed. Humanitas, București, 2005, p. 11-12. Volumul citat are 499 de p.

[2799] N.[icu-Aureliu] Steinhardt, *Incertitudini literare*, ed. îngrij., studiu introd., note, ref. critice și indici de George Ardeleanu, cu repere biobibliografice de Virgil Bulat, Mănăstirea Rohia și Ed. Polirom, Iași, 2012, 433 p.

[2800] Idem, p. 9.

[2801] Ibidem.

recomandarea lui Camil Petrescu[2802] iar între 1937-1939 face „*călătorii de studii* în Elveția, la Paris și la Londra”[2803].

Pe 4 ianuarie 1960 e arestat de Securitate, nu vrea să fie „*martor al acuzării* în *procesul „mistico-legionar”* Constantin Noica – Dinu Pillat”[2804], e condamnat la 12 ani muncă silnică iar pe 15 martie 1960, în închisoarea de la Jilava, e botezat ortodox de Ieromonahul Mina Dobzeu[2805].

A fost eliberat în august 1964, primește Taina Sfântului Mir la Schitul Darvari din București și se angajează ca „muncitor necalificat”, refuzând orice „colaborare cu comunismul”[2806].

În 1972 termină de scris *Jurnalul fericirii*, care are 570 de pagini în formatul dactilografiat[2807]. I se confiscă manuscrisul, de către Securitate, pe 14 decembrie 1972. În 1975 i se returnează. Pe 14 mai 1984 i se confiscă din nou. El va fi publicat, în 1990, de către editura Dacia[2808].

Între 1978-1980, la Paris, locuiește în casa lui Mircea Eliade, discută cu Cioran și „aproape un an stă la mănăstirea benedictină Chevetogne și la Louvain”[2809].

În 1980 publică cartea de față, *Incertitudini literare*, pentru care primește *premiul pentru critică* al *Asociației Scriitorilor din București*.

Și tot în 1980, el optează pentru monahism, la Mănăstirea Rohia[2810].

E primit la Rohia pe 16 august 1980[2811]. În 1988 au loc discuțiile cu Ioan Pintea[2812].

Părintele Nicolae Steinhardt *adoarme* în ziua de 30 martie 1989[2813].

[2802] Idem, p. 10.
[2803] Idem, p. 11.
[2804] Ibidem.
[2805] Ibidem.
[2806] Ibidem.
[2807] Idem, p. 12.
[2808] Ibidem.
[2809] Idem, p. 13.
[2810] Ibidem.
[2811] Idem, p. 13-14.
[2812] Idem, p. 15.

Textul propriu-zis al cărții începe în p. 55 și se termină în p. 394. *Textul introductiv* al lui Ardeleanu e tipărit între p. 17-51.

Și de la Ardeleanu aflăm că Steinhardt a fost eliberat din închisoare pe 3 august 1964. Închisoarea *ultimă* fiind *Gherla*[2814].

Steinhardt a dedicat cartea „memoriei lui Dinu Pillat”[2815].

Și primul articol e despre Malraux[2816], pe care îl caracterizează ca scriitor *al interiorității* și *al rigorii*[2817]. Pe Virginia Woolf o consideră o „mare *romancieră realistă* a veacului XIX”[2818]. Iar în discuția despre Stendhal, găsește că acesta căuta *să își termine fraza* cât mai repede[2819].

Despre balada *Miorița,* Steinhardt spune că e „*principalul produs* al geniului popular”[2820] și că ea reprezintă „un caz tipic de glorificare *a procesului transfigurării*”[2821]. Tot aici, el consideră comentariul lui Mircea Eliade la *Miorița* drept „tâlcuire riguroasă”[2822].

Folosește pe „neîndoios” în p. 91, consideră *Jurnalul* lui Alexandre Dumas o scriitură „fără îngrijire și [cu]...multe lucruri lipsite de interes, profunzime ori semnificație”[2823], pe când, pe Jules Verne, îl crede „nemuritor”[2824] în scrisul său, pentru că e „autorul cel mai tipic – și încheietor de formație – al fazei de *încredere* în atotputernicia, caracterul progresist și efectele *strict binefăcătoare* ale științei”[2825]. Căci „secolul XX...a pus capăt viziunii

---

[2813] Idem, p. 16.
[2814] Idem, p. 18.
[2815] Idem, p. 53.
[2816] Idem, p. 59.
[2817] Idem, p. 62.
[2818] Idem, p. 66.
[2819] Idem, p. 70.
[2820] Idem, p. 91.
[2821] Ibidem.
[2822] Ibidem.
[2823] Idem, p. 105.
[2824] Idem, p. 110.
[2825] Ibidem.

total optimiste și *încrezătoare* [în știință] – viziune oarecum simplistă, „vulgară” – din secolul XIX”[2826].

Cruzimea e *un* „*flagel* al lumii contemporane și *[o] obsesie* a literaturii „negre””[2827].

Fețele tăcerii, romanul lui Augustin Buzura din 1974, „este o carte *nespus de tristă*”[2828]. Dar lecția ei e aceea că „suferința este *o admirabilă școală a cunoașterii*”[2829].

Fantasticul lui Mircea Eliade e *oriental* sau *ortodox*[2830] și nu *suprarealist* ca cel occidental[2831].

Autorul consideră piesele de teatru ale lui Oscar Wilde drept niște „politicoase melodrame, comedii convenționale, iscusit construite, dovedind un dar scânteietor al dialogului de salon și al replicelor cu priză la public”[2832].

Îl laudă pe Odobescu[2833] pentru *Pseudokynegeticos*[2834].

Delirul lui Marin Preda îl consideră a fi „de sănătoasă tradiție stendhaliană”[2835].

Observă că „*dealul* e unul din motivele cele mai frecvente la Horia Bernea”[2836]. În pictura acestuia.

Însă Steinhardt *se pierde* în propria sa erudiție fără să ne arate că gândește profund și coerent despre persoanele dezbătute.

97. Prima rugăciune din CRV 278

E vorba despre o rugăciune „adunată” de Sfântul Patriarh Ghennadios al II-lea al

---

[2826] Idem, p. 111.
[2827] Idem, p. 125.
[2828] Idem, p. 128.
[2829] Idem, p. 130.
[2830] Idem, p. 151.
[2831] Idem, p. 150.
[2832] Idem, p. 168.
[2833] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Odobescu.
[2834] N.[icu-Aureliu] Steinhardt, *Incertitudini literare*, ed. cit., p. 171.
[2835] Idem, p. 208.
[2836] Idem, p. 232.

Constantinopolului[2837], pe care o transliterăm din grafie slavonă și o diortosim[2838]:

Mărire Ție, Doamne, Ziditorule al nostru și Dumnezeule! Mărire Ție, Povățuitorule și Izbăvitorule al nostru! Mărire Ție, Împărate drepte și Părinte Preamilostiv!

Mulțumescu-Ți că m-ai auzit când Te-am chemat, Dumnezeul meu, căci în scârbe/ necazuri m-ai desfătat.

Însemnatu-s-a peste mine lumina feței Tale și ai dat veselie în inima mea.

[Așadar] și acum ascultă rugăciunea mea, că spre Tine am nădăjduit.

Doamne, Dumnezeul meu, mântuiește-mă de toți cei ce mă [pri]gonesc și mă izbăvește [de ei].

Ca nu cumva să răpească ca un leu sufletul meu, nefiind Cel ce izbăvește, nici Cel ce mântuiește. [Amin!]

98. Ce se spune despre Zaharia Stancu

Eugen Uricaru, într-un interviu din 2010, spunea că Zaharia Stancu „este o emblemă a celui care *le-a făcut bine* scriitorilor”[2839].

El „a făcut politică *de stânga*, dar asta nu înseamnă că a fost *un dogmatic*”[2840].

Același: „Spre deosebire de Marin Preda, care a făcut din țărănia lui o operă de *un realism cuceritor*, Zaharia Stancu a făcut din țărănia lui o operă de *un lirism cuceritor*.

Avea o viziune mitică asupra țăranilor și asupra țărăniei”[2841].

[2837] A se vedea: https://en.wikipedia.org/wiki/Gennadius_Scholarius.

[2838] *Cf.* BAR, CRV 278, p. 7-8.

[2839] Monica Andronescu, *Zaharia Stancu s-a făcut frate cu dracul ca să treacă puntea*, 3 martie 2010, în *Jurnalul*, *cf.* http://jurnalul.ro/cultura/arte-vizuale/zaharia-stancu-s-a-facut-frate-cu-dracul-ca-sa-treaca-puntea-537446.html.

[2840] Ibidem.

[2841] Ibidem.

Valeriu Râpeanu, în 2012, scrie un articol în *Curierul Național* la împlinirea a 110 ani de la *nașterea* lui Zaharia Stancu[2842].

În care spune că Stancu „a făcut *un adevărat blazon*...din originea lui țărănească”[2843]. Însă, în același timp, *și-a ajutat* confrații din lumea scrisului.

Pentru că el „a deschis larg paginile revistei intelectualilor, scriitorilor asupra cărora apăsau ani grei de interdicție și chiar de închisoare.

Aici a reintrat în viaţa literară Șerban Cioculescu, care după 1947, din momentul interzicerii ziarului „Dreptatea” nu mai avea drept să publice, numele său fiind hulit ca „reacţionar”.

A trecut peste resentimentele personale şi conflictele de altădată. Și dintre multele exemple l-aş da pe cel mai semnificativ: Petru Comarnescu.

Atunci când l-am propus să scrie un articol despre colecția Shakespeare apărută în 1955 s-a așternut tăcere și George Macovescu, redactorul şef-adjunct, mi-a spus: să-l întreb pe Zaharia.

Nu știam că Petru Comarnescu îl dăduse în judecată pe Zaharia Stancu în anul 1935. Nu a mai vrut să-şi aducă aminte de acest episod care îi despărțise timp de decenii și mi-a spus să-i cer articolul.

Atunci, Petru Comarnescu, după șapte ani de interdicţie, reapărea în presa românească. Demersul lui Zaharia Stancu a fost, în acei ani, *imens* în deschiderea de drumuri a literaturii române”[2844].

Cornel Ungureanu, în *România literară*, în 2007, afirma că Stancu a început *să își ficționalizeze* biografia odată cu romanul *Desculț*[2845].

Articol pe care îl încheia astfel: „în paralel cu opera de gazetar, de romancier, Stancu va publica poezii: e *un act purificator*, sau *un ritual purificator*

[2842] Valeriu Râpeanu, *Zaharia Stancu – scriitorul adevărat, omul care a înfruntat furtunile*, 13 noiembrie 2012, în *Curierul Național*, *cf.* http://www.curierulnational.ro/Specializat/2012-11-13/Zaharia+Stancu+-+scriitorul+adevarat,+omul+care+a+infruntat+furtunile.

[2843] Ibidem.

[2844] Ibidem.

[2845] Cornel Ungureanu, *Istoria critică a literaturii române: Zaharia Stancu, în luptele cu „înalta societate”*, nr. 15/ 2007, *cf.* http://www.romlit.ro/zaharia_stancu_n_luptele_cu_nalta_societate.

care îi validează/ salvează cealaltă identitate, cea sustrasă imediatului politic.

Nimic nu e mai important pentru Zaharia Stancu decât *identitatea* pe care, în ultimă instanţă, poate să și-o asume. Și o face *cu demnitate*, în vremuri grele pentru breasla scriitoricească”[2846].

Ion Murgeanu, într-un articol din 3 martie 2010, afirma că „Zaharia Stancu rămâne, [în mod] esențial, *poet*: confesiv, confesor, până și-n cărţile lui de proză, până în penultima sa carte de proză *Ce mult te-am iubit,* Buc., EPL, 1968, un admirabil poem al morții şi al vieții deopotrivă, care *i s-a dictat parcă anume* de un destin special, spre a-și încununa și opera, dar și viața”[2847].

Și încheie astfel articolul:

„Simplitatea, profunzimea și armonia, îl propun pe Zaharia Stancu ca pe *un autentic clasic*, din generaţia postbelică de clasici ai literaturii române.

Căci nu-i bine să uităm, că înaintea lui Marin Preda, care nici el în relaţia cu comuniștii nu a fost numai *lebădă,* ultimul *cronicar* al satului tradițional și *rapsod* al Câmpiei Române, a fost Zaharia Stancu”[2848].

99. *Scrisorile* lui Kogălniceanu

Dintre anii 1834-1849[2849]. Și costau 2 lei la publicare.

Din *prefața* lui Haneș, aflăm că manuscrisele lui Kogălniceanu au fost *cumpărate* de Academia Română și că el *a copiat* toate scrisorile lui

---

[2846] Ibidem.

[2847] Ion Murgeanu, *Zaharia Stancu – la judecata de apoi a literaturii*, 3 martie 2010, *cf.* http://reteaualiterara.ning.com/profiles/blogs/zaharia-stancu-la-judecata-de.

[2848] Ibidem.

[2849] M.[ihail] Kogălniceanu, *Scrisori (1834-1949)*, cu o prefață și cu indice de lucruri, de nume proprii și de cuvinte de Petre V. Haneș, profesor secundar, Ed. Minerva, București, 1913, XIX + 262 p. + 11 f. facsl.

Kogălniceanu către tată și surori, din vremea studiilor sale la Lunéville și Berlin[2850].

De la Lunéville, Kogălniceanu a corespondat și cu Vasile Alecsandri, care era la Paris[2851]. La Lunéville a studiat un an. De aici „a plecat amărît la Berlin”[2852]. Și *amărăciunea* consta în aceea că dorea să studieze la Paris și nu la Berlin[2853].

L-a cunoscut pe Alexander von Humboldt[2854] dar și pe Willibald Alexis[2855].

Tot de la Haneș aflăm că *grafia* scrisorilor lui Kogălniceanu este *cea chirilică*[2856].

Prima scrisoare editată aici e din 17 august 1834. Către tatăl său. În care îl numește: „băbacă” [tată][2857]. Și se semnează: „Al dumitale pre[a] plecat fiu, Mihalache Kogălnicean”[2858].

Totodată îl anunță că a stat în gazdă, la Botoșani, „la mătușica Mărioara”[2859].

Surugiii erau *beți*[2860]...când caii nu suportă să aibă un vizitiu care să miroase a băutură...

La Herța a dormit „la cucoana Catinca Ghiculeasă”[2861].

Duducile sunt *surorile* lui: Marghioara și Elenco[2862]. Fratele său mai mic: Alecu[2863]. Pe surorile și pe fratele lui *îi sărută* „dulce”[2864].

De la Cernăuți la Lemberg a făcut trei zile și jumătate[2865]. În p. a 4-a a cărții vorbește despre târgul Cernăuți: „un târg mic dar frumos”.

2850 Idem, p. III.
2851 Idem, p. IX.
2852 Idem, p. X.
2853 Ibidem.
2854 Idem, p. XII. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexander_von_Humboldt.
2855 Idem, p. XIII. A se vedea: http://de.wikipedia.org/wiki/Willibald_Alexis.
2856 Idem, p. XIX.
2857 Idem, p. 1.
2858 Ibidem.
2859 Ibidem.
2860 Idem, p. 2.
2861 Ibidem.
2862 Ibidem și Idem, p. 2, n. 2.
2863 Ibidem și Idem, p. 2, n. 3.
2864 Ibidem.

A trecut Nistrul pe *un pod plutitor*[2866]. Avea *aversiune* față de evrei, pe care îi numește „jâdovvĭ”[2867].

Satul cu multe poame[2868]. Crucile și statuile stradale din Austria[2869]. Pe 30 august 1834 își anunță tatăl că peste 7 zile ajunge la Viena[2870].

În „ducatul Austriei”, oamenii erau „țivilisați”[2871] [civilizați], însă vorbeau „un fel de nemțăște stricat”[2872].

Miunhen [München]: „capitalia” [capitala] Bavariei[2873]. De aici scrie o scrisoare pe 19 septembrie 1834[2874]. În care spune că *nu i-a plăcut* cetatea Vienei, pentru că ulițele ei sunt *foarte strâmte*[2875].

Dar la Viena *a cercetat* „mormânturile” împăraților, ale împărăteselor și ale prinților Austriei[2876]. Aici a văzut și mormântul fiului lui Napoleon[2877].

În prima scrisoare către Mihail Sturza i se adresează cu apelativul „Suveranul meu”, apoi cu: „Măria Voastră” [2878]. Și își exprimă *recunoștința* pentru faptul că a fost trimis la studii[2879].

Iar scrisoarea către domnul Moldovei o semnează astfel: „cel mai plecat și pre[a] ascultător supus, *Mihail*”[2880].

Până atunci semnase cu *Mihalache*, dar asta în scrisori de familie, către tatăl său.

[2865] Idem, p. 3.
[2866] Idem, p. 4.
[2867] Ibidem.
[2868] Idem, p. 4-5.
[2869] Idem, p. 5.
[2870] Idem, p. 7.
[2871] Idem, p. 8.
[2872] Idem, p. 9.
[2873] Idem, p. 11.
[2874] Ibidem.
[2875] Idem, p. 11-12.
[2876] Idem, p. 12.
[2877] Ibidem.
[2878] Idem, p. 15.
[2879] Ibidem.
[2880] Idem, p. 16.

Pe 9 noiembrie 1834 scrie surorilor sale în limba franceză[2881]. Mai multe scrisori în franceză, pe care editorul român nu le traduce. Până în p. 40.

Îi scrie din nou tatălui său...și dă laudă Prea milostivului Dumnezeu, din a Cărui milă se află „în bună stare”[2882].

„Colleghium” pentru colegiu[2883]. Și vrea să învețe latină, franceză și germană[2884].

Dintr-o altă scrisoare către tatăl său, aflăm că a avut probleme cu ochii. A fost la un doctor și i-a dat „niște apă”[2885] de ochi.

„Cucoana lui Costache Pașcanu”[2886], la Viena a cheltuit 10 galbeni[2887], un ceasornic de aur costa 30 de galbeni[2888], un pieptene de os costa 15 franci, adică 15 lei moldovenești[2889].

Din p. 57-58 aflăm că ceasornicul de aur costa 30 de galbeni *la Paris* și că i l-a cumpărat „Monsiu Lencur”[2890].

La Lunéville, în martie 1835, un galben costa 11 franci și jumătate[2891].

În p. 61, Kogălniceanu vorbește despre faptul că a postit *prima săptămână*. Iar cum scrisoarea e din martie, se referă la *Postul Mare*.

A primit *premiul întâi* la limba germană[2892]. În p. 63 dă mărturie că *a studiat* limbile franceză, greacă și latină la Lunéville.

În gazetele din Franța *se vorbea mult* despre Moldova și Valahia. Din ele a aflat că turcii *nu mai i-au bir* din Moldova[2893].

În timpul postului a mâncat doar pâine, cartofi și mere coapte[2894].

[2881] Idem, p. 17.
[2882] Idem, p. 41.
[2883] Ibidem.
[2884] Ibiddem.
[2885] Idem, p. 43.
[2886] Idem, p. 46.
[2887] Idem, p. 48.
[2888] Idem, p. 49.
[2889] Ibidem.
[2890] Idem, p. 58.
[2891] Idem, p. 61.
[2892] Idem, p. 62.
[2893] Idem, p. 63.

În p. 65 vorbește despre orașul *Nantes*, pe care îl numește *Nansi*. Pe atunci Nantesul avea 40.000 „de suflete" și era unul dintre cele mai frumoase „politii" [orașe] ale Franței[2895].

În aceeași scrisoare în care a vorbit despre Nantes, datată 6/18 iunie 1835[2896], trimisă tatălui său, autorul vorbește și despre „Vasălică Alecsandri [Vasile Alecsandri], fiul spatariului Alecsandri", care era în Paris[2897].

Și Kogălniceanu își dorea, ca împreună cu Alecsandri să viziteze Parisul, „acest frumos oraș, minunea lumei"[2898].

De la Berlin, pe 22 februarie 1837, Kogălniceanu îi scrie, în limba franceză, lui Mihail Sturza. Cu aceeași formulă: „Mon souverain [Suveranul meu]"[2899].

De la p. 72 încep scrisorile către tatăl său, dintre anii 1835-1838.

Despre cel mai mare butoi din lume: 160.000 de garafe de vin[2900]. Și-a trimis cărțile pe Dunăre, pe la Galați, într-un vas cu aburi[2901].

La pastorul luteran Sușon, în casă, împreună cu beizadeaua Vogoridi, Kogălniceanu a învățat latină, franceză, germană, engleză, matematică, să călărească, să tragă cu arma, să zugrăvească [să picteze], să danseze[2902].

În scrisoarea din 16/ 4 octombrie 1835, către tatăl său, autorul îi mărturisește că *postește* pentru *a se împărtăși* în curând[2903]. Tot din această scrisoare aflăm că învăța și greaca și latina...dar și diplomație[2904].

[2894] Ibidem.
[2895] Idem, p. 65.
[2896] Idem, p. 66.
[2897] Idem, p. 65.
[2898] Ibidem.
[2899] Idem, p. 69.
[2900] Idem, p. 73.
[2901] Ibidem.
[2902] Idem, p. 75.
[2903] Ibidem.
[2904] Ibidem.

Despre rugăciunile sale de seară și de dimineață[2905]. Contravaloarea la 60 de galbeni era 195 de taleri[2906]. Despre bacșișul dat slugilor[2907].

Însă din p. 79 aflăm, că Kogălniceanu a stat la Berlin pe banii *tatălui său* și nu pe banii domnului Moldovei, deși fusese trimis ca să învețe *împreună* cu fiul domnului.

bine, spre a-ĭ arătà recunoştinţa mè. Nu pot să-ţĭ spun, băbacă, cîtă mâhniciune am că tot te supăr cu baniĭ, dară nu am ce să fac; cînd aş avè leafă de la Mărie Sa, nu te-aş supără. Dară aice toate sînt foarte scumpe. Pentru un măr

Un măr sau o pară la Berlin, în 1836, costa un gros, adică 20 de parale[2908].

În p. 80 autorul mărturisește că a început să învețe limba italiană *pe banii lui*.

Pe 7 aprilie 1836, în Joia Mare, s-a spovedit și s-a împărtășit[2909]. Dar nu înțelegea nimic din slujbe pentru că erau *în slavonă*[2910].

Din scrisoarea din 28 aprilie 1836 aflăm că *își plătea singur* dascălii și că a început să poarte ochelari[2911].

Cucoana Saftița Paladi[2912].

„Dorul meŭ cel maĭ mare și mâhniciunea mea este că nu sînt acasă, ca să pot a-țĭ arătà *prin fapte* cît îțĭ sînt *de cunoscător*iŭ [de recunoscător] pentru nenumăratele facerĭ de bine cu care dumneata [i se adresează tatălui său] m'aĭ dăruit [mi-ai dăruit] de la cea maĭ mică copilărie a mè"[2913].

Pe 8 februarie 1837 îl anunță pe tatăl său că a scris, în limba franceză, *o istorie* a Moldovei și a Valahiei[2914].

Tatăl îi trimite 50 de galbeni, 30 dintre ei dându-i pe *tipărirea* istoriei și pe cumpărarea de cărți „trebuincioase"[2915].

[2905] Idem, p. 77.
[2906] Idem, p. 78.
[2907] Idem, p. 79.
[2908] Ibidem.
[2909] Idem, p. 82.
[2910] Ibidem.
[2911] Idem, p. 84.
[2912] Idem, p. 98, 106, 108, 112, 135.
[2913] Idem, p. 99-100.
[2914] Idem, p. 100.

Istoria a fost tipărită pe 20 de coli tipografice[2916].

În p. 107 îi cere tatălui său *istoria* lui Cantemir, care a fost publicată la Mănăstirea Neamț. Din n. 1 a p. 107 aflăm că e vorba despre *Hronicul Romano-Moldo-Vlahilor*, Iași, 1835. *Cererea* istoriei o face în scrisoarea din 13/ 1 aprilie 1837, de la Berlin.

În p. 110 își arată *nemulțumirea sa profundă* față de moldovenii săi *neavizi* de cultură: moldovenii dau sute de mii de lei pe carete și mărfuri din Viena dar *nu dau* un galben sau doi pentru „o istorie a patrieĭ lor”.

Însă considera că străinii și muntenii îi vor cumpăra istoria...și deja fusese cerută în Franța, Germania și Rusia (50 de exemplare) și în Valahia (20 de exemplare)[2917].

I-a scris lui Asachi de la Berlin[2918].

Din scrisoarea din data de 25/ 13 iunie 1837 aflăm că avea *20 de ani* pe când își publica istoria...și că se considera „un om” cu multe cunoștințe și prieteni[2919]. Asta, apropo, de cei care au *probleme* cu scriitorii *precoci*...

Considera drept *matcă* a legilor „codica” Sfântului Justinian cel Mare[2920]. Ocrotitorul tatălui său: Sfântul Proroc Ilie[2921].

Din p. 120 aflăm că, la Berlin, mureau de holeră câte 50-60 de oameni pe zi și se îmbolnăveau câte 120-130.

În p. 123, Kogălniceanu spune: „Aicĭ, în Evropa [Europa] luminată, oamenïĭ cad la jenunche [în genunchi] numaĭ înaintea luĭ Dumnezeu, iar nu înaintea oamenilor”.

2915 Idem, p. 101.
2916 Ibidem.
2917 Idem, p. 110.
2918 Ibidem.
2919 Idem, p. 112.
2920 Idem, p. 113.
2921 Idem, p. 115.

Spera să primească 400 de taleri pe *vânzarea* istoriei sale[2922]. A trimis la Cernăuți, unui librar, 30 de volume[2923]. Pe 7 decembrie 1837 își anunța tatăl că *a încetat* epidemia de holeră la Berlin[2924].

De la p. 141 încep scrisorile către surorile sale...și tot în limba franceză. Până în p. 185.

Din p. 186 încep scrisorile scrise în drum spre Moldova. Prima e scrisă din Cracovia, pe 20 februarie/ 4 martie 1838[2925].

Din nou despre evrei[2926]:

Vieaţa care am trecut un an şi jumătate în casa păstoriuluĭ nu o doresc vrăjmaşuluĭ meŭ celuĭ maı amarnic. Eŭ am petrecut această vreme ticăloasă într'o casă de Jâdovĭ botezaţı; căcĭ *păstoriul* iĭ Jâdov botezat, *pedagogul* iĭ Jâdov botezat, *fimeea din casă* ce iĭ însărcinată cu gospodăria iĭ Jâdoavcă botezată, asăminea iĭ *fata* care ne făcè aşternuturile. Când am întrat în casa luĭ, Hufeland n'aŭ scris Măriei sale că ne pune într'o casă de Jâdovĭ, dară aceasta iĭ curatul adevăr.

Pe 16 februarie 1846 îi scrie tatălui său din Paris. După *două luni* de stat la Paris[2927]...

Scrisorile către fratele său, din anii 1848-1849, încep în p. 198.

Însă el, cel care iubise atât de mult *să vadă* Parisul, pe 22 februarie 1849, într-o scrisoare către fratele său, Alecu, scria cu amărăciune: „Parisul de astăz[i] este *maĭ trist* decât însușĭ Viena"[2928]. Nu ne spune însă *motivul* nefericirii sale.

Numește Constantinopolul numai *Țarigrad*[2929]. În scrisoarea din 4 iulie 1849, de la Paris, amintește de „Nicu [Nicolae] Bălcescu"[2930].

Pe 18 decembrie 1848, în scrisoarea de la Cernăuți, scrie că *a rămas cu totul singur* și că *moare de urât*[2931].

2922 Idem, p. 124.
2923 Ibidem.
2924 Idem, p. 128.
2925 Idem, p. 186.
2926 Idem, p. 187.
2927 Idem, p. 196.
2928 Idem, p. 210.
2929 Idem, p. 219.
2930 Idem, p. 220.
2931 Idem, p. 223.

Într-o altă scrisoare, din Paris, din 27 iunie 1849, aflăm că și la Paris era *epidemie de holeră* la acea vreme[2932].

Din p. 238 încep indicii.

100. *Amintirile* lui Gabriel Dimisianu

Apărute în vara lui 2013[2933], fiind încurajat să le scrie după o bună receptare a unor memorii publicate în *Lumea criticului*, în 2000[2934].

Primul evocat: Victor Eftimiu, care „nu știa cum *să-și stăpânească* personajele"[2935]. Arghezi, după o conferință de 3 ore, a fost ovaționat până în stradă[2936]. Pe Tudor Vianu l-a întâlnit la BCU, în primul an la Litere. În 1953[2937].

Despre exmatricularea, din anul 4 de facultate, a lui Sorin Titel[2938]. Pe Georgeta Mircea Cancicov a cunoscut-o personal[2939]. La fel și pe Ury Benador[2940], care moare în 1971[2941].

Pe Arghezi l-a cunoscut datorită Adrianei Fianu, în 1960[2942], pe când poetul împlinea 80 de ani[2943]. Arghezi avea un apartament într-un bloc, pe bulevardul *Aviatorilor*, în apropierea Pieței Charles de Gaulle[2944].

În 1974, la moartea lui Zaharia Stancu, lumea literară a trăit „sentimentul de catastrofă"[2945]. Și autorul găsește că Stancu avea „o doză de

---

[2932] Idem, p. 227.
[2933] Gabriel Dimisianu, *Amintiri și portrete literare*, col. *Memorii și Jurnale*, Ed. Humanitas, București, 2013, 214 p.
Despre autor a se vedea:
http://www.cartearomaneasca.ro/catalog/autori/dimisianu-gabriel/.
[2934] Idem, *Cuvânt preliminar*.
[2935] Idem, p. 8.
[2936] Idem, p. 10.
[2937] Idem, p. 11.
[2938] Idem, p. 14.
[2939] Idem, p. 18.
[2940] Idem, p. 19-27.
[2941] Idem, p. 27.
[2942] Idem, p. 28.
[2943] Idem, p. 29.
[2944] Ibidem.
[2945] Idem, p. 32.

histrionism”[2946], pe lângă *distincția* cu care se impunea[2947].

I-a cunoscut pe Vladimir Streinu și Șerban Cioculescu[2948].

Începând cu p. 39 vorbește despre *Mihail Crama*, pseudonimul lui Eugen Enăchescu, mort pe 16 aprilie 1994[2949].

Pe Ion Caraion, Dimisianu l-a cunoscut în 1964-1965[2950]. Au fost *colegi de redacție* la *România literară* după 1968, adus de Geo Dumitrescu, cu care Ion Caraion era *prieten*[2951].

Caraion locuia într-un mic apartament din Colentina, alături de soția și fiica sa, Marta[2952]. Numele real al lui Caraion: *Stelian Diaconescu*[2953].

George Ivașcu a făcut *critică de întâmpinare*[2954] și „a jucat un indiscutabil rol benefic”[2955].

Pe Geo Dumitrescu l-a cunoscut prin 1960[2956]. Și autorul consideră că *urmașii literari* ai lui Geo Dumitrescu sunt Marin Sorescu și Mircea Dinescu[2957].

L-a cunoscut și pe Crohmălniceanu, care a murit în anul 2000[2958]. Despre Breban în p. 96-101.

Cu Nichita Stănescu la un pahar[2959]...dar nu îi plac „abundente[le] publicistici hagiografice”[2960] apărute după moartea lui. L-a cunoscut pe Fănuș Neagu[2961], pe Cezar Baltag[2962], pe Ștefan Bănulescu[2963].

2946 Idem, p. 35.
2947 Idem, p. 32.
2948 Idem, p. 36.
2949 Idem, p. 39.
2950 Idem, p. 43.
2951 Idem, p. 44.
2952 Idem, p. 45.
2953 Ibidem.
2954 Idem, p. 49.
2955 Idem, p. 50.
2956 Idem, p. 54.
2957 Idem, p. 57.
2958 Idem, p. 68.
2959 Idem, p. 109.
2960 Idem, p. 113.
2961 Idem, p. 126-133

În p. 173, autorul spune că „[Nicolae] Manolescu prezintă *asemănări* de comportare socială cu Lovinescu”.

Și-a distrus propriul jurnal și regretă asta. Consideră gestul o „automutilare”[2964]. Îl începuse în 1974[2965].

[2962] Idem, p. 134-138.
[2963] Idem, p. 139-141.
[2964] Idem, p. 210.
[2965] Idem, p. 209.

Bibliografia
(în funcție de apariția textuală)

Alexandru D.[imitrie] Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, ed. a III-a, revăzută de autor și îngrijită de I. Vlădescu, vol. VII, *De la Matei Basarab și Vasile Lupu până la Brancovanu (1633-1689)*, Ed. Cartea Românească, București, f. a., 283 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_D._Xenopol

Regatul României. Monitorul oficial, nr. 7, vineri, 8 (20) aprilie 1888, 16 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Eufrosin_Poteca

G. Dem. Teodorescu, *Viéța și operile luĭ Eufrosinŭ Poteca (cu câte-va din scrierile'i inedite)*, Ed. Tipografiei Academieĭ Române, Bucuresci, 1883, 84 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Petrache_Poenaru

Ziarul *Opinia* (ziar conservator-democrat), anul XL, nr. 2.073, duminică, 5 ianuarie 1914, 4 p.

B. Petriceicu-Hâjdeu, *Oda la boeri* (1848-1869), Ed. Tipografia C. A. Rosetti, Bucuresci, 1869, 14 p.

D.[umitru] Teleor, *Ultimele schițe umoristice*, Ed. Tipografia G. A. Lazareanu, Bucuresci, 1900, 93 p.

Viața Capitalei (revistă de spectacole teatrale, de artiști români și străini, de informații din țară și străinătate), nr. 2, 1 ianuarie 1912, Ed. Tipografia Cooperativa, Bucureșt, 1912, 8 p.

Dumitru Stăniloae, *Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie,* Ed. Paideia, București, 1993, 125 p.

A Good Day To Die Hard [2013]: http://www.imdb.com/title/tt1606378/.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Antioh_Dimitrievici_Cantemir

Antioh Cantemir, *Stihuri*, trad. din rusă în rom. de Virgil Teodorescu, cu studiu introd. de Paul Cornea, Ed. pentru Literatură universală, București, 1966, 295 p.

http://googlereader.blogspot.ro/2005/10/google-reader-two-weeks.html

http://googlereader.blogspot.ro/2013/03/powering-down-google-reader.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_I._Br%C4%83tianu

Gheorghe I. Brătianu, *Cuvinte către români. Zece conferințe și prelegeri*, ediție, studiu introd., note și indice de Ion Toderașcu, Ed. Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1996, 179 p.

Neagu Djuvara, *Între Orient și Occident. Țările române la începutul epocii moderne (1800-1848)*, trad. [din fr.] de Maria Carpov, Ed. Humanitas, București, 1995, 398 p.

B. Petriceiçu-Hâjdeu, *Talmudul ca profesiune de Credință a poporului Israelit. Studiu asupra Iudaismului*, Ed. „Biroului universal” Athanasie I. Nițeanu, București, 1916, 40 p.

Monitorul comunal. Organ oficial săptămânal [al Primăriei Municipiului București], anul LXIII, nr. 6, duminică, 6 februarie 1938, 24 p.

B. P. Hasdeu, *Sic Cogito. Ce e viața? Ce e moartea? Ce e omul?*, Ed. Revista nouă, Bucuresci, 1892, 152 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iulia_Hasdeu

http://ro.wikipedia.org/wiki/Pablo_Picasso

Diac. Ioan I. Ică jr., *Canonul Ortodoxiei*, vol. I. *Canonul apostolic al primelor secole*, Ed. Deisis/ Stavropoleos, Sibiu, 2008, 1039 p.

http://it.wikipedia.org/wiki/Giuseppe_Girgenti

Anuarul Bucureștilor, pe anul 1906, ed. a XVI-a, Ed. Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl", București, 1906, 468 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_Pandrea

Petre Pandrea, *Brâncuși. Amintiri și exegeze*, Ed. Minerva, București, 1967, 261 p.

http://en.wikipedia.org/wiki/Henri_Matisse

http://en.wikipedia.org/wiki/Amedeo_Modigliani

http://en.wikipedia.org/wiki/Guillaume_Apollinaire

http://en.wikipedia.org/wiki/James_Joyce

http://www.codrosu.ro/muzele-lui-constantin-brancusi-%E2%80%93-femeia-sursa-de-inspiratie-a-lui-brancusi/

Peter Neagoe, *Sfântul din Montparnasse*, trad. în rom. [din engl.] de Sever Trifu, pref. de Ioan A. Popa, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1977, 286 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncu%C8%99i

G. Dem. Teodorescu, *Viéţa şi activitatea luĭ Antonŭ Pann. Cu noţiunĭ despre istoriculŭ musiceĭ orientale şi despre sĕrdarulŭ Dionisie Fotino*, Partea I, Ed. Gutenberg, Bucurescĭ, 1893, 76 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Dintr-un_Lemn

http://bucuresti.wikia.com/wiki/Biserica_Lucaci_-_Sf%C3%A2ntul_Stelian

http://ro.wikipedia.org/wiki/Biserica_Kretzulescu

Voința Națională (diar național-liberal), sâmbătă 1 (13) august 1887, 4 p.

Ziarul *Lupta*, anul VI, seria III, nr. 812, miercuri, 19 aprilie 1889, București, 4 p.

Salvador Dali: *Umbre ale nopții care cade* (1931), *Fântână necrofilă curgând dintr-un pian mare* (1933), *Spania* (1938), *Enigma lui Hitler* (1939), *Învierea trupurilor* (1945), *Ultima Cină* (1955), *Persistența memoriei* (1931), *Ceasuri moi* (1933), *Rănitul ceas moale* (1974), *Tânără domnișoară auto-sodomizându-se prin propria sa castitate* (1954), *Peisaj fluture (Marele masturbator într-un peisaj suprarealist cu D. N. A.)* (1957).

Idem: *Descoperirea Americii de către Cristofor Columb* (1958), *Sinodul Ecumenic* (1960), *Gala contemplând Marea Mediterană, care, la 20 de metri devine portretul lui Abraham Lincoln – Omagiul lui Rothko* (1976), *Leda atomică* (1949), *Madonna de la Port Lligat* (1950).

Idem: *Crucifixul (trupul hipercubic)* (1954), *Hristos al Sfântului Ioan al Crucii* (1951), *Natură moartă vie (Încă viața în mișcare se mișcă)* (1956), *Poezia Americii* (1943), *Elefanții* (1948), *Colocviu sentimental* (1944), *Corabie* (1935), *Masa soare* (1937), *Vis cauzat de zborul unei albine în jurul unei*

rodii, a doua oară înainte de trezire (1944), *Ispitirea Sfântului Antonie* (1946).

http://en.wikipedia.org/wiki/Christ_of_Saint_John_of_the_Cross

http://www.edali.org/the-poetry-of-america.jsp

http://www.virtualdali.com/48Elephants.html

http://www.virtualdali.com/44SentimentalColloquy.html

http://www.virtualdali.com/35Ship.html

http://www.virtualdali.com/36SunTable.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Dream_Caused_by_the_Flight_of_a_Bee_Around_a_Pomegranate_a_Second_Before_Awakening

http://www.art.com/products/p10063400-sb-i677503/salvador-dali-the-temptation-of-st-anthony-c-1946.htm

Adrian Marino, *Politică și cultură. Pentru o nouă cultură română*, Ed. Polirom, Iași, 1996, 368 p.

Krikor H. Zambaccian, *Însemnările unui amator de artă*, Ed. LiterNet, București, 2004, 145 p.
http://editura.liternet.ro/carte/80/Krikor-H-Zambaccian/Insemnarile-unui-amator-de-arta.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Krikor_H._Zambaccian

http://ro.wikipedia.org/wiki/Muzeul_Zambaccian

Damian P. Bogdan, *Pomelnicul Mânăstirei Bistrița*, Ed. Fundaţia *Regele Carol I*, București, 1941, 164 p. + 8 planșe.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Aaron

Vasile Aron, *Patima și Moartea Domnului și Mântuitoriului nostru Isus Hristos*, Ed. Tipografia luĭ Georgie de Clozius, Sibiu, 1862, 432 p.

Ovidiu Papadima, *Ipostaze ale iluminismului românesc*, Ed. Minerva, București, 1975, 395 p.

Miron Radu Paraschivescu, *Scrieri 1. Primele. Declarație patetică. Cîntice țigănești. Laude și alte poeme. Versul liber*, Ed. pentru Literatură, București, 1969, 509 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_C._Ionescu

Mircea Eliade, *Lucrurile de taină. Eseuri*, ed. îngrij., note și pref. de Emil Manu, Ed. Eminescu, București, 1995, 389 p.

Se împlinesc 40 de ani de la prima convorbire cu un telefon mobil, cf.
http://jurnalul.ro/it/tehnica/se-implinesc-40-de-ani-de-la-prima-convorbire-cu-un-telefon-mobil-640564.html.
Articol nesemnat, de pe *Jurnalul.ro*, din data de 3 aprilie 2013, ora 10. 55.

http://en.wikipedia.org/wiki/Martin_Cooper_%28inventor%29

http://www.goya.net/images/paintings/witches-sabbath.jpg

http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms

=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=142667&pid=142668&locale=ro_RO&dvs=1365184532544~119

http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=253430&pid=253431&locale=ro_RO&dvs=1365184781804~304

http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=142684&pid=142685&locale=ro_RO&dvs=1365185190415~54

http://digitool.bibnat.ro:1801/webclient/DeliveryManager?application=DIGITOOL-3&owner=&custom_att_1=&custom_att_3=fwd_ref&user_mode=&pds_handle=GUEST&search_terms=&adjacency=&frameId=1&user=viewer:GUEST&hideLogo=true&application=DIGITOOL-3&metsId=250745&pid=250746&locale=ro_RO&dvs=1365185600876~194

http://ziarullumina.ro/sites/default/files/styles/articol-content__wide/public/articol/2013-02/hrisov-al-lui-stefan-cel-mare.jpg

Rev. *Furnica*, nr. 192, joi, 15 maiu 1908, 11 p.

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30658X2X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30752X22X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30818X39X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30956X64X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=30984X72X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31434X169X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31442X171X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31448X173X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31496X186X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31536X202X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31566X212X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31660X241X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31830X286X5732

http://www.arhivelenationale.ro/fototeca/picdetails.php?picid=31838X290X5732

http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Ioan_Prale

Ioan Prale, *Psaltirea Prorocului şi Împărat David. În versuri alcătuită*, Brașov, 1827, 202 p., *cf*. BAR, CRV 1322.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iosif_Naniescu

Nicolae Carandino, *Viața de haz și de necaz a lui Constantin Tănase*, cu pref. de Vartan Arachelian, Ed. Biblioteca Bucureștilor, București, 2011, 251 p.

Ioan Petru Culianu, *Studii românești, vol. I. Fantasmele nihilismului. Secretul doctorului Eliade*, trad. de Corina Popescu și Dan Petrescu, Ed. Nemira, București, 2000, 395 p.

Părintele Dumitru Stăniloae, *O teologie a Icoanei*, cu postfață de Adrian Matei Alexandrescu, vol. îngrij. de Ștefan Ionescu-Berechet, Ed. Fundației Anastasia, București, 2005, 262 p.

Paladie, *Istoria Lausiacă (Lavsaicon)*, trad., introd. și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, ed. a 2-a, Ed. IBMBOR, București, 2007, 131 p.

Palladio, *La storia lausiaca*, con una introduzione di Christine Mohrmann, testo critico e commento a cura di G. J. M. Bartelink, Ed. Mondadori – Fondaz. L. Valla, Milano, 1974, XXIII + 415 p.

Cf. http://www.abebooks.com/servlet/BookDetailsPL?bi=8760665730&searchurl=bsi%3D0%26ds%3D30%26tn%3Dstoria%2Blausiaca.

http://en.wikipedia.org/wiki/Nicholas_of_Myra

http://en.wikipedia.org/wiki/Arius

http://www.crestinortodox.ro/sarbatori/sfantul-nicolae/palma-sfantului-nicolae-127566.html

http://www.stnicholascenter.org/galleries/gallery/6418/

http://www.flickr.com/photos/toddhopkins14/665494947/

http://www.zorbas.de/maniguide/anodoli.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Basil_II

http://weber.ucsd.edu/~dkjordan/xy/xydocs/XnHeresies.html

Mihail Eminescu, MS 6441, Bucureşti, 1879, *cf.* http://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/13239/1/BCUCLUJ_FCS_MS6441.pdf.

Rev. *Destin*, Caietul nr. 15, Madrid, 1966.

http://ro.wikipedia.org/wiki/August_Scriban

Aŭgust Scriban, *Dicţionaru limbiĭ româneştĭ (Etimologiĭ, înţelesurĭ, exemple, citaţiunĭ, arhaizme, neologizme*, *provincializme)*, Ed. Institutul de Arte Grafice „Presa Bună”, Iași, 1939, 1447 p.

Luceafărul (revistă literară), anul I, nr. 11, 1 decembrie 1902, Ed. Tipografia „Poporul Român”, Budapesta, p. 161-176.

A.[lexandru] Vlahuță și G.[eorge] Coșbuc, *Carte de citire pentru școlile secundare și profesionale*, Partea I, Ed. Librăriei Socecŭ & Comp., București, 1902, 329 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Daniel_Turcea

Daniel Turcea, *Epifania. Poezii*, cu postfață de Artur Silvestri, Ed. Cartea Românească, București, 1982, 357 p.

http://via.lib.harvard.edu/via/deliver/chunkDisplay?_collection=via&inoID=804555&recordNumber=5&chunkNumber=25&method=view&image=full&startChunkNum=1&endChunkNum=51&totalChunkCount=51&offset=1

http://via.lib.harvard.edu/via/deliver/chunkDisplay?_collection=via&inoID=804555&recordNumber=5&chunkNumber=3&method=view&image=full&startChunkNum=1&endChunkNum=51&totalChunkCount=51&offset=1

Constantin Ciopraga, *Personalitatea literaturii române*, Ed. Princeps Edit, Iași, 2007, 417 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Ciopraga

Marin Mincu, *Avangarda literară românească* [de la Urmuz la Paul Celan], ed. a III-a, revăzută și adăugită, cu studiu introd., antologie și note bibliografice de Marin Mincu, și cu texte traduse din limba fr. de Ștefania Mincu, Ed. Pontica, Constanța, 2006, 643 p.

Poeți de la Semănătorul, ediție de Petru Homoceanul, cuvânt înainte de Al. Piru, Ed. Minerva, București, 1978.

Titu Maiorescu, *Despre scrierea limbei rumăne*, Ed. Imprimeria Societăței Junimea, Iassi, 1866, *Prefață* de două pagini + 152 p.

http://archive.org/details/actasanctorum01unse

http://archive.org/details/actasanctorum12unse

Colecția *Acta Sanctorum*, ed. inițiată în 1863, poate fi downloadată de aici: http://www.roger-pearse.com/weblog/2012/06/19/volumes-of-the-acta-sanctorum-online/.

Penticostarion, Blaj, 1768, *cf*. BRV 363/A:
fila 1:
http://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/12481/1/BCUCLUJ_FCS_BRV363A_1.pdf;
fila 2:

http://dspace.bcucluj.ro/bitstream/123456789/12481/2/BCUCLUJ_FCS_BRV363A_2.pdf.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Grama

Alexandru Grama, *Mihailŭ Eminescu. Studiŭ criticŭ*, Ed. Tipografía Seminariuluĭ archidiecesanŭ, Blașiŭ/ Blaj, 1891, 214 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Dobrogeanu-Gherea

Victor Eftimiu, *Portrete și amintiri*, Ed. pentru literatură, București, 1965, 523 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Maxim_Gorki

Pr. Prof. Acad. Niculae M. Popescu, *Preoți de mir adormiți în Domnul*, alcătuire și îngrij. ed. de Alexandru Dimcea, cu postf. ed. de Răzvan Codrescu, Ed. Christiana, București, 2002, 206 p.

http://report.rice.edu/sir/faculty.detail?p=13D08B47BC9D8B72

Mihail Neamțu, *Credință și rațiune. Dialoguri. Contradicții. Împăcări*, cu o pref. de Teodor Baconschi, Ed. Lumea credinței, București, 2013, 172 p.

Dimitrie G. Boroianu, licențiat în Teologie, *Istoria dogmelor Bisericii creștine ortodoxe de Resărit*, Ed. de Tipo-Litografia Ed. Wiegand & C. C. Săvoiu, Bucuresci, 1893, 373 p.

http://guimtio.blogspot.ro/

http://2.bp.blogspot.com/-8bS55orNbj0/UPfk0pVlUQI/AAAAAAAABT4/DEfRqvay-yg/s320/galeria2.jpg

http://4.bp.blogspot.com/-M5SaFJi8uBU/T_FlAKqHecI/AAAAAAAABHQ/GkOROXHj7uA/s640/IMG_0003.jpg

Ion Sachelarescu, *Din istoria Bucureștilor. Plumbuita*, Ed. Tipografia Cuvântul Românesc, București, 1940, 224 p.

Radu Preda, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice*, col. *Universitas*, seria *Theologia Socialis*, nr. 12, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2010, 347 p.

S.[imion] Fl.[orea] Marian, Tudor Pamfile, Mihai Lupescu, *Cromatica poporului român*, ed. îngrij., pref. și note de Petre Florea, Ed. Saeculum I. O., București, 2002, 367 p.

Istoria Românilor, vol. VIII. *România întregită (1918-1940)*, coordonată de Prof. Univ. Dr. Ioan Scurtu și având drept secretar pe Dr. Petre Otu, Ed. Enciclopedică, București, 2003, 792 p.

Ioan I. Ică jr., *Papa renunţă la titlul de "patriarh al Occidentului". Semnificaţiile posibile ale omiterii unui titlu pontifical vechi de 1500 de ani*, în rev. *Inter* II (2008), nr. 1-2, p. 206-2012.

http://www.inter-review.ro/images/stories/arhiva/02-inter-II-1-2-2008/ica-jr-ioan-i_papa-renunta-la-titlul-de-patriarh-al-occidentului.pdf

http://www.inter-review.ro/images/stories/arhiva/02-inter-II-1-2-2008/inter-ii-1-2-2008-complet.pdf

Playboy România, aprilie 2013, 120 p.

Florin Iaru, *Cântece de trecut strada*, Ed. LiterNet, 2009, 105 p.

http://editura.liternet.ro/carte/251/Florin-Iaru/Cintece-de-trecut-strada.html

Gabi Gomboș, *Misteriosul deces al scriitorului mason Mihail Sadoveanu, un subiect „interzis” de 50 de ani*, p. 289-292, în *Acta Moldaviae Septentrionalis*, vol. 10, redactat de coord. Dr. Dan Prodan și Eduard Setnic, Ed. Quadrat, Botoșani, 2011, 360 p.

http://www.cimec.ro/Arheologie/ACTA/dl.asp?filename=Acta-Moldaviae-Septentrionalis-X-2011.pdf

Angela Paveliuc, *Arta populară din zona Botoșanilor. Scoarțe și lăicere*, ed. de Muzeul județean din Botoșani, 1976, 77 p. + 58 de planșe cu exemplificări.

http://www.cimec.ro/Etnografie/dl.asp?filename=Paveliuc-Olariu-Angela-Arta-populara-din-zona-Botosanilor-Scoarte-si-laicere.pdf

http://ro.wikipedia.org/wiki/C%C3%A2mpeni

Prof. Univ. Dr. Silviu Dragomir, *Avram Iancu*, Ed. Insitutul de Arte Grafice „România Nouă”, București, 1924, 135 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Gorunul_Lui_Avram_Iancu_4.jpg

LXX, ed. Alfred Rahlfs, *cf*. BW 7.

Dr. Ad.[olf] Stern, *Din viaţa unui evreu-român*, Ed. Tipografia Progresul, București, 1915, IV p. + 375 p.

http://www.bibliotecametropolitana.ro/Uploads//3_2011/163627.pdf

Nicolaus Cusanus, *Coincidentia oppositorum*, vol. I, ed. bilingvă, studiu introd., trad. şi note de Mihnea Moroianu, Ed. Polirom, Iași, 2008, 445 p.

Mineiul pe septembrie, ed. BOR 1984, 388 p.

Mineiul pe octombrie, ed. BOR 1929, 416 p.

Mineiul pe noiembrie, ed. BOR 1927, 488 p.

Mineiul pe decembrie, ed. BOR 1991, 519 p.

Mineiul pe ianuarie, ed. BOR, fără pagină de titlu, 516 p.

Mineiul pe februarie, ed. BOR 1893, 295 p.

Mineiul pe martie, ed. BOR 1893, 295 p.

Mineiul pe aprilie, ed. BOR 1893, 267 p.

Mineiul pe mai, ed. 1893, 273 p.

Mineiul pe iunie, ed. BOR 1894, 323 p.

Mineiul pe iulie, ed. BOR 1894, 375 p.

Mineiul pe august, ed. BOR 1894, 363 p.

Prof. George Potra, *Mihail Eminescu. Cauzele morții sale. Studiu*, Ed. Librăriei „Cultura poporului”, București, 1934, 16 p.

I.[sac] Peltz, *Amintiri din viața literară*, Ed. Cartea Românească, București, 1974, 211 p.

Dr. Petru Groza, *În umbra celulei. Malmaison, 1943-1944 Iarna*, Ed. „Cartea rusă”, București, 1945, 314 p.

Ion Dulgheru, *Din însemnările unui ospătar*, Ed. pentru literatură, București, 1969, 124 p.

http://www.carucubere.ro/ro/homepage

Studii de istoria limbii române literare. Secolul al XIX-lea, vol. 2, Ed. pentru literatură, București, 1969, 617 p.

N.[icolae] Culianu, *Cursŭ de Cosmografie pentru usulŭ scoalelor secundare,* Ed. Tipografia Națională, Iași, 1895, 371 p.

Alexandru Marghiloman, *Note politice (1897-1924)*, vol. IV (1918-1919), Ed. Institutului de Arte Grafice „Eminescu”, București, 1927, 436 p.

N.[icolae] Iorga, *Oameni cari au fost*, vol. 1, Ed. Fundaţia pentru literatură şi artă „Regele Carol II”, București, 1934, 466 p.

Enciclopedia istoriografiei românești, coord. de Prof. Univ. Dr. Ștefan Ștefănescu, membru corespondent al Academiei RSR, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1978, 470 p.

Cartea ca destin. Daniel Cristea-Enache în dialog cu Dan C. Mihăilescu, col. *Portrete în dialog*, Ed. Humanitas, București, 2013, 304 p.

http://www.icr.ro/bucuresti/declaratii-de-avere-fosti-angajati/tania-radu-vicepresedinte.html

http://revistacultura.ro/

http://www.cristea-enache.ro/

https://www.facebook.com/danielcristeaenache

Valeriu Anania, *Memorii*, Ed. Polirom, Iași, 2008, 691 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Straja_%C8%9A%C4%83rii.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Gurie_Grosu.

http://www.basilica.ro/stiri/39_de_ani_de_la_trecerea_la_domnul_a_ips_nicolae_colan.html

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iuliu_Hossu

http://de.wikipedia.org/wiki/Nikos_Nissiotis

http://ro.wikipedia.org/wiki/Hawaii

http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Panu

Gheorghe Panu, *Amintiri de la „Junimea" din Iași*, ed. a 2-a, o ediție, cu pref. și tabel cronol., de Z.[igu] Ornea, Ed. Minerva, București, 1998, 677 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_P._Carp

http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Pogor

http://ro.wikipedia.org/wiki/Iacob_Negruzzi

http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Conta

Simion Florea Marian, *Ornitologia poporană română*, vol. 2, Ed. Tipografia lui R. Eckhardt, Cernăuți, 1883, 423 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Simeon_Florea_Marian

http://ro.wikipedia.org/wiki/Adrian_P%C4%83unescu

http://ro.wikipedia.org/wiki/P%C4%83un,_Ia%C8%99i

http://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_P%C4%83une%C8%99ti,_Vrancea

http://ro.wikipedia.org/wiki/P%C4%83une%C8%99ti,_Arge%C8%99

Ziarul *Adevărul*, anul al 17-lea, nr. 5844, 21 noiembrie 1905, 4 p.

Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al limbei române*, ed. a 8-a, revăzută și adăugită la ed. a 6-a, Ed. Scrisul românesc, Craiova, 1929, L + 872 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Laz%C4%83r_%C8%98%C4%83ineanu

http://ro.wikipedia.org/wiki/Masivul_Ceahl%C4%83u

http://en.wikipedia.org/wiki/Morchella_esculenta

http://en.wikipedia.org/wiki/Rhamnus_cathartica

http://en.wikipedia.org/wiki/Gobio_gobio

Livius Ciocârlie, *Cu dinții de lână. Jurnal 1978-1983*, Ed. Humanitas, București, 2008, 422 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Livius_Cioc%C3%A2rlie

http://en.wikipedia.org/wiki/Georg_Trakl

http://ro.wikipedia.org/wiki/Adrian_Marino

http://ro.wikipedia.org/wiki/Adriana_Babe%C8%9Bi

http://ro.wikipedia.org/wiki/Radu_Petrescu

https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83ile_Herculane

http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Raicu

http://www.humanitas.ro/denisa-comanescu

N. Ursu, *Dosoftei. Opera. I. Versuri*, ediție critică, cu studiu introd. de Al. Andriescu, București, 1978, Cl + 544 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Pintilie

http://ro.wikipedia.org/wiki/Lauren%C8%9Biu_Ulici

http://ro.scribd.com/doc/135097560/Zaharia-Stancu-Descul%C5%A3

http://ro.wikipedia.org/wiki/Daniel_Vighi

http://ro.wikipedia.org/wiki/Orizont_%28revist%C4%83%29

http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Grigurcu

http://ro.wikipedia.org/wiki/Sorin_Alexandrescu

http://ro.wikipedia.org/wiki/Alex_%C8%98tef%C4%83nescu

Panait Istrati, *Trei decenii de publicistică*, vol. 2, *Între banchet și ciomăgeală (1919-1929)*, ed. îngrij. de Ion Ursulescu, Ed. Humanitas, București, 2005, 499 p.

N.[icu-Aureliu] Steinhardt, *Incertitudini literare*, ed. îngrij., studiu introd., note, ref. critice și indici de George Ardeleanu, cu repere biobibliografice de Virgil Bulat, Mănăstirea Rohia și Ed. Polirom, Iași, 2012, 433 p.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Odobescu

https://en.wikipedia.org/wiki/Gennadius_Scholarius

BAR, CRV 278, 176 p.

Monica Andronescu, *Zaharia Stancu s-a făcut frate cu dracul ca să treacă puntea*, 3 martie 2010, în *Jurnalul*, *cf.*
http://jurnalul.ro/cultura/arte-vizuale/zaharia-stancu-s-a-facut-frate-cu-dracul-ca-sa-treaca-puntea-537446.html.

Valeriu Râpeanu, *Zaharia Stancu – scriitorul adevărat, omul care a înfruntat furtunile*, 13 noiembrie 2012, în *Curierul Național*, *cf.*
http://www.curierulnational.ro/Specializat/2012-11-13/Zaharia+Stancu+-+scriitorul+adevarat,+omul+care+a+infruntat+furtunile.

Cornel Ungureanu, *Istoria critică a literaturii române: Zaharia Stancu, în luptele cu „înalta societate”*, nr. 15/ 2007, *cf.*
http://www.romlit.ro/zaharia_stancu_n_luptele_cu_nalta_societate.

Ion Murgeanu, *Zaharia Stancu – la judecata de apoi a literaturii*, 3 martie 2010, *cf.* http://reteaualiterara.ning.com/profiles/blogs/zaharia-stancu-la-judecata-de.

M.[ihail] Kogălniceanu, *Scrisori (1834-1949)*, cu o prefață și cu indice de lucruri, de nume proprii şi de cuvinte de Petre V. Haneș, profesor secundar, Ed. Minerva, București, 1913, XIX + 262 p. + 11 f. facsl.

http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexander_von_Humboldt

http://de.wikipedia.org/wiki/Willibald_Alexis

Gabriel Dimisianu, *Amintiri și portrete literare*, col. *Memorii și Jurnale*, Ed. Humanitas, București, 2013, 214 p.

http://www.cartearomaneasca.ro/catalog/autori/dimisianu-gabriel/

*

Imaginea de pe coperta primă e un fragment dintr-o pictură rupestră, găsită în peștera Coliboaia din Munții Apuseni. Preluată de aici[2966].

[2966] A se vedea: http://www.turismland.ro/pestera-coliboaia-muntii-apuseni/.

Cuprins

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș